

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINACIJA

GODIŠNJE IZVJEŠĆE

MINISTARSTVA FINACIJA
ZA **2009.** GODINU

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINANCIJA

GODIŠNJE IZVJEŠĆE

MINISTARSTVA FINANCIJA
ZA **2009.** GODINU

Sadržaj

Riječ ministra financija	7
1. Makroekonomska kretanja u 2009. godini	9
1.1. Međunarodno okruženje	11
1.2. Realni sektor	13
1.2.1. Bruto domaći proizvod	13
1.2.2. Obračun bruto domaćeg proizvoda s rashodne strane.	14
1.2.3. Obračun bruto domaćeg proizvoda s proizvodne strane.	15
1.2.4. Tržište rada	17
1.2.5. Cijene	18
1.3. Međunarodni sektor	20
1.3.1. Bilanca plaćanja.	20
1.3.2. Robna razmjena.	21
1.3.3. Inozemna izravna ulaganja	22
1.3.4. Inozemni dug	23
1.3.5. Devizni tečaj.	24
1.4. Financijski sektor.	25
1.4.1. Monetarna politika i kretanje kreditnih agregata	25
1.4.2. Tržište novca	28
1.4.3. Tržište kapitala	28
2. Fiskalna politika i državni proračun u 2009. godini.	31
2.1. Fiskalna politika u 2009. godini	33
2.2. Prihodi državnog proračuna	35
2.2.1. Porezni prihodi	37
2.2.2. Doprinosi za socijalno osiguranje	43
2.2.3. Prihodi od pomoći.	44
2.2.4. Prihodi od imovine	44
2.2.5. Prihodi od prodaje roba i usluga	45
2.2.6. Prihodi od naknada, kazni i globa, neobveznih prijenosa i raznih i neprepoznatih prihoda.	45
2.3. Rashodi državnog proračuna	46
2.3.1. Naknade zaposlenima.	47
2.3.2. Korištenje dobara i usluga	47
2.3.3. Kamate	48
2.3.4. Subvencije	48
2.3.5. Pomoći	49
2.3.6. Socijalne naknade.	49
2.3.7. Ostali rashodi	50
2.3.8. Rashodi državnog proračuna prema funkcijskoj klasifikaciji	51
2.4. Transakcije u nefinancijskoj imovini državnog proračuna	53
2.5. Transakcije u financijskoj imovini i obvezama državnog proračuna	55
2.6. Mjere manjka/viška i financiranje državnog proračuna	57

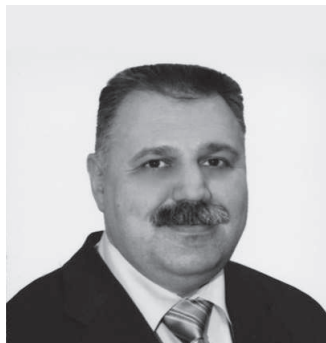
3. Izvanproračunski korisnici u 2009. godini	59
3.1. Izvanproračunski korisnici	61
3.2. Prihodi izvanproračunskih korisnika	62
3.3. Rashodi izvanproračunskih korisnika	63
3.4. Transakcije u nefinancijskoj imovini izvanproračunskih korisnika	64
3.5. Transakcije u financijskoj imovini i obvezama izvanproračunskih korisnika	65
3.6. Mjere manjka/viška i financiranje izvanproračunskih korisnika	66
4. Financiranje lokalne i područne (regionalne) samouprave u 2009. godini	67
4.1. Zakonodavni okvir	69
4.2. Financiranje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	71
4.2.1. Prihodi proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	71
4.2.1.1. Porezi	73
4.2.1.2. Pomoći	74
4.2.1.3. Ostali prihodi	76
4.2.2. Rashodi proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	77
4.3. Transakcije u nefinancijskoj imovini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	80
4.4. Transakcije u financijskoj imovini i obvezama jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	82
4.5. Mjere manjka/viška i financiranje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	84
5. Ukupni manjak/višak konsolidirane opće države u 2009. godini	85
5.1. Ukupni manjak/višak konsolidirane opće države	87
6. Javni dug Republike Hrvatske i međunarodni financijski odnosi u 2009. godini	89
6.1. Javni dug Republike Hrvatske	91
6.1.1. Kreditna sposobnost Republike Hrvatske	92
6.1.2. Unutarnji dug državnog proračuna u 2009. godini	93
6.1.2.1. Kategorije unutarnjeg duga	93
6.1.2.2. Trezorski zapisi	97
6.1.3. Vanjski dug Republike Hrvatske	99
6.1.3.1. Međunarodne obveznice Republike Hrvatske	99
6.2. Međunarodni financijski odnosi u 2009. godini	103
6.2.1. Odnosi s međunarodnim financijskim institucijama	103
6.2.1.1. Međunarodna banka za obnovu i razvoj (IBRD)	103
6.2.1.2. Međunarodno udruženje za razvoj (IDA)	111
6.2.1.3. Europska banka za obnovu i razvoj (EBRD)	111
6.2.1.4. Razvojna banka Vijeća Europe (CEB)	114
6.2.1.5. Europska investicijska banka (EIB)	116
6.2.2. Bilateralni i multilateralni financijski odnosi	118
6.2.2.1. Bilateralna financijska suradnja	118
6.2.2.2. Ostali bilateralni i multilateralni odnosi	119

7. Odnosi s Europskom unijom u 2009. godini	121
7.1. Financijsko upravljanje sredstvima iz pretpristupnih programa CARDS, PHARE, ISPA, SAPARD i IPA	123
7.2. Pripremne aktivnosti za dobivanje dozvole za rad u prošireno decentraliziranom provedbenom sustavu, odnosno sustavu bez prethodnih kontrola od strane delegacije Europske unije	125
7.3. Sustav praćenja provedbe pretpristupnog programa IPA i budućih fondova Europske unije.	126
7.4. Sustav upravljanja nepravilnostima	127
7.5. Pripremne aktivnosti za korištenje budućih fondova Europske unije (strukturnih fondova i kohezijskog fonda)	128
7.6. Osposobljavanje zaposlenih u području upravljanja fondovima Europske unije	129
7.7. Pristupni pregovori i projekti iz programa pomoći EU	130
8. Odrednice porezne i carinske politike u 2009. godini	137
8.1. Zakonodavni okvir	139
8.1.1. Porez na dodanu vrijednost.	139
8.1.2. Porez na dohodak	140
8.1.3. Porez na dobit.	140
8.1.4. Posebni porez na plaće, mirovine i druge primitke te poseban porez na primitke od samostalne djelatnosti i ostale primitke.	141
8.1.5. Igre na sreću i nagradne igre	141
8.1.6. Porezni postupak	141
8.1.7. Doprinosi za obvezna osiguranja	142
8.1.8. Carinski propisi	142
8.1.9. Trošarine (harmonizirane i neharmonizirane)	143
8.2. Osobni identifikacijski broj.	146
8.3. Međunarodni ugovori	147
9. Nadzor provođenja fiskalne politike u 2009. godini	149
9.1. Provođenje nadzora Porezne uprave	151
9.1.1. Porezni nadzor i otkrivanje porezno kaznenih djela.	151
9.1.2. Postupci ovrhe	152
9.1.2.1. Naplata poreza i drugih javnih davanja u ovršnom postupku	152
9.1.2.2. Osiguranje naplate poreznog duga prisilnim zasnivanjem založnog prava na nekretnini.	152
9.2. Provođenje nadzora Carinske uprave	154
9.2.1. Provođenje osnovnih aktivnosti.	154
9.2.2. Carinski nadzor i otkrivanje kaznenih djela	155
9.2.3. Međunarodna suradnja	156
9.3. Financijski nadzor Financijske policije	157
9.3.1. Provođenje osnovnih aktivnosti	157
9.3.2. Suradnja s drugim tijelima državne uprave	157

10. Financijski sustav i financijska disciplina u 2009. godini.	159
10.1. Financijski sustav	161
10.2. Provođenje nadzora Financijskog inspektorata	163
10.2.1. Provođenje osnovnih aktivnosti	163
10.2.2. Inspekcijski nadzor i vođenje prekršajnih postupaka	164
10.2.3. Međuinstitucionalna suradnja	165
10.3. Provođenje zadaća Ureda za sprječavanje pranja novca	167
10.3.1. Sustav sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj. . .	167
10.3.2. Provođenje osnovnih aktivnosti Ureda	168
10.3.3. Ključni pokazatelji o radu Ureda	168
10.3.3.1. Slučajevi dostavljeni od strane Ureda nadležnim tijelima	169
10.3.3.2. Aktivnosti Ureda u provedbi antikorupcijskih mjera	170
10.3.4. Ocjena rada Ureda od strane međunarodnih institucija: ocjena MONEYVAL-a. . .	170
10.3.5. Međuinstitucionalna suradnja Ureda i nadzornih tijela te tijela progona	171
10.3.6. Međunarodna suradnja	171
10.3.7. Slučajevi sa sumnjom na pranje novca dostavljeni od strane Ureda nadležnim tijelima	172

Organizacijska shema Ministarstva financija	173
---	-----

Prilozi	177
-------------------	-----

Pojava globalne gospodarske krize ostavila je traga na makroekonomska kretanja, kako u svijetu tako i u Hrvatskoj. Financijska kriza koja je zavládala u drugoj polovici 2008. godine prelila se na realni sektor tijekom 2009. godine, što je zahtijevalo prilagodbu ekonomske politike novonastalim uvjetima. Posebno su u središtu pozornosti bile javne financije, odnosno fiskalna politika.

Naime, negativna kretanja koja su materijalizirana u sferi javnih financija, prvo pod utjecajem udara svjetske financijske krize, ali potom i gospodarske krize, bila su značajna i takvog karaktera da prilagodba novonastalim uvjetima nije bila ni jednostavna ni lagana. U navedenom nepovoljnom okruženju osjetili smo izrazito nepovoljna kretanja na strani proračunskih prihoda s jedne strane, ali i pod utjecajem financijskih kretanja ograničenja na mogućnosti zadržavanja rashoda proračuna na predkriznim razinama ili za moguće značajnije povećanje deficita proračuna u cilju utjecaja fiskalne politike na jaču stabilizaciju makroekonomskih uvjeta. U takvim uvjetima, pred cijelu Vladu Republike Hrvatske, pa tako i pred Ministarstvo financija, postavljen je značajan i nimalo lak zadatak usmjeravanja fiskalne politike na zadovoljavanje najveće moguće razine društvenih koristi u uvjetima kada je manevarski prostor djelovanja u ovom segmentu ukupne ekonomske politike krajnje sužen. Jačina krize i njen tijek tokom cijele godine pred nas su kontinuirano stavljali nove prepreke koje smo morali uvažiti, ali i koje smo u najvećoj mjeri i u danim uvjetima uspjeli prebroditi. Podsjetimo se tri rebalansa proračuna u sklopu kojih smo donijeli važne odluke o smanjivanju osnovice za obračun plaća u državnim i javnim službama, smanjivanje osnovice za obračun plaća državnim dužnosnicima, podizanje standardne stope PDV-a za jedan postotni bod, uvođenje posebnog poreza na plaće, mirovine i ostale primitke te mnogih drugih mjera kojima smo u najvećoj mogućoj mjeri racionalizirali poslovanje države i prilagodili ga danim uvjetima.

Sve mjere koje smo provodili nisu bile lagane ni za one koji provode politiku u tom dijelu, ni za one koji kroz takve mjere sudjeluju u nošenju dijela tereta kojega je pred nas stavila ova izvanredna financijska i gospodarska situacija u kojoj se našla naša zemlja kao i ostatak svijeta. U tom smislu valja naglasiti kako je upravo zadaća fiskalne politike da u okviru uvijek oskudnih resursa osigura preraspodjelu takvih oskudnih sredstava sukladno mogućnostima, a na način koji će polučiti najbolje moguće ekonomske i socijalne rezultate. Navedeno posebno dolazi do izražaja u uvjetima koji su obilježili 2009. godinu. U tom smislu, fiskalna politika provodila se s ciljem osiguranja opstojnosti javnih financija u najtežim ekonomskim uvjetima koje svijet pamti još od velike krize dvadesetih godina prošlog stoljeća te postavljanja novih temelja za oporavak našeg gospodarstva i njegov stabilan rast u godinama koje slijede. Naravno, posebno je potrebno naglasiti da rezultati koje smo postigli na očuvanju javnih financija nisu samo plod rada Vlade Republike Hrvatske ili Ministarstva financija već i sveobuhvatnog sudjelovanja svih građana naše zemlje koji su u svrhu eliminiranja učinaka krize i osiguranja stabilnog gospodarstva za budućnost podnijeli određeni teret.

Na kraju bih zaključio da je fiskalna politika odigrala značajnu ulogu u borbi s izazovima svjetske gospodarske krize pri čemu je bilo nužno brzo i učinkovito djelovanje u skladu s trenutnim uvjetima i mogućnostima, a sve u cilju osiguranja socijalne kohezije, ali i daljnjeg ulaganja u gospodarstvo.

Stoga se ovim putem zahvaljujem i svim suradnicima i djelatnicima Ministarstva financija na njihovom predanom radu u ovoj izazovnoj 2009. godini te se nadam da će ovo Godišnje izvješće za 2009. godinu, u kojem su sabrani naš zajednički rad i postignuća u sferi fiskalne politike, biti od koristi i na zadovoljstvo poštovanim čitateljima.

Ivan Šuker

Potpredsjednik
Vlade Republike Hrvatske
Ministar financija

Zagreb, studeni 2010.

1. MAKROEKONOMSKA KRETANJA U 2009. GODINI

1.1. MEĐUNARODNO OKRUŽENJE

U 2009. godini, kao posljedica financijske krize započete u SAD-u 2008. godine, svjetsko je gospodarstvo proživjelo najdublju recesiju još od Drugog svjetskog rata. Snažan pad ekonomske aktivnosti zabilježila su gotovo sva razvijena gospodarstva dok se rast gospodarske aktivnosti u 2009. godini odnosio isključivo na zemlje u razvoju, posebno najznačajnija azijska gospodarstva. Kretanje međugodišnje stope inflacije tijekom 2009. godine bilo je pod utjecajem slabljenja potražnje te pada cijena primarnih sirovina na svjetskom tržištu.

Prema Međunarodnom monetarnom fondu¹, realni pad svjetskog gospodarstva iznosio je 0,6 posto u 2009. godini, što predstavlja usporavanje od 3,6 postotnih bodova u usporedbi s rastom zabilježenim u 2008. godini. Znatno je izraženije smanjenje zabilježila trgovinska razmjena te je pad obujma svjetske trgovine u 2009. godini iznosio visokih 11,3 posto, nakon rasta od 2,8 posto u 2008. godini. Među glavnim razvijenim svjetskim gospodarstvima, najizraženiji realni pad bruto domaćeg proizvoda u 2009. godini, u iznosu od 5,2 posto, zabilježio je Japan, dok je pad bruto domaćeg proizvoda SAD-a iznosio 2,4 posto, u usporedbi s 2008. godinom kada je američko gospodarstvo raslo po stopi od 0,4 posto.

Gospodarstvo Eurozone zabilježilo je realni pad bruto domaćeg proizvoda od 4,1 posto u 2009. godini, što je 4,5 postotnih bodova manje u usporedbi s rastom zabilježenim 2008. U Europskoj uniji pad bruto domaćeg proizvoda iznosio je 4,2 posto, što je 4,7 postotnih bodova manje u odnosu na rast iz 2008. godine. Najveći doprinos slabljenju ekonomske aktivnosti došao je od smanjenja investicija te osobne potrošnje. U 2009. godini pad osobne potrošnje iznosio je 1,7 posto u Europskoj uniji te 1,1 posto u Eurozoni. Državna potrošnja porasla je za 2,2 posto u Europskoj uniji i za 2,4 posto u Eurozoni. Realni pad investicija iznosio je 12,0 posto u Europskoj uniji, a 11,3 posto u Eurozoni. Izvoz roba i usluga zabilježio je realni pad od 12,5 posto u Europskoj uniji te 13,1 posto u Eurozoni, a uvoz roba i usluga smanjen je za 12,3 posto u Europskoj uniji i za 11,7 posto u Eurozoni.

Tablica 1.1. Međunarodno okruženje - makroekonomski pokazatelji

	2006.	2007.	2008.	2009.
Realni rast bruto domaćeg proizvoda, %				
Svijet	5,1	5,2	3,0	-0,6
Europska unija	3,2	2,9	0,7	-4,2
Njemačka	3,2	2,5	1,3	-4,9
Italija	2,0	1,5	-1,3	-5,0
Slovenija	5,8	6,8	3,5	-7,8
Austrija	3,6	3,7	2,2	-3,9
Eurozona	2,9	2,7	0,5	-4,1
Inflacija, %				
Europska unija	2,2	2,3	3,7	1,0
Eurozona	2,2	2,1	3,3	0,3
Rast cijena nafte, %	20,5	10,7	36,4	-36,3

Izvor: Europska komisija, Međunarodni monetarni fond

¹ World Economic Outlook Update, srpanj 2009.

Nakon snažnog međugodišnjeg rasta indeksa cijena primarnih sirovina² na svjetskom tržištu u 2008. godini, u 2009. zabilježen je njegov naglašen pad, u iznosu od 31,0 posto. Najveći utjecaj na njegovo kretanje imale su cijene nafte³ koje su smanjene za 36,3 posto, odnosno s prosječnih 97,0 USD po barelu u 2008. na 61,8 USD po barelu u 2009. godini. Pri tome su cijene nafte tijekom 2009. godine, s manjim oscilacijama, rasle s razine od nešto iznad 40,0 USD po barelu početkom godine na razinu od nešto iznad 70,0 USD po barelu krajem godine. Na pad cijena primarnih sirovina tijekom 2009. godine također je utjecalo i međugodišnje smanjenje cijena prehrambenih sirovina od 13,1 posto, smanjenje cijena metala od 28,6 posto te cijena poljoprivrednih sirovina od 17,0 posto.

Inflacija u Eurozoni, mjerena harmoniziranim indeksom potrošačkih cijena, iznosila je 0,3 posto u 2009. godini, što je 3,0 postotnih bodova manje u odnosu na 2008. godinu te njena najniža razina od uvođenja eura. Inflacija u Eurozoni smanjena je s 1,1 posto u siječnju na najnižu razinu od -0,6 posto u srpnju, da bi u prosincu opet porasla na 0,9 posto. U Europskoj uniji inflacija je iznosila 1,0 posto, odnosno 2,7 postotnih bodova manje u usporedbi s 2008. godinom.

Kao odgovor na financijsku krizu, referentna kamatna stopa Europske središnje banke spuštana je četiri puta u prvoj polovici 2009. godine. Prvo je, s razine od 2,50 posto koliko je iznosila na kraju 2008. godine, spuštana na 2,00 posto u siječnju, a zatim u tri navrata sve do 1,00 posto u svibnju kolika je ostala do kraja godine. Američka središnja banka (FED), nastojeći potaknuti gospodarsku aktivnost, tijekom 2009. godine nije mijenjala ciljanu kamatnu stopu koja je tijekom cijele godine bila na razini između 0,0 posto i 0,25 posto.

Svi najvažniji trgovinski partneri Hrvatske također su zabilježili snažna realna smanjenja gospodarske aktivnosti u 2009. godini. Realni pad bruto domaćeg proizvoda Njemačke iznosio je 4,7 posto u 2009. godini, što je 5,7 postotnih bodova manje u usporedbi s rastom ostvarenim u 2008. godini. Smanjenje ekonomske aktivnosti u najvećem je dijelu rezultat negativnog doprinosa neto izvoza, koji je u proteklom razdoblju bio glavni generator gospodarskog rasta, te smanjenja investicija. Bruto domaći proizvod Italije zabilježio je realno smanjenje od 5,0 posto u 2009. godini, što je 3,7 postotnih bodova manje nego u 2008. godini. Glavni doprinos njegovom smanjenju došao je od pada investicija i neto izvoza. Gospodarski pad u Sloveniji iznosio je 8,1 posto u 2009. godini, što je čak 11,8 postotnih bodova manje u odnosu na rast iz 2008. godine. Smanjenje ekonomske aktivnosti u najvećem je dijelu rezultat negativnog doprinosa investicija. Austrijsko gospodarstvo zabilježilo je realni pad bruto domaćeg proizvoda od 3,9 posto u 2009. godini, što je 6,1 postotni bod manje u usporedbi s rastom ostvarenim u 2008. godini, a najveći doprinos padu bruto domaćeg proizvoda došao je od smanjenja investicija i neto izvoza.

² World Economic Outlook Update, srpanj 2009.

³ Prosječna cijena nafte izračunata je kao prosjek cijena sirove nafte tipa U.K. Brent, Dubai i West Texas Intermediate, Izvor: Međunarodni monetarni fond.

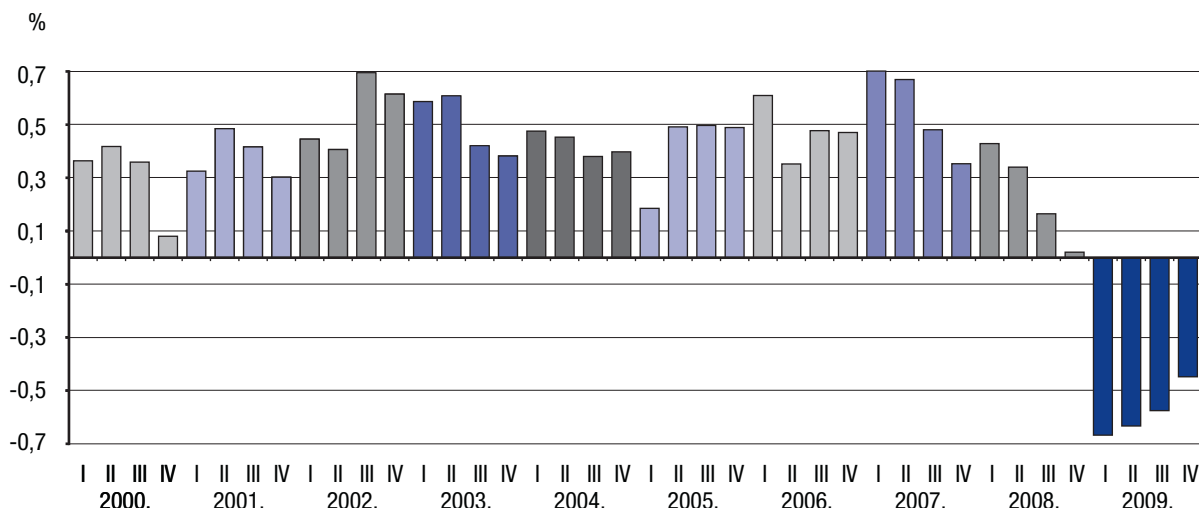
1.2. REALNI SEKTOR

Usljed negativnih utjecaja svjetske ekonomske krize koji su se u 2009. godini punim intenzitetom odrazili na hrvatsko gospodarstvo, Hrvatska je u 2009. godini prošla snažnu recesiju te je bruto domaći proizvod zabilježio realni pad od 5,8 posto. Izražena negativna kretanja zabilježili su i ostali makroekonomski pokazatelji. Industrijska proizvodnja pala je u 2009. godini na međugodišnjoj razini za 9,2 posto, realni promet od trgovine na malo smanjen je za 15,3 posto dok je indeks građevinskih radova zabilježio pad od 6,5 posto. Fizički pokazatelji u turizmu zabilježili su relativno manji pad unatoč gospodarskoj krizi te je ukupan broj turističkih dolazaka smanjen u 2009. godini za 2,9 posto, a turističkih noćenja za 1,4 posto. Nakon što je inflacija u 2008. godini iznosila visokih 6,1 posto, međugodišnji rast indeksa potrošačkih cijena smanjen je na 2,4 posto u 2009. godini, prvenstveno kao posljedica smanjenja osobne potražnje. Pad gospodarske aktivnosti odrazio se i na kretanja na tržištu rada. Tako je prosječan broj registriranih nezaposlenih osoba porastao za 26,4 tisuće ili za 11,2 posto. Administrativna stopa nezaposlenosti porasla je s prosječnih 13,2 posto u 2008. na 14,9 posto u 2009. godini, dok je stopa anketne nezaposlenosti u istom razdoblju porasla s 8,4 posto na 9,1 posto.

1.2.1. Bruto domaći proizvod

Bruto domaći proizvod zabilježio je realni pad od 5,8 posto u 2009. godini što je 8,2 postotna boda manje u odnosu na rast zabilježen u 2008. godini. Pad gospodarske aktivnosti bio je najizraženiji u prvom tromjesečju, kada je zabilježen realni međugodišnji pad bruto domaćeg proizvoda od 6,7 posto, dok je prema kraju godine postupno usporavao, prvo na 6,3 posto u drugom tromjesečju, 5,7 posto u trećem te 4,5 posto u četvrtom tromjesečju 2009. godine.

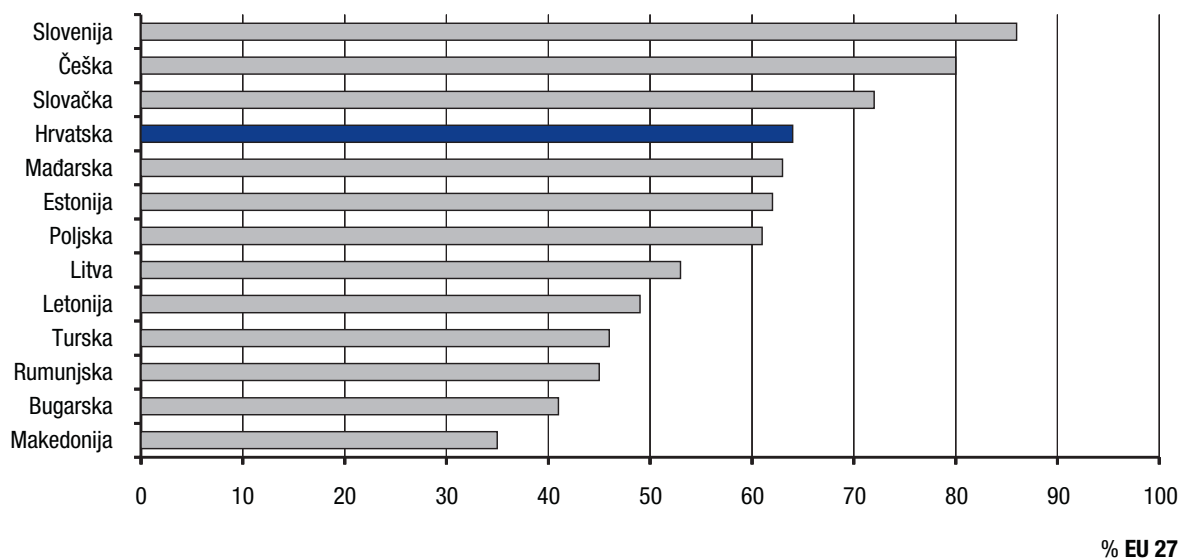
Grafikon 1.1. Tromjesečne realne stope rasta bruto domaćeg proizvoda

Izvor: Državni zavod za statistiku

Nominalni pad bruto domaćeg proizvoda iznosio je 2,7 posto u 2009. godini čime je nominalni iznos bruto domaćeg proizvoda smanjen na 333,1 milijardu kuna. Rast deflatora bruto domaćeg proizvoda iznosio je u 2009. godini 3,3 posto, što je 3,0 postotnih bodova manje nego u 2008. godini. Bruto domaći proizvod po glavi stanovnika smanjen je s oko 10.700 eura u 2008. godini na oko 10.200 eura u 2009. godini. Promatrano po paritetu kupovne moći, hrvatski BDP dosegao je 64,0 posto prosjeka BDP-a po glavi stanovnika zemalja EU 27, što je povećanje od jednog postotnog boda u odnosu na 2008. godinu.

Grafikon 1.2. Bruto domaći proizvod po glavi stanovnika u 2009. godini

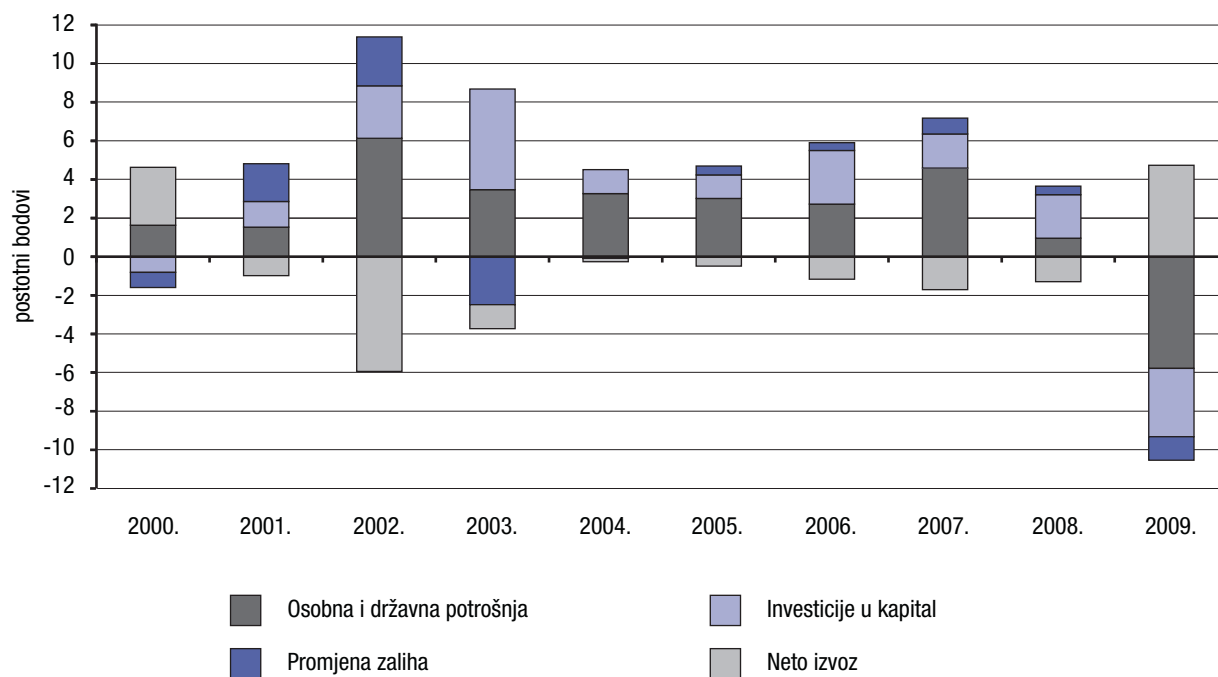

Izvor: Eurostat

1.2.2. Obračun bruto domaćeg proizvoda s rashodne strane

Sve komponente s rashodne strane BDP-a, osim državne potrošnje, zabilježile su na međugodišnjoj razini najveća realna smanjenja dosad. Smanjenje raspoloživog dohotka i potrošački pesimizam bili su glavni razlozi realnog pada osobne potrošnje koji je iznosio 8,5 posto. Investicije u fiksni kapital realno su smanjene za 11,8 posto uslijed smanjenja i državnih i privatnih investicija. Takvo kretanje bilo je prvenstveno određeno manjom dostupnošću te većom cijenom kapitala, što je u kombinaciji s padom agregatne potražnje i pesimističkim očekivanjima rezultiralo odgađanjem investicijskih projekata. Smanjenje domaće agregatne potražnje utjecalo je i na smanjenje uvoza roba i usluga koji je u 2009. godini realno pao za 20,7 posto. Kao posljedica pada inozemne potražnje, realno smanjenje izvoza roba i usluga iznosilo je 16,2 posto. Državna potrošnja zabilježila je realni rast od 0,2 posto. Promatrajući doprinose realnom padu bruto domaćeg proizvoda, najveći doprinos padu, u iznosu od 7,3 postotna boda, došao je od izvoza roba i usluga. Međutim, uslijed visokog pozitivnog doprinosa uvoza roba i usluga od 12,0 postotnih bodova, doprinos neto izvoza bio je pozitivan te iznosio 4,7 postotnih bodova. Doprinos osobne potrošnje smanjenju gospodarske aktivnosti iznosio je 5,3 postotna boda, doprinos investicija u fiksni kapital 3,4 postotna boda, a doprinos promjena zaliha (koje uključuju statističku diskrepanciju) 1,2 postotna boda. Doprinos državne potrošnje bio je u 2009. godini neutralan.

Grafikon 1.3. Doprinosi pojedinih komponenti rastu bruto domaćeg proizvoda

Izvor: Državni zavod za statistiku

1.2.3. Obračun bruto domaćeg proizvoda s proizvodne strane

Realno međugodišnje smanjenje ukupne bruto dodane vrijednosti iznosilo je 4,0 posto u 2009. godini što je 6,8 postotnih bodova manje u odnosu na rast zabilježen u 2008. godini. Obračun bruto domaćeg proizvoda s proizvodne strane pokazuje da je najveće međugodišnje realno smanjenje bruto dodane vrijednosti u 2009. godini zabilježeno kod djelatnosti trgovine⁴ (-14,3 posto). Slijede industrija⁵ (realno smanjenje bruto dodane vrijednosti od 8,5 posto), prijevoz, skladištenje i veze (-6,4 posto), građevinarstvo (-6,1 posto) te hoteli i restorani (-2,9 posto). Rast bruto dodane vrijednosti na međugodišnjoj razini ostvaren je kod poljoprivrede⁶ (2,1 posto), financijskog posredovanja⁷ (1,4 posto) i javne uprave⁸ (1,1 posto). Najveći doprinos smanjenju bruto dodane vrijednosti došao je od trgovine, koja je imala udio od 12,9 posto u ukupnoj bruto dodanoj vrijednosti izraženoj u stalnim cijenama, zatim industrije s udjelom od 20,8 posto u bruto dodanoj vrijednosti, prijevoza, skladištenja i veza s udjelom od 10,3 posto te građevinarstva s udjelom od 7,0 posto. Najveći pozitivan doprinos bruto dodanoj vrijednosti u 2009. godini došao je od financijskog posredovanja (s udjelom u bruto dodanoj vrijednosti od 19,3 posto) te javne uprave (udjel od 16,9 posto).

⁴ Uključuje trgovinu na veliko i na malo, popravak motornih vozila i motocikala te predmeta za osobnu uporabu i kućanstvo.

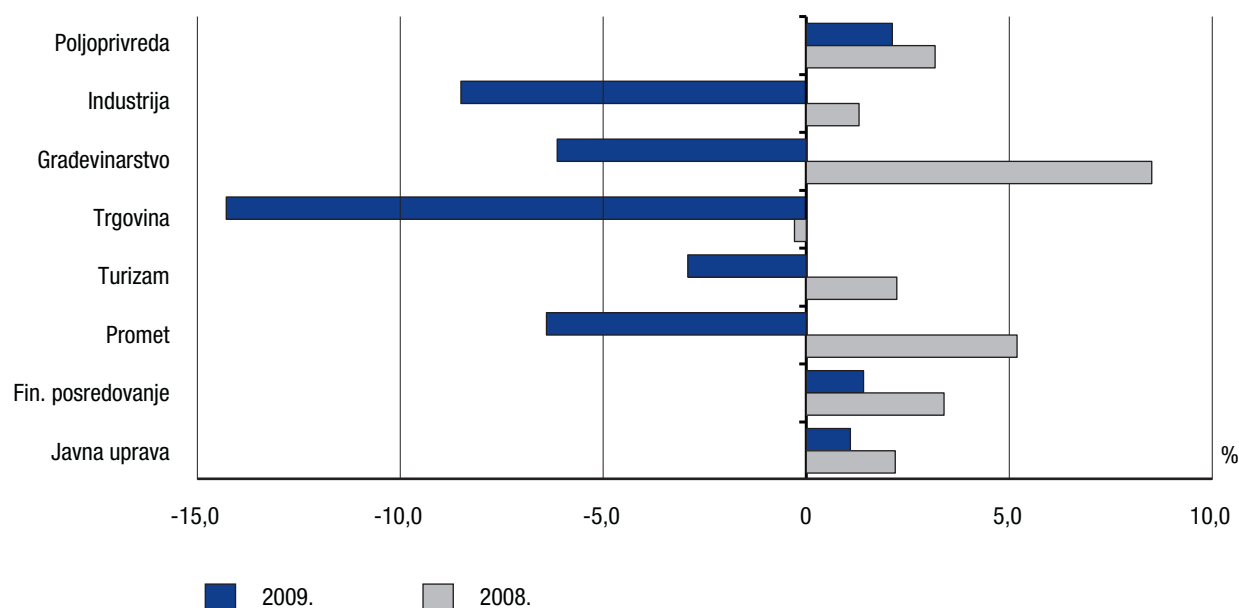
⁵ Obuhvaća rudarstvo, vađenje, prerađivačku industriju, opskrbu električnom energijom, plinom i vodom.

⁶ Obuhvaća poljoprivredu, lov, šumarstvo i ribarstvo.

⁷ Kategorija uključuje financijsko posredovanje, poslovanje nekretninama, iznajmljivanje i poslovne usluge.

⁸ Kategorija obuhvaća javnu upravu i obranu, socijalno osiguranje, obrazovanje, zdravstvenu zaštitu i socijalnu skrb, ostale društvene, socijalne i osobne uslužne djelatnosti i aktivnosti kućanstava.

Grafikon 1.4. Realni rast bruto dodane vrijednosti po djelatnostima

Izvor: Državni zavod za statistiku

Industrijska proizvodnja

Industrijska proizvodnja ostvarila je međugodišnji pad od 9,2 posto u 2009. godini, što je usporavanje od 10,5 postotnih bodova u usporedbi s 2008. godinom. Promatrano po glavnim industrijskim grupacijama, najveće smanjenje industrijske proizvodnje u 2009. godini zabilježeno je kod proizvodnje trajnih proizvoda za široku potrošnju (-18,8 posto). Proizvodnja kapitalnih proizvoda smanjena je za 15,0 posto na međugodišnjoj razini, intermedijarnih proizvoda za 11,1 posto te netrajnih proizvoda za široku potrošnju za 10,0 posto. Rast na međugodišnjoj razini zabilježila je samo proizvodnja energije, u iznosu od 1,9 posto. Promatrano po djelatnostima, rudarstvo i vađenje smanjeni su za 10,8 posto na međugodišnjoj razini u 2009. godini, dok su opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija zabilježile međugodišnji rast od 2,3 posto. Prerađivačka industrija, djelatnost koja je imala najveći udio u ukupnoj industrijskoj proizvodnji (84,31 posto) smanjena je za 10,6 posto na međugodišnjoj razini u 2009. godini. Najveći doprinos smanjenju prerađivačke industrije došao je od proizvodnje gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme, koja je zabilježila međugodišnje smanjenje od 24,3 posto, proizvodnje osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih pripravaka (-42,8 posto), proizvodnje strojeva i uređaja (-28,3 posto), proizvodnje ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda (-10,8 posto) te proizvodnje prehrambenih proizvoda (-5,0 posto). Ukupan broj zaposlenih u industriji smanjen je na međugodišnjoj razini tijekom 2009. godine za 9,3 posto, dok je proizvodnost rada u industriji porasla za 0,1 posto.

Građevinarstvo

Tijekom 2009. godine zabilježeno je međugodišnje smanjenje indeksa građevinskih radova od 6,5, posto pri čemu je najveći pad od 12,9 posto ostvaren u četvrtom tromjesečju 2009. godine. Promatrano po vrstama građevina, indeks građevinskih radova zgrada smanjen je u 2009. godini u odnosu na 2008. godinu za 7,2 posto, a indeks građevinskih radova ostalih građevina za 5,9 posto. Ukupan broj izdanih građevinskih dozvola u 2009. godini smanjen je za 4,4 posto u usporedbi s 2008. godinom.

Trgovina na malo

Promet od trgovine na malo u 2009. godini zabilježio je nominalno međugodišnje smanjenje od 14,1 posto dok je realno smanjen za 15,3 posto. Što se tiče pokazatelja koji mogu utjecati na trgovinu na malo, broj zaposlenih osoba u 2009. godini smanjen je na međugodišnjoj razini za oko 56 tisuća, krediti stanovništvu (isključujući stambene kredite) smanjeni su 5,8 posto, a broj noćenja turista zabilježio je međugodišnje smanjenje od 1,4 posto. Promatrajući nominalni promet od trgovine na malo po trgovačkim strukama, najznačajniji doprinos smanjenju trgovine u 2009. godini došao je od motornih goriva i maziva (međugodišnje smanjenje od 16,6 posto) te motornih vozila (-58,1 posto).

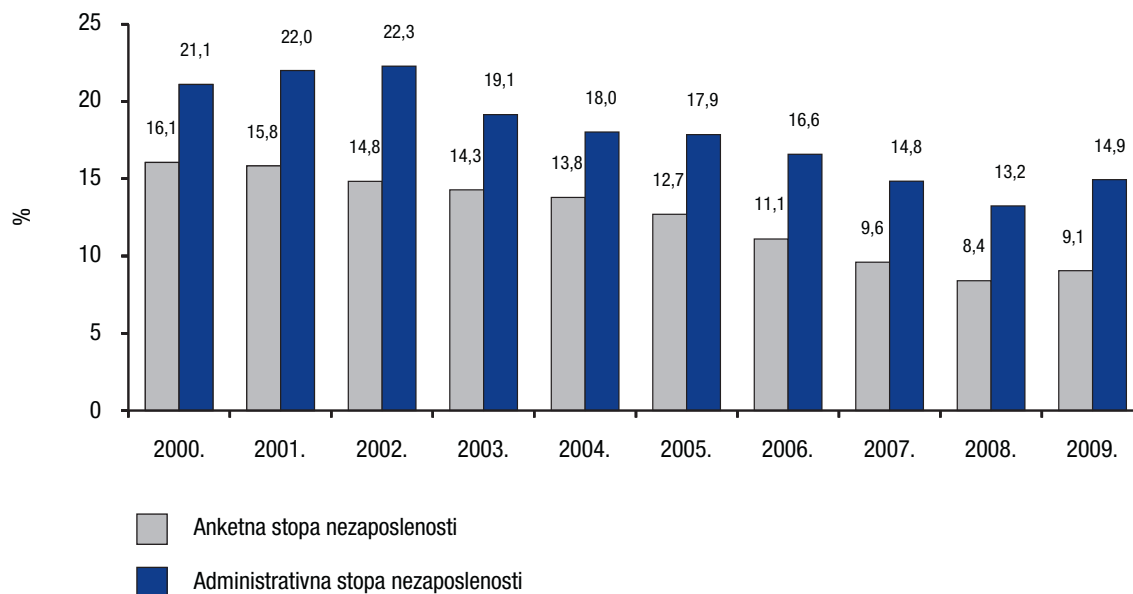
Turizam

Ukupan broj dolazaka turista iznosio je 10,9 milijuna u 2009. godini te je na međugodišnjoj razini smanjen za 2,9 posto, dok je ukupan broj noćenja iznosio 56,3 milijuna i smanjen je za 1,4 posto. Dolasci stranih turista smanjeni su za 0,9 posto na međugodišnjoj razini u 2009. godini, a dolasci domaćih turista za 13,3 posto, dok su noćenja stranih turista smanjena za 0,2 posto, a noćenja domaćih turista za 10,5 posto. U 2009. godini ostvareno je prosječno 5,1 noćenje po dolasku turista, što je za 0,1 noćenje više nego u 2008. godini. U strukturi noćenja u 2009. godini, 89,7 posto ukupnih noćenja ostvarili su strani turisti, od čega najviše turisti iz Njemačke (22,7 posto ukupnih stranih noćenja), Slovenije (11,2 posto), Italije (10,2 posto), Austrije (8,9 posto) i Češke (8,0 posto). Kao odraz smanjene potrošnje uslijed ekonomske krize, prihodi od turizma zabilježili su lošija ostvarenja od fizičkih pokazatelja u turizmu te su, s ukupnim iznosom od 6,4 milijarde eura u 2009. godini, na međugodišnjoj razini smanjeni za 14,5 posto.

1.2.4. Tržište rada

Makroekonomski poremećaji izazvani globalnom financijskom krizom zahvatili su u 2009. godini i tržište rada. Tako se, počevši od veljače, međugodišnji rast broja nezaposlenih, odnosno smanjenje broja zaposlenih osoba, ubrzavalo tijekom cijele 2009. godine. Prosječan broj nezaposlenih osoba u 2009. godini iznosio je 263,2 tisuće te je na međugodišnjoj razini povećan za 26,4 tisuće ili 11,2 posto. U isto vrijeme, prosječan broj zaposlenih osoba smanjen je za 56,0 tisuća ili 3,6 posto. Prosječna administrativna stopa nezaposlenosti iznosila je u 2009. godini 14,9 posto, što je 1,7 postotnih bodova više nego u 2008. godini.

Promatrajući prosjek 2009. godine prema anketi o radnoj snazi, u radno sposobnoj dobi bilo je 3.707.750 osoba, od čega su 47,6 posto bili ljudi koji rade ili aktivno traže posao tj. mogu se svrstati u radnu snagu. U odnosu na rezultate ankete iz 2008. godine, broj stanovnika u radno sposobnoj dobi povećan je za 27.500, dok je kategorija radne snage smanjena za 20.000 osoba. Ukupan broj zaposlenih bio je u 2009. godini prosječno na razini od 1.605.250, što je smanjenje od 30.500 u odnosu na 2008. godinu, dok je prosječan broj nezaposlenih osoba povećan za 10.500 te je iznosio 159.750. Prosječna anketna stopa nezaposlenosti iznosila je 9,1 posto u 2009. godini, što je 0,7 postotnih bodova više u usporedbi s 2008. godinom.

Grafikon 1.5. Anketna i administrativna stopa nezaposlenosti

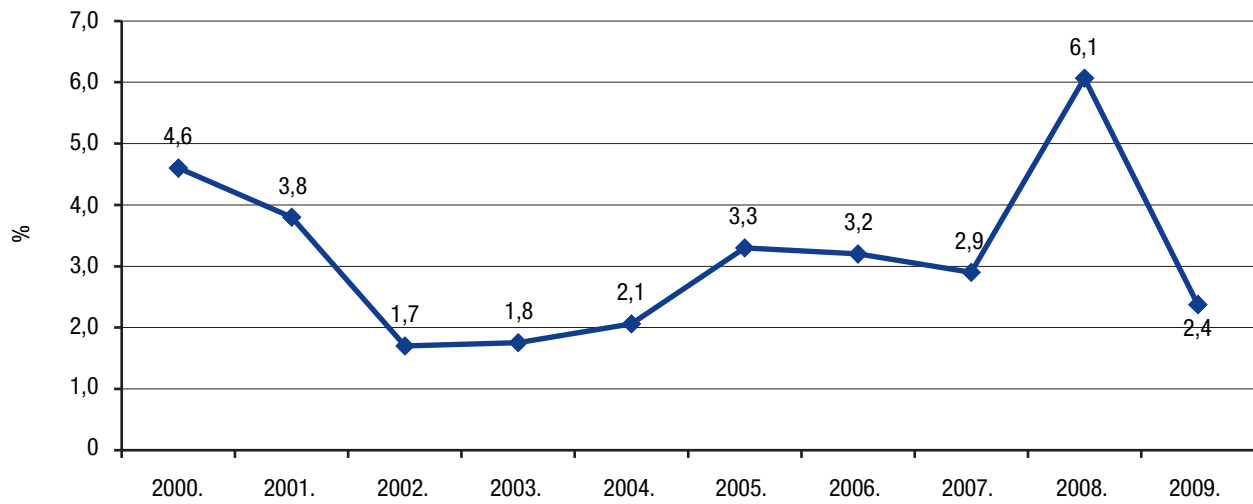
Izvor: Državni zavod za statistiku

Usljed gospodarske krize, kao prilagodba izmijenjenim uvjetima privređivanja, i nominalni i realni rast bruto i neto plaća usporeni su u odnosu na 2008. godinu. Prosječna bruto plaća iznosila je u 2009. godini 7.711 kuna te je povećana za 2,2 posto u usporedbi s 2008. godinom dok je prosječna neto plaća iznosila 5.311 kuna te je na međugodišnjoj razini povećana za 2,6 posto. Bruto plaća je u 2009. godini na međugodišnjoj razini realno smanjena za 0,2 posto, dok je neto plaća zabilježila realni rast od 0,2 posto. Promatrano po djelatnostima, najviše bruto plaće u 2009. godini zabilježene su kod financijskih djelatnosti i djelatnosti osiguranja, dok su najniže bruto plaće zabilježene kod administrativnih i pomoćnih uslužnih djelatnosti.

1.2.5. Cijene

Ponajviše uslijed slabljenja domaćih inflatornih pritisaka, što se ogledalo u međugodišnjem padu osobne potrošnje, inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena usporena je u 2009. godini na 2,4 posto, što je 3,7 postotnih bodova manje nego u 2008. godini. Osim toga, na usporavanje stope inflacije utjecalo je i smanjenje uvezene inflacije, koje je proizlazilo iz međugodišnjeg pada cijena osnovnih sirovina na svjetskom tržištu, te nizak učinak prijenosa inflacije iz 2008. godine. Najveći doprinos povećanju cijena u 2009. godini došao je od cijena duhana, koje su u odnosu na 2008. godinu povećane za 17,3 posto te cijena prehrane koje su porasle za 1,7 posto. Unutar kategorije prehrane, rastu cijena najviše su pridonijele cijene mesa (međugodišnji rast od 4,3 posto) te kruha i žitarica (3,2 posto). Rastu cijena u 2009. godini također je znatno pridonio i rast cijena plina (17,4 posto), električne energije (7,4 posto), zatim bolničkih usluga (78,4 posto) te medicinskih usluga (36,8 posto). Najveći utjecaj u suprotnom smjeru u 2009. godini imale su cijene goriva i maziva za osobna vozila koje su u odnosu na 2008. smanjene za 13,9 posto. Temeljna inflacija, koja ne uključuje cijene poljoprivrednih proizvoda i administrativno regulirane cijene, usporena je s 5,7 posto u 2008. na 2,8 posto u 2009. godini. Cijene industrijskih proizvoda pri proizvođačima zabilježile su u 2009. godini međugodišnji pad od 0,4 posto dok su u 2008. godini rasle za 8,3 posto.

Grafikon 1.6. Međugodišnji rast indeksa potrošačkih cijena

Izvor: Državni zavod za statistiku

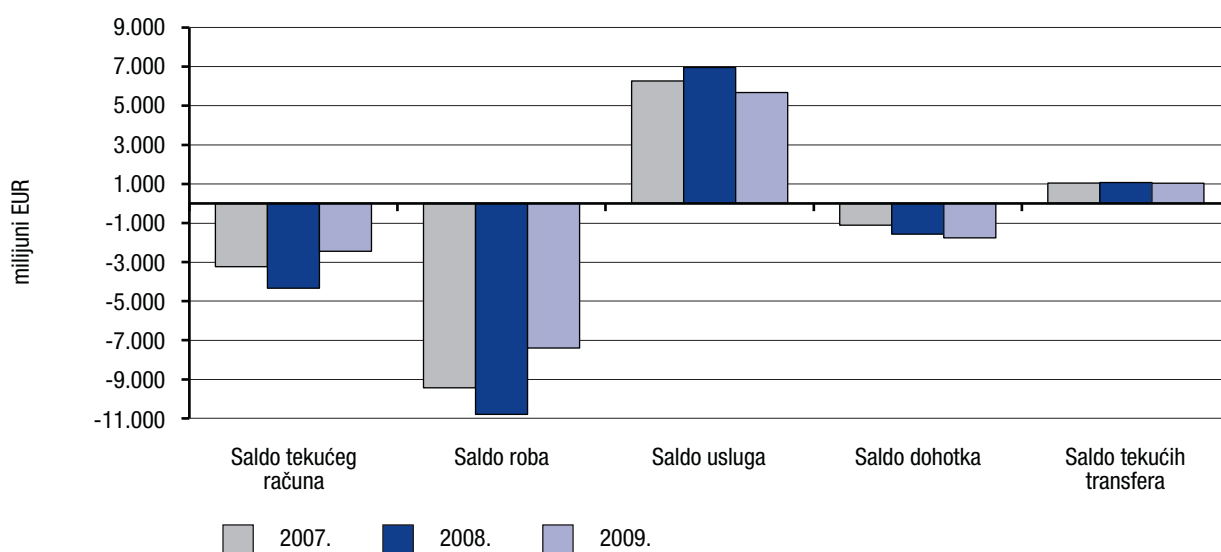
1.3. MEĐUNARODNI SEKTOR

U 2009. godini, kretanja u međunarodnom sektoru također je obilježio utjecaj gospodarske krize. Uzevši u obzir strukturalna obilježja hrvatskog gospodarstva, učinak korekcije domaće potražnje bio je izraženiji od učinka smanjenja inozemne potražnje, što je rezultiralo djelomičnim ispravljanjem vanjskotrgovinske neravnoteže. Tako je tijekom 2009. godine, kao posljedica smanjenja robnog manjka, gotovo prepolovljen deficit tekućeg računa bilance plaćanja. Smanjenje manjka na tekućem računu bilo bi i izraženije da suficit na računu usluga nije zabilježio snažno smanjenje koje je prvenstveno posljedica pada prihoda od turizma. Glavno obilježje financijskog računa bilance plaćanja bilo je naglašeno smanjenje priljeva izravnih ulaganja u Hrvatsku. U odnosu na 2008. godinu rast inozemnog duga dvostruko je usporio, prvenstveno pod utjecajem usporavanja stope rasta inozemnog duga ostalih domaćih sektora i banaka. Unatoč ekonomskim poremećajima, tečaj kune prema euru ostao je stabilan te je u prosjeku zabilježio samo blagu deprecijaciju u odnosu na 2008. godinu.

1.3.1. Bilanca plaćanja

Deficit tekućeg računa bilance plaćanja iznosio je 2,4 milijarde eura u 2009. godini te je smanjen za 1,9 milijardi eura ili za 43,6 posto u usporedbi s 2008. godinom. Takvo kretanje rezultat je deficita na računu roba koji je zabilježio međugodišnje smanjenje od 31,5 posto te je iznosio 7,4 milijarde eura. Suficit na računu usluga iznosio je 5,7 milijardi eura te je u odnosu na 2008. godinu smanjen za 18,4 posto, na što je najveći utjecaj imalo smanjenje prihoda od turizma koji su u 2009. godini iznosili 6,4 milijarde eura te zabilježili međugodišnji pad od 14,5 posto. Deficit na računu dohotka povećan je u 2009. godini za 12,0 posto, na razinu od 1,8 milijardi eura, dok je suficit na računu tekućih transfera smanjen za 3,3 posto, na 1,0 milijardi eura. Deficit tekućeg računa izražen u postotku bruto domaćeg proizvoda smanjen je s 9,2 posto u 2008. na 5,4 posto u 2009. godini. Pokrivenost uvoza roba i usluga izvozom roba i usluga iznosila je u 2009. godini 90,3 posto, a u usporedbi s 2008. godinom povećana je za 6,5 postotnih bodova.

Grafikon 1.7. Tekući račun bilance plaćanja

Deficit tekućeg računa u 2009. godini najvećim je dijelom bio financiran ostalim ulaganjima, kod kojih je zabilježen neto priljev od 2,7 milijardi eura, što je 9,9 posto manje nego u 2008. godini. Najveći neto priljev ostalih ulaganja zabilježen je kod banaka, u iznosu od 1,5 milijardi eura, zatim kod ostalih sektora, u iznosu od 1,2 milijarde eura, dok je sektor države ostvario neto odljev sredstava u iznosu od 8,6 milijuna eura. Neto izravna ulaganja iznosila su u 2009. godini 1,2 milijarde eura, a u usporedbi s 2008. godinom smanjena su 63,3 posto. Na računu portfeljnih ulaganja, u 2009. godini zabilježen je neto priljev od 155,7 milijuna eura. Neto pogreške i propusti iznosili su u 2009. godini -725,2 milijuna eura, dok su međunarodne pričuve povećane za 896,4 milijuna eura.

1.3.2. Robna razmjena

Ukupni robni izvoz izražen u kunama zabilježio je u 2009. godini međugodišnje smanjenje od 20,1 posto dok je robni uvoz smanjen za 25,7 posto. Ukupna vrijednost robnog izvoza bila je 55,3 milijarde kuna, a robnog uvoza 111,8 milijardi kuna. Vanjskotrgovinski deficit iznosio je 56,5 milijardi kuna u 2009. godini, što predstavlja međugodišnje smanjenje od 30,4 posto. Ukoliko se iz robnog izvoza i uvoza isključi kategorija ostalih prijevoznih sredstava, koja iskrivljuje trend kretanja ukupne robne razmjene zbog metodologije knjiženja poslova dorade brodova na bruto načelu, robni izvoz je u 2009. godini smanjen za 15,5 posto, a uvoz za 23,7 posto. Pokrivenost robnog uvoza robnim izvozom iznosila je u 2009. godini 49,5 posto, što je povećanje od 3,5 postotnih bodova u usporedbi s 2008. godinom. Ukoliko se promatra robna razmjena izražena u američkim dolarima, robni izvoz zabilježio je u 2009. godini međugodišnje smanjenje od 25,7 posto, dok je robni uvoz smanjen za 31,0 posto. Budući da se većina robne razmjene Hrvatske odvija sa zemljama Europske unije, utjecaj na rast izvoza i uvoza izraženih u američkim dolarima ima i promjena tečaja američkog dolara prema euru.

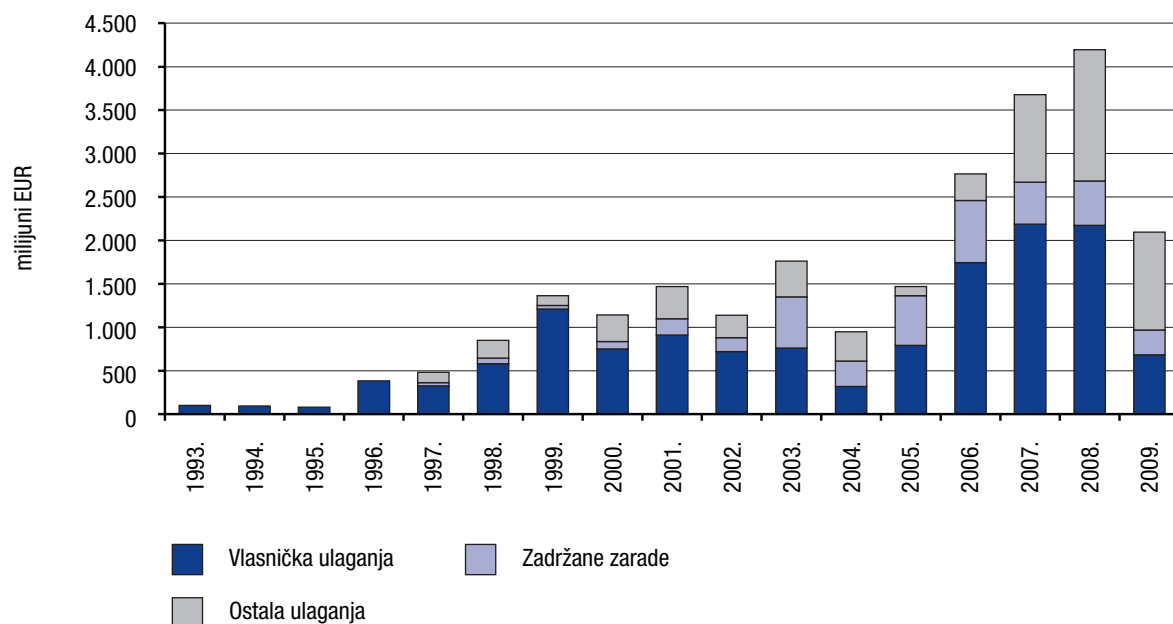
Promatrajući robnu razmjenu po djelatnostima, najveći doprinos smanjenju izvoza u 2009. godini došao je od proizvodnje ostalih prijevoznih sredstava, čiji je izvoz smanjen za 49,1 posto, proizvodnje kemikalija i kemijskih proizvoda (-32,7 posto), proizvodnje koksa i rafiniranih naftnih proizvoda (-24,0 posto), proizvodnje strojeva i uređaja (-24,1 posto) te proizvodnje gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme (-19,6 posto). Kategorije koje su u 2009. godini najviše pridonijele smanjenju robnog uvoza bile su proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica (međugodišnje smanjenje uvoza od 47,9 posto), proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava (-61,0 posto), proizvodnja metala (-39,0 posto), proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda (-50,2 posto) te vađenje sirove nafte i prirodnog plina (-22,6 posto).

Promatrajući strukturu robnog izvoza po zemljama, najveći udio u ukupnom hrvatskom robnom izvozu u 2009. godini imale su Italija (19,0 posto), BiH (12,8 posto), Njemačka (11,0 posto), Slovenija (7,4 posto) i Austrija (5,4 posto). Robni izvoz u navedene zemlje zabilježio je smanjenje u usporedbi s 2008. godinom, pa je tako robni izvoz u BiH smanjen za 33,1 posto, Austriju za 25,7 posto, Sloveniju za 23,8 posto, Italiju za 20,8 posto te izvoz u Njemačku za 18,2 posto. Izvoz u zemlje Europske unije činio je 60,6 posto ukupnog hrvatskog robnog izvoza u 2009. godini te je u usporedbi s 2008. godinom smanjen za 20,6 posto, dok je uvoz iz zemalja Europske unije činio 62,7 posto ukupnog uvoza te je smanjen za 27,3 posto u usporedbi s 2008. godinom.

1.3.3. Inozemna izravna ulaganja

Ukupno stanje inozemnih izravnih ulaganja u Hrvatsku krajem 2009. godine bilo je na razini od 24,0 milijardi eura. Tijekom 2009. godine u Hrvatsku je uloženo 2,1 milijardu eura, što je za 50,0 posto manje u usporedbi s 2008. godinom. Od ukupnog iznosa ulaganja u 2009. godini, 53,8 posto, odnosno 1,1 milijardu eura činila su ostala ulaganja. Vlasnička ulaganja iznosila su 682 milijuna eura u 2009. godini i činila 32,5 posto ukupnih ulaganja, dok su zadržane zarade iznosile 286 milijuna eura i činile 13,7 posto ukupnih ulaganja. Promatrajući strukturu inozemnih izravnih ulaganja u Hrvatsku po zemljama podrijetla, najviše je ulaganja tijekom 2009. godine došlo iz Nizozemske (877 milijuna eura), Austrije (413 milijuna eura), Luksemburga (176 milijuna eura), Njemačke (169 milijuna eura) i Mađarske (165 milijuna eura). Promatrano po djelatnostima, tijekom 2009. godine najveći iznos uložen je u trgovinu na veliko i posredovanje u trgovini (741 milijun eura), financijsko posredovanje, osim osiguravajućih i mirovinskih fondova (654 milijuna eura), ostale poslovne djelatnosti (317 milijuna eura), vađenje nafte i zemnog plina (127 milijuna eura), trgovinu na malo; popravak predmeta za kućanstvo (120 milijuna eura) te proizvodnju koksa, naftnih derivata i nuklearnog goriva (110 milijuna eura).

Grafikon 1.8. Inozemna izravna ulaganja u Hrvatsku

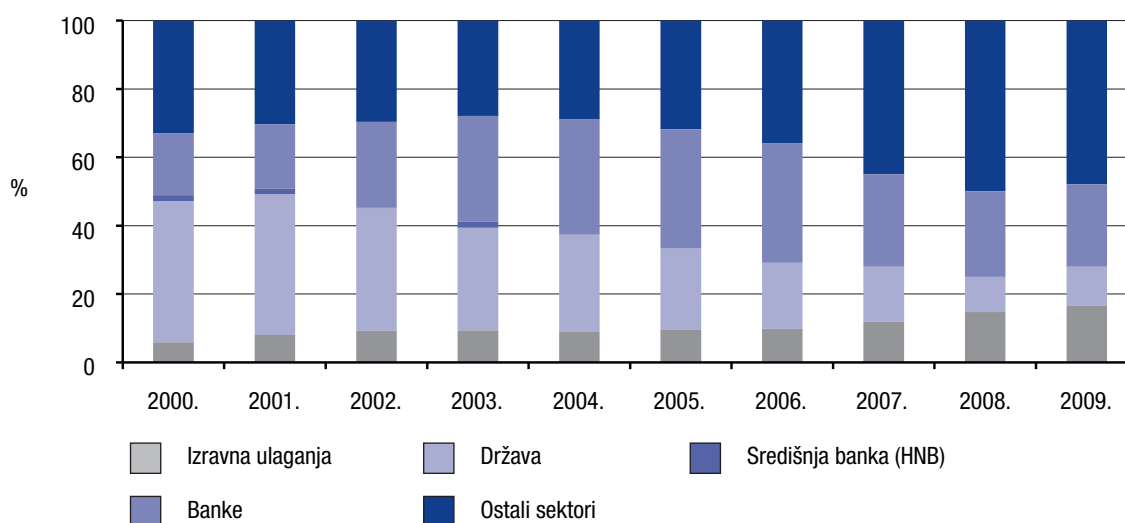

Izvor: Hrvatska narodna banka

1.3.4. Inozemni dug

Krajem 2009. godine, ukupni inozemni dug iznosio je 44,6 milijardi eura te je tijekom godine povećan za 4,3 milijarde eura odnosno 10,6 posto. Udio inozemnog duga u bruto domaćem proizvodu povećan je s 85,1 posto u 2008. godini na 98,2 posto u 2009. godini. Najveći porast inozemnog duga tijekom 2009. godine zabilježen je kod inozemnog duga vlasnički povezanih poduzeća putem inozemnih izravnih ulaganja, u iznosu od 1,4 milijarde eura, te inozemnog duga ostalih domaćih sektora, koji je povećan za 1,2 milijarde eura. Inozemni dug države povećan je za 998 milijuna eura tijekom 2009. godine, a inozemni dug banaka za 616 milijuna eura. Promatrajući strukturu inozemnog duga, udio inozemnog duga temeljem inozemnih izravnih ulaganja u ukupnom inozemnom dugu povećan je s 14,8 posto krajem 2008. godine na 16,6 posto krajem 2009. godine, a udio inozemnog duga države s 10,3 posto na 11,6 posto ukupnog inozemnog duga. Inozemni dug banaka smanjen je u istom razdoblju s 25,0 posto na 24,0 posto, a inozemni dug ostalih domaćih sektora s 49,9 posto na 47,9 posto ukupnog inozemnog duga.

Grafikon 1.9. Struktura inozemnog duga Hrvatske prema domaćim sektorima

Izvor: Hrvatska narodna banka

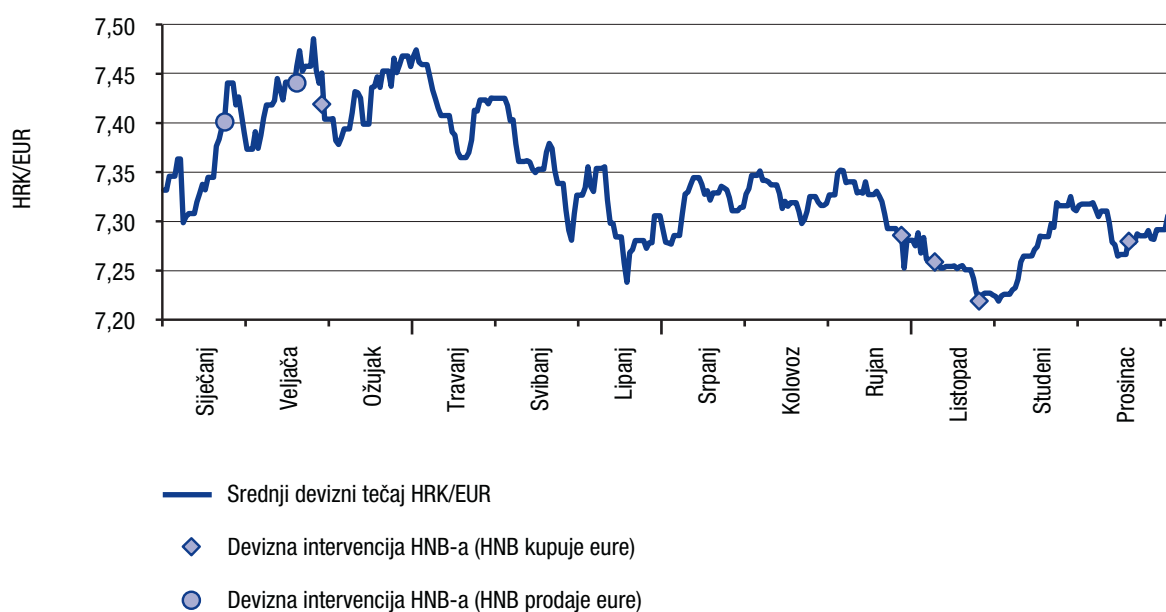
1.3.5. Devizni tečaj

Izuzev početka 2009. godine kada su se, kao odraz smanjene devizne likvidnosti u iznimno nepovoljnim makroekonomskim uvjetima, pojavili nešto izraženiji pritisci na slabljenje kune, tečaj kune prema euru bio je tijekom 2009. godine izložen povremenim blažim aprecijacijskim pritiscima uzrokovanim prvenstveno priljevom deviza od zaduživanja domaćih sektora, te nije ugrožena njegova stabilnost.

Tako je prosječni godišnji tečaj kune prema euru povećan sa 7,22 kune za euro u 2008. godini na 7,34 kune za euro u 2009. godini, što predstavlja deprecijaciju kune prema euru od 1,6 posto. Tečaj kune prema euru na kraju razdoblja neznatno je aprecirao, odnosno spustio se sa 7,32 kune za euro krajem 2008. na 7,31 kunu za euro krajem 2009. godine. Tijekom 2009. godine, Hrvatska narodna banka intervenirala je sedam puta na deviznom tržištu. Dvema intervencijama početkom godine, s ciljem ublažavanja deprecijacijskih pritisaka, bankama je prodano ukupno 513,0 milijuna eura. Preostalih pet intervencija, od kojih je prva bila krajem veljače, a ostale krajem godine, odnosilo se na otkup deviza od banaka, u ukupnom iznosu od 837,8 milijuna eura.

Tečaj američkog dolara prema kuni kretao se u skladu s fluktuacijama dolara prema euru na svjetskom deviznom tržištu. Tako je krajem prosinca 2009. godine iznosio 5,09 kuna za dolar, što predstavlja aprecijaciju od 1,3 posto u odnosu na kraj 2008., dok je prosječni tečaj u 2009. godini iznosio 5,28 kuna za dolar te je u odnosu na 2008. godinu kuna prema dolaru oslabila za 7,0 posto.

Grafikon 1.10. Srednji devizni tečaj kune prema euru i devizne intervencije Hrvatske narodne banke u 2009. godini

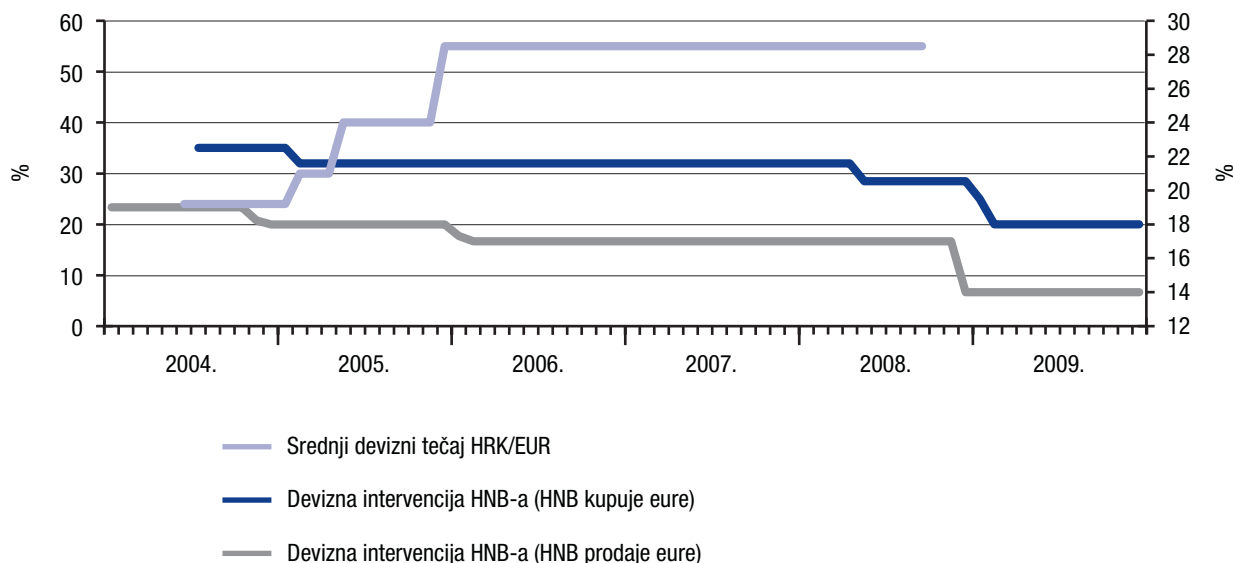
Izvor: Hrvatska narodna banka

1.4. FINANCIJSKI SEKTOR

Tijekom 2009. godine, monetarna politika bila je prvenstveno usmjerena na održavanje stabilnosti tečaja kune u uvjetima nepovoljnih makroekonomskih kretanja, kako u međunarodnom okruženju, tako i u hrvatskom gospodarstvu. Tako je početkom godine, u uvjetima deprecijacijskih pritisaka, zadržala restriktivniji karakter s kraja 2008. da bi se u nastavku godine, s jenjavanjem rizika deprecijacije, usmjerila ka osiguranju i zadržavanju što povoljnije razine kunske likvidnosti u financijskom sustavu te tako, u okviru svojih mogućnosti, dala poticaj domaćem gospodarstvu. U skladu s potrebama, tijekom 2009. godine mijenjao se i instrumentarij monetarne politike. Kretanja monetarnih i kreditnih agregata u 2009. godini odražavala su utjecaj gospodarske krize pri čemu uvodno treba izdvojiti negativnu stopu rasta plasmana banaka nebankarskom sektoru. Tržište novca obilježila je značajna kolebljivost kamatnih stopa, dok je na tržištu kapitala zabilježeno daljnje smanjenje prometa uz umjeren oporavak cijena vrijednosnih papira.

1.4.1. Monetarna politika i kretanje kreditnih agregata

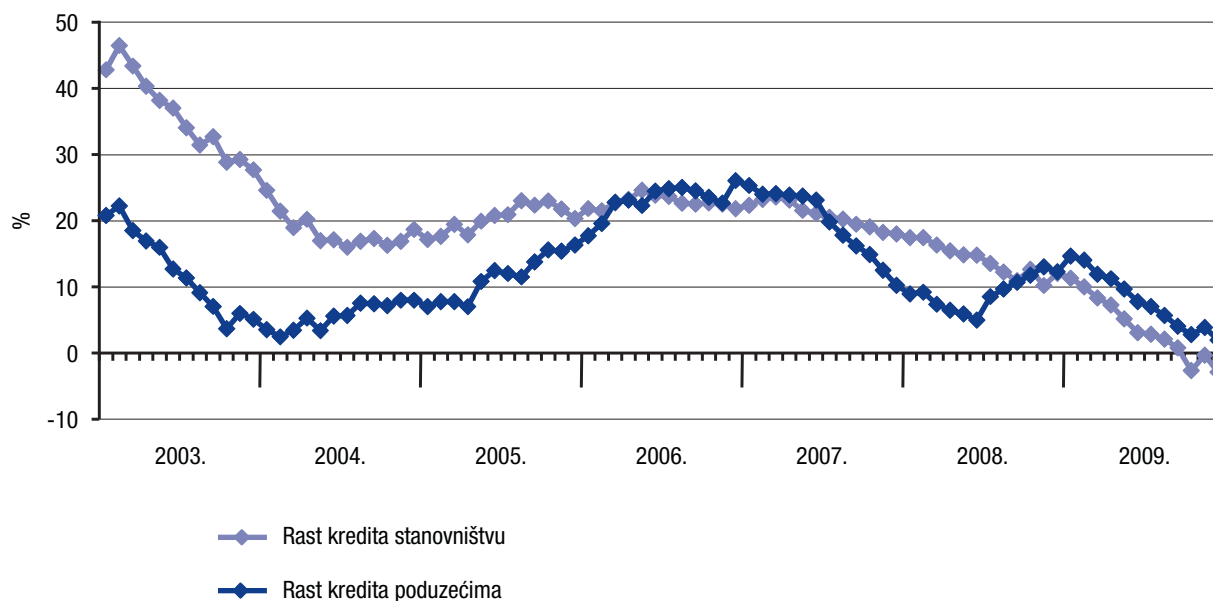
Deprecijacijski pritisci s kraja 2008. godine nastavljeni su u nešto manjoj mjeri i početkom 2009. godine. Naime, u uvjetima smanjenog priljeva inozemnog kapitala te pesimističnih očekivanja, pojačana potražnja za devizama domaćih sektora radi podmirenja dospjelih inozemnih obveza stvorila je pritiske na slabljenje kune. Na povećanje devizne likvidnosti središnja je banka djelovala promjenama instrumenata monetarne politike, odnosno povećanjem obračunatog deviznog dijela obvezne pričuve koji se izvršava u kunama s 50,0 posto na 75,0 posto u siječnju te smanjivanjem stope minimalno potrebnih deviznih potraživanja s 28,5 posto na 20,0 posto. Uz to treba spomenuti i dvije intervencije prodaje deviza poslovnim bankama u siječnju i veljači te smanjeni obujam repo aukcija u tom razdoblju. U ostatku 2009. godine prestali su deprecijacijski pritisci te su prevladavali pritisci u smjeru jačanja kune prije svega kao rezultat priljeva deviza od zaduživanja domaćih sektora u inozemstvu, a prvenstveno sektora države. Otkupljivanje deviza od države, zatim preostalih pet deviznih intervencija koje su se sve odnosile na otkup deviza od poslovnih banaka te alokacija posebnih prava vučenja od strane Međunarodnog monetarnog fonda u kolovozu omogućili su obnavljanje i dodatno snaženje međunarodnih pričuva središnje banke prema kraju godine. S obzirom na visoku razinu kunske likvidnosti, kreiranu prvenstveno spomenutim deviznim transakcijama, obujam repo operacija bio je ograničen tijekom cijele 2009. godine, dok se likvidnost iz sustava i dalje u najvećoj mjeri povlačila putem obvezne pričuve. Budući da je, kao posljedica financijske krize, znatno smanjena kreditna aktivnost banaka, u studenome je ukinuta odluka o upisu obveznih blagajničkih zapisa, koja je u proteklim godinama bila usmjerena ka obuzdavanju rasta kredita banaka.

Grafikon 1.11. Promjene u instrumentima monetarne politike

Izvor: Hrvatska narodna banka

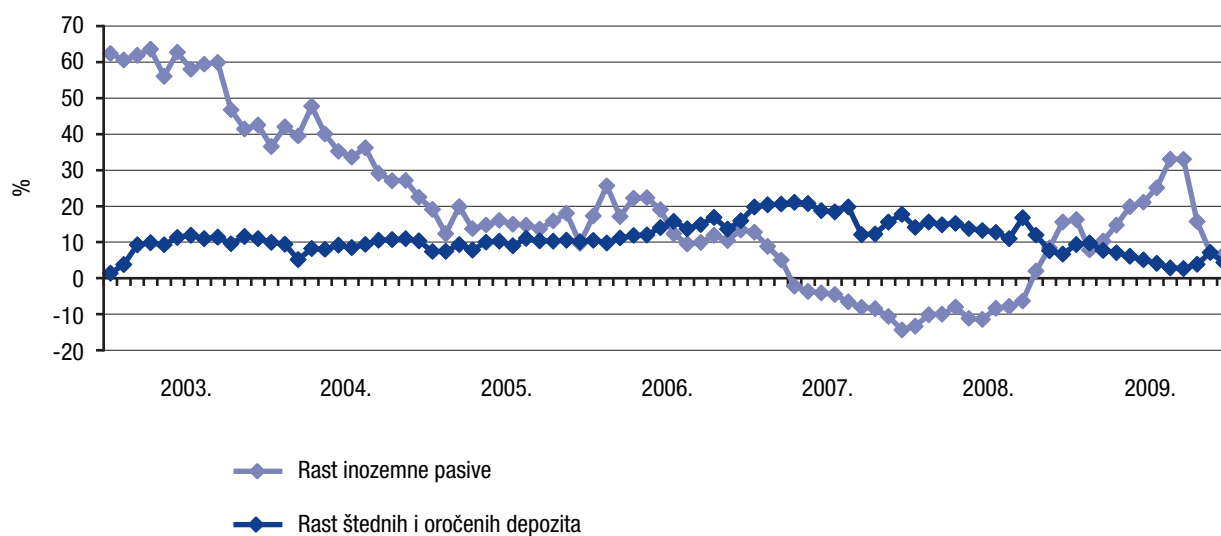
Monetarna kretanja u 2009. godini bila su pod dominantnim utjecajem gospodarske krize te su prvi put nakon 1999. godine ukupni plasmani poslovnih banaka zabilježili negativnu stopu rasta. Naime, pad gospodarske aktivnosti i prisutan pesimizam svih ekonomskih subjekata utjecali su na smanjenje potražnje za novim kreditima. Sa strane ponude kredita, povećanje udjela loše aktive bankarskog sustava i porast neizvjesnosti uvjetovali su promjene u percepciji rizika što je, uz poskupljenje izvora financiranja, dovelo do pooštavanja uvjeta za kreditiranje i povećanja aktivnih kamatnih stopa banaka. Unatoč snažnom smanjenju novčane mase M1 i kunskih depozita, ukupna likvidna sredstva zabilježila su samo blagi pad u odnosu na kraj 2008. godine kao posljedicu snažnog rasta deviznih depozita stanovništva. Također, pod utjecajem opisanih makroekonomskih kretanja i promjena u instrumentima središnje banke, došlo je do daljnjeg pogoršanja inozemne pozicije bankarskog sektora, kao posljedice usporavanja rasta inozemne pasive banaka u odnosu na 2008. godinu te blagog pada inozemne aktive banaka.

Ukupni krediti poslovnih banaka iznosili su krajem 2009. godine 252,3 milijarde kuna. Njihov međugodišnji rast iznosio je krajem 2009. godine 2,3 posto, što je usporavanje od 12,1 postotni bod u odnosu na 2008. godinu. Krediti stanovništvu zabilježili su međugodišnje smanjenje od 2,9 posto krajem 2009. godine što u odnosu na 2008. godinu predstavlja usporavanje od 15,0 postotnih bodova. Međugodišnji rast stambenih kredita, koji su krajem godine imali udio od 43,1 posto u ukupnim kreditima stanovništvu, usporen je na 1,2 posto, dok su krediti stanovništvu, isključujući stambene kredite zabilježili međugodišnje smanjenje od 5,8 posto. Međugodišnji rast kredita poduzećima iznosio je u 2009. godini 2,0 posto, što ukazuje na usporavanje od 10,3 postotna boda u odnosu na 2008. godinu. Krediti poslovnih banaka središnjoj i lokalnoj državi povećani su 32,3 posto na međugodišnjoj razini krajem 2009. godine.

Grafikon 1.12. Međugodišnji rast kredita poduzećima i stanovništvu

Izvor: Hrvatska narodna banka

Ukupni kunski i devizni štedni i oročeni depoziti kod poslovnih banaka iznosili su krajem 2009. godine 174,6 milijardi kuna te su u usporedbi s 2008. godinom porasli za 7,3 milijarde kuna. Promatrajući međugodišnju stopu rasta, u 2009. godini ukupni kunski i devizni štedni i oročeni depoziti porasli su za 4,4 posto, što je usporavanje od 2,4 postotna boda u usporedbi s godinom ranije. Ukupni kunski štedni i oročeni depoziti kod poslovnih banaka u 2009. godini smanjeni su za 10,9 milijardi kuna ili za 21,8 posto. Najveći doprinos tom smanjenju došao je od depozita stanovništva, koji su smanjeni za 6,2 milijarde kuna, te depozita poduzeća, koji su smanjeni za 4,6 milijardi kuna. Devizni štedni i oročeni depoziti porasli su tijekom 2009. godine za 18,2 milijarde kuna ili za 15,5 posto. Najveći doprinos rastu deviznih štednih i oročenih depozita došao je od sektora stanovništva čiji su depoziti porasli za 14,6 milijardi kuna te poduzeća čiji su depoziti porasli za 2,2 milijarde kuna.

Grafikon 1.13. Rast inozemne pasive banaka te štednih i oročenih depozita

Izvor: Hrvatska narodna banka

Ukupna inozemna aktiva poslovnih banaka iznosila je krajem 2009. godine 49,6 milijardi kuna, te je u usporedbi s 2008. godinom smanjena za 669,7 milijuna kuna ili za 1,3 posto. Ukupna inozemna pasiva porasla je tijekom 2009. godine za 5,1 milijardu kuna ili 6,7 posto te je krajem godine iznosila 80,4 milijarde kuna. Navedena kretanja odredila su neto inozemnu aktivu koja je krajem 2009. iznosila -30,8 milijardi kuna te je tijekom godine smanjena za 5,7 milijardi kuna.

1.4.2. Tržište novca

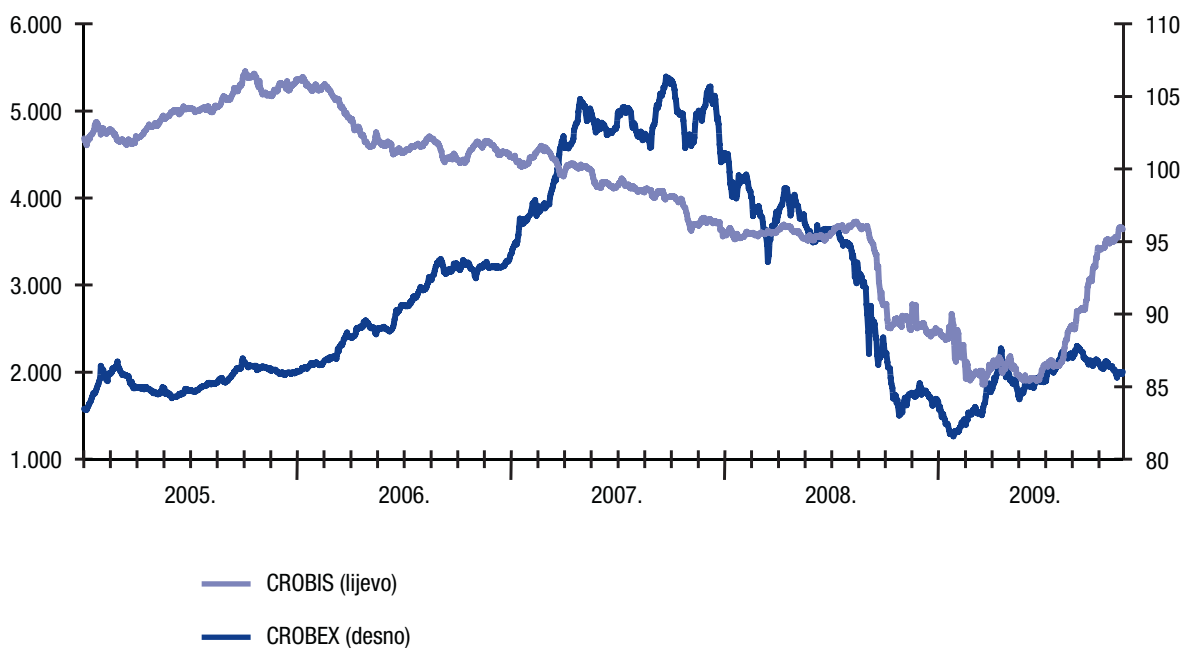
U 2009. godini na tržištu novca zabilježena je naglašena kolebljivost kamatnih stopa. Početkom godine kamatne stope novčarskog tržišta bile su na najvišim razinama u proteklih desetak godina, da bi se s poboljšanjem likvidnosti financijskog sustava pred kraj godine spustile na najniže razine od 2002. godine. Tako je najveća prosječna mjesečna kamatna stopa od čak 18,63 posto zabilježena u veljači, a najmanja od 0,98 posto u prosincu 2009. godine. U čitavoj 2009. godini prosječna kamatna stopa na Tržištu novca Zagreb iznosila je 7,58 posto te je u usporedbi s 2008. godinom povećana za 1,6 postotnih bodova. Mjesečni promet na Tržištu novca Zagreb kretao se tijekom cijele 2009. godine na razinama iznad 2,0 milijardi kuna, izuzev studenog i prosinca kada je bio nešto manji uslijed smanjene potražnje u uvjetima iznimno povoljne likvidnosti financijskog sustava. Prosječan mjesečni promet u čitavoj 2009. godini iznosio je 2,3 milijarde kuna.

1.4.3. Tržište kapitala

Tijekom 2009. godine dominantan utjecaj na hrvatsko tržište kapitala imala su globalna ekonomska kretanja te je domaće tržište vjerno pratilo svjetske financijske trendove. Na smanjivanje naglašene averzije investitora prema riziku prisutne početkom 2009. godine, djelovale su najave o pomoći i sanaciji financijskih institucija te poticanju gospodarskog oporavke od strane najvećih svjetskih gospodarstava krajem prvog tromjesečja 2009. godine. Optimizam sa svjetskih financijskih tržišta prelio se na domaće tržište kapitala te je uslijedio oporavak burzovnih pokazatelja koji se protezao sve do posljednjeg tromjesečja 2009. godine. Negativni trendovi na domaćem tržištu kapitala iznova su počeli kada su vijesti o negativnim očekivanjima i zabrinutosti investitora glede makroekonomskih kretanja u međunarodnom okruženju te loši gospodarski pokazatelji hrvatskog gospodarstva iznova razbuknuli pesimizam, no posljedični pad burzovnih indeksa krajem godine nije bio značajan.

Domaće tržište kapitala u 2009. godini karakteriziralo je daljnje snažno smanjenje prometa vrijednosnih papira. Tako je ukupni ostvareni promet na Zagrebačkoj burzi u 2009. godini iznosio 10,9 milijardi kuna, što je 64,9 posto manje u odnosu na 2008. godinu. Tržište dionica obilježila je niska likvidnost te umjereni porast vrijednosti dionica uz naglašen stupanj oscilacija, pri čemu se spomenuti rast cijena odnosi prvenstveno na najlikvidnije dionice. Redovni promet dionicama zabilježio je međugodišnje smanjenje od 55,9 posto te je iznosio 7,4 milijarde kuna krajem 2009. godine. Dionički indeks Zagrebačke burze CROBEX povećan je s 1.722 boda na kraju 2008. na 2.004 boda na kraju 2009. godine, odnosno za 16,4 posto. Tržišna kapitalizacija dionica u 2009. godini zabilježila je međugodišnje smanjenje od 4,7 posto. U rujnu je na Zagrebačkoj burzi uveden novi dionički indeks CROBEX 10 čija je vrijednost krajem 2009. godine bila 18,5 posto veća nego krajem 2008. Nepovoljna kretanja zabilježena su i na tržištu dužničkih vrijednosnih papira. Redovni promet obveznicama iznosio je krajem 2009. godine 202,8 milijuna kuna te je zabilježio smanjenje od 49,1 posto u usporedbi s prethodnom godinom. Obveznički indeks CROBIS povećan je tijekom godine za 5,8 posto, s 90,62 boda krajem 2008. godine na 95,84 boda krajem 2009. godine. U 2009. godini na domaćem tržištu izdane su tek dvije nove korporacijske obveznice krajem godine te nije bilo novih izdanja državnih obveznica.

Grafikon 1.14. Kretanje indeksa Zagrebačke burze

Izvor: Zagrebačka burza

Neto imovina mirovinskih fondova u 2009. značajno je ubrzala svoj rast u odnosu na 2008. godinu. Tako je krajem 2009. godine iznosila 30,6 milijardi kuna te je u usporedbi s 2008. godinom povećana 30,1 posto. Nakon snažnog pada tijekom 2008. godine, neto imovina otvorenih investicijskih fondova povećana je tijekom 2009. godine za 21,7 posto u odnosu na 2008. te je krajem godine bila na razini od 12,0 milijardi kuna.

2. FISKALNA POLITIKA
I DRŽAVNI PRORAČUN U
2009. GODINI

2.1. FISKALNA POLITIKA U 2009. GODINI

Prema novom Zakonu o proračunu¹ koji je stupio na snagu 1. siječnja 2009. godine, Hrvatski sabor uz državni proračun za sljedeću proračunsku godinu po prvi puta donosi i projekcije za sljedeće dvije godine. Izradi trogodišnjeg proračuna prethodi strateško planiranje i obveza izrade trogodišnje Strategije Vladinih programa kako bi strateški prioriteti i ciljevi vladine politike izravno utjecali na alokaciju sredstava unutar proračuna.

U skladu s tim, u prosincu 2008. godine usvojeni su proračun za 2009. godinu i projekcije za 2010. i 2011. godinu. Prihodi proračuna planirani su u iznosu od 124,2 milijarde kuna, što na godišnjoj razini predstavlja povećanje od 7,3 posto. S druge strane, rashodi državnog proračuna planirani su u iznosu od 123,4 milijarde kuna, ili 7,0 posto više u odnosu na izvršenje iz 2008. godine.

Nepovoljna makroekonomska kretanja tijekom 2009. godine, značila su i potrebu za novim mjerama kako bi se osigurala stabilnost i likvidnost javnih financija. Stoga je u veljači 2009. godine donesen paket koji sadrži deset antirecesijskih mjera.

U okviru navedenih mjera, u travnju 2009. godine donesen je prvi rebalans proračuna, kojim su ukupni prihodi smanjeni za 2,4 postotna boda BDP-a, a ukupni rashodi za 1,4 postotna boda BDP-a u odnosu na prvotni plan proračuna. Pritom je osnovica za obračun plaća u državnim i javnim službama svedena na razinu iz prosinca 2008. godine, dok je osnovica za obračun plaća državnim dužnosnicima smanjena za 10 posto. U srpnju su usvojeni drugi i treći rebalans kojima su prihodi projicirani u iznosu manjem za 1,6 postotnih bodova BDP-a, a rashodi u iznosu manjem za 0,2 postotna boda BDP-a u odnosu na prijašnji plan.

Na prihodnoj strani donesene su određene zakonske izmjene u poreznom sustavu. Tako je opća stopa poreza na dodanu vrijednost povećana s 22 na 23 posto. Uveden je i posebni porez na plaće, mirovine i druge primitke² i to na neto isplate u iznosu većem od 3.000 kuna (2 posto), odnosno većem od 6.000 kuna (4 posto), s ograničenim vijekom trajanja. Osim toga, donesen je i Zakon o posebnom porezu na primitke od samostalne djelatnosti i ostale primitke³, kojim se oporezuju primici u iznosu većem od 3.000 kuna (porezna stopa od 2 posto), odnosno većem od 6.000 kuna (porezna stopa od 4 posto). Zakonom o naknadi za pružanje usluga u pokretnim elektroničkim komunikacijskim mrežama⁴ uvedeno je plaćanje naknade za pružanje usluga pokretnih elektroničkih komunikacijskih mreža u iznosu od 6 posto osnovice, odnosno prihoda od pruženih usluga u obračunskom razdoblju. Također, ujednačavaju se i kriteriji oporezivanja plovila i zrakoplova s osobnim automobilima i motociklima.

Na rashodnoj strani postignute su daljnje uštede te je izvršena preraspodjela unutar proračuna. Dodatno je smanjena osnovica za obračun plaća državnih dužnosnika za daljnjih 5 posto te su smanjene i mirovine određene prema Zakonu o pravima i dužnostima zastupnika u Hrvatskom saboru⁵ za 10 posto. Povrh navedenog, ukinuta je mjera besplatnog prijevoza učenika srednjih škola, kao i mjera besplatnih udžbenika za sve, osim za učenike slabijeg imovinskog stanja.

Izvršavanje državnog proračuna prema kraju godine u najvećoj je mjeri bilo u skladu s planom definiranim u okviru trećeg rebalansa državnog proračuna za 2009. godinu. Stoga je ukupni manjak državnog proračuna ostvaren u iznosu od 9,5 milijardi kuna, što čini 2,9 posto BDP-a. U isto vrijeme, izvanproračunski korisnici zabilježili su planirani manjak od 0,1 posto, a jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave od 0,3 posto. Time je ukupni manjak konsolidirane opće države ostvaren u iznosu od 10,8 milijardi kuna, što čini razinu od 3,2 posto BDP-a odnosno 0,3 postotna boda više u odnosu na plan.

¹ Narodne novine, broj 96/2003, 87/2008

² Narodne novine, broj 94/2009

³ Narodne novine, broj 119/2009

⁴ Narodne novine, broj 94/2009

⁵ Narodne novine, broj 86/2009

Povrh navedenih mjera, a u cilju otvaranja dodatnog prostora privatnom sektoru za financiranje na domaćem financijskom tržištu, država je u svibnju 2009. godine nakon pet godina izbivanja s inozemnih financijskih tržišta izdala euro-obveznicu u iznosu od 750 milijuna eura s dospijecom u siječnju 2015. godine. Također, u studenom je izdana i druga obveznica na američkom financijskom tržištu i to u iznosu od 1,5 milijardi dolara s rokom dospijeca od 10 godina.

Takva kretanja odrazila su se i na razinu javnog duga pa je tako krajem 2009. godine ukupni javni dug dosegao razinu od 117,8 milijardi kuna ili 35,4 posto BDP-a. Pritom je udio unutarnjeg duga iznosio 68,2 posto, dok je inozemni dug zabilježio udio od 31,8 posto u ukupnom javnom dugu.

U kontekstu upravljanja javnim financijama potrebno je spomenuti i donošenje nove Strategije razvoja sustava unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru RH za razdoblje 2009. – 2011., koju je Vlada RH usvojila u rujnu 2009. godine u okviru proračunskih reformi pokrenutih Strategijom unapređenja i modernizacije procesa u sustavu Državne riznice 2007. – 2011. te u skladu s novim Zakonom o proračunu. Prethodne Strategije bile su usmjerene na stvaranje potrebnih pretpostavki za uspostavu i razvoj navedenog sustava kod korisnika proračuna, uključujući stvaranje regulatornog okvira i organizacijskih kapaciteta, dok je svrha nove Strategije da se uspostavljeni sustav dalje razvija kao alat upravljačke strukture za odgovorno, transparentno i uspješno upravljanje proračunskim sredstvima.

U kontekstu jačanja administrativnog okvira za provedbu programa pomoći EU važno je spomenuti da sustav upravljanja nepravilnostima (sustav AFCOS) u cjelini funkcionira i pripremljen je za pravovremeno otkrivanje i izvještavanje o nepravilnostima i prijevarama.

Spomenute mjere tijekom 2009. godine pridonijele su stabilnosti javnih financija u uvjetima ekonomske krize i stvorile polazišnu osnovu za daljnju provedbu fiskalne politike u idućem trogodišnjem razdoblju s ciljem osiguranja likvidnosti sustava i stvaranja preduvjeta za gospodarski oporavak.

2.2. PRIHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA

Nepovoljna ekonomska kretanja tijekom 2009. godine, kako domaća, tako i globalna, odrazila su se i na prikupljanje prihoda državnog proračuna. Prema konačnim podacima o izvršenju državnog proračuna za 2009. godinu, ukupni prihodi ostvareni su u iznosu od 110,3 milijarde kuna, što je na razini 99,4 posto planiranog iznosa. U odnosu na 2008. godinu, prihodi proračuna zabilježili su smanjenje od 4,8 posto, dok se njihov udio u vrijednosti bruto domaćeg proizvoda smanjio s 33,8 posto u 2008. na 33,1 posto u 2009. godini.

Tablica 2.1. Prihodi državnog proračuna u razdoblju od 2007. godine do 2009. godine

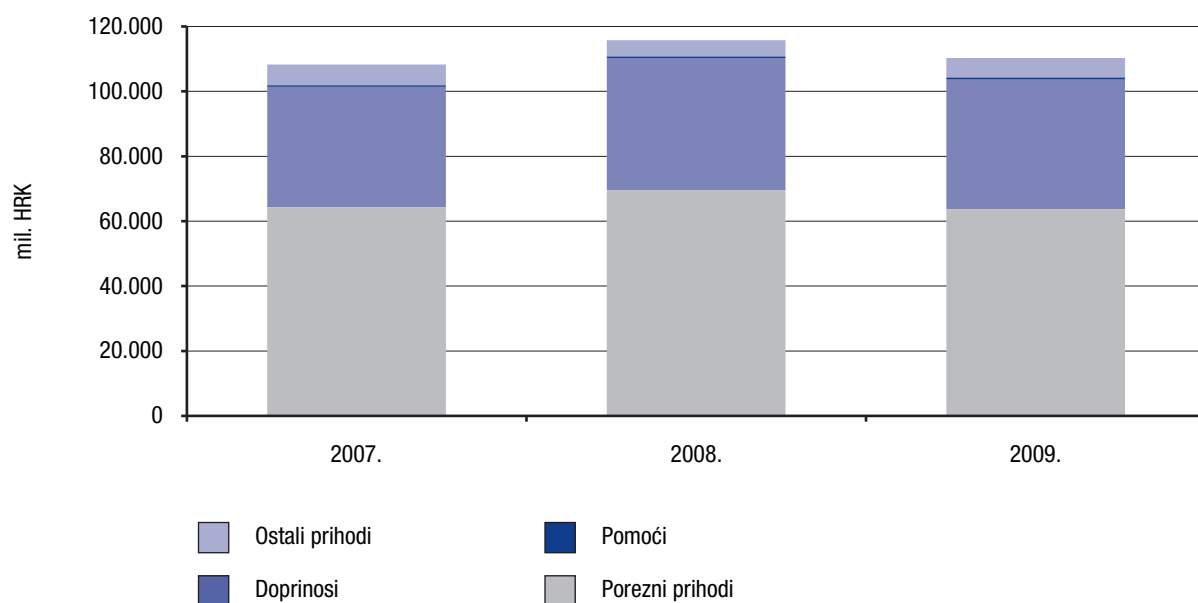
	(000 HRK)	2007.	2008.	Plan 2009.	2009.	Indeks 2008./2007.	Indeks 2009./2008.	Indeks 2009./ plan 2009.
1	PRIHODI	108.320.595	115.772.655	110.871.511	110.257.947	106,9	95,2	99,4
11	Porezi	64.234.530	69.572.699	63.202.863	63.678.926	108,3	91,5	100,8
111	Porezi na dohodak, dobit i kapitalnu dobit	10.589.083	12.252.205	11.105.988	10.839.269	115,7	88,5	97,6
1111	Porez na dohodak	1.772.708	1.687.502	1.555.815	1.399.411	95,2	82,9	89,9
1112	Porez na dobit	8.816.375	10.564.703	9.550.173	9.439.858	119,8	89,4	98,8
113	Porezi na imovinu	578.621	635.930	596.426	532.297	109,9	83,7	89,2
114	Porezi na dobra i usluge	51.099.930	54.482.172	48.791.226	49.238.277	106,6	90,4	100,9
1141	Opći porezi na dobra i usluge	37.916.509	41.474.566	36.961.031	37.173.833	109,4	89,6	100,6
11411	Porez na dodanu vrijednost	37.747.987	41.308.036	36.818.812	37.050.354	109,4	89,7	100,6
11412	Porez na prodaju	168.522	166.531	142.219	123.479	98,8	74,1	86,8
1142	Trošarine	12.168.666	11.875.126	10.664.564	10.998.910	97,6	92,6	103,1
1144	Porezi na posebne usluge	24.500	27.000	29.092	14.964	110,2	55,4	51,4
1145	Porezi na korištenje dobara, ili na dozvolu za korištenje dobara ili za obavljanje djelatnosti	480.619	561.612	605.126	517.870	116,9	92,2	85,6
1146	Ostali porezi na dobra i usluge	509.636	543.868	531.413	532.700	106,7	97,9	100,2
115	Porezi na međunarodnu trgovinu i transakcije	1.641.478	1.900.865	1.784.632	1.721.164	115,8	90,5	96,4
116	Ostali porezi	325.418	301.527	924.590	1.347.920	92,7	447,0	145,8
12	Socijalni doprinosi	37.203.486	40.703.484	40.771.078	39.994.739	109,4	98,3	98,1
121	Doprinosi za socijalno osiguranje	37.203.486	40.703.484	40.771.078	39.994.739	109,4	98,3	98,1
1211	Doprinosi zaposlenika	16.531.305	18.100.364	17.988.507	17.925.299	109,5	99,0	99,6
1212	Doprinosi poslodavaca	19.845.488	21.758.077	21.926.473	21.373.979	109,6	98,2	97,5

	(000 HRK)	2007.	2008.	Plan 2009.	2009.	Indeks 2008./2007.	Indeks 2009./2008.	Indeks 2009./ plan 2009.
1213	Doprinosi od samozaposlenih ili nezaposlenih	826.692	845.043	856.097	695.462	102,2	82,3	81,2
13	Pomoći	428.038	468.634	983.810	616.307	109,5	131,5	62,6
14	Ostali prihodi	6.454.541	5.027.838	5.913.761	5.967.975	77,9	118,7	100,9
141	Prihodi od imovine	3.526.540	1.612.229	2.345.964	2.367.214	45,7	146,8	100,9
1411	Kamate	164.558	147.911	171.310	123.488	89,9	83,5	72,1
1412	Dividende	1.194.582	212.387	89.899	106.625	17,8	50,2	118,6
1413	Povlačenje iz prihoda kvazi-korporacija	117.730	504.074	1.343.052	1.342.502	428,2	266,3	100,0
1415	Zakupnina (koncesije i slično)	2.049.670	747.856	741.702	794.600	36,5	106,3	107,1
142	Prodaja roba i usluga	1.526.646	1.450.683	1.646.337	1.682.037	95,0	115,9	102,2
143	Naknade, kazne i globe	429.034	490.600	499.325	515.461	114,4	105,1	103,2
144	Neobvezni prijenosi osim potpora	11.241	9.384	11.744	15.865	83,5	169,1	135,1
145	Razni i neprepoznati prihodi	961.080	1.464.942	1.410.390	1.387.397	152,4	94,7	98,4

Izvor: Ministarstvo financija

Porezni prihodi su najznačajniji prihodi državnog proračuna, a tijekom 2009. godine oni čine 57,7 posto ukupnih proračunskih prihoda. Po važnosti slijede prihodi od socijalnih doprinosa s udjelom od 36,3 posto, dok ostatak prihoda čine prihodi od pomoći, prihodi od imovine, prihodi od prodaje roba i usluga, naknade, kazne i globe, neobavezni prijenosi osim potpora te razni i neprepoznati prihodi. U strukturi ukupnih prihoda, tijekom 2009. godine smanjen je udio poreznih prihoda, dok su ostale prihodovne kategorije zabilježile lagani porast ili stagnaciju u odnosu na prethodnu godinu.

Grafikon 2.1. Struktura prihoda državnog proračuna u razdoblju od 2007. godine do 2009. godine

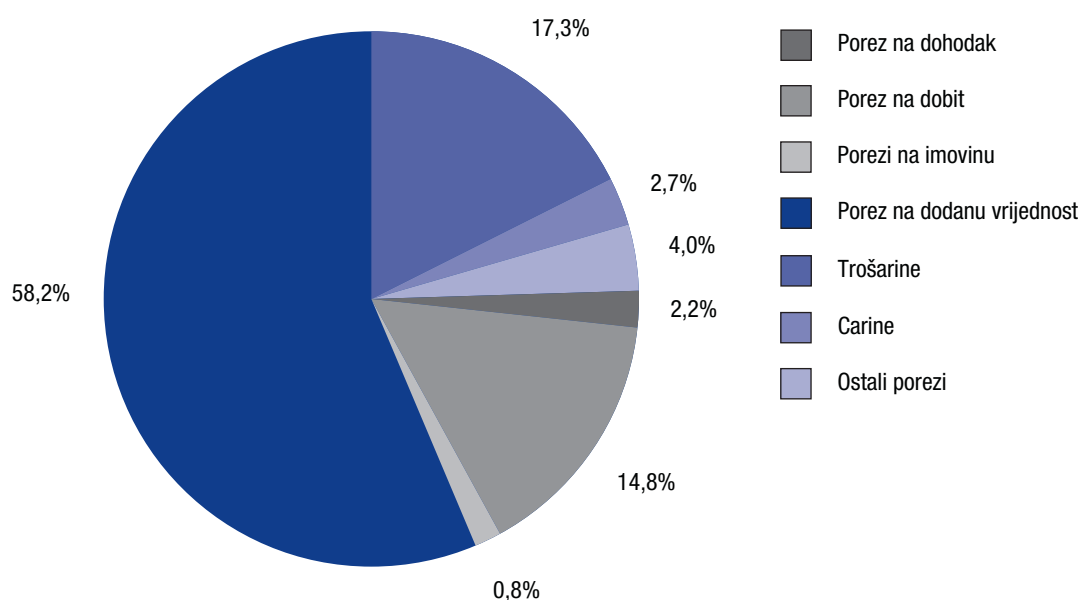
Izvor: Ministarstvo financija

2.2.1. Porezni prihodi

Tijekom 2009. godine porezni prihodi ostvareni su u iznosu od 63,7 milijardi kuna, što čini međugodišnje smanjenje od 8,5 posto. Porezni prihodi ostvareni su približno u skladu s planiranim iznosom, odnosno za 0,8 posto više. Udio ovih prihoda u ukupnim prihodima državnog proračuna smanjen je za 2,3 postotna boda, odnosno sa 60,1 posto u 2008. na 57,8 posto u 2009. godini. Pri tome je najviše smanjen udio poreza na dodanu vrijednost, za 2,1 postotni bod, a slijede: prihod od poreza na dobit (smanjenje od 0,6 postotnih bodova), trošarine (smanjenje od 0,3 postotna boda), prihod od poreza na dohodak (smanjenje od 0,2 postotna boda), te carine i porez na imovinu (smanjenje od 0,1 postotni bod). Skupina ostalih poreznih prihoda povećala je svoj udio u ukupnim prihodima proračuna za 0,9 postotnih bodova i to radi uvođenja posebnog poreza na plaće, mirovine i druge primitke.

Najznačajniji udio u poreznim prihodima imaju prihodi od PDV-a s 58,2 posto, a slijede prihodi od trošarina sa 17,3 posto te prihodi od poreza na dobit s 14,8 posto. Ostali porezni prihodi državnog proračuna imaju manji udio u ukupnim porezima.

Grafikon 2.2. Struktura poreznih prihoda u 2009. godini

Izvor: Ministarstvo financija

Porez na dohodak

Prihodi od poreza na dohodak u cijelosti su prihodi jedinica lokalne i regionalne (područne) samouprave, iako se manji dio ovih prihoda prikuplja i na poziciji državnog proračuna, a kasnije preko funkcija izravnjanja transferira jedinicama lokalne samouprave. Na razini državnog proračuna u 2009. godini prikupljeni su u iznosu od 1,4 milijarde kuna, što čini smanjenje od 17,1 posto u odnosu na 2008. godinu. Uz nepovoljne ukupne gospodarske prilike, koje su nadalje rezultirale nepovoljnim kretanjima na tržištu rada tijekom 2009. godine, glavni uzročnik međugodišnjeg smanjenja jest cjelogodišnji učinak izmjena Zakona o porezu na dohodak, koji je proveden sredinom 2008. godine.

Spomenutim izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak povećava se osnovni osobni odbitak s 1.600 na 1.800 kuna, a s povećanjem osnovnog osobnog odbitka povećani su i neoporezivi dijelovi osobnog odbitka za uzdržavane članove uže obitelji, uzdržavanu djecu, invalidnost/tjelesno oštećenje. Takvo povećanje osnovnog osobnog odbitka izravno utječe i na drukčije iznose porezne osnovice. Budući da su Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak smanjeni sveukupni prihodi opće države po osnovi

poreza na dohodak, izvršena je dodatna raspodjela poreza na dohodak prema lokalnim jedinicama kako bi mogle izvršavati svoje funkcije, a slijedom toga izmijenjen je i Zakon o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Tako se dosadašnja raspodjela u porezu na dohodak promijenila na način da se gradovima i općinama povećao udio u porezu na dohodak za 3 postotna boda, a županijama za 0,5 postotnih bodova. Izmjene Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dodatno su utjecale na smanjenje prihoda državnog proračuna po osnovi poreza na dohodak.

Porez na dohodak prikupljen je najvećim dijelom oporezivanjem dohotka od nesamostalnog rada te oporezivanjem samostalnih djelatnosti, a manjim dijelom oporezivanjem imovine i imovinskih prava te oporezivanjem kapitala.

Tijekom 2009. godine porez na dohodak obračunavao se:

1. po stopi od 15 posto od porezne osnovice do visine dvostrukog osnovnog osobnog odbitka;
2. po stopi od 25 posto na razliku godišnje porezne osnovice između dvostrukog i peterostrukoga osnovnoga osobnog odbitka;
3. po stopi od 35 posto na iznos porezne osnovice koji prelazi iznos peterostrukog osnovnog osobnog odbitka;
4. po stopi od 45 posto na veće iznose plaća.

Osnovni osobni odbitak tijekom cijele 2009. godine iznosio je 1.800 kuna.

Porez na dobit

Prihodi od poreza na dobit tijekom 2009. godine iznosili su 9,4 milijarde kuna, čime bilježe međugodišnje smanjenje od 10,6 posto. U odnosu na planirani iznos ovi su prihodi ostvareni 1,2 posto manje. Kako se porez na dobit obračunava na temelju poslovanja poduzeća tijekom prethodne godine, tako razlog slabijem ostvarenju ovih prihoda leži u lošijim poslovnim rezultatima poduzeća tijekom 2008. godine, koji su izazvani početkom svjetske gospodarske krize.

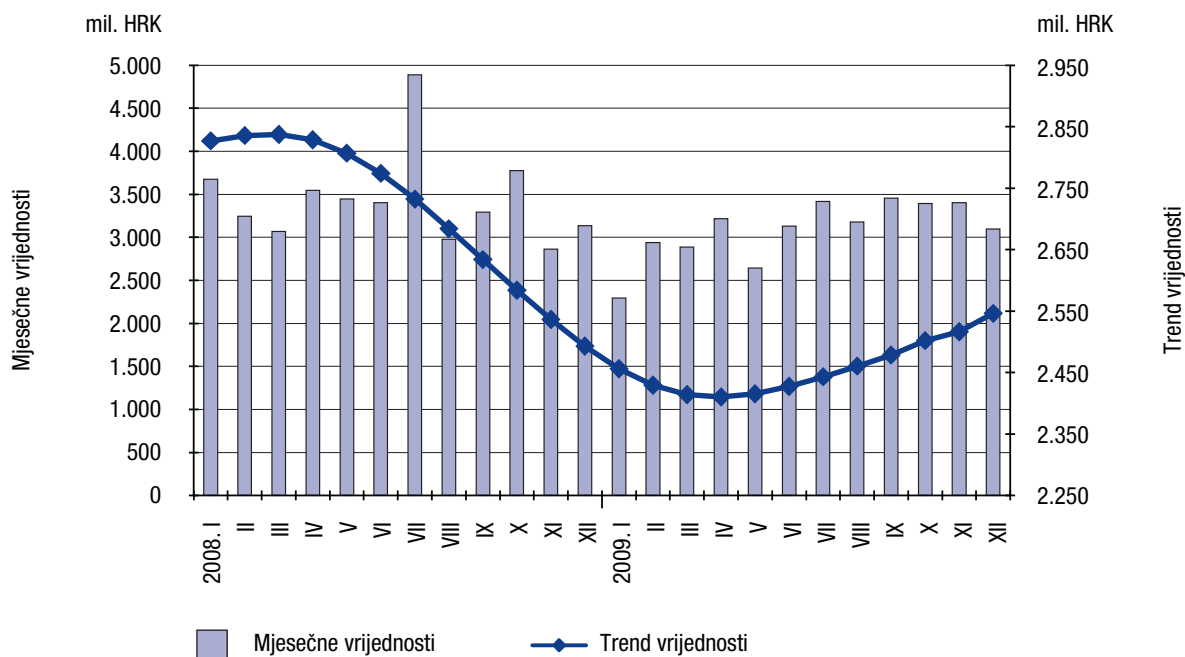
Porez na imovinu

Prihodi od poreza na imovinu u 2009. godini prikupljeni su u iznosu od 532,3 milijuna kuna, a ostvareni su 10,8 posto ispod plana i 16,3 posto manje nego tijekom 2008. godine. Ovakvo njihovo ostvarenje prvenstveno je rezultat pada prometa na tržištu nekretnina.

Porez na dodanu vrijednost

Tijekom 2009. godine prihodom od poreza na dodanu vrijednost prikupljena je 37,1 milijarda kuna, što je za 0,6 posto više od planiranog iznosa. Međutim, u isto vrijeme ovi prihodi su zabilježili međugodišnje smanjenje od 10,3 posto što je rezultat smanjene gospodarske aktivnosti u 2009. godini, a posebno smanjene osobne potrošnje. U srpnju 2009. godine opća stopa poreza na dodanu vrijednost povećana je s 22 posto na 23 posto, što je rezultiralo boljim prikupljanjem prihoda od poreza na dodanu vrijednost tijekom druge polovice godine, posebno u srpnju i rujnu. Ovakvoj mjesečnoj dinamici pridonijeli su prihodi od onih poreznih obveznika koji svoju obvezu PDV-a podmiruju tromjesečno (oni čije isporuke dobara i usluga ne prelaze 300.000 kuna godišnje), kao i utjecaj turističke sezone i povećana potrošnja tijekom ljetnih mjeseci. U strukturi prihoda od poreza na dodanu vrijednost najveći udio odnosi se na porez na dodanu vrijednost naplaćen pri uvozu.

Grafikon 2.3. Mjesečno kretanje prihoda od poreza na dodanu vrijednost

Izvor: Ministarstvo financija

Trošarine

Prihodi od posebnih poreza (trošarina) u 2009. godini prikupljeni su u iznosu od 11,0 milijardi kuna što je 7,4 posto manje nego tijekom 2008. godine. Istovremeno su ostvareni 3,1 posto više od plana. Sve vrste posebnih poreza u 2009. godini zabilježile su međugodišnje smanjenje, jedino su trošarine na naftu i naftne derivate te trošarine na duhanske proizvode ostvarene približno iznosu iz 2008. godine, ali i dalje nešto ispod te razine.

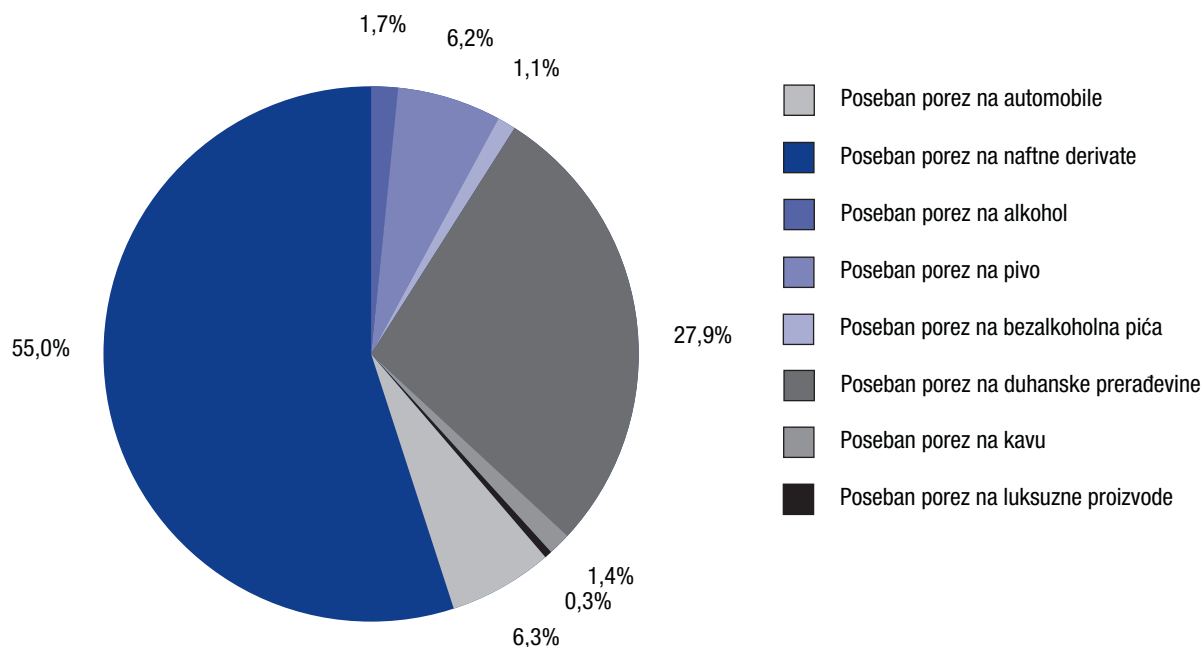
Tablica 2.2. Kretanje prihoda od posebnih poreza

(000 HRK)	2007.	2008.	Plan 2009.	2009.	Indeks 2008./2007.	Indeks 2009./2008.	Indeks 2009./Plan 2009.
Trošarine	12.168.666	11.875.126	10.664.564	10.998.910	97,6	92,6	103,1
- Poseban porez na automobile	1.433.427	1.452.827	964.181	696.791	101,4	48,0	72,3
- Poseban porez na naftne derivate	6.484.816	6.065.140	5.798.872	6.045.624	93,5	99,7	104,3
- Poseban porez na alkohol	231.342	218.786	157.568	189.895	94,6	86,8	120,5
- Poseban porez na pivo	743.000	717.401	687.789	680.567	96,6	94,9	98,9
- Poseban porez na bezalkoholna pića	142.462	139.160	131.365	125.817	97,7	90,4	95,8
- Poseban porez na duhanske preradevine	2.943.649	3.084.293	2.737.342	3.073.671	104,8	99,7	112,3
- Poseban porez na kavu	161.936	166.979	155.686	156.910	103,1	94,0	100,8
- Poseban porez na luksuzne proizvode	28.033	30.540	31.761	29.635	108,9	97,0	93,3

Izvor: Ministarstvo financija

U strukturi ukupnih trošarina najznačajnije mjesto zauzimaju trošarine na naftne derivate (55,0 posto) i trošarine na duhanske prerađevine (28,0 posto). Trošarine na automobile, ostala motorna vozila, plovila i zrakoplove, najznačajnije su smanjile svoj udio u ukupnim trošarinama. Naime, s 12,2 posto u 2008. godini, ove su trošarine pale na udio od svega 6,3 posto u 2009. godini. Razlog tome je što je prodaja automobila prepolovljena u odnosu na godine prije krize.

Grafikon 2.4. Struktura prihoda od trošarina u 2009. godini

Izvor: Ministarstvo financija

Trošarine na naftne derivate prikupljene su u iznosu od 6,0 milijardi kuna i na približnoj su razini kao i godinu ranije, odnosno smanjene su za 0,3 posto. Najveći iznosi prihoda po ovoj osnovi prikupljeni su tijekom ljetnih mjeseci što je izravna posljedica povećanja prometa zbog turističke sezone.

Ukoliko pogledamo kretanje isporučenih količina naftnih derivata tijekom 2009. godine, vidljivo je da je potrošnja bezolovnih motornih benzina povećana za 0,6 posto, dok je potrošnja dizelskih goriva smanjena za 2,0 posto u odnosu na 2008. godinu. Istovremeno, isporučene količine plavog dizela smanjene su za 8,8 posto, na međugodišnjoj razini.

Tablica 2.3. Isporučene količine naftnih derivata u 2008. i 2009. godini

hektolitri	BMB			DIZEL			PLAVI DIZEL		
	2008.	2009.	Indeks 09./08.	2008.	2009.	Indeks 09./08.	2008.	2009.	Indeks 09./08.
siječanj	630.482	639.752	101,5	1.080.755	999.606	92,5	130.139	122.081	93,8
veljača	643.609	595.326	92,5	1.226.500	1.108.169	90,4	166.300	94.060	56,6
ožujak	676.920	712.399	105,2	1.236.625	1.335.241	108,0	110.700	174.866	158,0
travanj	751.913	778.540	103,5	1.403.106	1.344.376	95,8	180.654	174.980	96,9
svibanj	790.319	763.839	96,6	1.411.756	1.358.120	96,2	209.308	154.287	73,7
lipanj	762.798	812.144	106,5	1.383.367	1.412.237	102,1	188.148	153.713	81,7
srpanj	991.160	1.007.531	101,7	1.684.307	1.702.662	101,1	213.597	195.692	91,6
kolovoz	995.075	1.022.317	102,7	1.586.265	1.651.101	104,1	185.413	155.568	83,9
rujan	755.132	801.495	106,1	1.469.740	1.455.600	99,0	196.373	214.626	109,3
listopad	761.571	752.155	98,8	1.484.486	1.373.320	92,5	268.801	239.066	88,9
studeni	668.892	642.928	96,1	1.251.370	1.204.774	96,3	173.218	170.541	98,5
prosinac	750.603	703.873	93,8	1.214.284	1.163.901	95,9	125.302	109.455	87,4
UKUPNO	9.178.474	9.232.300	100,6	16.432.561	16.109.106	98,0	2.147.953	1.958.935	91,2

Izvor: Ministarstvo financija - Carinska uprava

Trošarine na duhanske proizvode druge su po važnosti u ukupnim trošarinama, a tijekom 2009. godine ostvarene su u iznosu od 3,1 milijardu kuna što je približno razini iz 2008. godine, odnosno manje za 0,3 posto. U odnosu na planirani iznos ovi prihodi ostvareni su 12,3 posto više od plana. Daleko najveći iznos trošarina na duhanske proizvode uplaćen je u siječnju. Naime, zbog najave promjene zakona o trošarinama na duhanske preradevine i novog načina oporezivanja, trgovci su tijekom prosinca 2008. godine otkupili određene zalihe cigareta po starom načinu oporezivanja i staroj cijeni, pa se stoga u siječnju 2009. godine u državni proračun slila veća količina sredstava od ovih trošarina. Novi način oporezivanja trošarina na duhanske proizvode proveden je u cilju usklađivanja s pravnom regulativom EU. Slijedećih nekoliko mjeseci uplate prihoda po osnovi trošarina na duhan izrazito su smanjene, zbog postojanja spomenutih zaliha, dok se redovna mjesečna uplata ponovno stabilizirala tijekom svibnja.

U 2009. godini došlo je do izmjena Zakona o posebnom porezu na automobile, ostala motorna vozila, plovila i zrakoplove kojim se izjednačavaju kriteriji oporezivanja plovila i zrakoplova s osobnim automobilima i motociklima te se porezna osnovica sada utvrđuje prema vrijednosti odnosno prodajnoj cijeni. Izmjene su izvršene u fiksnom dijelu i postotku posebnog poreza, a uvode se i tri nova cjenovna razreda. Time je dodatno pojačan karakter oporezivanja prema ekonomskoj snazi što znači da će kupci skupljih osobnih automobila, plovila i zrakoplova i u relativnom i apsolutnom iznosu snositi veći porezni teret.

Prihodi od trošarina na automobile, ostala motorna vozila, plovila i zrakoplove, u 2009. godini iznose 696,8 milijuna kuna i bilježe međugodišnje smanjenje od čak 52,0 posto. Ovakvo smanjenje prihoda posljedica je gubitaka koje je počela nizati autoindustrija zbog gospodarske krize, odnosno smanjene kupovne moći. Značajno smanjenje prikupljanja ovih prihoda na mjesečnoj razini bilježi se tijekom cijele godine.

Prihodima od ostalih trošarinskih proizvoda (trošarine na kavu, pivo, alkohol i alkoholna pića, bezalkoholna pića i luksuzne proizvode) prikupljeno je 1,2 milijarde kuna, što je 7,1 posto manje u odnosu na 2008. godinu. Prihodi od trošarina na kavu ostvareni su u iznosu od 156,9 milijuna kuna i u odnosu na 2008. godinu bilježe smanjenje od 6,0 posto, a približno su jednaki planiranom iznosu. Iako se prihodi po ovoj osnovi tijekom 2009. godine smanjuju, zabilježen je rast isporučene količine prodane nepržene i pržene kave, ali i prodanih količina gotovih napitaka od kave i pića koja sadrže kavu, ekstrakti i slično.

Trošarine na alkohol ostvarene su u iznosu od 189,9 milijuna kuna i bilježe međugodišnje smanjenje od 13,2 posto.

Tablica 2.4. Isporučene količine alkoholnih pića u razdoblju od 2007. do 2009. godine

hektolitri	2007.	2008.	2009.	2009./2008.
siječanj	236.303	215.501	246.997	114,6
veljača	249.095	236.399	234.726	99,3
ožujak	315.918	305.260	251.920	82,5
travanj	381.452	336.940	277.763	82,4
svibanj	335.591	327.288	481.873	147,2
lipanj	387.648	449.272	416.843	92,8
srpanj	436.153	443.597	437.417	98,6
kolovoz	411.681	405.088	384.195	94,8
rujan	342.868	374.279	303.887	81,2
listopad	318.809	288.161	266.769	92,6
studen	368.754	350.445	368.805	105,2
prosinac	508.853	516.990	472.441	91,4
UKUPNO	4.293.124	4.249.220	4.143.634	97,5

Izvor: Ministarstvo financija - Carinska uprava

Trošarine na pivo također bilježe međugodišnje smanjenje, i to od 5,1 posto, a prikupljene su u iznosu od 680,6 milijuna kuna. Ovakvo ostvarenje manje je od planiranog iznosa za 1,1 posto. Ukoliko pogledamo isporučene količine piva, vidljivo je da one tijekom 2009. godine bilježe međugodišnje smanjenje od 5,7 posto. Isporučene količine piva, na mjesečnoj razini, smanjuju se tijekom cijele godine, dok je vrlo lagani rast zabilježen samo u ožujku i rujnu.

Tablica 2.5. Isporučene količine piva u razdoblju od 2007. do 2009. godine

hektolitri	2007.	2008.	2009.	2009./2008.
siječanj	154.185	137.050	126.173	92,1
veljača	204.674	185.989	163.390	87,8
ožujak	256.874	225.319	228.900	101,6
travanj	303.968	327.682	325.832	99,4
svibanj	411.002	383.209	352.436	92,0
lipanj	443.082	429.892	402.837	93,7
srpanj	495.445	518.612	469.508	90,5
kolovoz	473.200	468.229	441.154	94,2
rujan	273.071	291.488	293.838	100,8
listopad	271.145	257.526	230.441	89,5
studen	229.386	194.438	178.400	91,8
prosinac	264.725	277.888	275.317	99,1
UKUPNO	3.780.757	3.697.322	3.488.226	94,3

Izvor: Ministarstvo financija - Carinska uprava

Trošarinama na bezalkoholna pića tijekom 2009. godine prikupljeno je 125,8 milijuna kuna prihoda državnog proračuna, što je međugodišnje smanjenje od 9,6 posto. Prihodi od ovih trošarina su za 4,2 posto manji od planiranog iznosa. U isto vrijeme, isporučene količine bezalkoholnog pića su za 5,1 posto manje u odnosu na prethodnu godinu.

Ostvareno je 3,0 posto manje trošarina na luksuzne proizvode u odnosu na prethodnu godinu, odnosno u iznosu od 29,6 milijuna kuna. U odnosu na planirani iznos, ostvareno je 6,7 posto manje.

Prihodi od carina

Prihodi od carina u 2009. godini prikupljeni su u iznosu od 1,7 milijardi kuna, čime je ostvareno međugodišnje smanjenje od 9,5 posto. Ujedno je ostvareno 3,6 posto manje od planiranog iznosa prihoda. Relativno veliko smanjenje prihoda državnog proračuna po osnovi carina rezultat je smanjenja uvoza. U cilju razvoja međunarodne suradnje proteklih su godina sklopljeni brojni ugovori o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja, kao i brojni sporazumi o slobodnoj trgovini, što je olakšalo uvoz i izvoz, ali i smanjilo prihode po ovoj osnovi u odnosu na razdoblje prije uspostave takvih Ugovora.

Ostali porezni prihodi

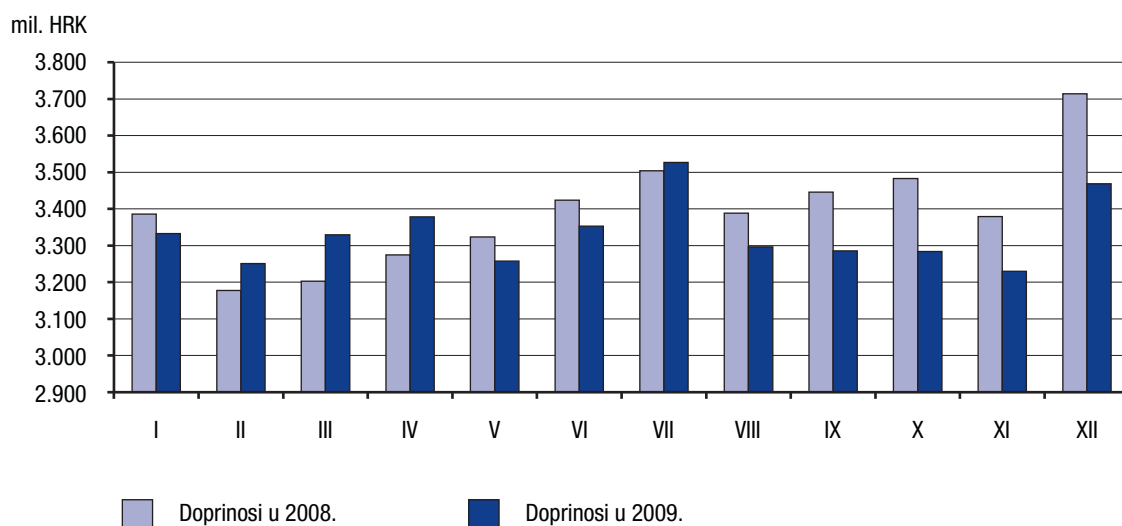
Uz spomenute, državni proračun RH tijekom 2009. godine u okviru poreznih prihoda prikupio je i prihode od poreza i naknada od igara na sreću i zabavnih igara, prihode od ostalih poreza na robu i usluge te ostale poreze. U ostale porezne prihode ubrajaju se državne upravne i sudske pristojbe te posebni porez na plaće, mirovine i druge primitke koji je uveden u srpnju 2009. godine. Ovaj porez, kako je već ranije rečeno, uvodi se na primitke veće od 3.000 kuna na koje se primjenjuje stopa od 2 posto, dok se na one iznad 6.000 kuna primjenjuje stopa od 4 posto. Posebni porez na plaće, mirovine i druge primitke uveden je u ograničenom roku trajanja.

U 2009. godini prihodi od poreza i naknada od igara na sreću i zabavnih igara ostvareni su u iznosu od 532,8 milijuna kuna i bilježe međugodišnje smanjenje od 9,5 posto. Prihodi od ostalih poreza na robu i usluge iznose 532,7 milijuna kuna i na međugodišnjoj razini bilježe smanjenje od 2,1 posto. Prihodi od poreza na plaće, mirovine i druge primitke tijekom 2009. godine prikupljeni su iznosu od 1,1 milijarde kuna. Prihodi prikupljeni od državnih, upravnih i sudskih pristojbi iznose 290,5 milijuna kuna.

2.2.2. Doprinosi za socijalno osiguranje

Doprinosi za socijalno osiguranje čine drugu najznačajniju kategoriju prihoda državnog proračuna. Tijekom 2009. godine ostvareni su u iznosu od 40,0 milijardi kuna, što predstavlja međugodišnje smanjenje od 1,7 posto. U odnosu na planirani iznos tih prihoda ostvareno je 1,9 posto manje. Kretanje prihoda od socijalnih doprinosa u ovisnosti je o kretanju na tržištu rada. U drugoj polovici 2009. godine smanjenje prihoda od socijalnih doprinosa jače je izraženo nego početkom godine. Naime, u prvih pet mjeseci 2009. godine zaposlenima u državnim službama isplaćivana je plaća s osnovicom uvećanom za 6 posto u odnosu na 2008. godinu, dok je od lipnja vraćena na razinu iz 2008. godine pa su sukladno tome pali i prikupljeni prihodi od socijalnih doprinosa.

U strukturi ukupnih socijalnih doprinosa 53,4 posto odnosi se na doprinose poslodavaca i oni bilježe međugodišnje smanjenje od 2,5 posto, a iznose 21,4 milijarde kuna. Najveći dio doprinosa poslodavaca odnosi se na doprinose za zdravstveno osiguranje, dok se ostatak odnosi na doprinose za zapošljavanje. Doprinosi zaposlenika gotovo se u potpunosti odnose na doprinose za mirovinsko osiguranje, a tijekom 2009. godine ostvareni su u iznosu od 17,9 milijardi kuna. Ova kategorija iznosi 44,8 posto ukupnih prihoda od socijalnih doprinosa, a bilježi međugodišnje smanjenje od 0,4 posto. Doprinosi od samozaposlenih i nezaposlenih čine najmanji udio u ukupnim socijalnim doprinosima, od svega 1,7 posto. Ujedno je ova kategorija socijalnih doprinosa zabilježila najveće međugodišnje smanjenje od 18,8 posto, a ostvareni su u iznosu od 695,5 milijuna kuna. Doprinosi od samozaposlenih ili nezaposlenih u podjednakom omjeru čine doprinosa za zdravstveno i mirovinsko osiguranje osoba koje samostalno obavljaju djelatnosti. Pojedine kategorije socijalnih doprinosa kreću se različitim dinamikom. Uzrok tome je što je doprinos za zdravstveno osiguranje u potpunosti prihod državnog proračuna, dok je doprinos za mirovinsko osiguranje djelomično prihod proračuna, a dijelom se odlijeva u privatni sektor, dakle u drugi stup mirovinskog osiguranja.

Grafikon 2.5. Kretanje prihoda od doprinosa u 2008. i 2009. godini po mjesecima

Izvor: Ministarstvo financija

2.2.3. Prihodi od pomoći

U državni proračun je tijekom 2009. godine prikupljeno 616,3 milijuna kuna prihoda od pomoći. Prihodi od pomoći prikupljeni su od pomoći stranih vlada, pomoći unutar opće države i pomoći međunarodnih organizacija. Upravo pomoći od međunarodnih organizacija čine najveći udio u ukupnim pomoćima od čak 98,0 posto, a prvenstveno se odnose na povlačenje sredstava iz pretpristupnih fondova Europske unije.

2.2.4. Prihodi od imovine

Ukupni prihodi od imovine u 2009. godini prikupljeni su u iznosu od 2,4 milijarde kuna, što je 0,9 posto više od plana. Na međugodišnjoj razini prihodi od imovine porasli su za čak 46,8 posto.

Prihodi od imovine dijele se na prihode od financijske i prihode od nefinancijske imovine. Prihode od financijske imovine čine prihodi od kamata, prihodi od dividendi, prihodi od dobiti trgovačkih društava i banaka u vlasništvu države, te ostali prihodi od financijske imovine, a u 2009. godini ostvareni su u iznosu od 1,6 milijardi kuna, što je gotovo dvostruko više u odnosu na 2008. godinu. Najveći iznos prihoda od financijske imovine u 2009. godini odnosi se na prihod od dobiti trgovačkih društava i banaka, odnosno na prihod od dobiti Hrvatske narodne banke u iznosu od 1,3 milijarde kuna, što je ujedno i osnovni uzrok značajnijeg godišnjeg porasta ovih prihoda. Prihodi od kamata ostvareni su u iznosu od 123,5 milijuna kuna, a odnose se na kamate za dane zajmove, kamate po vrijednosnim papirima, na oročena sredstva i depozite po viđenju, te zatezne kamate. U odnosu na prethodnu godinu, prihodi od kamata manji su za 16,5 posto. Prihodi od dividendi u 2009. godini ostvareni su u iznosu od 106,6 milijuna kuna, što je gotovo dvostruko manje u odnosu na 2008. godinu. Ovi prihodi prikupljeni su prvenstveno isplatom dividende HT-a.

Prihode od nefinancijske imovine čine prihodi od zakupnina, koji su u 2009. godini ostvareni u iznosu od 794,6 milijuna kuna. U odnosu na 2008. godinu ovi su prihodi veći za 6,3 posto. U strukturi, prihode od zakupnina čine: prihodi od koncesija, prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine te ostali prihodi od nefinancijske imovine. Najvažniji prihodi od nefinancijske imovine su prihodi od koncesija, koji su u 2009. godini ostvareni u iznosu od 626,3 milijuna kuna čime iznose 78,8 posto ukupnih prihoda od nefinancijske imovine. Prihodi od koncesija na međugodišnjoj razini rastu za 44,6 posto, a ostvareni su od naknada za koncesije za frekvencije, koncesije na vodama i javnom vodnom dobru, koncesije na cestama, mjesečne koncesijske naknade za

igračnice, naknade za koncesiju na pomorskom dobru, naknade za koncesiju na javnim cestama, naknade za koncesije za carinske zone, te ostalih koncesijskih naknada. U strukturi prihoda od naknada za koncesije s najvećim udjelom dominiraju prihodi od naknada za koncesiju u javnim telekomunikacijama i za uporabu radio frekvencija. Na porast prihoda od naknada za koncesije za telekomunikacije i za uporabu radio frekvencija utjecao je natprosječan porast prihoda u ožujku, lipnju i rujnu 2009. godine, kada je Hrvatska agencija za telekomunikacije na temelju završnog računa višak prihoda nad rashodima iz prethodne godine sukladno zakonu uplaćivala u državni proračun. Prihodi od naknada za koncesije za igračnice i kasina za razdoblje od siječnja do prosinca 2009. godine ostvareni su u iznosu od 45,1 milijun kuna, što u odnosu na isto razdoblje 2008. godine predstavlja smanjenje od 14,5 posto. Razlog tome je smanjenje prometa u igračnicama i kasinima zbog globalne financijske krize. Najveći udio u приходima od zakupa i iznajmljivanja imovine odnosi se na prihode od zakupa poljoprivrednog zemljišta, a po osnovi zakupa i iznajmljivanja imovine ostvareni su još i prihodi od zakupa nekretnina, naknade za služnost na poljoprivrednom zemljištu u vlasništvu RH, naknada za korištenje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu RH, te naknada za služnost u šumi u vlasništvu RH. Najveća stavka ostalih prihoda od nefinancijske imovine jest spomenička renta te naknada za korištenje naftne luke i naftovoda.

2.2.5. Prihodi od prodaje roba i usluga

Prihodi od prodaje roba i usluga sastoje se od prihoda od administrativnih taksi i prihoda od slučajne prodaje na tržištu. Prihodi od prodaje roba i usluga tijekom 2009. godine ostvareni su u iznosu od 1,7 milijardi kuna, što je 15,9 posto više u odnosu na 2008. godinu. Prihodi od administrativnih pristojbi ubirani su od raznih javnobilježničkih pristojbi, pristojbi od prodaje državnih biljega, naknada za izdana državna jamstva, naknada koje se plaćaju pri izdavanju dugoročnih vrijednosnih papira, pristojbi za izdane dozvole za prijelaz državne granice, pristojbi i naknada što ih plaćaju osobe u tranzitu, pristojbi u području prava industrijskog vlasništva i raznih ostalih pristojbi.

2.2.6. Prihodi od naknada, kazni i globa, neobveznih prijenosa i raznih i neprepoznatih prihoda

Prihodi od kazni i globa u 2009. godini ostvareni su u iznosu od 515,5 milijuna kuna i bilježe međugodišnji rast od 5,1 posto. Najveći udio u ukupnim kaznama imaju prometne kazne, a slijede carinske i porezne kazne. Ostale kazne imaju daleko manji udio u ukupnim kaznama, a čine ih krivične kazne, kazne za devizne prekršaje, kazne za privredne prijestupe, kazne za prekršaje iz područja zaštite od požara i sl.

Neobvezni prijenosi, osim potpora u 2009. godini, iznose 15,9 milijuna kuna, a ostvareni su od tekućih i kapitalnih donacija od pravnih i fizičkih osoba izvan opće države.

Razni i neprepoznati prihodi prikupljeni su u iznosu od 1,4 milijarde kuna i bilježe međugodišnje smanjenje od 5,3 posto. U kategoriji raznih i neprepoznatih prihoda najznačajniji su prihodi od dopunskog zdravstvenog osiguranja, a uz njih razne i neprepoznate prihode čine još i prihodi od premija na osiguranje od požara, prihodi na temelju refundacija rashoda prethodnih godina, prihodi od pozitivnih tečajnih razlika, prihodi od naknade šteta s osnova osiguranja te ostali nespomenuti prihodi.

2.3. RASHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA

Ukupni rashodi državnog proračuna u 2009. godini ostvareni su u iznosu od 117,9 milijardi kuna, što čini povećanje od 2,3 posto u usporedbi s 2008. godinom, odnosno manje izvršenje od planiranog za 0,1 posto.

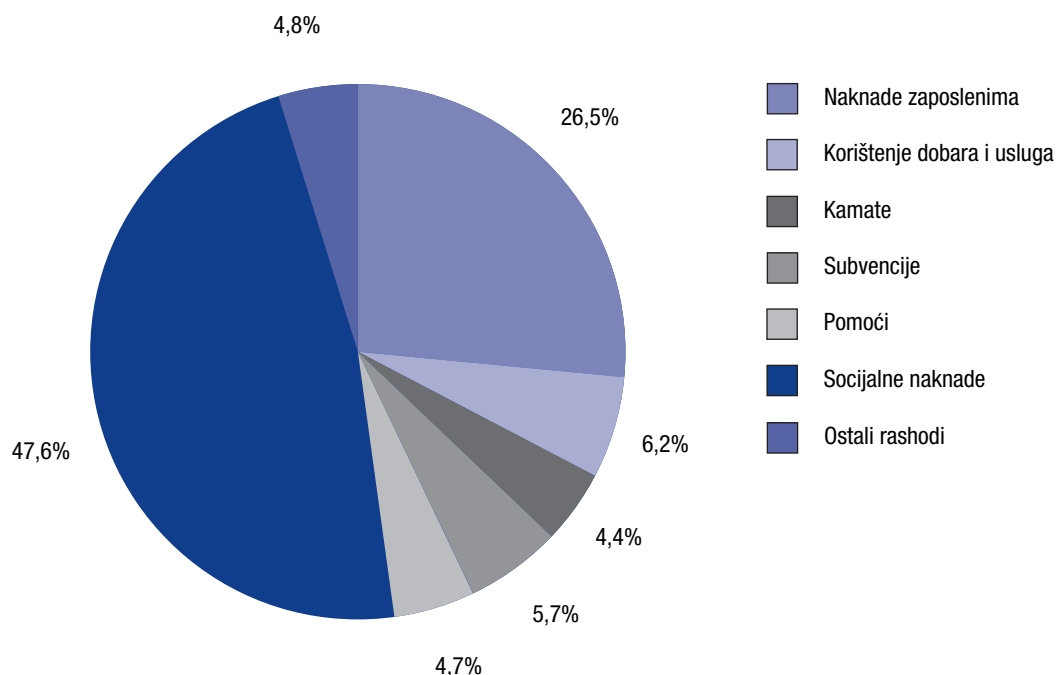
Tablica 2.6. Rashodi državnog proračuna u razdoblju od 2007. do 2009. godine

	(000 HRK)	2007.	2008.	Plan 2009.	2009.	Indeks 2008. /2007.	Indeks 2009. /2008.	Indeks 2009. /Plan 2009.
2	RASHODI	108.007.605	115.292.426	118.041.064	117.923.992	106,7	102,3	99,9
21	Naknade zaposlenima	27.545.141	29.948.535	30.976.553	31.289.325	108,7	104,5	101,0
211	Plaće i nadnice	23.237.088	25.453.436	26.306.006	26.555.399	109,5	104,3	100,9
212	Socijalni doprinosi	4.308.053	4.495.099	4.670.548	4.733.926	104,3	105,3	101,4
2121	Stvami socijalni doprinosi	4.308.053	4.495.099	4.670.548	4.733.926	104,3	105,3	101,4
22	Korištenje dobara i usluga	7.162.402	8.113.694	7.962.914	7.363.814	113,3	90,8	92,5
24	Kamate	4.535.008	4.683.219	4.727.151	5.225.174	103,3	111,6	110,5
241	Inozemne	1.672.563	1.542.146	1.549.553	1.391.408	92,2	90,2	89,8
242	Tuzemne	2.862.444	3.141.074	3.177.599	3.833.767	109,7	122,1	120,6
25	Subvencije	6.492.010	6.859.512	6.985.483	6.710.033	105,7	97,8	96,1
251	Trgovačkim društvima u javnom sektoru	3.007.099	3.199.114	3.079.503	3.134.258	106,4	98,0	101,8
252	Trgovačkim društvima izvan javnog sektora	3.484.912	3.660.398	3.905.981	3.575.775	105,0	97,7	91,5
26	Pomoći	8.363.202	5.783.063	5.402.248	5.559.586	69,1	96,1	102,9
261	Inozemnim vladama	103.410	89.446	79.750	78.184	86,5	87,4	98,0
2611	Tekuće	75.261	60.246	68.750	68.150	80,0	113,1	99,1
2612	Kapitalne	28.149	29.200	11.000	10.034	103,7	34,4	91,2
262	Međunarodnim organizacijama	73.941	96.503	75.800	134.031	130,5	138,9	176,8
2621	Tekuće	73.941	96.503	74.726	133.061	130,5	137,9	178,1
2622	Kapitalne	0	0	1.074	970	-	-	90,3
263	Unutar opće države	8.185.852	5.597.115	5.246.698	5.347.372	68,4	95,5	101,9
2631	Tekuće	2.305.125	2.291.490	2.788.486	2.598.678	99,4	113,4	93,2
2632	Kapitalne	5.880.726	3.305.625	2.458.212	2.748.694	56,2	83,2	111,8
27	Socijalne naknade	48.175.989	52.593.214	55.911.564	56.148.498	109,2	106,8	100,4
271	Socijalne naknade iz osiguranja	34.167.894	37.600.722	40.491.690	40.605.352	110,0	108,0	100,3
272	Naknade za socijalnu pomoć	13.815.777	14.745.264	15.218.355	15.258.436	106,7	103,5	100,3
273	Socijalne naknade za zaposlenike	192.318	247.228	201.518	284.709	128,6	115,2	141,3
28	Ostali rashodi	5.733.853	7.311.189	6.075.150	5.627.561	127,5	77,0	92,6
281	Rashodi za imovinu osim kamata	1.132	16.015	0	7.730	-	48,3	-
282	Razni ostali rashodi	5.732.721	7.295.174	6.075.150	5.619.832	127,3	77,0	92,5
2821	Tekući	2.837.557	2.626.644	2.401.026	2.174.864	92,6	82,8	90,6
2822	Kapitalni	2.895.164	4.668.530	3.674.124	3.444.968	161,3	73,8	93,8

Izvor: Ministarstvo financija

U strukturi ostvarenih rashoda državnog proračuna u 2009. godini, najveći udio od 47,6 posto imali su rashodi za socijalne naknade. Slijede rashodi za naknade zaposlenima s udjelom od 26,5 posto, zatim korištenje dobara i usluga sa 6,2 posto, subvencije s 5,7 posto, ostali rashodi s 4,8 posto, pomoći s 4,7 posto i kamate s 4,4 posto.

Grafikon 2.6. Struktura rashoda državnog proračuna u 2009. godini

Izvor: Ministarstvo financija

2.3.1. Naknade zaposlenima

Rashodi za naknade zaposlenima iznosili su 31,3 milijarde kuna, što predstavlja povećanje od 4,5 posto na godišnjoj razini. Povećanje u odnosu na 2008. godinu prvenstveno je rezultat povećane osnovice za obračun plaća za prva četiri mjeseca 2009. godine. Međutim, zbog nužnih ušteda u travnju, osnovica je vraćena na razinu iz 2008. godine. Osim umanjivanja osnovice za obračun plaća državnih i javnih službenika, tijekom 2009. godine smanjene su i plaće državnih dužnosnika za 10 posto, a drugim rebalansom iz srpnja 2009. godine provedeno je smanjenje osnovice za obračun plaća državnih dužnosnika za daljnjih 5 posto u odnosu na osnovicu iz travnja 2009. godine. Od ukupnih rashoda za naknade zaposlenima 84,9 posto odnosi se na rashode za plaće i nadnice, a preostalih 15,1 posto odnosi se na rashode za socijalne doprinose.

2.3.2. Korištenje dobara i usluga

Rashodi za korištenje dobara i usluga izvršeni su u iznosu od 7,4 milijarde kuna, što predstavlja smanjenje od 9,2 posto u odnosu na 2008. godinu, ali i smanjenje od 7,5 posto u odnosu na plan za 2009. godinu. Mjere racionalizacije napravljene su na troškovima službenih putovanja, rashodima za materijal i energiju, tekućem i investicijskom održavanju, promidžbi te reprezentaciji.

2.3.3. Kamate

Rashodi za kamate u 2009. godini ostvareni su u iznosu od 5,2 milijarde kuna, odnosno 10,5 posto iznad plana za promatranu godinu. U usporedbi s 2008. godinom, zabilježili su povećanje od 11,6 posto, prvenstveno kao rezultat pogoršanja uvjeta na financijskom tržištu uzrokovano globalnom financijskom i gospodarskom krizom.

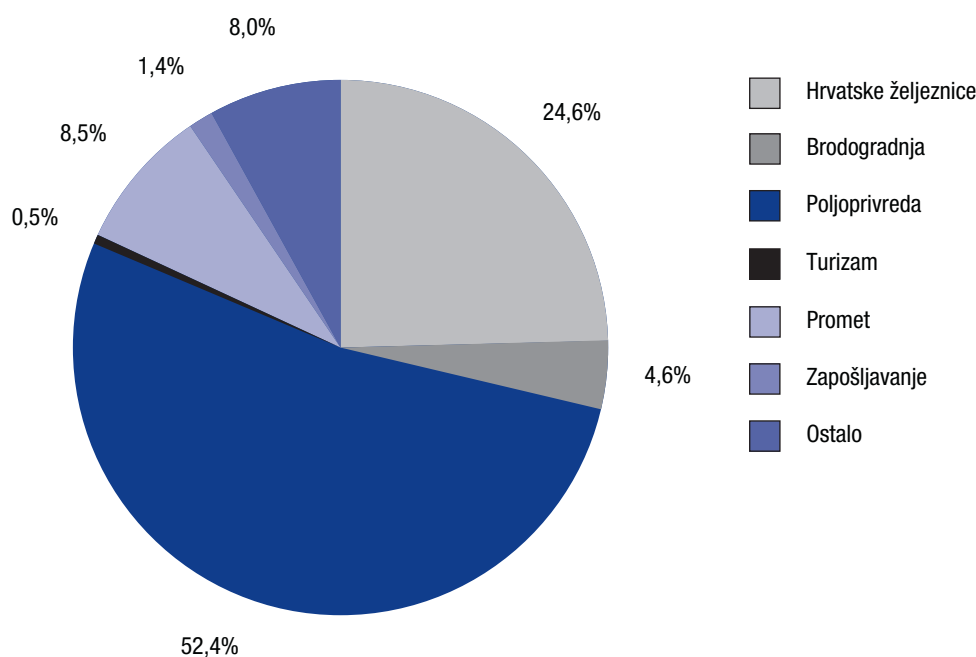
U strukturi izvršenih rashoda za kamate prevladavaju rashodi za kamate za izdane obveznice. Tako je na ime kamata za obveznice ukupno izdvojeno 2,9 milijardi kuna, odnosno 55,5 posto ukupnog iznosa rashoda za kamate. Preostali dio odnosi se na kamate za domaće i inozemne zajmove te trezorske zapise izdane u tuzemstvu.

2.3.4. Subvencije

Rashodi za subvencije izvršeni su u iznosu od 6,7 milijardi kuna, što je 3,9 posto manje od planiranog iznosa za 2009. godinu. U isto vrijeme, ovako ostvarenje predstavlja međugodišnje smanjenje rashoda za subvencije na razini 2,2 posto.

U strukturi ukupnih rashoda za subvencije udio subvencija trgovačkim društvima izvan javnog sektora iznosio je 53,3 posto, a trgovačkim društvima u javnom sektoru 46,7 posto. Najveći dio odnosi se na subvencije u poljoprivredi (udio od 52,4 posto) i Hrvatskim željeznicama (udio od 24,6 posto). Ostale subvencije odnose se na brodogradnju, turizam, promet, zapošljavanje i ostalo.

Grafikon 2.7. Struktura rashoda za subvencije u 2009. godini

Izvor: Ministarstvo financija

2.3.5. Pomoći

U 2009. godini rashodi za pomoći izvršeni su u iznosu od 5,6 milijardi kuna, što predstavlja 2,9 posto više u odnosu na plan za promatranu godinu, odnosno 3,9 posto manje u odnosu na 2008. godinu.

Ukupne pomoći sastoje se od pomoći inozemnim vladama, međunarodnim organizacijama i pomoći unutar opće države. Oko 96,2 posto odnosi se na pomoći unutar opće države, od čega 51,4 posto čine kapitalne pomoći, pri čemu najveći dio ima naknada za ceste Hrvatskim cestama. Preostalih 48,6 posto pomoći unutar opće države odnosi se na dodatna sredstva izravnjanja za decentralizirane funkcije, integralni razvoj lokalne zajednice u priobalju, podizanje kvalitete i dostupnosti zdravstvenih usluga i drugo.

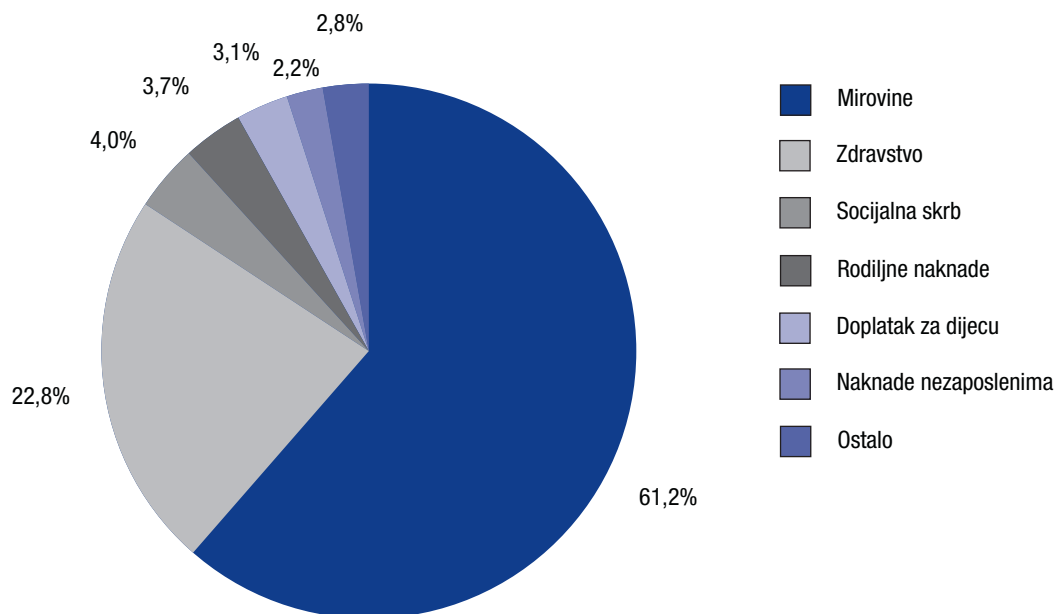
2.3.6. Socijalne naknade

Rashodi za socijalne naknade izvršeni su u iznosu od 56,1 milijardu kuna ili 0,4 posto iznad planiranog iznosa za 2009. godinu. U odnosu na 2008. godinu, ovi rashodi bilježe međugodišnje povećanje od 6,8 posto.

Od ukupno izvršenog iznosa socijalnih naknada u 2009. godini, 72,3 posto odnosi se na socijalne naknade iz osiguranja, 27,2 posto odnosi se na naknade za socijalnu pomoć, a preostalih 0,5 posto na socijalne naknade za zaposlenike. Najveća izdvajanja bila su usmjerena na mirovine, zdravstvo, socijalnu skrb, dječji doplatak, rodiljne naknade i naknade nezaposlenima. Naime, za mirovine je izdvojeno ukupno 34,4 milijarde kuna, što je 1,6 milijardi kuna više nego u prethodnoj godini. Na zdravstvo je utrošeno ukupno 12,8 milijardi kuna. Također, povećana su bila i izdvajanja za socijalnu skrb, rodiljne naknade i naknade nezaposlenima. Tako je za socijalnu skrb utrošeno 2,2 milijarde kuna, za rodiljne naknade 2,1 milijarda kuna, za dječji doplatak 1,8 milijardi kuna, a za naknade nezaposlenima 1,2 milijarde kuna.

Struktura socijalnih naknada pokazuje da na rashode za mirovine i zdravstvo otpada 84,1 posto ukupnih socijalnih naknada.

Grafikon 2.8. Struktura rashoda za socijalne naknade u 2009. godini

Izvor: Ministarstvo financija

2.3.7. Ostali rashodi

Ostali rashodi dijele se na rashode za imovinu osim kamata i na razne ostale rashode u koje su uključeni ostali tekući i ostali kapitalni rashodi. Izvršeni su u iznosu od 5,6 milijardi kuna, što je 7,4 posto manje u usporedbi s planiranim iznosom. Istodobno, ovakvo izvršenje čini smanjenje od 23,0 posto u odnosu na prethodnu godinu. Naknade u cijeni goriva HAC-a iznosile su 1,4 milijarde kuna te čine 40,4 posto ostalih kapitalnih rashoda.

Ostali tekući rashodi ostvareni su u iznosu od 2,2 milijarde kuna i kao takvi čine 38,6 posto ukupnih ostalih rashoda.

Smanjenje u ostalim rashodima najviše se odnosilo na tekuću zalihu proračuna, zaštitu kulturnih dobara i programsku djelatnost kulture, razvoj prometne infrastrukture, potpore vjerskim zajednicama, ruralni razvoj te program povratka prognanika, izbjeglica i raseljenih osoba. Istovremeno, povećala su se izdvajanja za programe razvoja malog i srednjeg poduzetništva u turizmu te za socijalno–ekonomski oporavak područja od posebne državne skrbi.

2.3.8. Rashodi državnog proračuna prema funkcijskoj klasifikaciji

Pregled ostvarenja rashoda državnog proračuna prema funkcijskoj klasifikaciji daje uvid u izvršenje rashoda s obzirom na glavne funkcije koje se zadovoljavaju njihovim izvršenjem, odnosno pokazuje prioritete fiskalne politike u pojedinom vremenskom razdoblju. Uvid u funkcijsku klasifikaciju rashoda također omogućuje kvalitetnu međunarodnu usporedbu i analizu javnih rashoda. U skladu s metodologijom GFS 2001, prema kojoj je izložen prikaz funkcijske klasifikacije rashoda u ovom poglavlju, rashodi državnog proračuna obuhvaćaju ukupne rashode poslovanja uvećane za rashode za nabavu nefinancijske imovine.

Ukupni rashodi državnog proračuna prema funkcijskoj klasifikaciji u 2009. godini dosegli su razinu od 120,2 milijarde kuna, odnosno zabilježili povećanje od 1,4 posto na godišnjoj razini.

Rashodi za opće javne usluge bilježe blago smanjenje udjela u ukupnim rashodima i povećanje udjela u bruto domaćem proizvodu i to za 0,1 postotni bod. Ta skupina rashoda u najvećoj mjeri proizlazi iz transakcija povezanih s javnim dugom te izvršnim i zakonodavnim poslovima.

Istodobno je uočljivo stabiliziranje udjela rashoda za obranu u BDP-u te blago smanjenje udjela u ukupnim rashodima od 0,2 postotna boda, kao rezultat provođenja mjere racionaliziranja organizacije i modernizacije oružanih snaga. U posljednjoj godini ovi rashodi imali su godišnji udio u ukupnim rashodima od 4,2 posto, odnosno prosječni godišnji udio u BDP-u od 1,5 posto.

Rashodi za javni red i sigurnost u promatranom razdoblju također bilježe stabilizaciju, i kao udio u ukupnim rashodima i kao udio u BDP-u. Tako su u razdoblju od 2007. do 2009. godine ovi rashodi bilježili prosječni godišnji udio u ukupnim rashodima od 6,4 posto, odnosno prosječni godišnji udio u BDP-u od 2,3 posto. Najveći dio ovih rashoda tradicionalno se odnosi na policijske snage i sudstvo.

Rashodi za ekonomske poslove zabilježili su smanjenje od 1,1 postotni bod kao udio u ukupnim rashodima i od 0,2 postotna boda kao udio u BDP-u u 2009. godini. U ovoj skupini rashoda ističu se rashodi za promet (posebice cestovni i željeznički), poljoprivredu, opće ekonomske i trgovačke poslove vezane uz rad te rudarstvo, proizvodnju i građevinarstvo.

Rashodi za zdravstvo zabilježili su povećanje udjela u ukupnim rashodima od 0,1 postotni bod na godišnjoj razini. Udio u vrijednosti bruto domaćeg proizvoda povećao se za 0,6 posto, odnosno na razinu od 6,0 posto BDP-a.

Rashodi za obrazovanje bilježe jednaku razinu udjela u ukupnim rashodima kao i prethodne godine i blago povećanje od 0,1 postotnog boda BDP-a u 2009. godini. Isto vrijedi i za rashode za rekreaciju, kulturu i religiju te rashode povezane s istraživanjem i razvojem.

Najveći dio ukupnih rashoda državnog proračuna prema funkcijskoj klasifikaciji otpada na socijalnu zaštitu. Oni su ostvarili porast od 1,5 postotnih bodova u ukupnim rashodima, odnosno 1,1 postotni bod kao udio u BDP-u u odnosu na 2008. godinu. Drugim riječima njihov udio u ukupnim rashodima iznosio je 39,5 posto, odnosno u BDP-u 14,3 posto.

Tablica 2.7. Rashodi državnog proračuna prema funkcijskoj klasifikaciji u razdoblju od 2007. do 2009. godine

	(000 HRK)	2007.	2008.	2009	Indeks 2008./2007.	Indeks 2009./2008.
7	Ukupni rashodi	111.051.510	118.583.975	120.191.398	106,8	101,4
701	Opće javne usluge	11.912.164	12.136.850	12.176.736	101,9	100,3
702	Obrana	4.509.048	5.217.233	4.997.410	115,7	95,8
703	Javni red i sigurnost	7.297.692	7.433.652	7.626.856	101,9	102,6
704	Ekonomski poslovi	15.452.384	14.756.380	13.675.761	95,5	92,7
705	Zaštita okoliša	311.389	305.950	288.526	98,3	94,3
706	Usluge unapređenja stanovanja i zajednice	2.480.524	2.867.353	1.896.281	115,6	66,1
707	Zdravstvo	16.875.901	18.459.942	19.883.412	109,4	107,7
708	Rekreacija, kultura i religija	1.738.689	2.070.967	1.714.807	119,1	82,8
709	Obrazovanje	9.293.917	10.247.052	10.395.997	110,3	101,5
710	Socijalna zaštita	41.179.803	45.088.595	47.535.611	109,5	105,4

Izvor: Ministarstvo financija

2.4. TRANSAKCIJE U NEFINANCIJSKOJ IMOVINI DRŽAVNOG PRORAČUNA

U transakcije u nefinancijskoj imovini ubrajaju se svi rashodi povezani sa stjecanjem, odnosno nabavom nefinancijske imovine i svi prihodi povezani s prodajom nefinancijske imovine. U tom smislu, iznosi neto transakcija na nefinancijskoj imovini su neto rezultat navedenih nabava i prodaja, odnosno ukupna nabava umanjena za ukupnu prodaju nefinancijske imovine.

U 2009. godini, ukupno neto stjecanje nefinancijske imovine iznosilo je 2,0 milijardi kuna, što je 9,0 posto manje od planiranog iznosa. Istodobno, ovakvo ostvarenje čini međugodišnje smanjenje od 34,3 posto. Ukupno neto stjecanje nefinancijske imovine jest rezultat nabave nefinancijske imovine u iznosu od 2,3 milijarde i prodaje u iznosu od 304,0 milijuna kuna.

Nabava nefinancijske imovine najvećim dijelom se odnosila na nabavu dugotrajne imovine, u kojoj dominira nabava zgrada i građevina u iznosu od 1,1 milijarde kuna te postrojenja i opreme u iznosu od 937,1 milijuna kuna. S druge strane, prodaja je u glavnini proizašla iz prodaje zgrada i građevina u iznosu od 251,9 milijuna kuna.

Neto stjecanje zaliha zabilježeno je u iznosu od 35,4 milijuna kuna, što je rezultat nabave u iznosu od 43,1 milijun kuna i prodaje u iznosu od 7,7 milijuna kuna.

Ukupno neto stjecanje pohranjenih vrijednosti iznosilo je 8,9 milijuna kuna i u potpunosti se odnosilo na izdatke za nabavu pohranjenih vrijednosti, dok prodaje nije bilo.

Nabava neproizvedene imovine u iznosu od 117,7 milijuna kuna najvećim se dijelom odnosila na nabavu licencija i ostalih prava, dok se prodaja u iznosu od 38,4 milijuna kuna gotovo u cijelosti odnosila na prodaju zemljišta.

Tablica 2.8. Transakcije u nefinancijskoj imovini državnog proračuna u razdoblju od 2007. do 2009. godine

	(000 HRK)	2007.	2008.	2009.	Indeks 2008./2007.	Indeks 2009./2008.
31	NETO STJECANJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	2.545.220	2.988.129	1.963.401	117,4	65,7
311	Dugotrajna imovina	2.625.692	2.719.479	1.839.720	103,6	67,6
311,1	Nabava: dugotrajna imovina	2.906.863	2.973.830	2.097.601	102,3	70,5
311,2	Prodaja: dugotrajna imovina	281.171	254.352	257.881	90,5	101,4
3111	Zgrade i građevine	1.154.132	1.109.578	824.283	96,1	74,3
3111,1	Nabava: zgrade i građevine	1.423.340	1.357.524	1.076.215	95,4	79,3
3111,2	Prodaja: zgrade i građevine	269.208	247.947	251.932	92,1	101,6
3112	Postrojenja i oprema	1.338.275	1.505.694	931.108	112,5	61,8
3112,1	Nabava: postrojenja i oprema	1.350.238	1.512.098	937.057	112,0	62,0
3112,2	Prodaja: postrojenja i oprema	11.963	6.404	5.949	53,5	92,9
3113	Ostala dugotrajna imovina	133.285	104.208	84.330	78,2	80,9
3113,1	Nabava: ostala dugotrajna imovina	133.285	104.209	84.330	78,2	80,9
3113,2	Prodaja: ostala dugotrajna imovina	0	1	0	-	-
312	Zalihe	-161.383	79.444	35.412	-49,2	44,6
312,1	Nabava: strateške zalihe	36.574	86.829	43.144	237,4	49,7
312,2	Prodaja: strateške zalihe	197.957	7.385	7.732	3,7	104,7
313	Pohranjene vrijednosti	9.620	10.126	8.929	105,3	88,2
313,1	Nabava: pohranjene vrijednosti	9.620	10.126	8.929	105,3	88,2
313,2	Prodaja: pohranjene vrijednosti	0	0	0	-	-
314	Neproizvedena imovina	71.291	179.081	79.340	251,2	44,3
314,1	Nabava: neproizvedena imovina	90.848	220.764	117.733	243,0	53,3
314,2	Prodaja: neproizvedena imovina	19.557	41.683	38.392	213,1	92,1
3141	Zemljište	-19.492	-41.626	-38.175	213,6	91,7
3141,1	Nabava: zemljište	58	56	125	97,9	222,0
3141,2	Prodaja: zemljište	19.549	41.683	38.300	213,2	91,9
3142	Rudna bogatstva	0	0	-93	-	-
3144	Nematerijalna neproizvedena imovina	90.782	220.707	117.608	243,1	53,3

Izvor: Ministarstvo financija

2.5. TRANSAKCIJE U FINANCIJSKOJ IMOVINI I OBVEZAMA DRŽAVNOG PRORAČUNA

Ukupno neto stjecanje financijske imovine državnog proračuna rezultat je razlike domaćih i inozemnih izdataka i primitaka po osnovi financijske imovine te promjena u stanju novca i depozita. U 2009. godini neto stjecanje domaće financijske imovine u iznosu od 6,8 milijardi kuna rezultat je promjene u stanju novca i depozita od 4,1 milijarde kuna, neto stjecanja zajmova u iznosu od 2,3 milijarde kuna te neto stjecanja dionica i ostalih udjela u iznosu od 378,6 milijuna kuna. Pozitivan iznos stavke novca i depozita predstavlja povećanje iznosa sredstava na računu države u promatranom razdoblju koje je pod utjecajem primitaka od zaduživanja vrijednosnim papirima tijekom 2009. godine. Neto stjecanje domaćih zajmova rezultat je izdataka za zajmove u iznosu od 2,5 milijardi kuna i primitaka po osnovi zajmova u iznosu od 142,2 milijuna kuna. Izdaci za zajmove u najvećem dijelu odnose se na zajmove trgovačkim društvima u javnom sektoru, odnosno na plaćanje protestiranih jamstava u iznosu od 2,1 milijarde kuna. Slijede zajmovi tuzemnim trgovačkim društvima, obrtnicima, malim i srednjim poduzetnicima te zajmovi dani neprofitnim organizacijama, građanima i kućanstvima. Primici po osnovi domaćih zajmova odnose se na povrate zajmova od tuzemnih trgovačkih društava te malih i srednjih poduzetnika, a zatim slijede povrati zajmova od neprofitnih organizacija, građana i kućanstava.

Neto stjecanje domaćih dionica i ostalih udjela u iznosu od 378,6 milijuna kuna rezultat je izdataka za dionice i ostale udjele u iznosu od 387,0 milijuna kuna te primitaka po njihovoj osnovi u iznosu od 8,4 milijuna kuna. Izdaci za domaće dionice i ostale udjele svojim najvećim dijelom odnosili su se na dionice i udjele u glavnici banaka i ostalih financijskih institucija.

Inozemno neto stjecanje financijske imovine iznosilo je 2,3 milijuna kuna, a rezultat je izdataka za zajmove te izdataka za dionice i udjele u glavnici inozemnih banaka i ostalih financijskih institucija.

Tablica 2.9. Transakcije u financijskoj imovini državnog proračuna u razdoblju od 2007. do 2009. godine

	(000 HRK)	2007.	2008.	2009.
32	NETO STJECANJE FINANCIJSKE IMOVINE	-3.734.781	1.702.947	6.825.544
321	Tuzemna	-3.752.817	1.690.502	6.823.196
3212	Novac i depoziti	-1.721.591	1.440.588	4.127.800
3214	Zajmovi	674.350	384.361	2.316.757
3214,1	Izdaci	837.699	852.673	2.458.939
3214,2	Primici	163.350	468.312	142.181
3215	Dionice i ostali udjeli	-2.705.576	-134.447	378.639
3215,1	Izdaci	226.005	552.156	387.017
3215,2	Primici	2.931.581	686.603	8.378
322	Inozemna	18.036	12.445	2.348
3224	Zajmovi	0	0	1.447
3224,1	Izdaci	0	0	1.447
3224,2	Primici	0	0	0
3225	Dionice i ostali udjeli	18.036	12.445	901
3225,1	Izdaci	18.036	12.445	901
3225,2	Primici	0	0	0

Izvor: Ministarstvo financija

U 2009. godini, ukupno neto stjecanje obveza državnog proračuna iznosilo je 16,5 milijardi kuna, a rezultat je neto stjecanja domaćih obveza u iznosu od 9,6 milijardi kuna i neto stjecanja inozemnih obveza u iznosu od 6,9 milijardi kuna.

Neto stjecanje domaćih obveza rezultat je zaduživanja i otplate na domaćem financijskom tržištu. Ukupno zaduživanje na domaćem tržištu iznosilo je 12,3 milijarde kuna, dok su domaće otplate iznosile 2,7 milijardi kuna. Na strani zaduživanja na domaćem financijskom tržištu, 7,2 milijarde kuna odnosilo na zaduživanje putem zajmova, a 5,1 milijarda kuna na zaduživanje putem vrijednosnih papira osim dionica, odnosno putem trezorskih zapisa. Domaće otplate činile su 2,4 milijarde kuna po osnovi zajmova i 273,9 milijuna kuna po osnovi vrijednosnih papira osim dionica.

Neto stjecanje inozemnih obveza sastojalo se od ukupnog inozemnog zaduživanja u iznosu od 13,9 milijardi kuna i ukupnih inozemnih otplata u iznosu od 7,0 milijardi kuna. Inozemno zaduživanje u 2009. godini najvećim je dijelom ostvareno putem vrijednosnih papira osim dionica, odnosno izdavanjem dviju obveznica u vrijednosti od 12,9 milijardi kuna. Prva obveznica izdana je u svibnju 2009. u iznosu od 750 milijuna eura, a druga u studenom 2009. u iznosu od 1,5 milijardi američkih dolara. Inozemne otplate činile su otplate vrijednosnih papira osim dionica u iznosu od 5,1 milijarde kuna, a u prvom redu, odnose se na otplatu 500 milijuna eura obveznica izdanih 2002. godine i 25 milijardi jena obveznica izdanih 2003. godine. Otplate inozemnih zajmova u 2009. godini iznosile su 1,9 milijardi kuna.

Gledajući ukupno (domaće i inozemno) zaduživanje, odnosno ukupne (domaće i inozemne) otplate državnog proračuna u 2009. godini, možemo reći da je neto stjecanje obveza državnog proračuna rezultat razlike zaduživanja od 26,2 milijarde kuna i otplata od 9,7 milijardi kuna.

Tablica 2.10. Transakcije u obvezama državnog proračuna u razdoblju od 2007. do 2009. godine

	(000 HRK)	2007.	2008.	2009.
33	NETO STJECANJE OBVEZA	-1.502.551	4.210.848	16.454.990
33,1	Ukupne otplate	8.333.537	6.922.174	9.700.319
33,2	Ukupno zaduživanje	6.830.986	11.133.022	26.155.309
331	Tuzemne	1.477.615	5.656.636	9.576.610
331,1	Otplate	4.604.573	3.871.657	2.704.283
331,2	Zaduživanje	6.082.188	9.528.293	12.280.893
3313	Vrijednosni papiri osim dionica	3.520.136	1.089.917	4.855.440
3313,1	Otplata	3.513.172	2.897.430	273.892
3313,2	Zaduživanje	7.033.308	3.987.347	5.129.332
3314	Zajmovi	-2.042.521	4.566.719	4.721.170
3314,1	Otplata	1.091.402	974.227	2.430.391
3314,2	Zaduživanje	-951.119	5.540.946	7.151.562
332	Inozemne	-2.980.166	-1.445.788	6.878.380
332,1	Otplate	3.728.963	3.050.517	6.996.036
332,2	Zaduživanje	748.798	1.604.729	13.874.416
3323	Vrijednosni papiri osim dionica	-1.757.723	-1.112.673	7.801.073
3323,1	Otplata	1.757.723	1.112.673	5.054.565
3323,2	Zaduživanje	0	0	12.855.638
3324	Zajmovi	-1.222.442	-333.116	-922.693
3324,1	Otplata	1.971.240	1.937.845	1.941.471
3324,2	Zaduživanje	748.798	1.604.729	1.018.778

Izvor: Ministarstvo financija

2.6. MJERE MANJKA/VIŠKA I FINANCIRANJE DRŽAVNOG PRORAČUNA

Neto operativni saldo, definiran kao razlika između prihoda i rashoda državnog proračuna, iznosio je -7,7 milijardi kuna u 2009. godini te je, u odnosu na 2008. godinu, pod utjecajem krize i međugodišnjeg smanjenja prihoda, smanjen za 8,1 milijardu kuna.

Kao mjera proračunskog manjka/viška promatra se i primarni operativni saldo, koji služi kao pokazatelj tekuće fiskalne politike budući da iz prethodnog izračuna manjka/viška isključuje rashode za kamate, a time i utjecaj prijašnjih manjaka i akumuliranog javnog duga. U 2009. godini, primarni operativni saldo iznosio je - 2,4 milijarde kuna što predstavlja smanjenje od 7,6 milijardi kuna u odnosu na 2008. godinu.

Kategorija neto pozajmljivanja/zaduživanja definirana je razlikom neto operativnog salda i neto stjecanja nefinancijske imovine. U 2009. godini neto pozajmljivanje/zaduživanje zabilježeno je na razini od -9,6 milijardi kuna ili 2,9 posto BDP-a. Ukupno financiranje tog iznosa rezultat je prethodno opisanog neto stjecanja obveza u iznosu od 16,5 milijardi kuna i neto stjecanja financijske imovine u iznosu od 6,8 milijardi kuna. Drugim riječima, otplate su bile manje od zaduživanja na strani obveza državnog proračuna, a na strani financijske imovine primici su bili manji od izdataka za stjecanje financijske imovine.

Tablica 2.11. Mjere manjka/viška i financiranje državnog proračuna u razdoblju od 2007. do 2009. godine

	(000 HRK)	2007.	2008.	2009.
	TRANSAKCIJE KOJE UTJEČU NA NETO VRIJEDNOST			
1	Prihodi	108.320.595	115.772.655	110.257.947
2	Rashodi	108.007.605	115.292.426	117.923.992
24	Izdaci za kamate	4.535.008	4.683.219	5.225.174
	Neto-bruto operativni saldo (1 - 2)	312.990	480.229	-7.666.045
	Primarni operativni saldo (1 - 2 + 24)	4.847.997	5.163.448	-2.440.871
	TRANSAKCIJE NA NEFINANCIJSKOJ IMOVINI			
31	Neto stjecanje nefinancijske imovine	2.545.220	2.988.129	1.963.401
	Neto pozajmljivanje - zaduživanje (1 - 2 - 31)	-2.232.230	-2.507.901	-9.629.446
	Financiranje (33-32)	2.232.230	2.507.901	9.629.446
	TRANSAKCIJE NA FINANCIJSKOJ IMOVINI I OBVEZAMA			
32	Neto stjecanje financijske imovine	-3.734.781	1.702.947	6.825.544
33	Neto stjecanje obveza	-1.502.551	4.210.848	16.454.990

Izvor: Ministarstvo financija

3. IZVANPRORAČUNSKI KORISNICI U 2009. GODINI

3.1. IZVANPRORAČUNSKI KORISNICI

Tijekom 2009. godine, u obuhvatu proračuna opće države bilo je pet izvanproračunskih korisnika: Hrvatske vode (HV), Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost (FZOEU), Hrvatske ceste (HC), Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka (DAB) i Hrvatski fond za privatizaciju (HFP).

3.2. PRIHODI IZVANPRORAČUNSKIH KORISNIKA

Ukupni prihodi izvanproračunskih korisnika u 2009. godini ostvareni su u iznosu od 5,5 milijardi kuna. Promatrajući njihovu strukturu, najveći dio ili 40,9 posto odnosi se na HV, 26,9 posto na HC, 21,2 posto na FZOEU, 10,3 posto na DAB te 0,6 posto na HFP.

U strukturi ukupnih prihoda izvanproračunskih korisnika, po ekonomskoj klasifikaciji najzastupljeniji su prihodi od prodaje roba i usluga, koji su u 2009. godini ostvareni u iznosu od 3 milijarde kuna. Najveći dio ovih prihoda odnosi se na prihode vodoprivrede unutar HV (1,8 milijardi kuna) i naknade za zaštitu okoliša unutar FZOEU (1,2 milijarde kuna).

Ukupni prihodi od pomoći ostvareni su u iznosu od 1,7 milijardi kuna, pri čemu 99,8 posto čine pomoći unutar opće države. Od tog iznosa, najveći dio odnosi se na kapitalne pomoći iz državnog proračuna u sklopu HC, dok se ostatak odnosi na kapitalne pomoći iz državnog proračuna prema HV.

Prihodi od imovine prikupljeni su u iznosu od 643,8 milijuna kuna, pri čemu je najveći dio imala DAB (80,4 posto), zatim HV (8,6 posto) i HFP (5,2 posto). Iznosom najznačajniji prihodi u tom dijelu odnose se na premije osiguranja depozita kod DAB.

Osim toga, izvanproračunski korisnici ostvarili su i 122,6 milijuna kuna raznih i neprepoznatih prihoda, pri čemu je većinu ostvarila DAB (40,1 posto) te 40,5 milijuna kuna prihoda od neobveznih prijenosa osim potpora.

3.3. RASHODI IZVANPRORAČUNSKIH KORISNIKA

U 2009. godini, ukupni rashodi izvanproračunskih korisnika izvršeni su u iznosu od 4,3 milijarde kuna. U njihovoj strukturi najveći udio imaju HV (40,6 posto), zatim FZOEU (26,9 posto), HC (24,4 posto), DAB (6,2 posto) i HFP (1,9 posto).

U strukturi ukupnih rashoda izvanproračunskih korisnika, po ekonomskoj klasifikaciji, najznačajnije mjesto zauzimaju rashodi za korištenje dobara i usluga, koji su u promatranom razdoblju izvršeni u iznosu od 2,5 milijardi kuna. Najveći dio ovih rashoda odnosi se na HV (1,1 milijarda kuna), FZOEU (874,9 milijuna kuna) i HC (524,7 milijuna kuna), dok se ostatak odnosi na DAB i HFP. Pritom najveći dio rashoda čine rashodi za usluge odnosno usluge tekućeg i investicijskog održavanja i to kod HV i HC.

S obzirom na visinu izvršenih rashoda slijede ostali rashodi koji su u 2009. godini zabilježeni u iznosu od 930,9 milijuna kuna. Najveći dio tih rashoda odnosi se na HV (48,6 posto), zatim DAB (27,2 posto) i HC (22,4 posto).

Na razini izvanproračunskih korisnika za naknade zaposlenima utrošeno je 285,6 milijuna kuna, od čega se 245,8 milijuna kuna odnosi na plaće i nadnice, a 39,8 milijuna kuna na stvarne socijalne doprinose.

Pomoći unutar opće države iznosile su 233,9 milijuna kuna, pri čemu se najveći dio odnosi na FZOEU i HV.

Izvanproračunski korisnici su tijekom 2009. godine utrošili i 284,6 milijuna kuna na ime rashoda za kamate. Najveći dio ovog iznosa odnosi se na HC u iznosu od 221,5 milijuna kuna.

Rashodi za subvencije iznosili su 89,7 milijuna kuna pri čemu se najveći dio ili 62,9 milijuna kuna odnosi na subvencije trgovačkim društvima izvan javnog sektora, dok ostatak čine subvencije trgovačkim društvima u javnom sektoru. Rashode za subvencije ostvario je FZOEU u sklopu programa i projekta zaštite okoliša.

Socijalne naknade izvršene su u iznosu od 218,0 tisuća kuna i to na pozicijama DAB.

3.4. TRANSAKCIJE U NEFINANCIJSKOJ IMOVINI IZVANPRORAČUNSKIH KORISNIKA

Neto stjecanje nefinancijske imovine izvanproračunskih korisnika u 2009. godini iznosilo je 1,6 milijardi kuna. Navedeni iznos rezultat je ukupne nabave nefinancijske imovine u iznosu od 1,7 milijardi kuna i prihoda od prodaje nefinancijske imovine u iznosu od 21,7 milijuna kuna. Promatrajući po vrstama nefinancijske imovine, 84,9 posto odnosi se na dugotrajnu imovinu, a preostalih 15,1 posto na transakcije u neproizvedenoj imovini. Transakcije u dugotrajnoj imovini u najvećem dijelu čini nabava zgrada i građevina HC (1,1 milijarda kuna) i HV (254,2 milijuna kuna).

Neproizvedena imovina odnosi se na nabavu zemljišta i to u iznosu od 254,1 milijun kuna, a koju su većinom imale HC. Prodaju zemljišta u iznosu od 7,3 milijuna kuna ostvario je HFP.

3.5. TRANSAKCIJE U FINANCIJSKOJ IMOVINI I OBVEZAMA IZVANPRORAČUNSKIH KORISNIKA

U strukturi neto stjecanja financijske imovine izvanproračunskih korisnika u 2009. godini, pozitivni iznosi bilježe se na stavci novca i depozita (532,2 milijuna kuna) od čega se najveći dio odnosi na DAB i HV. Neto stjecanje zajmova također je zabilježeno u pozitivnom iznosu od 213,9 milijuna kuna. Rezultat je ukupnih izdataka u iznosu 553,5 milijuna kuna i ukupnih primitaka, odnosno povrata danih zajmova u iznosu od 339,6 milijuna kuna. Najveći dio transakcija domaćih zajmova bilježi se kod HC. Neto stjecanje dionica i udjela ostvareno je u iznosu od -207,8 milijuna kuna, prvenstveno kao rezultat primitaka od prodaje dionica i udjela u glavnici. Najveći dio ovih transakcija bilježi se kod DAB-a.

U istom razdoblju neto stjecanje obveza izvanproračunskih korisnika iznosilo je 977,0 milijuna kuna. Navedeni iznos rezultat je ukupnog zaduživanja na domaćem i inozemnom tržištu u iznosu od 1,3 milijarde kuna te domaćih i inozemnih otplata u iznosu od 357,3 milijuna kuna. U isto vrijeme, tuzemno stjecanje obveza izvanproračunskih korisnika iznosilo je 553,6 milijuna kuna, a inozemno 423,4 milijuna kuna. Sva zaduživanja i sve otplate u promatranom razdoblju odnosile su se na kategorije zajmova, a svojim su iznosom najznačajnije transakcije u obvezama izvanproračunskih korisnika tijekom 2009. godine ostvarene na pozicijama HC.

Tablica 3.1. Transakcije u financijskoj imovini i obvezama izvanproračunskih korisnika u 2009. godini

	(000 HRK)	HV	FZOEU	HC	DAB	HFP	UKUPNO
32	Neto stjecanje financijske imovine	222.116	2.401	41.652	299.045	-26.890	538.324
321	Tuzemna	222.116	2.401	41.652	299.045	-26.890	538.324
	Novac i depoziti	141.278	6.638	-52.662	420.670	16.277	532.201
	Zajmovi	80.838	-4.237	94.314	0	42.984	213.899
	Izdaci	80.838	37.290	271.144	0	164.202	553.474
	Primici	0	41.527	176.830	0	121.218	339.575
	Dionice i ostali udjeli	0	0	0	-121.625	-86.151	-207.776
	Izdaci	0	0	0	0	200	200
	Primici	0	0	0	121.625	86.351	207.976
322	Inozemna	0	0	0	0	0	0
33	Neto stjecanje obveza	-9.098	0	979.260	0	6.880	977.042
331	Tuzemna	-115.831	0	696.394	0	-26.934	553.629
	Zajmovi	-115.831	0	696.394	0	-26.934	553.629
	Otplata	115.831	0	83.629	0	39.303	238.763
	Zaduživanje	0	0	780.023	0	12.369	792.392
	Vrijednosni papiri osim dionica	0	0	0	0	0	0
	Otplata	0	0	0	0	0	0
	Zaduživanje	0	0	0	0	0	0
332	Inozemna	106.733	0	282.866	0	33.814	423.413
	Zajmovi	106.733	0	282.866	0	33.814	423.413
	Otplata	21.760	0	58.994	0	37.738	118.492
	Zaduživanje	128.493	0	341.860	0	71.552	541.905

Izvor: Ministarstvo financija

3.6. MJERE MANJKAVIŠKA I FINANCIRANJE IZVANPRORAČUNSKIH KORISNIKA

Neto operativni saldo izvanproračunskih korisnika u 2009. godini iznosio je 1,2 milijarde kuna. Istodobno, primarni operativni saldo iznosio je 1,5 milijardi kuna.

Neto pozajmljivanje/zaduživanje zabilježeno je u iznosu od -438,7 milijuna kuna, što predstavlja 0,1 posto BDP-a. Ukupno financiranje je razlika neto stjecanja obveza u iznosu od 977,0 milijuna kuna i neto stjecanja financijske imovine u iznosu od 538,3 milijuna kuna.

Tablica 3.2. Mjere manjka/viška i financiranje izvanproračunskih korisnika u 2009. godini

(000 HRK)	HV	FZOEU	HC	DAB	HFP	UKUPNO
TRANSAKCIJE KOJE UTJEČU NA NETO VRIJEDNOST						
1 Prihodi	2.253.976	1.168.578	1.481.919	566.470	33.540	5.504.483
2 Rashodi	1.748.448	1.159.521	1.048.486	267.167	81.841	4.305.463
24 Izdaci za kamate	29.863	32	221.474	736	32.535	284.640
Neto-bruto operativni saldo (1 - 2)	505.528	9.057	433.433	299.303	-48.301	1.199.020
Primarni operativni saldo (1 - 2 + 24)	535.391	9.089	654.907	300.039	-15.766	1.483.660
TRANSAKCIJE NA NEFINANCIJSKOJ IMOVINI						
31 Neto stjecanje nefinancijske imovine	274.314	6.656	1.371.041	258	-14.531	1.637.738
Neto pozajmljivanje - zaduživanje (1 - 2 - 31)	231.214	2.401	-937.608	299.045	-33.770	-438.718
Financiranje (33-32)	-231.214	-2.401	937.608	-299.045	33.770	438.718
TRANSAKCIJE U FINANCIJSKOJ IMOVINI I OBEVZAMA						
32 Neto stjecanje financijske imovine	222.116	2.401	41.652	299.045	-26.890	538.324
33 Neto stjecanje obveza	-9.098	0	979.260	0	6.880	977.042

Izvor: Ministarstvo financija

4. JEDINICE LOKALNE
I PODRUČNE
(REGIONALNE)
SAMOUPRAVE U
2009. GODINI

4.1. ZAKONODAVNI OKVIR

Zakonom o područjima županija, gradova i općina utvrđuje se područno ustrojstvo Republike Hrvatske te se određuju područja svih županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, njihovi nazivi i sjedišta, način utvrđivanja i promjene granica općina i gradova, postupak koji prethodi promjeni područnog ustrojstva i druga pitanja od značaja za područno ustrojstvo jedinica lokalne samouprave, odnosno jedinica područne (regionalne) samouprave.

Na području Republike Hrvatske ustanovljeno je ukupno 576 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a od toga 20 jedinica područne (regionalne) samouprave (županija), 555 jedinica lokalne samouprave (126 gradova i 429 općina) te Grad Zagreb.

Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (lokalna jedinica) jest općina, grad i županija čija tijela obavljaju funkcije, izvršavaju zadatke i donose programe propisane zakonom i odlukama donesenima na temelju zakona, za što se sredstva osiguravaju u njihovu proračunu.

Općine i gradovi u svom samoupravnom djelokrugu obavljaju poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, a koji nisu Ustavom ili zakonom dodijeljeni državnim tijelima i to osobito poslove koji se odnose na: uređenje naselja i stanovanje, prostorno i urbanističko planiranje, komunalno gospodarstvo, brigu o djeci, socijalnu skrb, primarnu zdravstvenu zaštitu, odgoj i osnovno obrazovanje, kulturu, tjelesnu kulturu i šport, zaštitu potrošača, zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša, protupožarnu i civilnu zaštitu, promet na svom području te ostale poslove sukladno posebnim zakonima.

Veliki gradovi su jedinice lokalne samouprave koje su ujedno gospodarska, financijska, kulturna, zdravstvena, prometna i znanstvena središta razvoja šireg okruženja i koje imaju više od 35.000 stanovnika. Veliki gradovi, kao i gradovi sjedišta županija, u svom samoupravnom djelokrugu obavljaju iste poslove lokalnog značaja kao i ostali gradovi te općine, uz neke dodatne poslove koji se odnose na: održavanje javnih cesta, izdavanje građevinskih i lokacijskih dozvola te drugih akata vezanih uz gradnju, provedbu dokumenata prostornog uređenja i ostale poslove sukladno posebnim zakonima.

Županija u svom samoupravnom djelokrugu obavlja poslove od područnog (regionalnog) značaja, a osobito poslove koji se odnose na: obrazovanje, zdravstvo, prostorno i urbanističko planiranje, gospodarski razvoj, promet i prometnu infrastrukturu, održavanje javnih cesta, planiranje i razvoj mreže obrazovanih, zdravstvenih, socijalnih i kulturnih ustanova, izdavanje građevinskih i lokacijskih dozvola, drugih akata vezanih uz gradnju te provedbu dokumenata prostornog uređenja za područje županije izvan područja velikoga grada te ostale poslove sukladno posebnim zakonima.

Financiranje lokalnih jedinica uređeno je Ustavom¹, Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi², Zakonom o proračunu³, Zakonom o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave⁴, Zakonom o područjima posebne državne skrbi⁵, Zakonom o brdsko-planinskim područjima⁶, Zakonom o Gradu Zagrebu⁷, Zakonom o otocima⁸, Zakonom o izvršavanju Državnog proračuna za 2009. godinu⁹, posebnim zakonima kojima su decentralizirane funkcije osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovanja,

¹ Narodne novine, broj 56/1990, 135/1997, 8/1998 - pročišćeni tekst, 113/2000, 124/2000 - pročišćeni tekst, 28/2001, 41/2001 - pročišćeni tekst, 55/2001 - ispravak, 76/2010, 85/2010 - pročišćeni tekst

² Narodne novine, broj 33/2001, 60/2001, 129/2005, 109/2007, 125/2008 i 36/2009

³ Narodne novine, broj 87/2008

⁴ Narodne novine, broj 117/1993, 69/1997, 33/2000, 73/2000, 127/2000, 59/2001, 107/2001, 117/2001, 150/2002, 147/2003, 132/2006, 26/2007 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 73/2008

⁵ Narodne novine, broj 86/2008

⁶ Narodne novine, broj 12/2002, 32/2002, 117/2003, 42/2005, 90/2005 i 80/2008

⁷ Narodne novine, broj 62/2001, 125/2008 i 36/2009

⁸ Narodne novine, broj 34/1999, 32/2002 i 33/2006

⁹ Narodne novine, broj 149/2008, 44/2009, 86/2009 i 95/2009

zdravstva, socijalne skrbi i vatrogastva, te godišnjim propisima Vlade Republike Hrvatske kojima se reguliraju minimalni financijski standardi za financiranje decentraliziranih funkcija.

Na temelju analize postojećeg stanja i spoznaja o “najboljoj svjetskoj i europskoj praksi” u upravljanju javnim financijama u 2008. godini izrađen je novi Zakon o proračunu koji je stupio na snagu 1. siječnja 2009. godine.

Zakon se odnosi na tri glavna područja:

1. područje planiranja, izrade i donošenja proračuna za jednu godinu i projekcija za sljedeće dvije godine te izvršavanje proračuna na razini države i lokalnih jedinica;
2. područje upravljanja proračunskim sredstvima, imovinom države i lokalnih jedinica i javnim dugom, te zaduživanje i davanje jamstava;
3. područje proračunskih odnosa u javnom sektoru, kao i odnosa proračuna i korisnika proračuna sa subjektima izvan sustava proračuna, odnosno javnog sektora.

U dijelu financiranja lokalnih jedinica uvodi se obveza:

- praćenja prihoda i primitaka te rashoda i izdataka i po izvoru financiranja;
- donošenja proračuna za jednu proračunsku godinu i projekcija za sljedeće dvije od strane predstavničkog tijela;
- usvajanja polugodišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna od strane predstavničkog tijela najkasnije do 30. listopada tekuće godine;
- usvajanja godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna od strane predstavničkog tijela najkasnije do 15. srpnja tekuće godine;
- uključivanja jamstava i suglasnosti koje lokalna jedinica daje pravnoj osobi u većinskom izravnom ili neizravnom vlasništvu lokalne jedinice i ustanovi čiji je osnivač za ispunjenje obveza pravne osobe i ustanove u opseg mogućeg zaduživanja te lokalne jedinice;
- ishoda prethodne suglasnosti ministra financija za lokalne jedinice koje žele dati jamstvo, odnosno suglasnost pravnoj osobi u svom većinskom izravnom ili neizravnom vlasništvu i ustanovi čiji je osnivač;
- objave usvojenog polugodišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna u lokalnom službenom glasilu i
- pripreme i provođenja izobrazbe i usavršavanje za financijske djelatnike javnog sektora.

Važno je naznačiti i da je od srpnja 2008. godine na snazi izmjena Zakona o porezu na dohodak kojim je neoporezivi osnovni osobni odbitak povećan s 1.600 na 1.800 kuna, a povećanjem osnovnog osobnog odbitka povećani su i neoporezivi dijelovi osobnog odbitka za uzdržavane članove uže obitelji, uzdržavanu djecu, invalidnost/tjelesno oštećenje. Budući da su ovim Zakonom smanjeni sveukupni prihodi po osnovi poreza na dohodak, napravljena je dodatna raspodjela poreza na dohodak lokalnim jedinicama kako bi mogle obavljati svoje funkcije. Na temelju toga izmijenjen je i Zakon o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema kojem se dosadašnja raspodjela u porezu na dohodak promijenila na način da se gradovima i općinama povećao udio u porezu na dohodak za 3 postotna boda, a županijama za 0,5 postotnih bodova.

4.2. FINANCIRANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Proračun jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave je akt kojim se procjenjuju prihodi i primici te utvrđuju rashodi i izdaci lokalne jedinice za jednu godinu, u skladu sa zakonom i odlukom donesenom temeljem zakona, a donosi ga njezino predstavničko tijelo (županijska skupština, Gradska skupština Grada Zagreba te općinsko i gradsko vijeće).

U nastavku se prikazuje ostvarenje proračuna za fiskalno najznačajnije 53 lokalne jedinice (svih 20 županija, 32 grada i Grad Zagreb).

4.2.1. Prihodi proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Općine, gradovi i županije prihode za financiranje poslova iz samoupravnog djelokruga osiguravaju u svojem proračunu. Zakonom o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave utvrđene su vrste prihoda, njihova raspodjela te stope, odnosno granice unutar kojih se propisuju. Osim navedenog propisa jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave moraju se pridržavati i drugih posebnih zakona i propisa koji uređuju razna područja javne potrošnje kojima jedinice samostalno, u zakonom propisanom okviru, prikupljaju i utvrđuju prihode po posebnim propisima i kapitalne prihode.

Prema podacima o izvršenju proračuna za 53 lokalne jedinice, ukupni prihodi u 2009. godini ostvareni su u iznosu od 16,1 milijardu kuna, što je smanjenje od 4,5 posto u odnosu na ostvarenje prethodne godine.

Tablica 4.1. Prihodi proračuna 53 lokalne jedinice u razdoblju od 2007. do 2009. godine

	(000 HRK)	2007.	2008.	2009.	Indeks 2008./2007.	Indeks 2009./2008.
1	PRIHODI	15.502.588	16.825.641	16.062.945	108,5	95,5
11	Porezi	9.157.897	10.097.177	9.891.927	110,3	98,0
111	Porezi na prihod, dobit i kapitalnu dobit	8.173.413	9.074.234	8.961.506	111,0	98,8
1111	Porez i prirez na dohodak	8.165.275	9.074.234	8.961.506	111,1	98,8
1112	Porez na dobit	8.138	0	0	-	-
113	Porezi na imovinu	576.591	595.032	512.708	103,2	86,2
114	Porezi na dobra i usluge	391.511	413.202	406.662	105,5	98,4
1141	Opći porezi na dobra i usluge	55.553	58.225	52.947	104,8	90,9
11412	Porez na prodaju	55.553	58.225	52.947	104,8	90,9
1144	Porezi na posebne usluge	17.216	17.509	16.702	101,7	95,4
1145	Porezi na korištenje dobara, ili na dozvolu za korištenje dobara ili za obavljanje djelatnosti	313.321	332.093	331.726	106,0	99,9
11451	Porezi na motorna vozila	241.140	258.023	263.123	107,0	102,0
11452	Ostali porezi na korištenje dobara, ili na dozvolu za korištenje dobara ili za obavljanje djelatnosti	72.181	74.070	68.603	102,6	92,6
1146	Ostali porezi na dobra i usluge	5.422	5.375	5.287	99,1	98,4
116	Ostali porezi	16.382	14.709	11.052	89,8	75,1

	(000 HRK)	2007.	2008.	2009.	Indeks 2008./2007.	Indeks 2009./2008.
13	Pomoći	2.137.646	2.085.584	2.034.478	97,6	97,5
131	Pomoći od stranih vlada	9.631	6.079	1.248	63,1	20,5
132	Pomoći od međunarodnih organizacija	4.447	1.342	1.946	30,2	145,0
133	Pomoći unutar opće države	2.123.569	2.078.163	2.031.284	97,9	97,7
14	Ostali prihodi	4.207.045	4.642.880	4.136.540	110,4	89,1
141	Prihodi od imovine	844.311	965.963	983.916	114,4	101,9
142	Prodaja roba i usluga	2.635.736	3.001.558	2.842.416	113,9	94,7
1422	Administrativne takse	2.602.429	2.972.624	2.622.462	114,2	88,2
1423	Prihod od slučajne prodaje na tržištu	33.307	28.933	219.954	86,9	760,2
143	Naknade, kazne i globe	7.857	8.677	7.570	110,4	87,2
144	Neobvezni prijenosi osim potpora	41.212	40.717	35.992	98,8	88,4
145	Razni i neprepoznati prihodi	677.929	625.966	266.646	92,3	42,6

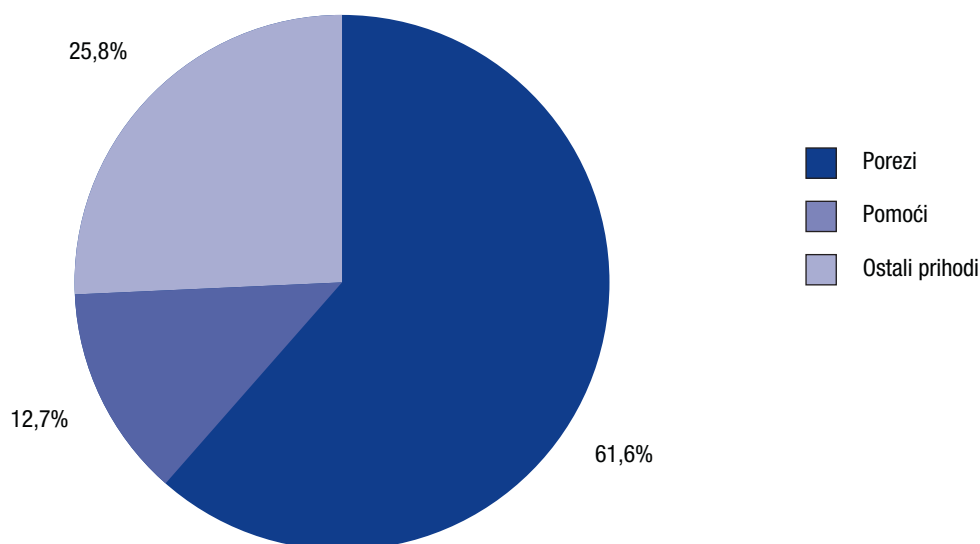
Izvor: Ministarstvo financija

Najizdašniji prihodi lokalnih jedinica su porezni prihodi. U 2009. godini ostvareni su u iznosu od 9,9 milijardi kuna, što čini 61,6 posto ukupnih prihoda. U odnosu na 2008. godinu došlo je do smanjenja poreznih prihoda od 2,0 posto.

Prihodi od pomoći ostvareni su u iznosu od 2,0 milijardi kuna, odnosno za 2,5 posto manje nego u 2008. Njihov udio u ukupnim prihodima iznosi 12,7 posto.

U 2009. godini došlo je i do smanjenja ostalih prihoda, koji čine drugu skupinu najizdašnijih prihoda lokalnih jedinica (25,8 posto ukupnih prihoda). U odnosu na prethodnu godinu smanjeni su za 10,9 posto odnosno iznose 4,1 milijardu kuna.

Grafikon 4.1. Struktura prihoda 53 lokalne jedinice u 2009. godini

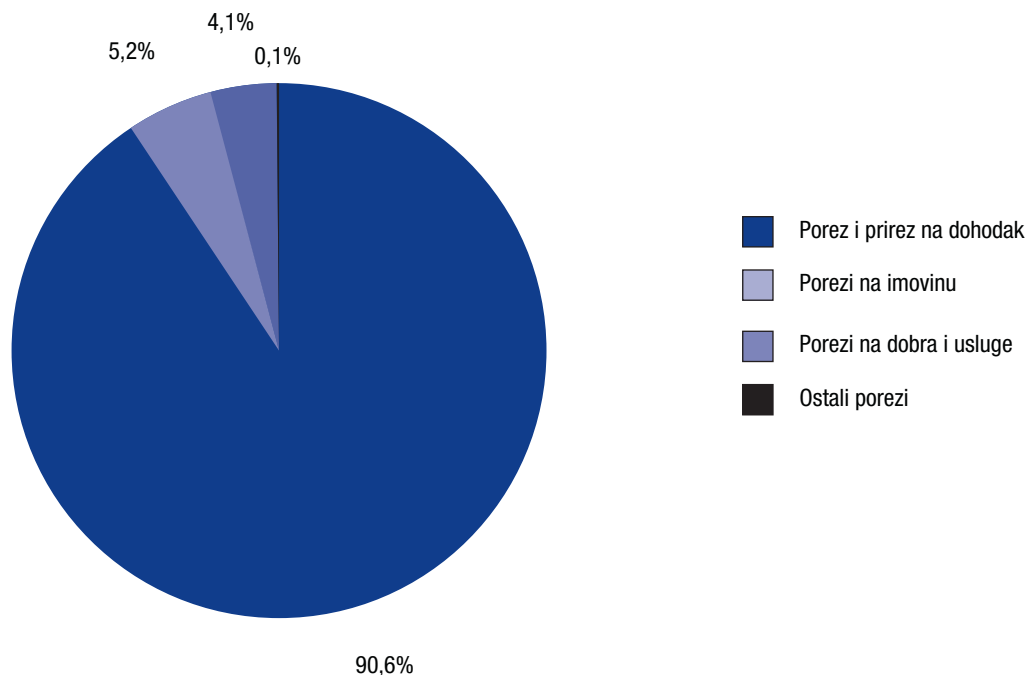
Izvor: Ministarstvo financija

4.2.1.1. Porezi

Zakonom o financiranju lokalnih jedinica definiraju se izvori sredstava po razinama i vrstama prihoda te vrste zajedničkih poreza i njihova raspodjela između države, županija, općina i gradova.

U strukturi poreznih prihoda najveći udio imaju prihodi od poreza i prireza porezu na dohodak - 90,6 posto, zatim porez na imovinu čiji je udio 5,2 posto, porezi na dobra i usluge s 4,1 posto te ostali porezi s 0,1 posto.

Grafikon 4.2. Struktura poreznih prihoda 53 lokalne jedinice u 2009. godini

Izvor: Ministarstvo financija

Izmjenama Zakona o financiranju lokalnih jedinica 2001. i 2003. godine i izmjenama posebnih zakona stvorene su zakonske pretpostavke za decentralizaciju funkcija osnovnog i srednjeg školstva, socijalne skrbi, zdravstva i vatrogastva (javne vatrogasne postrojbe) na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Dio funkcija/rashoda za školstvo, zdravstvo i socijalnu skrb prenesen je na 54 najveće jedinice, i to na 20 županija, 33 grada i Grad Zagreb, a redovitu djelatnost javnih vatrogasnih postrojbi financira 130 općina/gradova. Za prenesene funkcije jedinice raspolažu dodatnim udjelom u porezu na dohodak i to za svaku od funkcija. Ovim dodatnim udjelima u porezu na dohodak podmiruju se minimalni financijski standardi utvrđeni prema objektiviziranim kriterijima reguliranim godišnjim odlukama Vlade Republike Hrvatske iz odnosnih područja. Pored toga, u skladu sa spomenutim zakonom, jedinice koje na temelju dodatnih udjela u porezu na dohodak ne ostvare dovoljno sredstava za pokriće minimalnih financijskih standarda, ostvaruju i pravo na pomoć izravnjanja iz sredstava za decentralizirane funkcije iz državnog proračuna.

U siječnju 2009. godine Vlada je za 2009. godinu donijela pojedinačne odluke o kriterijima i mjerilima za utvrđivanje bilančnih prava za financiranje minimalnog financijskog standarda javnih potreba srednjih škola i učeničkih domova, osnovnog školstva, odnosno o minimalnim financijskim standardima materijalnih i financijskih rashoda centara za socijalnu skrb i pomoći za podmirenje troškova stanovanja korisnicima koji se griju na drva, decentralizirane funkcije za zdravstvene usluge, decentralizirano financiranje domova za starije i nemoćne osobe te decentralizirano financiranje redovite djelatnosti javnih vatrogasnih postrojbi. Prema Uredbi o načinu izračuna iznosa pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za 2009. godinu¹⁰ iz siječnja 2009. godine utvrđena su ukupna sredstva za decentralizirane funkcije u iznosu od 2,8 milijardi kuna, raspoređena prema jedinicama i namjenama.

¹⁰ Narodne novine, broj 8/2009, 43/2009 i 76/2009

Tablica 4.2. Lokalne jedinice koje su preuzele financiranje funkcija koje se decentraliziraju

Funkcije koje se decentraliziraju	Županije	Gradovi	Općine	UKUPNO
zdravstvo i socijalna skrb	20	-	-	20
srednje školstvo		-	-	20
osnovno školstvo		32	2	-
javne vatrogasne postrojbe	32		66	130
UKUPAN BROJ JEDINICA	20	66	66	152

Izvor: Ministarstvo financija

U 2009. godini ukupne obveze za prenesene decentralizirane funkcije iznosile su 2,7 milijardi kuna, što predstavlja rast od 2,3 posto u odnosu na prethodnu godinu.

Tablica 4.3. Financiranje decentraliziranih funkcija u 2009. godini

(000 HRK)	Županije i Grad Zagreb	Gradovi	Gradovi/ Općine	UKUPNO
zdravstvo	476.975			476.975
socijalna skrb	354.914			354.914
srednje školstvo	519.846			519.846
osnovno školstvo	776.237	274.659		1.050.896
javne vatrogasne postrojbe	43.667	186.305	101.086	331.058
UKUPNO	2.171.640	460.963	101.086	2.733.689

Izvor: Ministarstvo financija

Ostvareni dio poreza na dohodak od dodatnog udjela u 2009. godini iznosio je 1,3 milijarde kuna, što je bilo dovoljno za financiranje oko 47 posto ukupno decentraliziranih funkcija, dok je ostatak obveza podmiren iz sredstava pomoći izravnjanja. Iz navedenoga proizlazi da je u 2009. godini više sredstava izdvojeno s pozicije pomoći izravnjanja nego što je prikupljeno iz dodatnog udjela u porezu na dohodak. Nejednaka ekonomska snaga i obuhvat mreža ustanova koja često nije razmjerna fiskalnom kapacitetu jedinica vidljiva je i iz odnosa ostvarenja dodatnih udjela u porezu na dohodak za decentralizirane funkcije i doznačenih pomoći izravnjanja. Izuzev Grada Zagreba, sve županije i gradovi koristili su pomoći izravnjanja u 2009. godini. Promatrano po županijama, najviše prihoda s osnove dodatnog udjela u porezu na dohodak za prenesene funkcije ostvarile su Zagrebačka, Istarska i Primorsko-goranska županija (više od 50 posto), a najveće potrebe za pomoći izravnjanja bile su u Ličko-Senjskoj, Požeško-slavonskoj i Virovitičko-podravskoj županiji.

4.2.1.2. Pomoći

Pomoći su tekući ili kapitalni prijenosi koje proračuni lokalnih jedinica ostvaruju od inozemnih vlada, međunarodnih organizacija i drugih subjekata unutar opće države. U ukupnom iznosu pomoći iskazan je i dio poreza na dohodak dobiven u svojstvu pomoći izravnjanja iz državnog proračuna za decentralizirane funkcije.

Tablica 4.4. Prihodi od pomoći 53 lokalne jedinice u razdoblju od 2007. do 2009. godine

	(000 HRK)	2007.	2008.	2009.	Indeks 2008./2007.	Indeks 2009./2008.
13	Pomoći	2.137.646	2.085.584	2.034.478	97,6	97,5
131	Pomoći od stranih vlada	9.631	6.079	1.248	63,1	20,5
1311	Tekuće	6.084	6.079	1.245	99,9	20,5
1312	Kapitalne	3.547	0	3	0,0	-
132	Pomoći od međunarodnih organizacija	4.447	1.342	1.946	30,2	145,0
1321	Tekuće	1.280	301	856	23,5	284,5
1322	Kapitalne	3.166	1.041	1.090	32,9	104,7
133	Pomoći unutar opće države	2.123.569	2.078.163	2.031.284	97,9	97,7
1331	Tekuće	1.852.142	1.833.872	1.845.638	99,0	100,6
1332	Kapitalne	271.427	244.291	185.646	90,0	76,0

Izvor: Ministarstvo financija

U pomoći unutar opće države ulaze i pomoći koje jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ostvaruju iz državnog proračuna s pozicija Ministarstva financija. Tako županije te općine i gradovi prve i druge skupine na područjima posebne državne skrbi koji zadovolje kriterije za izračun i raspodjelu pomoći dobivaju pomoći iz državnog proračuna, čije se utvrđivanje, raspodjela i korištenje utvrđuje zakonom o izvršavanju državnog proračuna za pojedine godine. U Zakonu o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2009. godinu navedeno je uređeno člankom 38.

Ove su pomoći u 2009. izvršene u iznosu od 90,0 milijuna kuna, što predstavlja rast od 2,9 posto u odnosu na prethodnu godinu. Tijekom godine dodijeljene su 13 županija te 13 gradova i 35 općina prve i druge skupine na područjima posebne državne skrbi. Iznosi pomoći isplaćenih županijama kreću se u rasponu od 1,7 do 10,3 milijuna kuna, ovisno o zadovoljavanju kriterija za izračun pomoći, za gradove od 22,6 tisuća kuna do 2,7 milijuna kuna, a za općine između 14,1 tisuću kuna i 2,9 milijuna kuna.

Tablica 4.5. Pomoći lokalnim jedinicama na područjima posebne državne skrbi iz državnog proračuna u 2009. godini

(000 HRK)	2007.	2008.	2009.	Indeks 2008./2007.	Indeks 2009./2008.
Pomoći lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi	82.740	87.513	90.009	105,8	102,9
Pomoći županijama	44.044	46.334	49.063	105,2	105,9
Pomoći gradovima	5.409	15.501	13.833	286,6	89,2
Pomoći općinama	33.287	25.678	27.113	77,1	105,6

Izvor: Ministarstvo financija

U skladu sa zakonom o izvršavanju Državnog proračuna, županije moraju najmanje 75 posto iznosa primljene pomoći raspodijeliti na općine i gradove s njihova područja koji sami nisu izravni korisnici ovih pomoći.

Županije pomoći mogu koristiti samo za ulaganja u kapitalne programe, osim za nabavu osobnih automobila, a općine i gradovi i za financiranje rashoda za materijal i energiju.

Jedinicama lokalne samouprave na područjima posebne državne skrbi i brdsko-planinskim područjima iz državnog proračuna isplaćuju se i pomoći u visini poreza na dobit koji se ostvaruje na području posebne državne skrbi i brdsko-planinskom području. Isplata navedenih pomoći u 2009. godini određena je člankom 39. Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2009. godinu. Svih 230 lokalnih jedinica koje se nalaze na područjima posebne državne skrbi i brdsko-planinskim područjima primilo je pomoć u visini poreza na dobit ostvarenog na njihovom području u ukupnom iznosu od 301,7 milijuna kuna.

Tablica 4.6. Pomoći iz državnog proračuna u visini poreza na dobit lokalnim jedinicama ostvarene u 2009. godini

(000 HRK)	Ukupan broj jedinica	od čega		2007.			2008.			2009.		
		Gradova	Općina	Gradovi	Općine	Ukupno	Gradovi	Općine	Ukupno	Gradovi	Općine	Ukupno
PPDS	185	30	155	117.908	82.120	200.029	127.294	80.618	207.913	102.507	75.081	177.587
BPP	45	12	33	61.220	47.818	109.038	90.587	49.612	140.200	81.222	42.879	124.100
Ukupno	230	42	188	179.128	129.938	309.066	217.882	130.230	348.112	183.728	117.959	301.687

Izvor: Ministarstvo financija

Temeljem odredbi Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2009. godinu izvršen je povrat poreza na dohodak po godišnjoj prijavi obveznicima poreza s područja od posebne državne skrbi (prve, druge i treće skupine) i brdsko-planinskih područja na teret prihoda koji pripada državnom proračunu u ukupnom iznosu od 611,8 milijuna kuna. Budući da se povrat poreza na dohodak vrši direktno poreznim obveznicima, građanima, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave umjesto kojih Republika Hrvatska vraća preplaćeni iznos poreza ne evidentiraju navedena sredstva kao primljenu pomoć.

Tablica 4.7. Povrat poreza na dohodak po godišnjoj prijavi koji Republika Hrvatska vrati umjesto lokalnih jedinica s potpomognutih područja

(000 HRK)	2007.	2008.	2009.	Indeks 2008./2007.	Indeks 2009./2008.
Povrat poreza	499.842	585.014	611.828	117,0	104,6
Umjesto županije	52.249	60.867	63.718	116,5	104,7
Umjesto grada/općine	447.593	524.148	548.110	117,1	104,6

Izvor: Ministarstvo financija

4.2.1.3. Ostali prihodi

Ostali prihodi, kao drugi najznačajniji prihodi lokalnih jedinica u 2009. godini ostvareni su u iznosu od 4,1 milijardu kuna, što predstavlja smanjenje od 10,9 posto u odnosu na 2008. godinu. Mogu se svrstati u pet osnovnih kategorija: prihodi od imovine, prihodi od prodaje roba i usluga, naknade, kazne i globe, neobvezni prijenosi osim potpora te razni neprepoznati prihodi.

Prihodi od prodaje roba i usluga imaju udio od 68,7 posto u ostalim приходima. U 2009. godini ostvareni su u iznosu od 2,8 milijardi kuna, uz smanjenje od 5,3 posto u odnosu na prethodnu godinu. Prihodi od prodaje roba i usluga su prihodi od prodaje biljega, prihodi od boravišne pristojbe, komunalne naknade, komunalni doprinosi i ostale naknade.

Drugi po veličini udjela u ostalim приходima su prihodi od imovine (23,8 posto) koje čine prihodi od pokretnih i nepokretnih stvari, koncesija, naknada za korištenje prostora elektran, mineralnih sirovina, za uporabu javnih površina i drugi. U 2009. godini ostvareni su u iznosu od 983,9 milijuna kuna, što predstavlja rast od 1,9 posto u odnosu na 2008. godinu.

Razni i neprepoznati prihodi iznosili su 266,6 milijuna kuna. Naknade, kazne i globe iznosile su 7,6 milijuna kuna što predstavlja smanjenje od 12,8 posto u odnosu na 2008. godinu, a neobvezni prijenosi osim potpora 36,0 milijuna kuna, uz smanjenje od 11,6 posto u odnosu na prethodnu godinu.

Prihodi od naknada i pristojbi utvrđenih posebnim propisima namjenski su prihodi, koji se mogu koristiti samo za djelatnosti za koje su i uvedeni. Uvođenje ovih prihoda i njihovu visinu utvrđuju same lokalne jedinice u okviru zakonskih granica.

4.2.2. Rashodi proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Proračunski rashodi županija, gradova i općina uvjetovani su ne samo zakonima i vlastitim odlukama donesenima na temelju zakona kojima se utvrđuju njihove obveze, nego i ostvarivanjem proračunskih prihoda. Rashodi lokalnih jedinica odnose se na obavljanje poslova koji su u nadležnosti lokalne samouprave i područne (regionalne) samouprave.

Financiranje rashoda planira se na temelju posebnih zakona i odluka jedinica, a izvršavanje se osigurava odlukama o izvršavanju proračuna, uz obvezu proračunskih korisnika da na temelju planiranih prihoda u proračunu namjenski, racionalno i učinkovito koriste sredstva.

Ukupno izvršeni rashodi u 2009. godini iznosili su 14,0 milijardi kuna te su u usporedbi s 2008. godinom povećani za 1,9 posto. Pritom se najveći dio odnosi na korištenje dobara i usluga (5,2 milijarde kuna), zbog financiranja rashoda poslovanja u sklopu decentraliziranih funkcija te materijalnih rashoda iz djelokruga lokalnih jedinica. Rashodi za korištenje dobara i usluga obuhvaćaju rashode koji su neophodni za redovito funkcioniranje svih korisnika. Sredstva su utrošena na materijal, energiju, javnu rasvjetu, održavanje čistoće, javnih površina, komunalne i ostale usluge za redovne potrebe i rashode za tekuće održavanje zgrada i opreme. Rashodi za korištenje dobara i usluga bilježe povećanje od 1,7 posto u odnosu na 2008. godinu.

Tablica 4.8. Rashodi proračuna 53 lokalne jedinice u razdoblju od 2007. do 2009. godine

	(000 HRK)	2007.	2008.	2009.	Indeks 2008./2007.	Indeks 2009./2008.
2	RASHODI	11.868.231	13.697.135	13.958.975	115,4	101,9
21	Naknade zaposlenima	2.957.745	3.390.267	3.665.254	114,6	108,1
211	Plaće i nadnice	2.572.575	2.946.424	3.175.226	114,5	107,8
212	Socijalni doprinosi	385.169	443.843	490.028	115,2	110,4
22	Korištenje dobara i usluga	4.678.873	5.079.050	5.167.299	108,6	101,7
24	Kamate	93.250	133.675	115.495	143,4	86,4
25	Subvencije	993.791	1.231.477	1.275.536	123,9	103,6
251	Trgovačkim društvima u javnom sektoru	777.982	1.004.965	1.078.024	129,2	107,3
252	Trgovačkim društvima izvan javnog sektora	215.809	226.513	197.512	105,0	87,2
26	Pomoći	334.732	362.220	328.602	108,2	90,7
263	Unutar opće države	327.484	362.220	328.602	110,6	90,7
2631	Tekuće	125.322	145.359	182.045	116,0	125,2
2632	Kapitalne	202.162	216.861	146.557	107,3	67,6
27	Socijalne naknade	554.175	688.166	779.170	124,2	113,2
272	Naknade za socijalnu pomoć	534.276	664.798	755.214	124,4	113,6
273	Socijalne naknade za zaposlenike	19.899	23.368	23.956	117,4	102,5
28	Ostali rashodi	2.255.665	2.812.280	2.627.619	124,7	93,4
282	Razni ostali rashodi	2.255.665	2.812.280	2.627.619	124,7	93,4
2821	Tekući	1.424.157	1.726.978	1.609.480	121,3	93,2
2822	Kapitalni	831.509	1.085.302	1.018.139	130,5	93,8

Izvor: Ministarstvo financija

Naknade zaposlenima (plaće i doprinosi) izvršene su u iznosu od 3,7 milijardi kuna, odnosno u usporedbi s godinom ranije povećane su za 8,1 posto. Osim plaća zaposlenih u tijelima lokalnih jedinica, one sadrže i plaće njihovih proračunskih korisnika (kazališta, muzeja, knjižnica, dječjih vrtića i drugo).

Kamate iznose 115,5 milijuna kuna, što je 13,6 posto manje na međugodišnjoj razini. Najvećim su dijelom namijenjene za podmirenje kreditnih obveza lokalnih jedinica iz prethodnih godina.

Subvencije su tekući prijenosi sredstava koji se daju jednokratno ili višekratno, a prema namjenama mogu biti dodijeljene za kamate, programe usavršavanja zaposlenih i drugo. Ukupno su izvršene u iznosu od 1,3 milijarde kuna, odnosno bilježe rast od 3,6 posto u odnosu na 2008. godinu. Najvećim dijelom namijenjene su trgovačkim društvima u javnom sektoru, a manjim dijelom onima izvan javnog sektora, pretežito poljoprivrednicima, obrtnicima te malim i srednjim poduzetnicima.

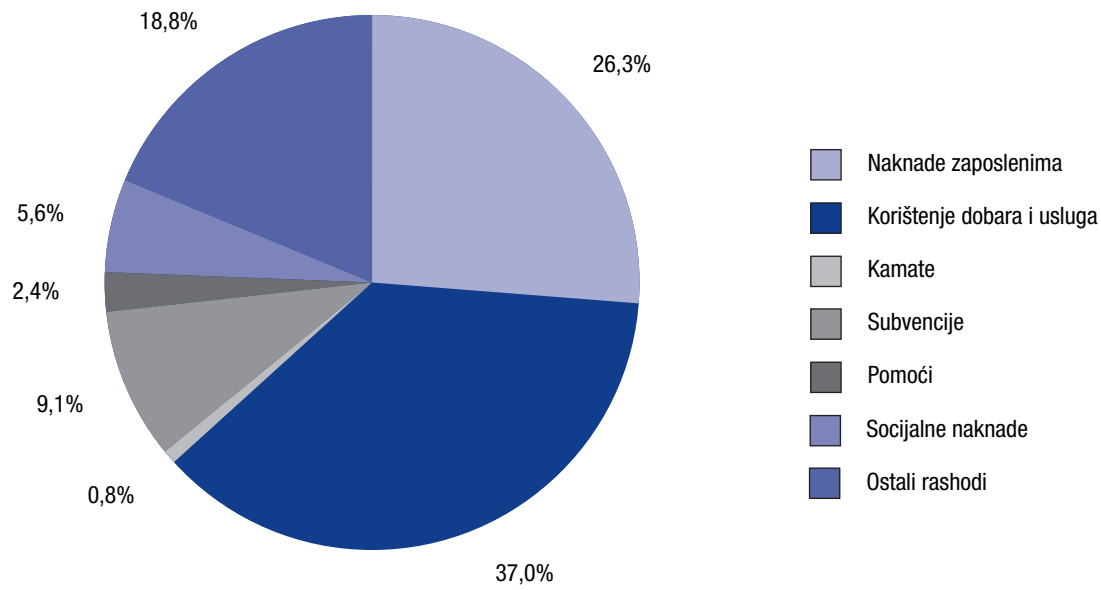
Rashodi za socijalne naknade izvršeni su u ukupnom iznosu od 779,2 milijuna kuna i porasli su za 13,2 posto u odnosu na prethodnu godinu.

Pomoći su neobavezni tekući i/ili kapitalni prijenosi koji se doznavaaju za sufinanciranje tekućih i kapitalnih rashoda proračunskim korisnicima. Za spomenute rashode u 2009. godini izvršeno je 328,6 milijuna kuna, što je 9,3 posto manje u odnosu na 2008. godinu. Za izgradnju cesta, prostornih planova, vodoopskrbe i drugo, kapitalne pomoći čine 44,6 posto ukupnih izdvajanja za pomoći.

Ostali rashodi (donacije) obuhvaćaju tekuće i kapitalne rashode koji su u 2009. godini izvršeni u iznosu od 2,6 milijardi kuna. Drugim riječima, oni bilježe smanjenje od 6,6 posto na međugodišnjoj razini. Promatrajući strukturu ostalih rashoda, 61,3 posto iznosa odnosi se na tekuće rashode, a 38,7 posto na kapitalne rashode. Donacije su namijenjene uglavnom neprofitnim organizacijama za negospodarstvene investicije, naknade šteta uzrokovanih elementarnim nepogodama i nabavu opreme, te trgovačkim društvima i neprofitnim ustanovama u vlasništvu lokalnih jedinica za nabavu nefinancijske imovine.

U strukturi ukupnih rashoda, rashodi za korištenje dobara i usluga sudjeluju s 37,0 posto, naknade zaposlenima s 26,3 posto, ostali rashodi s 18,8 posto, subvencije s 9,1 posto, socijalne naknade s 5,6 posto, pomoći s 2,4 posto te kamate s 0,8 posto.

Grafikon 4.3. Struktura rashoda 53 lokalne jedinice u 2009. godini

Izvor: Ministarstvo financija

4.3. TRANSAKCIJE U NEFINANCIJSKOJ IMOVINI JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

U 2009. godini, neto transakcije u nefinancijskoj imovini iznosile su 2,8 milijardi kuna, čime bilježe smanjenje od 11,5 posto. Nefinancijska imovina obuhvaća dugotrajnu imovinu, pohranjene vrijednosti i neproizvedenu imovinu. Dugotrajna imovina obuhvaća zgrade i građevine, postrojenja i opremu te ostalu dugotrajnu imovinu.

Rashodi za nabavu dugotrajne imovine iznosili su 2,9 milijardi kuna, odnosno bilježe smanjenje od 24,1 posto u usporedbi s 2008. godinom. Pritom se najveći dio odnosio na školske i zdravstvene ustanove, objekte kulture, predškolske ustanove, poslovne zone, poslovne zgrade, rekonstrukciju i izgradnju cesta, sportsko-rekreacijske centre, namještaj, opremu i drugo. Prihodi od prodaje dugotrajne nefinancijske imovine iznosili su 134,0 milijuna kuna, što je prije svega rezultat prodaje zgrada i građevina.

Neproizvedena nefinancijska imovina sastoji se od zemljišta, rudnog bogatstva, ostale prirodne imovine i ostalih prava (koncesije, licence, patenti i slično). Gotovo sva prodaja neproizvedene nefinancijske imovine (98,7 posto) ostvarena u 2009. godini odnosi se na prodaju zemljišta, kao i veći dio nabave neproizvedene nefinancijske imovine.

Tablica 4.9. Transakcije u nefinancijskoj imovini za 53 lokalne jedinice u razdoblju od 2007. do 2009. godine

(000 HRK)	2007.	2008.	2009.	Indeks 2008./2007.	Indeks 2009./2008.
NETO STJECANJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	3.204.000	3.115.950	2.756.124	97,3	88,5
Dugotrajna imovina	3.381.738	3.231.840	2.773.332	95,6	85,8
Nabava: dugotrajna imovina	3.654.365	3.829.898	2.907.375	104,8	75,9
Prodaja: dugotrajna imovina	272.627	598.059	134.042	219,4	22,4
Zgrade i građevine	2.847.978	2.667.444	2.354.629	93,7	88,3
Nabava: zgrade i građevine	3.119.813	3.264.107	2.487.885	104,6	76,2
Prodaja: zgrade i građevine	271.835	596.663	133.256	219,5	22,3
Postrojenja i oprema	389.070	407.674	307.583	104,8	75,4
Nabava: postrojenja i oprema	389.839	408.992	308.167	104,9	75,3
Prodaja: postrojenja i oprema	769	1.318	584	171,4	44,3
Ostala dugotrajna imovina	144.691	156.722	111.121	108,3	70,9
Nabava: ostala dugotrajna imovina	144.713	156.800	111.323	108,4	71,0
Prodaja: ostala dugotrajna imovina	22	78	203	354,5	259,7
Pohranjene vrijednosti	196	183	203	93,4	110,7
Nabava: pohranjene vrijednosti	196	183	203	93,4	110,7
Prodaja: pohranjene vrijednosti	0	0	0	-	-
Neproizvedena imovina	-177.934	-116.073	-17.411	65,2	15,0
Nabava: neproizvedena imovina	286.233	333.337	297.960	116,5	89,4
Prodaja: neproizvedena imovina	464.167	449.410	315.371	96,8	70,2
Zemljište	-236.373	-203.283	-86.030	86,0	42,3
Nabava: zemljište	197.620	242.174	225.338	122,5	93,0
Prodaja: zemljište	433.993	445.457	311.368	102,6	69,9
Ostala prirodna imovina	5.182	6.293	1.883	121,4	29,9
Nabava: ostala prirodna imovina	5.182	6.293	1.883	121,4	29,9
Prodaja: ostala prirodna imovina	0	0	0		
Nematerijalna neproizvedena imovina	53.257	80.917	66.737	151,9	82,5
Nabava: nematerijalna neproizvedena imovina	83.431	84.870	70.739	101,7	83,4
Prodaja: nematerijalna neproizvedena imovina	30.175	3.953	4.003	13,1	101,3

Izvor: Ministarstvo financija

4.4. TRANSAKCIJE U FINACIJSKOJ IMOVINI I OBVEZAMA JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

U 2009. godini, neto transakcije u financijskoj imovini iznosile su -634,6 milijuna kuna dok su neto obveze bilježile 17,6 milijuna kuna.

Neto iznos transakcija u financijskoj imovini rezultat je izdataka i primitaka po osnovi financijske imovine te promjena u stanju novca i depozita. Transakcije u financijskoj imovini uključuju prvenstveno:

- smanjenje stanja novca i depozita za 613,7 milijuna kuna;
- izdatke za dane zajmove u tuzemstvu u iznosu od 73,2 milijuna kuna te za dionice i kupnju udjela u glavnici trgovačkih društava u iznosu od 55,8 milijuna kuna;
- primitke od povrata danih zajmova, u iznosu od 126,5 milijuna kuna i primitke od prodaje dionica i udjela u trgovačkim društvima u iznosu od 23,4 milijuna kuna.

Transakcije u obvezama uključuju zaduživanja i otplate po primljenim zajmovima i po osnovi izdanih vrijednosnih papira. Zaduživanje je u 2009. godini vršeno u tuzemstvu, u ukupnom iznosu od 338,3 milijuna kuna i to najvećim dijelom uzimanjem zajmova kod tuzemnih poslovnih banka. Otplate se odnose pretežno na tuzemne zajmove, a manjim dijelom na tuzemne vrijednosne papire i na inozemne zajmove, te ukupno iznose 320,7 milijuna kuna, dakle manje u odnosu na primitke od zaduživanja.

Tablica 4.10. Transakcije u financijskoj imovini i obvezama za 53 lokalne jedinice u razdoblju od 2007. do 2009. godine

(000 HRK)	2007.	2008.	2009.
Neto stjecanje financijske imovine	536.090	141.447	-634.558
Tuzemna	536.090	141.447	-634.558
Novac i depoziti	423.445	94.452	-613.723
Vrijednosni papiri osim dionica	0	0	0
Zajmovi	92.989	6.640	-53.268
Izdaci	173.237	121.525	73.194
Primici	80.247	114.885	126.462
Dionice i ostali udjeli	19.082	40.355	32.433
Izdaci	44.407	63.683	55.832
Primici	25.325	23.329	23.399
Ostala potraživanja	573	0	0
Inozemna	0	0	0
Neto stjecanje obveza	105.732	128.891	17.596
Tuzemne	130.416	153.766	39.441
Vrijednosni papiri osim dionica	176.521	298.636	-11.633
Otplata	9.389	8.571	13.571
Zaduživanje	185.910	307.207	1.938
Zajmovi	-46.105	-144.869	51.074
Otplata	272.145	336.595	285.276
Zaduživanje	226.040	191.726	336.350

(000 HRK)	2007.	2008.	2009.
Inozemne	-24.684	-24.876	-21.844
Zajmovi	-24.684	-24.876	-21.844
Otplata	24.684	24.876	21.844
Zaduživanje	0	0	0

Izvor: Ministarstvo financija

Lokalnim jedinicama dana je mogućnost zaduživanja za financiranje investicija (kapitalnih projekata) u skladu s odredbama Zakona o proračunu, zakona o izvršavanju državnog proračuna za pojedine godine i podzakonskih akata. Županije, gradovi i općine mogu se zadužiti uzimanjem kredita, zajmova i izdavanjem vrijednosnih papira samo kod banaka na području Republike Hrvatske za kapitalne projekte koji se financiraju iz njihova proračuna, a koje je potvrdilo predstavničko tijelo uz prethodnu suglasnost Vlade.

Zakonom o proračunu propisana je visina zaduženja, godišnji anuitet i osnovica za utvrđivanje prostora za zaduživanje. Godišnji anuitet kredita, jamstava i ostalih dospjelih, a nepodmirenih obveza može iznositi najviše 20 posto ostvarenih prihoda jedinice u godini koja prethodi godini u kojoj se zadužuje. Također, općine, gradovi i županije mogu davati jamstva za zaduženje javnoj ustanovi ili trgovačkom društvu čiji su osnivač i većinski vlasnik. Spomenuta jamstva uključuju se u navedeni opseg godišnjeg zaduženja odnosne jedinice.

Jedinicama je dozvoljeno i refinanciranje dosadašnjih kreditnih obveza zbog povoljnijih uvjeta kreditiranja, u prvom redu zbog smanjenja kamatnih stopa na tržištu kapitala. Refinancirati se može kredit za koji je Vlada dala suglasnost za zaduženje pod uvjetom da se refinanciranjem ne povećava postojeći dug lokalne jedinice.

Zakonom o izvršavanju državnog proračuna propisane su mjere ograničenja kojima Vlada može godišnje dati suglasnosti za zaduženje lokalnim jedinicama. U skladu sa Zakonom, općine, gradovi i županije mogle su podnijeti zahtjev za zaduženje ukoliko su u financijskim izvještajima imale veće prihode poslovanja od rashoda poslovanja za prethodnu, 2008. godinu, a Vlada je mogla dati suglasnosti za zaduživanje do 2,3 posto ukupno ostvarenih prihoda poslovanja svih lokalnih jedinica, iskazanih u financijskom izvještaju za 2008. godinu. 2,3 posto ukupno ostvarenih prihoda u 2008. godini iznosilo je 541,7 milijuna kuna, što znači da su se lokalne jedinice u 2009. godini ukupno mogle zadužiti do toga iznosa. Zakonom o izvršavanju državnog proračuna propisana je i iznimka od primjene ovoga ograničenja. Naime, odredba o ograničenju iznosa do kojeg Vlada može dati suglasnost za zaduženje ne odnosi se na jedinice s područja od posebne državne skrbi te na jedinice koje ostvaruju kreditna sredstva iz sredstava Fonda za regionalni razvoj Republike Hrvatske i Fonda za razvoj i zapošljavanje.

Lokalne jedinice su prethodno navedene zakonske odredbe koristile u skladu sa svojim mogućnostima i to za financiranje izgradnje komunalne infrastrukture, izgradnje cesta, javne rasvjete, poslovnih zona, knjižnica, školskih sportskih dvorana i drugog.

4.5. MJERE MANJKAVIŠKA I FINANCIRANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Slijedom kretanja prihoda i rashoda lokalnih jedinica, neto operativni saldo u 2009. godini iznosio je 2,1 milijardu kuna. Istovremeno, primarni operativni saldo zabilježio je razinu od 2,2 milijarde kuna.

Umanji li se neto operativni saldo za vrijednost neto stjecanja nefinancijske imovine, dolazi se do kategorije neto pozajmljivanja/zaduživanja, koje je u 2009. godini iznosilo -652,2 milijuna kuna. Financiranje ove mjere manjka rezultat je razlike neto stjecanja obveza u iznosu od 17,6 milijuna kuna i neto stjecanja financijske imovine u iznosu od -634,6 milijuna kuna.

Tablica 4.11. Mjere manjka/viška i financiranje 53 lokalne jedinice u razdoblju od 2007. do 2009. godine

(000 HRK)	2007.	2008.	2009.
TRANSAKCIJE KOJE UTJEČU NA NETO VRIJEDNOST			
1 Prihodi	15.502.588	16.825.641	16.062.945
2 Rashodi	11.868.231	13.697.135	13.958.975
24 Izdaci za kamate	93.250	133.675	115.495
Neto-Bruto operativni saldo (1 - 2)	3.634.357	3.128.506	2.103.970
Primarni operativni saldo (1 - 2 + 24)	3.727.607	3.262.181	2.219.464
TRANSAKCIJE NA NEFINANCIJSKOJ IMOVINI			
31 Neto stjecanje nefinancijske imovine	3.204.000	3.115.950	2.756.124
Neto pozajmljivanje/zaduživanje (1 - 2 - 31)	430.357	12.556	-652.155
Financiranje (33 -32)	-430.357	-12.556	652.155
TRANSAKCIJE U FINANCIJSKOJ IMOVINI I OBVEZAMA			
32 Neto stjecanje financijske imovine	536.090	141.447	-634.558
33 Neto stjecanje obveza	105.732	128.891	17.596

5. UKUPNI
MANJAKVIŠAK
KONSOLIDIRANE OPĆE
DRŽAVE U 2009. GODINI

5.1. UKUPNI MANJAK/VIŠAK KONSOLIDIRANE OPĆE DRŽAVE

U 2009. godini, ukupni manjak konsolidirane opće države, izražen na obračunskom načelu prema metodologiji GFS 2001, iznosio je 10,8 milijardi kuna odnosno 3,2 posto BDP-a, što je za 0,3 postotna boda više u odnosu na planirani iznos. Takvom kretanju znatan doprinos dale su sve razine proračuna opće države. Glavninu manjka od 2,9 posto BDP-a zabilježio je državni proračun, čije je izvršenje u najvećoj mjeri bilo u skladu s planom. Slijede jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave s ostvarenim manjkom od 0,3 posto BDP-a, što je za 0,3 postotna boda više u odnosu na planirani iznos na razini godine. U isto vrijeme, izvanproračunski korisnici su zabilježili planirani manjak od 0,1 posto BDP-a.

Izračun ukupnog manjka opće države polazi od kategorije neto pozajmljivanja/zaduživanja koja predstavlja razliku između prihoda, rashoda i neto stjecanja nefinancijske imovine. Pritom polaznu osnovu izračuna manjka ne predstavlja u potpunosti čisto gotovinsko načelo jer uključuje obračunski princip prikaza transakcija Hrvatskih autocesta i Hrvatskih cesta u razdoblju od 2005. do 2007. godine, odnosno samo Hrvatskih cesta u 2008. i 2009. godini. Slijedom navedenog, kretanja prihoda i rashoda te stjecanja nefinancijske imovine konsolidirane opće države u 2009. godini rezultirala su neto pozajmljivanjem/zaduživanjem u iznosu od -10,5 milijardi kuna. Doda li se tome i promjena dospjelih neplaćenih obveza središnje i lokalne države, ukupni manjak konsolidirane opće države doseže razinu od 10,8 milijardi kuna, što predstavlja 3,2 posto BDP-a.

Tablica 5.1. Ukupni manjak/višak konsolidirane opće države u razdoblju od 2005. do 2009. godine

KONSOLIDIRANA OPĆA DRŽAVA							
	(000 HRK)	2005.	2006.	2007.	2008.	Plan 2009.	2009.
1	Prihodi	103.065.140	112.237.278	126.621.570	134.735.549	128.320.020	128.089.920
2	Rashodi	100.476.847	107.644.348	118.818.568	130.381.146	131.988.860	132.447.149
31	Neto stjecanje nefinancijske imovine	9.201.169	9.080.989	11.666.135	7.353.658	6.070.172	6.134.006
I	Neto pozajmljivanje/zaduživanje (1-2-31)	-6.612.877	-4.488.059	-3.863.132	-2.999.255	-9.739.012	-10.491.235
II	Promjena dospjelih neplaćenih obveza - arrearsi	455.824	482.182	-155.463	237.876		302.269
	Ukupni manjak/višak konsolidirane opće države (I - II)	-7.068.700	-4.970.242	-3.707.669	-3.237.131	-9.739.012	-10.793.504
	% BDP-a	-2,7	-1,7	-1,2	-0,9	-2,9	-3,2

Izvor: Ministarstvo financija

U tablicama koje slijede daje se prikaz ostvarenja manjka svih razina proračuna opće države u razdoblju od 2005. do 2009. godine.

Tablica 5.2. Ukupni manjak/višak konsolidirane opće države prema razinama državne vlasti države u razdoblju od 2005. do 2009. godine

DRŽAVNI PRORAČUN							
	(000 HRK)	2005.	2006.	2007.	2008.	Plan 2009.	2009.
1	Prihodi	85.653.010	95.235.557	108.320.595	115.772.655	110.871.511	110.257.947
2	Rashodi	87.857.465	95.949.951	108.007.605	115.292.426	118.041.064	117.923.992
31	Neto stjecanje nefinancijske imovine	1.553.668	1.555.792	2.545.220	2.988.129	2.157.519	1.963.401
I	Neto pozajmljivanje/zaduživanje (1-2-31)	-3.758.123	-2.270.186	-2.232.230	-2.507.901	-9.327.072	-9.629.446
II	Promjena dospjelih neplaćenih obveza - arrearsi	445.017	454.600	-437.749	351.713		-133.559
	Ukupni manjak/višak državnog proračuna (I - II)	-4.203.140	-2.724.786	-1.794.482	-2.859.613	-9.327.072	-9.495.887
	% BDP-a	-1,6	-1,0	-0,6	-0,8	-2,8	-2,9

IZVANPRORAČUNSKI KORISNICI							
	(000 HRK)	2005.	2006.	2007.	2008.	Plan 2009.	2009.
1	Prihodi	8.099.139	9.414.767	10.465.139	6.324.346	5.260.789	5.659.418
2	Rashodi	5.586.251	7.038.342	6.609.484	5.578.677	4.568.381	4.454.571
31	Neto stjecanje nefinancijske imovine	5.287.211	4.550.883	5.916.914	1.249.579	1.104.496	1.414.481
I	Neto pozajmljivanje/zaduživanje (1-2-31)	-2.774.323	-2.174.458	-2.061.259	-503.910	-412.088	-209.634
	% BDP-a	-1,0	-0,8	-0,7	-0,1	-0,1	-0,1

JEDINICE LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE							
	(000 HRK)	2005.	2006.	2007.	2008.	Plan 2009.	2009.
1	Prihodi	12.162.401	13.560.211	15.502.588	16.825.641	15.742.401	16.062.945
2	Rashodi	9.882.542	10.629.313	11.868.231	13.697.135	12.934.095	13.958.975
31	Neto stjecanje nefinancijske imovine	2.360.290	2.974.314	3.204.000	3.115.950	2.808.157	2.756.124
I	Neto pozajmljivanje/zaduživanje (1-2-31)	-80.431	-43.416	430.357	12.556	148	-652.155
II	Promjena dospjelih neplaćenih obveza - arrearsi	10.807	27.582	282.286	-113.837		435.828
	Ukupni manjak/višak jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (I - II)	-91.238	-70.998	148.071	126.393	148	-1.087.983
	% BDP-a	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,3

Izvor: Ministarstvo financija

6. JAVNI DUG
REPUBLIKE HRVATSKE
I MEĐUNARODNI
FINANCIJSKI ODNOSI
U 2009. GODINI

6.1. JAVNI DUG REPUBLIKE HRVATSKE

Zakonom o državnom proračunu¹ utvrđeni su obuhvat javnog duga, ciljevi upravljanja javnim dugom te uvjeti i ovlasti zaduživanja. Njime je državni dug definiran kao dug središnjeg proračuna, a javni dug kao dug općeg proračuna.

Središnji proračun čine državni proračun i financijski planovi izvanproračunskih korisnika državnog proračuna. Opći proračun je definiran kao središnji proračun i proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te izvanproračunski korisnici jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Osnovni cilj zaduživanja i upravljanja javnim dugom jest osiguranje financijskih potreba državnog proračuna postizanjem najnižeg srednjoročnog i dugoročnog troška financiranja uz preuzimanje razboritog stupnja rizika.

Potkraj 2009. godine ukupni javni dug iznosio je 117,8 milijardi kuna, što predstavlja 35,4 posto nominalnog BDP-a za 2009. godinu. Ukupna izdana domaća i inozemna jamstva Republike Hrvatske krajem 2009. godine iznosila su 38,2 milijarde kuna, dok je dug HBOR-a u istom razdoblju iznosio 12,3 milijardi kuna.

Tablica 6.1. Javni dug u razdoblju od 2005. do 2009. godine

JAVNI DUG na kraju razdoblja, u milijunima kuna	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
1. Unutarnji javni dug	56.120	60.851	64.811	69.857	80.331
1.1 Unutarnji dug Republike Hrvatske	50.839	54.490	56.882	64.960	74.471
Trezorski zapisi	12.278	12.413	11.741	14.441	18.803
Instrumenti tržišta novca	1			11	19
Obveznice	31.152	35.250	39.274	39.307	39.369
Krediti banaka	7.409	6.827	5.868	11.201	16.280
1.2 Unutarnji dug republičkih fondova	3.953	5.198	6.358	3.035	3.794
Instrumenti tržišta novca	-	-	-	-	-
Obveznice	-	-	-	-	-
Krediti banaka	3.953	5.198	5.959	3.035	3.794
1.3 Unutarnji dug lokalne države	1.327	1.164	1.572	1.862	2.066
Instrumenti tržišta novca	41	29	37	12	7
Obveznice	185	294	472	583	575
Krediti banaka	1.102	840	1.063	1.268	1.485
2. Inozemni javni dug	45.364	41.660	39.658	30.287	37.510
2.1 Inozemni dug Republike Hrvatske	36.415	32.557	29.424	28.459	35.786
Instrumenti tržišta novca	-	-	-	-	-
Obveznice	27.020	22.837	20.397	18.768	26.102
Krediti	9.394	9.720	9.027	9.691	9.684
2.2 Inozemni dug republičkih fondova	8.750	8.938	10.187	1.800	1.715
Instrumenti tržišta novca	-	-	-	-	-
Obveznice	-	-	-	-	-
Krediti	8.750	8.938	10.187	1.800	1.715

¹ Narodne Novine, broj 87/2008

JAVNI DUG na kraju razdoblja, u milijunima kuna	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
2.3 Inozemni dug lokalne države	199	166	48	27	9
Instrumenti tržišta novca	-	-	-	-	-
Obveznice	-	-	-	-	-
Krediti	199	166	48	27	9
Ukupni javni dug (1+2)	101.484	102.512	104.470	100.144	117.841
1. Izdana jamstva Republike Hrvatske	12.455	14.188	17.399	33.835	38.209
1.1. Domaća	5.268	7.252	7.868	12.447	15.611
1.2. Inozemna	7.187	6.936	9.531	21.388	22.598
2. Ukupni dug HBOR-a	7.139	7.686	9.662	10.813	12.312
JAVNI DUG (% BDP-a)	38,4%	35,8%	33,2%	29,3%	35,4%

Izvor: HNB, Ministarstvo financija

6.1.1. Kreditna sposobnost Republike Hrvatske

Republika Hrvatska ima ocjene kreditnog rejtinga triju vodećih specijaliziranih agencija za procjenu kreditne sposobnosti i to: Moody's Investors Service, Standard & Poor's (S&P) i Fitch Ratings. Pored navedenih, Republika Hrvatska ima i ocjenu japanske rejting agencije R&I, specijalizirane za dodjelu rejting ocjena izdavatelja vrijednosnih papira u Japanu.

Inicijalne ocjene agencija S&P, Moody's i Fitch Ratings dodijeljene su Republici Hrvatskoj u siječnju 1997. godine, a japanska rejting agencija R&I dodijelila je svoju ocjenu Republici Hrvatskoj u 1998. godini. Navedene agencije svake godine vrše provjeru dodijeljenog kreditnog rejtinga, koja je u 2009. godini rezultirala potvrđivanjem investicijskog kreditnog rejtinga Republici Hrvatskoj.

Tablica 6.2. Pregled ocjena kreditnog rejtinga Republike Hrvatske, na kraju 2009. godine

	Dugoročna ocjena Strana valuta	Dugoročna ocjena Domaća valuta	Kratkoročna ocjena Strana valuta
Mood's Investors Service	Baa3 / stabilan "outlook"	Baa3	P-1
Standard & Poors	BBB / negativni "outlook"	BBB	A-3
Fitch Ratings	BBB- / negativni "outlook"	BBB	
R & I	BBB+ / stabilan "outlook"		

Izvor: Ministarstvo financija

Tablica 6.3. Usporedba kreditnih ocjena, na kraju 2009. godine

Država	Moody's (dugoročni dug u stranoj valuti)	Standard and Poor's (dugoročni dug u stranoj valuti)
Godina	kraj 2009.	kraj 2009.
Bugarska	Baa3	BBB
Češka	A1	A
Hrvatska	Baa3	BBB
Mađarska	Baa1	BBB-
Poljska	A2	A-
Rumunjska	Baa3	BB+
Slovačka	A1	A+

Izvor: Ministarstvo financija

6.1.2. Unutarnji dug državnog proračuna u 2009. godini

6.1.2.1. Kategorije unutarnjeg duga

Potkraj 2009. godine unutarnji dug iznosio je 72,3 milijarde kuna, dok je potkraj 2008. godine iznosio 62,1 milijardu kuna. Povećanje unutarnjeg duga tijekom 2009. godine ostvareno je izdavanjem trezorskih zapisa Ministarstva financija i zaduživanjem putem bankarskih kredita. Sredstva prikupljena na unutarnjem tržištu iskorištena su za financiranje proračunskog manjka, kao i za otplatu obveza po prijašnjim zaduživanjima.

Tablica 6.4. Unutarnji dug Republike Hrvatske u tisućama kuna, stanje 31. prosinca

Dug po osnovi:	Orig. Valuta	2008.		2009.		Dospijeće:	Kamata:
		Iznos u orig. valuti	Iznos u HRK	Iznos u orig. valuti	Iznos u HRK		
Velike obveznice I	HRK	2.179.752	2.179.752	2.140.826	2.140.826	2011.	5,000%
Velike obveznice II	EUR	32.301	236.586	22.283	162.803	2011.	7,200%
Velike obveznice III	EUR	35.143	257.403	25.979	189.809	2012.	7,200%
Obveznice – Serija 03 D-12	EUR	500.000	3.662.213	500.000	3.653.100	2012.	6,875%
Obveznice – Serija 05 D-14	EUR	650.000	4.760.876	650.000	4.749.029	2014.	5,500%
Obveznice – Serija 07 D-19	EUR	500.000	3.662.213	500.000	3.653.100	2019.	5,375%
Obveznice – Serija 08 D-10	HRK	3.000.000	3.000.000	3.000.000	3.000.000	2010.	6,750%
Obveznice – Serija 09 D-15	EUR	350.000	2.563.549	350.000	2.557.170	2015.	4,250%
Obveznice – Serija 10 D-15	HRK	5.500.000	5.500.000	5.500.000	5.500.000	2015.	5,250%
Obveznice – Serija 11 D-13	HRK	4.000.000	4.000.000	4.000.000	4.000.000	2013.	4,500%
Obveznice – Serija 12 D-17	HRK	5.500.000	5.500.000	5.500.000	5.500.000	2017.	4,750%
Sanacija banaka - Serija II	EUR	13.407	98.200	9.809	71.665	2012.	5,000%
Sanacija banaka - Serija III	EUR	36.441	266.906	26.938	196.817	2012.	7,200%
Sanacija banaka - Serija IV	EUR	18.352	134.421	13.427	98.099	2012.	5,000%
Sindicirani devizni kredit I	EUR	500.000	3.662.213	500.000	3.653.100	2010.	5,450%
Sindicirani devizni kredit II	EUR	760.000	5.566.563	760.000	5.552.711	2010.	4,710%
Sindicirani devizni kredit III	EUR			750.000	5.479.649	2010.	6,900%
Srednjoročni i dugoročni dug			45.050.894		50.157.877		
Trezorski zapisi	HRK	14.605.000	14.605.000	12.135.000	12.135.000		
	EUR	296.292	2.170.169	1.364.359	9.968.278		
Ostali kratkoročni dug	HRK	300.000	300.000				
Kratkoročni dug			17.075.169		22.103.278		
Ukupan dug			62.126.062		72.261.156		

Izvor: Ministarstvo financija

Tablica 6.5. Amortizacija unutarnjeg duga

(HRK mil.)	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Amortizacija	8.769	2.460	6.548	8.603	6.576	8.057	0	5.500	0	3.653
Velike obveznice I	0	2.149	0	0	0	0	0	0	0	0
Velike obveznice II (RB,SB)	78	84	0	0	0	0	0	0	0	0
Velike obveznice III (PBZ)	72	77	41	0	0	0	0	0	0	0
Sanacija banaka-Serija II (PBZdm)	28	29	15	0	0	0	0	0	0	0
Sanacija banaka-Serija III (PBZk)	75	80	42	0	0	0	0	0	0	0
Sanacija banaka-Serija IV (PBZk5)	38	40	21	0	0	0	0	0	0	0
Obveznice – Serija 03 D-12	0	0	3.653	0	0	0	0	0	0	0
Obveznice – Serija 05 D-14	0	0	0	0	4.749	0	0	0	0	0
Obveznice – Serija 07 D-19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3.653
Obveznice - Serija 08 D-10 (HRK)	3.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Obveznice - Serija 09 D-15	0	0	0	0	0	2.557	0	0	0	0
Obveznice - Serija 10 D-15 (HRK)	0	0	0	0	0	5.500	0	0	0	0
Obveznice - Serija 11 D-13 (HRK)	0	0	0	4.000	0	0	0	0	0	0
Obveznice - Serija 12 D-17 (HRK)	0	0	0	0	0	0	0	5.500	0	0
Sindicirani devizni kredit I	0	0	0	1.827	1.827	0	0	0	0	0
Sindicirani devizni kredit II	0	0	2.776	2.776	0	0	0	0	0	0
Sindicirani devizni kredit III	5.480	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Otplata kamata	2.450	1.950	1.693	1.441	1.009	855	458	327	196	196
Velike obveznice I	86	86	0	0	0	0	0	0	0	0
Velike obveznice II (RB,SB)	11	5	0	0	0	0	0	0	0	0
Velike obveznice III (PBZ)	12	7	1	0	0	0	0	0	0	0
Sanacija banaka-Serija II (PBZdm)	3	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Sanacija banaka-Serija III (PBZk)	13	7	2	0	0	0	0	0	0	0
Sanacija banaka-Serija IV (PBZk5)	4	3	1	0	0	0	0	0	0	0
Obveznice – Serija 03 D-12	251	251	126	0	0	0	0	0	0	0
Obveznice – Serija 05 D-14	261	261	261	261	131	0	0	0	0	0
Obveznice – Serija 07 D-19	196	196	196	196	196	196	196	196	196	196
Obveznice - Serija 08 D-10 (HRK)	101	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Obveznice - Serija 09 D-15	109	109	109	109	109	109	0	0	0	0
Obveznice - Serija 10 D-15 (HRK)	289	289	289	289	289	289	0	0	0	0
Obveznice - Serija 11 D-13 (HRK)	180	180	180	180	0	0	0	0	0	0
Obveznice - Serija 12 D-17 (HRK)	261	261	261	261	261	261	261	131	0	0
Sindicirani devizni kredit I	190	190	190	119	24	0	0	0	0	0
Sindicirani devizni kredit II	103	103	77	26	0	0	0	0	0	0
Sindicirani devizni kredit III	378	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ukupno	11.219	4.409	8.241	10.044	7.585	8.912	458	5.827	196	3.849

Izvor: Ministarstvo financija

Tijekom 2009. godine, na domaćem tržištu nije bilo novih izdanja obveznica Republike Hrvatske pa je u prvoj kotaciji Zagrebačke burze potkraj 2009. godine bilo uvršteno ukupno osam izdanja obveznica Republike Hrvatske, čiji je popis s uvjetima prikazan u Tablici 6.6.

Tablica 6.6. Pregled domaćih obveznica izdanih od strane Republike Hrvatske ili uz jamstvo Republike Hrvatske

DAB Obveznice za osiguranu štednju I	DAB Obveznice za osiguranu štednju II
DAB-O-03CA	DAB-O-05CA
Izdavatelj: Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka	Izdavatelj: Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka
EUR 105.000.000	EUR 225.000.000
3 godine	5 godina
8% kamata	8,375% kamata
Voditelji izdanja: Privredna banka Zagreb d.d. i Zagrebačka banka d.d. Zagreb	Voditelji izdanja: Privredna banka Zagreb d.d. i Zagrebačka banka d.d. Zagreb
Kotacija: Zagrebačka burza	Kotacija: Zagrebačka burza
Datum izdavanja: 19. prosinca 2000.	Datum izdavanja: 19. prosinca 2000.
Datum dospjeća: 19. prosinca 2003.	Datum dospjeća: 19. prosinca 2005.
Ova obveznica je u cijelosti isplaćena po dospjeću	Ova obveznica je u cijelosti isplaćena po dospjeću
HZZO Obveznice	Obveznice – Serija 01 D-04
HZZO-O-047A	RHMF-O-049A
Izdavatelj: Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje	Izdavatelj: Republika Hrvatska
EUR 222.000.000	EUR 200.000.000
4 godine	3 godine
8,5% kamata	6,5% kamata
Voditelj izdanja: Zagrebačka banka d.d. Zagreb	Voditelji izdanja: Privredna banka Zagreb d.d. i Zagrebačka banka d.d. Zagreb
Kotacija: Zagrebačka burza	Kotacija: Zagrebačka burza
Datum izdavanja: 19. srpnja 2000.	Datum izdanja: 20. rujna 2001.
Datum dospjeća: 19. srpnja 2004.	Datum dospjeća: 20. rujna 2004.
Ova obveznica je u cijelosti isplaćena po dospjeću	Ova obveznica je u cijelosti isplaćena po dospjeću
Obveznice – Serija 02 D-08	Obveznice – Serija 03 D-12
RHMF-O-08CA	RHMF-O-125A
Izdavatelj: Republika Hrvatska	Izdavatelj: Republika Hrvatska
EUR 200.000.000	EUR 500.000.000
7 godina	10 godina
6,875% kamata	6,875% kamata
Voditelji izdanja: Privredna banka Zagreb d.d. i Zagrebačka banka d.d. Zagreb	Voditelji izdanja: Privredna banka Zagreb d.d., Zagrebačka banka d.d. Zagreb i Raiffeisenbank d.d. Zagreb
Kotacija: Zagrebačka burza	Kotacija: Zagrebačka burza
Datum izdanja: 14. prosinca 2001.	Datum izdanja: 23. svibnja 2002.
Datum dospjeća: 14. prosinca 2008.	Datum dospjeća: 23. svibnja 2012.
Ova obveznica je u cijelosti isplaćena po dospjeću	
Obveznice – Serija 04 D-08	Obveznice – Serija 05 D-14
RHMF-O-085A	RHMF.O-142A
Izdavatelj: Republika Hrvatska	Izdavatelj: Republika Hrvatska
HRK 1.000.000.000	EUR 650.000.000
5 godina	10 godina
6,125% kamata	5,5% kamata
Voditelji izdanja: Riječka banka d.d. Rijeka i Splitska banka d.d. Split	Voditelji izdanja: Privredna banka Zagreb d.d., Zagrebačka banka d.d. Zagreb i Raiffeisenbank d.d. Zagreb
Kotacija: Zagrebačka burza	Kotacija: Zagrebačka burza
Datum izdanja: 28. svibnja 2003.	Datum izdanja: 10. veljače 2004.
Datum dospjeća: 28. svibnja 2008.	Datum dospjeća: 10. veljače 2014.
Ova obveznica je u cijelosti isplaćena po dospjeću	

Obveznice – Serija 06 D-07	Obveznice – Serija 07 D-19
RHMF-O-077A	RHMF-O-19BA
Izdavatelj: Republika Hrvatska	Izdavatelj: Republika Hrvatska
EUR 400.000.000	EUR 500.000.000
3 godine	15 godina
3,875% kamata	5,375% kamata
Voditelji izdanja: Privredna banka Zagreb d.d., Zagrebačka banka d.d. Zagreb i Raiffeisenbank d.d. Zagreb	Voditelji izdanja: Erste & Steiermarkische Bank d.d., Privredna banka Zagreb d.d., Zagrebačka banka d.d. Zagreb i Raiffeisenbank d.d. Zagreb
Kotacija: Zagrebačka burza	Kotacija: Zagrebačka burza
Datum izdanja: 7. srpnja 2004.	Datum izdanja: 29. studenoga 2004.
Datum dospijea: 7. srpnja 2007.	Datum dospijea: 29. studenoga 2019.
Ova obveznica je u cijelosti isplaćena po dospijecu	
Obveznice – Serija 08 D-10	Obveznice – Serija 09 D-15
RHMF-O-103A	RHMF-O-157A
Izdavatelj: Republika Hrvatska	Izdavatelj: Republika Hrvatska
HRK 3.000.000.000	EUR 350.000.000
5 godina	10 godina
6,750% kamata	4,25% kamata
Voditelji izdanja: Privredna banka Zagreb d.d., Zagrebačka banka d.d. Zagreb i Raiffeisenbank d.d. Zagreb	Voditelj izdanja: Erste & Steiermarkische Bank d.d.
Kotacija: Zagrebačka i Varaždinska burza	Kotacija: Zagrebačka i Varaždinska burza
Datum izdanja: 8. ožujka 2005.	Datum izdanja: 14. srpnja 2005.
Datum dospijea: 8. ožujka 2010.	Datum dospijea: 14. srpnja 2015.
Obveznice – Serija 10 D-15	Obveznice – Serija 11 D-13
RHMF-O-15CA	RHMF-O-137A
Izdavatelj: Republika Hrvatska	Izdavatelj: Republika Hrvatska
HRK 5.500.000.000	HRK 4.000.000.000
10 godina	7 godina
5,25% kamata	4,50% kamata
Voditelji izdanja: Erste&Steiermärkische Bank d.d., HVB Splitska banka d.d., Privredna banka Zagreb d.d., Raiffeisenbank Austria d.d. i Zagrebačka banka d.d.	Voditelji izdanja: Erste&Steiermärkische Bank d.d., HVB Splitska banka d.d., Privredna banka Zagreb d.d., Raiffeisenbank Austria d.d. i Zagrebačka banka d.d.
Kotacija: Zagrebačka i Varaždinska burza	Kotacija: Zagrebačka i Varaždinska burza
Datum izdanja: 15. prosinca 2005.	Datum izdanja: 11. srpnja 2006.
Datum dospijea: 15. prosinca 2015.	Datum dospijea: 11. srpnja 2013.
Obveznice – Serija 12 D-17	
RHMF-O-172A	
Izdavatelj: Republika Hrvatska	
HRK 5.500.000.000	
10 godina	
4,75% kamata	
Voditelji izdanja: Erste&Steiermärkische Bank d.d., SG Splitska banka d.d., Privredna banka Zagreb d.d., Raiffeisenbank Austria d.d. i Zagrebačka banka d.d.	
Kotacija: Zagrebačka i Varaždinska burza	
Datum izdanja: 8. veljače 2007.	
Datum dospijea: 8. veljače 2017.	

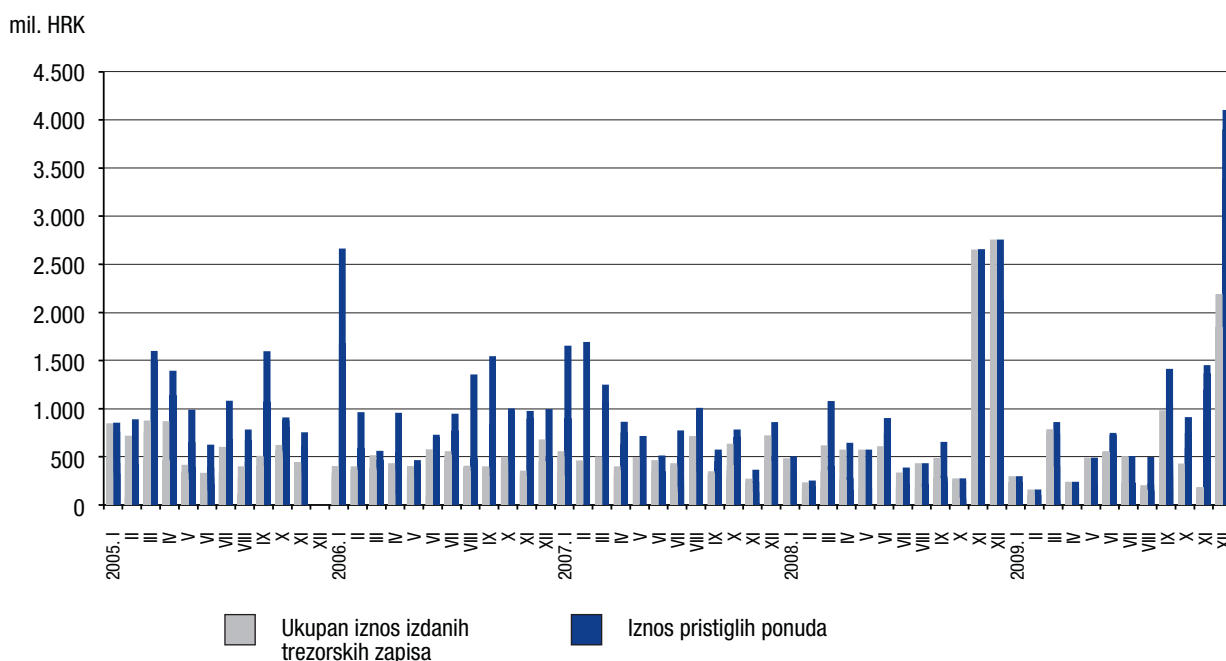
6.1.2.2. Trezorski zapisi

Ministarstvo financija provodi aukcije trezorskih zapisa u skladu s Pravilima i uvjetima aukcija trezorskih zapisa koristeći elektronički Bloomberg aukcijski sustav (BAS).

Tijekom 2009. godine održane su 34 aukcije trezorskih zapisa na kojima je bilo ukupno 89 izdanja, od čega 15 izdanja na 91 dan, 17 izdanja na 182 dana, 31 izdanje na 364 dana i 26 izdanja na 364 dana izražena u eurima, a plativa u kunama.

U protekloj godini na aukcijama trezorskih zapisa izdano je ukupno 12,7 milijardi kuna i 1,37 milijardi eura trezorskih zapisa, dok je istovremeno iskupljeno 15,2 milijarde kuna i 296,3 milijuna eura trezorskih zapisa. Stanje upisanih trezorskih zapisa Ministarstva financija u 2009. godini poraslo je s 16,8 milijardi kuna koliko je iznosilo potkraj 2008. godine na 22,1 milijardu kuna koliko je iznosilo potkraj 2009. godine.

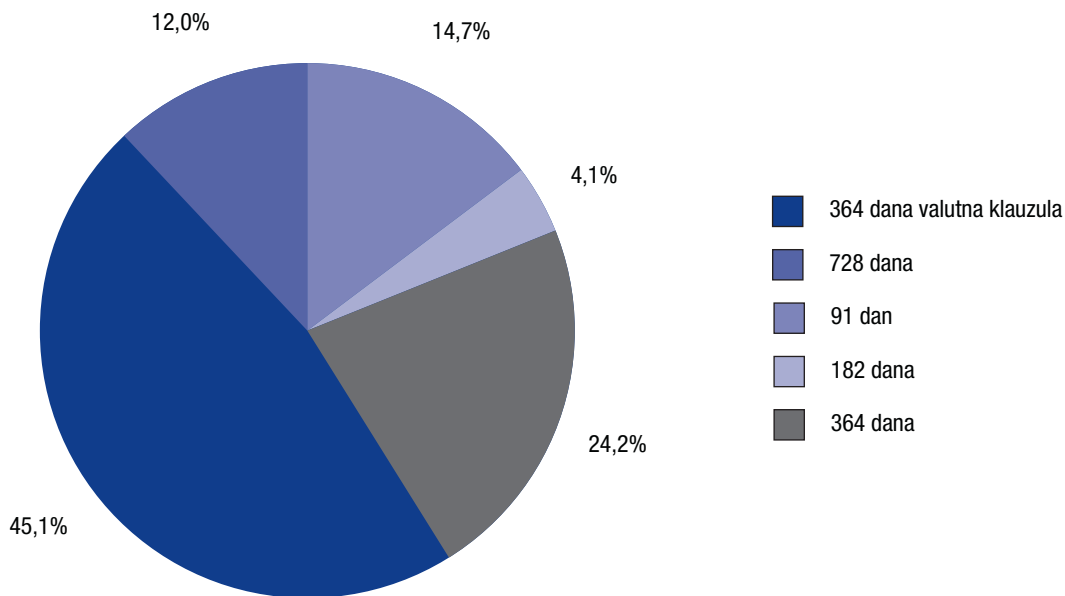
Grafikon 6.1. Rezultati aukcija trezorskih zapisa

Izvor: Ministarstvo financija

Potkraj 2009. godine, u ukupnom iznosu upisanih trezorskih zapisa Ministarstva financija udio trezorskih zapisa s rokom dospijeća od 364 dana izraženih u kunama iznosio je 24,2 posto, a 45,1 posto odnosilo se na trezorske zapise s rokom dospijeća od 364 dana izraženih u eurima. Udio trezorskih zapisa od 728 dana iznosio je 12,0 posto, dok je na rok od 182 odnosno 91 dan upisano 4 posto odnosno 14,7 posto trezorskih zapisa.

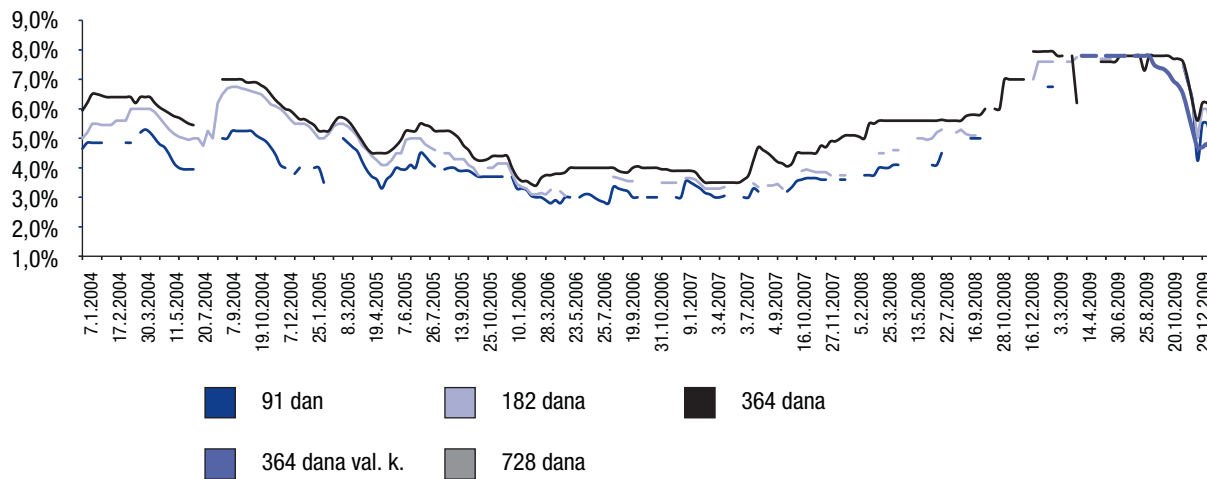
Grafikon 6.2. Struktura trezorskih zapisa po ročnosti na dan 31. prosinca 2009. godine

Izvor: Ministarstvo financija

Tijekom 2009. godine došlo je do smanjenja kamatnih stopa na trezorske zapise u odnosu na 2008. godinu te su potkraj 2009. godine one iznosile 4,7 posto na 91 dan, 5,2 posto na 182 dana, 5,99 posto na 364 dana i 4,5 posto na trezorske zapise na 364 dana s valutnom klauzulom.

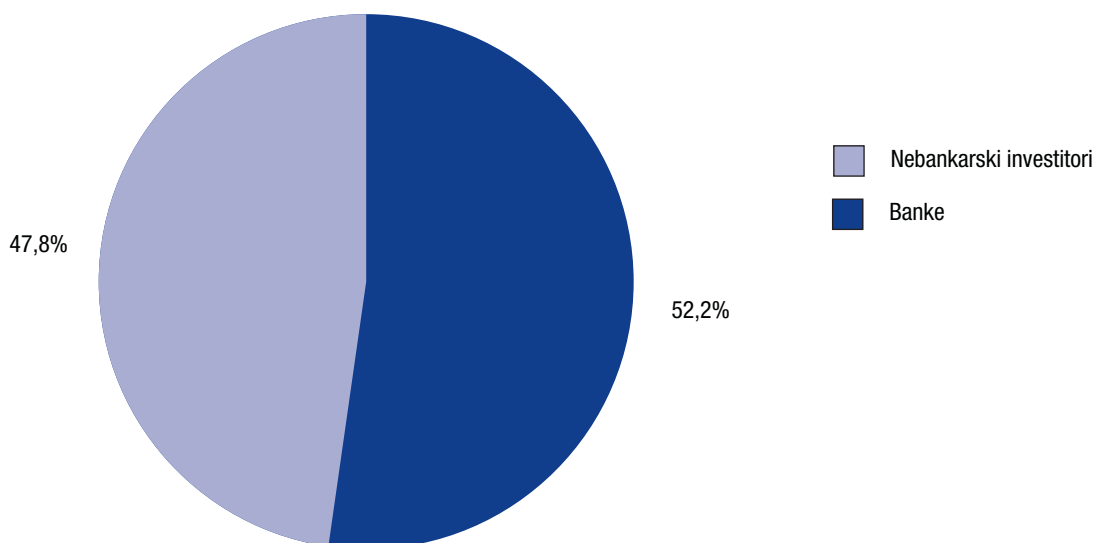
Grafikon 6.3. Kamatne stope na trezorske zapise

Izvor: Ministarstvo financija

Tijekom 2009. godine došlo je do smanjenja udjela bankovnog sektora u strukturi kupaca trezorskih zapisa u odnosu na 2008. godinu. Udio bankarskog sektora u ukupnim upisanim zapisima potkraj 2009. godine iznosio je 52,2 posto, dok je potkraj 2008. godine iznosio 66,8 posto.

Grafikon 6.4. Struktura trezorskih zapisa po kupcima, na dan 31. prosinca 2009. godine

Izvor: Ministarstvo financija

6.1.3. Vanjski dug Republike Hrvatske

6.1.3.1. Međunarodne obveznice Republike Hrvatske

Potkraj 2009. godine, na inozemnim tržištima kapitala kotiralo je ukupno 6 izdanja hrvatskih državnih obveznica. U veljači 2009. godine dospjelo je i iskupljeno 500 milijuna eura obveznica izdanih 2002. godine, a u lipnju 2009. godine dospjelo je i iskupljeno 25 milijardi jena obveznica izdanih 2003. godine. Republika Hrvatska je tijekom 2009. godine imala dva izdanja međunarodnih obveznica i to u lipnju i studenom.

Tablica 6.7. Pregled međunarodnih obveznica izdanih od strane Republike Hrvatske

London Club Serija A:	London Club Serija B:
USD 857.796.000	USD 604.426.000
3 godine poček, 11 godina otplate	10 godina otplate
USD 6 mjesečni LIBOR+81,25 bp	USD 6 mjesečni LIBOR+81,25 bp
Kotacija: Luksemburg	Kotacija: Luksemburg
Datum izdanja: 31. srpnja 1996.	Datum izdanja: 31. srpnja 1996.
Datum dospjeća: 31. srpnja 2010.	Datum dospjeća: 31. srpnja 2006.
	Ove obveznice su u cijelosti iskupljene po dospjeću
Euro-dolar obveznice:	Euro-DEM obveznice:
USD 300 milijuna	DEM 300 milijuna
5 godina, bullet	7 godina, bullet
7% kupon	6,125% kupon
(80 bp iznad 5-godišnjeg Treasuries)	(95 bp iznad relevantnih Bund)
Voditelji izdanja: Merrill Lynch i UBS	Voditelji izdanja: Credit Suisse i Deutsche Morgan Grenfell
Kotacija: Luksemburg	Kotacija: Frankfurt
Datum izdanja: 6. veljače 1997.	Datum izdanja: 1. srpnja 1997.
Datum dospjeća: 27. veljače 2002.	Datum dospjeća: 16. srpnja 2004.
Ove obveznice su u cijelosti iskupljene po dospjeću	Ove obveznice su u cijelosti iskupljene po dospjeću

Matador obveznice:	Euro-EUR obveznice / I:
ESP 15 milijardi	EUR 300 milijuna
3 godine, bullet	7 godina, bullet
6,5 % kupon	7,375 % kupon
(225 bp iznad relevantnih Španjolskih obveznica)	(375 bp iznad sedmogodišnjih German Bund)
Voditelj izdanja: Santander Investment	Voditelji izdanja: Credit Suisse i Dresdner Kleinwort Benson
Kotacija: Madrid	Kotacija: Luksemburg
Datum izdanja: 4. ožujka 1998.	Datum izdanja: 23. veljače 1999.
Datum dospjeća: 26. ožujka 2001.	Datum dospjeća: 10. ožujka 2006.
Ove obveznice su u cijelosti iskupljene po dospjeću	Ove obveznice su u cijelosti iskupljene po dospjeću
Samurai obveznice / I:	Euro-EUR obveznice / I:
JPY 25 milijardi	EUR 500 milijuna
5 godina, bullet	5 godina, bullet
4% kupon	7 % kupon
(310 bp iznad petogodišnjeg Yen LIBOR-a)	(210 bp iznad petogodišnjih German Bund)
Voditelj izdanja: Daiwa securities SB	Voditelj izdanja: Dresdner Kleinwort Benson
Kotacija: Tokio	Kotacija: Luksemburg
Datum izdanja: 14. prosinca 1999.	Datum izdanja: 28. ožujka 2000.
Datum dospjeća: 14. prosinca 2004.	Datum dospjeća: 28. ožujka 2005.
Ove obveznice su u cijelosti iskupljene po dospjeću	Ove obveznice su u cijelosti iskupljene po dospjeću
Samurai obveznice / II:	Samurai obveznice / III:
JPY 40 milijardi	JPY 25 milijardi
7 godina, bullet	5 godina, bullet
3% kupon	2,5% kupon
(135 bp iznad sedmogodišnjeg Yen LIBOR-a)	(152 bp iznad petogodišnjeg Yen LIBOR-a)
Voditelj izdanja: Daiwa securities SB	Voditelj izdanja: Daiwa securities SB
Kotacija: Tokio	Kotacija: Tokio
Datum izdanja: 11. srpnja 2000.	Datum izdanja: 6. veljače 2001.
Datum dospjeća: 11. srpnja 2007.	Datum dospjeća: 23. veljače 2006.
Ove obveznice su u cijelosti iskupljene po dospjeću	Ove obveznice su u cijelosti iskupljene po dospjeću
Euro-EUR obveznice / III:	Euro-EUR obveznice / IV:
EUR 750 milijuna	EUR 500 milijuna
10 godina, bullet	7 godina, bullet
6,75 % kupon	6,25 % kupon
(215 bp iznad desetogodišnjih German Bund)	(158 bp iznad sedmogodišnjih German Bund)
Voditelji izdanja: JP Morgan i Deutsche Bank	Voditelji izdanja: Deutsche Bank i CSFB
Kotacija: Luksemburg	Kotacija: Luksemburg
Datum izdanja: 6. ožujka 2001.	Datum izdanja: 28. siječnja 2002.
Datum dospjeća: 14. ožujka 2011.	Datum dospjeća: 11. veljače 2009.
	Ove obveznice su u cijelosti iskupljene po dospjeću
Samurai obveznice / IV:	Euro-EUR obveznice / V:
JPY 25 milijardi	EUR 500 milijuna
6 godina, bullet	7 godina, bullet
2,15% kupon	4,625 % kupon
(144 bp iznad šestogodišnjeg Yen LIBOR-a)	(95 bp iznad sedmogodišnjeg Euribor)
Voditelji izdanja: Daiwa Securities SMBC i Nomura Securities	Voditelji izdanja: Deutsche Bank i Citigroup
Datum izdanja : 26. lipnja 2002.	Kotacija: Luksemburg
Datum dospjeća: 26. lipnja 2008.	Datum izdanja: 24. veljače 2003.
Ove obveznice su u cijelosti iskupljene po dospjeću	Datum dospjeća: 24. veljače 2010.

Samurai obveznice / V:	Euro-EUR obveznice / VI:
JPY 25 milijardi	EUR 500 milijuna
6 godina, bullet	10 godina, bullet
1,23% kupon	5 % kupon
(99bp iznad šestogodišnjeg Yen LIBOR-a)	(100 bp iznad desetogodišnjeg Euribor)
Voditelji izdanja: Daiwa Securities SMBC i Nomura Securities	Voditelji izdanja: JP Morgan i UBS Investment Bank
Datum izdanja : 26. lipnja 2003.	Kotacija: Luksemburg
Datum dospjeća: 26. lipnja 2009.	Datum izdanja: 15. travnja 2004.
Ove obveznice su u cijelosti iskupljene po dospjeću	Datum dospjeća: 15. travnja 2014.
Euro-EUR obveznice / VII:	Euro-USD obveznice / I:
EUR 750 milijuna	USD 1,5 milijardi
6 godina, bullet	10 godina, bullet
6,5 % kupon	6,75% kupon
(369,2 bp iznad desetogodišnjih German Bund)	(350 bp iznad desetogodišnjih US Treasury)
Voditelji izdanja: BNP Paribas, Deutsche Bank i Unicredit	Voditelji izdanja: Barclays Capital, Citigroup i JP Morgan
Kotacija: Luksemburg	Kotacija: Luksemburg
Datum izdanja: 5. lipnja 2009.	Datum izdanja: 5. studenoga 2009.
Datum dospjeća: 5. siječnja 2015.	Datum dospjeća: 5. studenoga 2019.

Izvor: Ministarstvo financija

Republika Hrvatska je 5. lipnja 2009. godine izdala euro-obveznice u iznosu od 750 milijuna eura s rokom dospjeća 5. siječnja 2015. godine uz nepromjenjivu kamatnu stopu od 6,5 posto godišnje². Obveznice su upisali investitori iz 25 zemalja, a plasirane su putem voditelja izdanja BNP Paribas, Deutsche Bank i UNICredit Group/Zagrebačka banka d.d.

Republika Hrvatska je 5. studenoga 2009. godine izdala euro-obveznice u iznosu od 1,5 milijardi dolara³. Obveznice su plasirane uz ročnost od 10 godina te nepromjenjivu kamatnu stopu od 6,75 posto godišnje. Za optimalnu realizaciju plasmana euro-obveznica bilo je od velike važnosti proširiti krug potencijalnih investitora, što je učinjeno odabirom valutne denominacije u USD, te uključivanjem pravnog formata („Reg S/144A“) kojim je omogućen plasman obveznica institucionalnim investitorima u SAD-u. Više od polovice izdanja plasirano je u SAD (55 posto), 25 posto izdanja plasirano je u Veliku Britaniju, 13 posto izdanja u ostale europske zemlje te 7 posto u azijske države.

Uspješno plasiranje dviju obveznica Republike Hrvatske na međunarodnom financijskom tržištu pokazuje da međunarodno financijsko tržište pozitivno ocjenjuje vođenje hrvatske ekonomske i monetarne politike u globalno složenim uvjetima.

Od ukupno šest međunarodnih obveznica Republike Hrvatske čija je projekcija otplata prikazana Tablicom 6.8., četiri su nominirane u eurima, a dvije u američkim dolarima. Ukupna nominalna vrijednost svih šest izdanja hrvatskih obveznica na inozemnim tržištima na kraju 2009. godine iznosila je 3,6 milijardi eura.

² Narodne Novine, broj 62/2009

³ Narodne Novine, broj 132/2009

Tablica 6.8. Projekcija otpлата međunarodnih obveznica Republike Hrvatske

	Iznos origin. glavnice (EUR*)	2010. (EUR*)	2011. (EUR*)	2012. (EUR*)	2013. (EUR*)	2014. (EUR*)	2015. (EUR*)	2016. (EUR*)	2017. (EUR*)	2018. (EUR*)	2019. (EUR*)
London Club Serija A: USD 857.796.000	Glavnica	54.319.765	0								
Promjenjiva kamatna stopa, Dospijede: 2010.	Kamata**:	506.066	0								
EUR 750.000.000	Glavnica	0	750.000.000								
6,75 % Dospijede: 2011.	Kamata	50.625.000	50.625.000								
EUR 500.000.000	Glavnica	500.000.000									
4,625% Dospijede: 2010.	Kamata	23.125.000									
EUR 500.000.000	Glavnica	0	0	0	0	500.000.000					
5,0 % Dospijede: 2014.	Kamata	25.000.000	25.000.000	25.000.000	25.000.000	25.000.000					
EUR 750.000.000	Glavnica	0	0	0	0	0	750.000.000				
6,5 % Dospijede: 2015.	Kamata	28.582.192	48.750.000	48.750.000	48.750.000	48.750.000	48.750.000				
USD 1.500.000.000	Glavnica	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.044.859.304
6,75 % Dospijede: 2019.	Kamata	70.528.003	70.528.003	70.528.003	70.528.003	70.528.003	70.528.003	70.528.003	70.528.003	70.528.003	70.528.003
Otplata glavnice (EUR)		554.319.765	750.000.000	0	0	500.000.000	750.000.000	0	0	0	1.044.859.304
Otplata kamate (EUR)		198.366.261	194.903.003	144.278.003	144.278.003	144.278.003	119.278.003	70.528.003	70.528.003	70.528.003	70.528.003
Ukupna otpłata (glav. + kam.) (EUR)		752.686.027	944.903.003	144.278.003	144.278.003	644.278.003	869.278.003	70.528.003	70.528.003	70.528.003	1.115.387.307
Stanje ukupne glavnice na kraju godine (EUR)		3.044.859.304	2.294.859.304	2.294.859.304	2.294.859.304	1.794.859.304	1.044.859.304	1.044.859.304	1.044.859.304	1.044.859.304	0

Izvor: Ministarstvo financija

*Srednji tečaj HNB 31. prosinca 2009.

**6m USD LIBOR +13/16

6.2. MEĐUNARODNI FINANCIJSKI ODNOSI U 2009. GODINI

6.2.1. Odnosi s međunarodnim financijskim institucijama

6.2.1.1. Međunarodna banka za obnovu i razvoj (IBRD⁴)

Uloga IBRD-a i njena financijska potpora Republici Hrvatskoj definirani su u sklopu Strategije partnerstva Svjetske banke i Republike Hrvatske za razdoblje od 2009. do 2012. godine koju je Vlada Republike Hrvatske prihvatila na sjednici 31. srpnja 2008., a Odbor izvršnih direktora Svjetske banke na sjednici održanoj 30. rujna 2008. godine. Cilj Strategije partnerstva je da Svjetska banka Republici Hrvatskoj pruži potporu za što brži i uspješniji završetak procesa pristupanja EU, ubrza konvergenciju s razinama dohotka sadašnjih država članica EU-a na fiskalno, socijalno i ekološki održiv način te osigura kvalitetniji životni standard hrvatskim građanima. Četiri su prioritetna područja na kojima će Svjetska banka dati doprinos: a) održavanje makroekonomske stabilnosti; b) jačanje rasta predvođenog privatnim sektorom i ubrzavanje konvergencije s EU; c) povećanje kvalitete i učinkovitosti socijalnog sustava i d) unapređenje održivosti dugoročnog razvoja. Strategija predviđa četverogodišnji program zajmova za financiranje projekata u Republici Hrvatskoj u iznosu od 1 do 1,4 milijarde američkih dolara kao osnovni scenarij zaduživanja (projekti iz sektora prometa, energetike, obrazovanja, zaštite okoliša, prilagodbe klimatskim promjenama, zdravstva, pravosuđa) te sredstva za analitičku potporu. Navedeni program osnovnog scenarija mogao bi biti nadopunjen zajmovima za razvojnu politiku (Development Policy Loan – DPL), posebno kao potpora reformama u javnom sektoru i za poboljšanje konkurentnosti gospodarstva. Otvaranjem ove mogućnosti Strategija predviđa proširenje programa osnovnog scenarija na program visokog scenarija zaduživanja od 1,4 do 1,8 milijardi američkih dolara.

Novi zajmovi i darovnice ugovoreni s IBRD-om u 2009. godini

Tijekom 2009. godine s IBRD-om su zaključena tri ugovora o zajmu, jedan ugovor o predujmu i jedan ugovor o darovnici:

- a) zajam br. 76400-HR (60 milijuna eura), za Projekt zaštite od onečišćenja voda u priobalnom području 2 (unapređenje sustava prikupljanja i pročišćavanja komunalnih otpadnih voda naselja duž jadranske obale i otoka; korisnici: Hrvatske vode i Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva (MZOPUG));
- b) zajam br. 76380-HR (84 milijuna eura) uz državno jamstvo, za Projekt obnove riječkog prometnog pravca II (modernizacija, povećanje kapaciteta te poboljšanje financijskih rezultata i kvalitete usluga u Luci Rijeka kako bi se ispunili povećani zahtjevi u vezi prometa, kroz javno-privatno partnerstvo; korisnik: Lučka uprava Rijeka);
- c) zajam br. 77740-HR (100 milijuna eura) uz državno jamstvo, za Kreditni program financiranja izvoza (financiranje putem Hrvatske banke za obnovu i razvitak (HBOR)), malog i srednjeg poduzetništva, obrtnog i investicijskog kapitala prvenstveno izvoznika i drugih poduzeća s deviznim prihodom);
- d) predujam br. P4500-HR (500 tisuća američkih dolara) za pripremu Projekta ulaganja u zaštitu prirode (uspostava i provedba integrirane ekološke mreže koja će unaprijediti usklađivanje i integriranje s Direktivom o pticama i Direktivom o staništima EU; korisnik: Ministarstvo kulture) i
- b) darovnica br. TF 92704 (6,4 milijuna američkih dolara) putem Zaklade Globalnog fonda za zaštitu (Global Environment Facility) za Projekt zaštite od onečišćenja voda u priobalnom području 2 (poboljšanje pružanja učinkovite i održive usluge zbrinjavanja otpadnih voda u odabranim općinama obalnog područja; korisnici: Hrvatske vode i MZOPUG).

⁴ Međunarodna banka za obnovu i razvoj (International Bank for Reconstruction and Development – IBRD) je posebna razvojna institucija unutar grupacije Svjetske banke (World Bank). Republika Hrvatska je punopravna članica IBRD-a od 25. veljače 1993. godine te u njegovom kapitalu posjeduje 0,15 posto dionica i ostvaruje 0,16 posto glasačke snage. U Odboru izvršnih direktora IBRD-a Republiku Hrvatsku, zajedno s dvanaest drugih država, predstavlja izvršni direktor iz Nizozemske.

Pregled zajmova, povučenosti sredstava i stanja duga prema IBRD-u

U razdoblju od 1994. do 2009. godine IBRD je za financiranje projekata i programa u Republici Hrvatskoj dodijelio 1,5 milijardi eura⁵ i 648,2 milijuna američkih dolara, putem sveukupno 45 dugoročnih zajmova (Tablica 6.9.), od čega je 30 izravnih zajmova i 15 zajmova uz državno jamstvo⁶. U skladu s odlukama uprave IBRD-a i dosadašnjom praksom prema zajmoprimcima koji pravodobno podmiruju obveze po ugovorenim zajmovima, po izravnim zajmovima i zajmovima uz državno jamstvo ostvarena je ušteda od 1,5 milijuna eura, 575,8 tisuća američkih dolara i 925 milijuna japanskih jena. Tijekom 2009. godine obračunate kamate isplaćene su polugodišnje po varijabilnim stopama koje su se kretale, ovisno o vrsti zajma, u sljedećim rasponima: a) za zajmove u skupini valuta (Currency Pooled Loans - CPL) – od 7,39 posto do 7,43 posto; b) za zajmove uz varijabilnu maržu (variable spread – VS): 1. ugovorene u eurima ili konvertirane u euro – od 1,62 posto do 5,77 posto; 2. ugovorene u američkim dolarima – od 1,61 posto do 4,80 posto i c) za zajmove uz fiksnu maržu (fixed spread – FS), ugovorene, ili konvertirane u euro – od 1,69 posto - 5,87 posto. Jednokratne početne naknade (Front-end Fees) obračunate su i naplaćene po stopi od 0,25 posto na iznos zajma, a naknade na nepovučena sredstva zajmova (Commitment Charges) po stopama od 0,25 posto i 0,35 posto.

Tablica 6.9. Pregled zajmova IBRD-a sklopljenih u razdoblju od 1994. do kraja 2009. godine s pregledom stanja duga i povlačenja sredstava, na dan 31. prosinca 2009. godine i povlačenja sredstava tijekom 2009. godine.

IZRAVNI ZAJMOVI									
Datum zaključenja	Objava zakona u NN/MU br.:	Efektivnost / datum zatvaranja	Valuta	Iznos zajma	Povučeno	Nepovučeno	Dug	Otplata glavnice: prva i posljednja	Povučeno u 2009.
Projekt hitne obnove - zajam br. 37600 - HR CPL									
27.06.1994.	7/1994	19.08.1994. 31.12.1999.	000 USD	128.000,00	128.000,00	0,00	21.505,00	15.12.1998. 15.06.2011.	0,00
Projekt u zdravstvu - zajam br. 38430 - HR CPL (1)									
08.03.1995.	7/1995	17.08.1995. 31.12.1999.	000 USD	38.925,50	38.925,50	0,00	6.503,90	15.06.2000. 15.12.2011.	0,00
Projekt u sektoru cesta - zajam br. 38690 - HR CPL (2)									
27.04.1995.	8/1995	26.07.1995. 30.06.2001.	000 USD	79.878,49	79.878,49	0,00	21.422,65	15.12.1999. 15.06.2012.	0,00
Projekt razvoja tržišta kapitala - zajam br. 39990 - HR VSL									
23.04.1996.	1/1996 i 9/1996	22.07.1996. 30.06.1999.	000 EUR	7.260,35	7.260,35	0,00	2.132,09	15.10.2001. 15.04.2013.	0,00
Projekt razvoja službi za potporu obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava - zajam br. 39880 - HR CPL (3)									
23.04.1996.	1/1996 i 9/1996	22.07.1996. 31.12.2002.	000 USD	14.258,75	14.258,75	0,00	4.080,34	01.09.2001. 01.03.2013.	0,00
Projekt tehničke pomoći - zajam br. 39890 - HR VSL									
23.04.1996.	1/1996 i 8/1996	22.07.1996. 30.04.2000.	000 USD	5.000,00	5.000,00	0,00	1.430,00	15.10.2001. 15.04.2013.	0,00
Projekt hitne obnove prometa i razminiranje - zajam br. 41040 - HR VSL (4)									
04.12.1996.	3/1997	4.03.1997. 31.12.2001.	000 EUR	74.797,17	74.797,17	0,00	18.634,71	15.07.2002. 15.01.2012.	0,00
Projekt za obnovu i zaštitu obalnih šuma - zajam br. 41190 - HR CPL (5)									
31.01.1997.	8/1997	31.07.1997. 30.06.2003.	000 USD	38.589,31	38.589,31	0,00	12.564,91	15.06.2002. 15.12.2013.	0,00
Prilagodba financijskog sektora i poduzeća - zajam br. 41590 - HR VSL EFSAL									
04.06.1997.	17/1997	05.11.1997. 31.12.2001.	000 EUR	81.806,70	81.806,70	0,00	20.451,68	15.12.2002. 15.06.2012.	0,00

⁵ Ovaj iznos u eurima zbroj je iznosa zajmova izvorno ugovorenih u eurima i iznosa zajmova izvorno ugovorenih u njemačkim markama i konvertiranih u eure.

⁶ Zajam br. 30690-HR, dodijeljen u iznosu od 28 milijuna američkih dolara, preuzet je na temelju Zakona o potvrđivanju (ratifikaciji) Sporazuma o garanciji između RH i IBRD-a i Sporazuma o preuzimanju zajma između RH i IBRD-a, sklopljenih 25. veljače 1993. (Narodne novine - Međunarodni ugovori, broj 7/1994). U siječnju 2001. nepovučeni iznos od približno 1,98 milijuna američkih dolara otkazan je te je zajam zatvoren za povlačenje. Zajam je otplaćen u 2004. godini.

Projekt obnove istočne Slavonije, Baranje i zapadnog Srijema - zajam br. 43510 - HR VSL (6)									
08.09.1998.	15/1998	06.01.1999. 31.12.2004.	000 EUR	36.600,50	36.600,50	0,00	14.516,74	15.01.2004. 15.07.2013.	0,00
Projekt osuvremenjivanja i restrukturiranja željeznica - zajam br. 44330 - HR VSL (7)									
20.01.1999.	4/1999	09.06.1999. 30.06.2005.	000 EUR	85.398,55	85.398,55	0,00	38.429,25	15.09.2004. 15.03.2014.	0,00
Projekt tehničke pomoći u vezi s institucionalnim i zakonodavnim promjenama s ciljem razvoja privatnog sektora - zajam br. 44600 - HR VSL (8)									
05.05.1999.	8/1999	03.08.1999. 30.06.2006.	000 USD	7.253,43	7.253,43	0,00	3.257,09	15.10.2004. 15.04.2014.	0,00
Projekt zdravstvenog sustava - zajam br. 45130 - HR VSL (9)									
07.10.1999.	14/1999	28.03.2000. 30.12.2005.	000 USD	26.155,16	26.155,16	0,00	12.970,26	15.06.2005. 15.12.2014.	0,00
Projekt olakšavanja trgovine i transporta u jugoistočnoj Europi - zajam br. 45820 - HR VSL (10)									
27.10.2000.	5/2001	02.05.2001. 31.03.2005.	000 EUR	13.813,21	13.813,21	0,00	8.288,41	15.05.2006. 15.11.2015.	0,00
Projekt tehničke pomoći u vezi sa stečajevima - zajam br. 46130 - HR VSL (11)									
03.07.2001.	14/2001 i 5/2002	29.01.2002. 31.01.2007.	000 USD	4.636,27	4.636,27	0,00	2.971,87	15.12.2006. 15.06.2016.	0,00
Strukturna prilagodba - zajam br. 46410 - HR VSL SAL									
05.12.2001.	2/2002 i 5/2002	08.02.2002. 31.10.2003.	000 USD	202.000,00	202.000,00	0,00	141.400,00	15.04.2007. 15.10.2016.	0,00
Projekt ulaganja u mirovinski sustav - zajam br. 46720 - HR VSL (12)									
17.09.2002.	2/2003 i 3/2003	20.02.2003. 31.12.2008.	000 USD	21.221,14	21.221,14	0,00	14.776,07	15.11.2007. 15.05.2017.	643,53
Projekt sređivanja zemljišnih knjiga i katastra - zajam br. 46740 - HR VSL									
18.09.2002.	2/2003 i 6/2003	20.02.2003. 30.06.2010.	000 EUR	26.000,00	24.768,90	1.231,10	19.568,90	15.05.2008. 15.11.2017.	3.381,83
Projekt zaštite od onečišćenja voda u obalnom području - zajam br. 72260 - HR FSL									
02.07.2004.	11/2004 i 2/2005	17.12.2004. 30.11.2009.	000 EUR	40.000,00	37.820,42	2.179,58	36.149,56	15.10.2009. 15.04.2019.	12.074,35
Projekt socijalnog i gospodarskog oporavka - zajam br. 72830 - HR FSL									
02.05.2005.	9/2005 i 11/2005	30.09.2005. 30.06.2010.	000 EUR	35.000,00	32.581,93	2.418,07	32.581,93	15.05.2010. 15.11.2019.	17.437,16
Projekt razvoja sustava socijalne skrbi - zajam br. 73070 - HR FSL									
06.07.2005.	11/2005	30.01.2006. 15.06.2010.	000 EUR	31.000,00	28.842,13	2.157,87	28.842,13	15.11.2010. 15.05.2020.	10.960,84
Hrvatski projekt tehnološkog razvitka - zajam br. 73200 - HR FSL (13)									
16.09.2005.	12/2005 i 5/2006	11.05.2006. 31.05.2011.	000 EUR	29.995,62	14.548,78	15.446,84	14.548,78	15.11.2010. 15.05.2020.	4.696,38
Programski zajam za prilagodbu - zajam br. 73300 - HR FSL PAL									
20.09.2005.	12/2005 i 3/2006	19.12.2005. 30.06.2006.	000 EUR	150.000,00	150.000,00	0,00	150.000,00	15.09.2015.	0,00
Projekt razvoja sustava odgoja i obrazovanja - zajam br. 73320 - HR FSL									
17.10.2005.	12/2005 i 1/2007	15.03.2006. 31.03.2011.	000 EUR	67.800,00	35.500,00	32.300,00	35.500,00	15.11.2010. 15.05.2020.	15.800,00
Projekt pravnog i institucionalnog usklađivanja u području poljoprivrede s pravnom stečevinom EU - zajam br. 73600 - HR FSL (14)									
08.05.2006.	10/2006 i 1/2007	21.11.2006. 31.10.2010.	000 EUR	25.500,00	8.443,71	17.056,29	8.443,71	15.04.2011. 15.10.2020.	3.845,09
Drugi programski zajam za prilagodbu - zajam br. 74500 - HR FSL (15)									
11.06.2007.	7/2007 i 3/2008	28.04.2008. 31.10.2008.	000 EUR	100.000,00	100.000,00	0,00	100.000,00	15.10.2012. 15.04.2022.	0,00

Projekt unutarnje vode - zajam br. 74530 - HR FSL									
12.06.2007.	8/2007	29.01.2008. 31.12.2012.	000 EUR	100.000,00	14.080,66	85.919,34	14.080,66	15.04.2012. 15.10.2022.	11.613,81
Projekt modernizacije Porezne uprave - zajam br. 74710 - HR FSL									
03.07.2007.	8/2007	21.12.2007. 30.06.2013.	000 EUR	50.000,00	5.192,94	44.807,06	5.192,94	01.11.2012. 01.05.2022.	3.692,94
Projekt pravosudne reforme - predzajam br. PPA P4420 - HR (16)									
08/01/2008	ne objavljuje se	01.08.2008. 30.04.2010.	000 USD	653,00	251,96	401,04	251,96	vidi komentar	251,96
Projekt unapređenja hitne medicinske pomoći i investicijskog planiranja u zdravstvu - zajam br. 75980 - HR IFL FS (17)									
10/21/2008	12/2008	nije efektivan 30.06.2013.	000 EUR	18.100,00	545,25	17.554,75	545,25	15.10.2013. 15.04.2038.	545,25
Projekt zaštite od onečišćenja voda u priobalnom području 2 - zajam br. 76400 - HR IFL FS									
06.02.2009.	4/2009	04.06.2009. 30.09.2014.	000 EUR	60.000,00	0,00	60.000,00	0,00	15.04.2014. 15.10.2023.	0,00
Projekt ulaganja u zaštitu prirode - predujam br. PPA P4500-HR (18)									
05.03.2009.	ne objavljuje se	05.03.2009. 20.05.2010.	000 USD	500,00	154,04	345,96	154,04	vidi komentar	154,04
UKUPNI IZRAVNI ZAJMOVI			000 USD	567.071,05	566.324,05	747,00	243.288,09		1.049,53
				100,00%	99,87%	0,13%			
			000 EUR	1.033.072,10	752.001,20	281.070,90	547.906,74	84.047,65	
			100,00%	72,79%	27,21%				

ZAJMOVI UZ JAMSTVO RH

Datum zaključenja	Objava zakona u NN/MU br.:	Efektivnost / datum zatvaranja	Valuta	Iznos zajma	Povučeno	Nepovučeno	Dug	Otplata glavnice: prva i posljednja	Povučeno u 2009.
Projekt vodoopskrbe u Istri - zajam br. 30690 - HR CPL (19)									
01.02.1990.	7/1994	31.05.1990. 30.06.2000.	000 USD	26.016,29	26.016,29	0,00	0,00	15.10.1994. 15.04.2004.	0,00
Projekt oporavka investicija (4 zajma) - zajmovi br. 42460 - HR VSL (Varaždinska banka - Zagrebačka banka d.d), 42470 - HR VSL (Dalmatinska banka d.d. - Nova banka), 42480 - HR VSL (Slavonska banka d.d.) i 42490 - HR VSL (Alpe Jadran banka d.d. u stečaju) (20)									
04.12.1997.	3/1998	17.03.1998. 31.12.2002.	000 EUR	21.589,50	21.589,50	0,00	6.454,81	15.03.2003. 15.09.2012.	0,00
Program investiranja u lokalnu infrastrukturu i zaštitu okoliša - zajam br. 43520 - HR VSL									
25.09.1998.	2/1999	28.06.1999. 31.12.2007.	000 EUR	33.233,97	33.233,97	0,00	11.631,89	15.11.2003. 15.05.2013.	0,00
Projekt obnove riječkog prometnog pravca - zajam br. 47140 - HR VSL (Hrvatske autoceste) (21)									
12.07.2003.	16/2003 i 18/2003	10.10.2003. 31.12.2010.	000 EUR	8.700,00	5.653,79	3.046,21	4.349,09	15.12.2008. 15.06.2018.	1.879,74
Projekt obnove riječkog prometnog pravca - zajam br. 47150 - HR VSL (Lučka uprava Rijeka) (22)									
12.07.2003.	16/2003 i 18/2003	10.10.2003. 31.12.2010.	000 USD	55.100,00	34.233,93	20.866,07	25.968,93	15.12.2008. 15.06.2018.	3.822,84
Projekt obnove riječkog prometnog pravca - zajam br. 47160 - HR VSL (Hrvatske ceste)									
12.07.2003.	16/2003 i 18/2003	10.10.2003. 30.09.2009.	000 EUR	76.200,00	76.200,00	0,00	64.770,00	15.12.2008. 15.06.2018.	0,00
Projekt energetske učinkovitosti - zajam br. 71980 - HR FSL (Hrvatska elektroprivreda)									
10.11.2003.	3/2004	08.04.2004. 30.06.2010.	000 EUR	4.400,00	4.159,58	240,42	4.145,58	15.04.2009 15.04.2019	449,88
Projekt toplinarstva - zajam br. 48280 - HR VSL (HEP - Toplinarstvo)									

11.09.2006.	1/2007	09.03.2007. 30.06.2010.	000 EUR	24.000,00	18.696,59	5.303,41	18.696,59	15.03.2012. 15.09.2021.	7.460,02
Projekt integracije trgovine i transporta - zajam br. 74100 - HR FSL (Luka Ploče) (23)									
20.11.2006.	3/2007 i 1/2008	20.03.2007. 31.12.2011.	000 EUR	58.800,00	20.691,35	38.108,65	20.691,35	01.04.2012. 01.10.2021.	8.719,89
Dodatni zajam za Projekt obnove riječkog prometnog pravca - zajam br. 47151 - HR VSL (Lučka uprava Rijeka)									
11.06.2007.	9/2007 i 1/2008	21.11.2007. 31.12.2010.	000 EUR	35.300,00	1.005,05	34.294,95	1.005,05	15.10.2011. 15.04.2020.	1.005,05
Projekt obnove riječkog prometnog pravca II - zajam br. 76380 - HR IFL VS (Lučka uprava Rijeka)									
17.04.2009.	6/2009 i 8/2009	14.07.2009. 15.12.2014.	000 EUR	84.000,00	210,58	83.789,42	210,58	15.03.2019. 15.09.2031.	210,58
Kreditni program financiranja izvoza - zajam br. 77740 - HR IFL FS (HBOR)									
02.09.2009.	11/2009	25.11.2009. 31.08.2013.	000 EUR	100.000,00	15.000,00	85.000,00	15.000,00	15.10.2016. 15.10.2037.	15.000,00
UKUPNO ZAJMOVI UZ JAMSTVO RH			000 USD	81.116,29	60.250,22	20.866,07	25.968,93		3.822,84
				100,00%	74,28%	25,72%			
			000 EUR	446.223,47	196.440,41	249.783,06	146.954,94		34.725,16
				100,00%	44,02%	55,98%			
SVEUKUPO IZRAVNI + UZ JAMSTVO RH			000 USD	648.187,34	626.574,27	21.613,07	269.257,02		4.872,37
				100,00%	96,67%	3,33%			
			000 EUR	1.479.295,57	948.441,61	530.853,96	694.861,68		118.772,81
				100,00%	64,11%	35,89%			

Izvor Ministarstvo financija

Pregled darovnica

U razdoblju od 1995. do kraja 2009. godine, sklopljeno je 58 ugovora o darovnicama za provedbu projekata u Republici Hrvatskoj na području infrastrukture, očuvanja okoliša i razvoja privatnog sektora te strukturnih prilagodbi u sektorima zdravstva i socijalne zaštite, poljoprivrede, obrazovanja, javnih financija i sudstva (Tablica 6.10.). U 2009. godini, ugovorena je darovnica između Republike Hrvatske, HBOR-a i KFW-a (Kreditanstalt für Wiederaufbau), u iznosu 1,5 milijuna eura, za financiranje troškova vezanih uz zajam IBRD-a za Projekt energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije u RH.

Tablica 6.10. Pregled darovnica IBRD-a i nizozemske Konstituce u sklopu IBRD-a, stanje 31. prosinca 2009. godine.

RB	Godina odobrenja	Oznaka darovnice	Naziv darovnice	Valuta	Ugovoreni iznos darovnice u valutama plaćanja (u 000)	Otkazani iznos u valutama plaćanja (u 000)	Ostalo za korištenje u valutama plaćanja (u 000)
A. Darovnice ugovorene s IBRD-om							
1.	1995.	28851 (zatvorena)	Priprema zakona o nabavi	USD	148,00	101,47	0,00
2.	1995.	29116 (zatvorena)	Potporna privatnim poljoprivrednim gospodarstvima	JPY	56.600,00	13.888,31	0,00

RB	Godina odobrenja	Oznaka darovnice	Naziv darovnice	Valuta	Ugovoreni iznos darovnice u valutama plaćanja (u 000)	Otkazani iznos u valutama plaćanja (u 000)	Ostalo za korištenje u valutama plaćanja (u 000)
3.	1995.	29117 (zatvorena)	Obnova i zaštita obalnih šuma	JPY	21.200,00	146,62	0,00
4.	1995.	29314 (zatvorena)	Prilagodba javnog sektora - PSAL	JPY	75.600,00	5.504,82	0,00
5.	1995.	29315 (zatvorena)	Strukturna prilagodba poljoprivrede	JPY	29.400,00	24.096,29	0,00
6.	1995.	29316 (zatvorena)	Restrukturiranje Hrvatskih željeznica	JPY	58.800,00	5.457,69	0,00
7.	1996.	29486 (zatvorena)	Ulaganje u infrastrukturu gradskog okoliša	USD	500,00	0,44	0,00
8.	1996.	29674 (zatvorena)	Obnova prometne infrastrukture Grada Zagreba	USD	800,00	0,00	0,00
9.	1997.	28360 (zatvorena)	Strategija biološke raznolikosti	USD	102,00	0,00	0,00
10.	1997.	27098 (zatvorena)	Razvoj privatnog sektora	USD	398,00	216,25	0,00
11.	1997.	25539 (zatvorena)	Upravljanje javnim financijama	USD	314,00	130,49	0,00
12.	1997.	25229 (zatvorena)	Projekt prilagodbe sektora poduzeća i financijskog sektora	JPY	28.900,00	21.561,55	0,00
13.	1998.	27099 (zatvorena)	Zaštita od poplava u istočnoj Slavoniji	USD	200,00	3,05	0,00
14.	1998.	25139 (zatvorena)	Modernizacija zdravstva	USD	418,26	2,16	0,00
15.	1998.	25597 (zatvorena)	Zaštita od poplava u porječju srednjeg toka rijeke Save	USD	476,15	0,00	0,00
16.	1999.	20574 (zatvorena)	Informatički problem 2000. godine	USD	80,00	0,00	0,00
17.	1999.	27259 (zatvorena)	Zaštita okoliša i jačanje sposobnosti upravljačkih sustava	USD	276,49	7,67	0,00
18.	1999.	22644 (zatvorena)	Upravljanje močvarnim područjem Parka prirode Kopački rit	USD	750,00	0,44	0,00
19.	1999.	25799 (zatvorena)	Projekt komunalne ekološke infrastrukture	USD	216,84	0,05	0,00
20.	1999.	26113 (zatvorena)	Prilagodba stečajnog zakona	USD	253,70	110,26	0,00
21.	1999.	23163 (zatvorena)	Očuvanje krških ekosustava	USD	230,00	0,11	0,00
22.	1999.	26112 (zatvorena)	Modernizacija luke Rijeka	USD	337,50	0,01	0,00
23.	2000.	27386 (zatvorena)	Projekt izgradnje učinkovite društvene i gospodarske komunikacije	USD	400,00	8,51	0,00
24.	2001.	26262 (zatvorena)	Projekt socijalne zaštite	USD	200,00	0,00	0,00
25.	2001.	26441 (zatvorena)	Projekt zaštite od onečišćenja voda na priobalnom području	USD	325,00	0,00	0,00
26.	2001.	29810 (zatvorena)	Projekt socijalne zaštite	GBP	352,80	2,83	0,00

RB	Godina odobrenja	Oznaka darovnice	Naziv darovnice	Valuta	Ugovoreni iznos darovnice u valutama plaćanja (u 000)	Otkazani iznos u valutama plaćanja (u 000)	Ostalo za korištenje u valutama plaćanja (u 000)
27.	2003.	52381 (zatvorena)	Projekt grada Zagreba za smanjenje udjela organskih tvari u otpadnim vodama	USD	350,00	350,00	0,00
28.	2002.	50539 (zatvorena)	Projekt očuvanja krških ekoloških sustava	USD	5.070,00	104,48	0,00
29.	2002.	50513 (zatvorena)	Projekt socijalnog i gospodarskog oporavka	USD	425,36	27,84	0,00
30.	2003.	51107 (zatvorena)	Projekt obnovljivih izvora energije	USD	350,00	15,93	0,00
31.	2003.	52014 (zatvorena)	Projekt izgradnje institucionalne sposobnosti praćenja pravne učinkovitosti sudova	USD	350,00	47,82	0,00
32.	2003.	52062 (zatvorena)	Projekt jačanja upravljanja proračunom	USD	368,00	9,46	0,00
33.	2003.	51781 (zatvorena)	Projekt sređivanja zemljišnih knjiga i katastra	EUR	4.900,00	0,51	0,00
34.	2004.	52141	Projekt energetske učinkovitosti	USD	7.000,00	0,00	1.823,55
35.	2003.	52844 (zatvorena)	Projekt integriranog upravljanja ekosustavom sliva rijeke Neretve i Trebišnjice	USD	145,00	6,20	0,00
36.	2004.	52657 (zatvorena)	Projekt sređivanja zemljišnih knjiga i katastra: podrška registracije pomorskog dobra	EUR	1.960,00	0,00	0,00
37.	2004.	53149 (zatvorena)	Priprema Projekta pomoći sektoru obrazovanja	USD	766,15	396,55	0,00
38.	2005.	53150 (zatvorena)	Projekt održivog zdravstvenog sustava	USD	425,00	1,46	0,00
39.	2005.	53242 (zatvorena)	Projekt očuvanja krških ekoloških sustava	USD	200,00	13,97	0,00
40.	2005.	54973	Projekt obnovljivih izvora energije	USD	5.500,00	0,00	3.759,54
41.	2005.	55104 (zatvorena)	Projekt sređivanja zemljišnih knjiga i katastra	EUR	4.410,00	0,00	0,00
42.	2005.	55789 (zatvorena)	Projekt jačanja statističkih kapaciteta za izradu statističkog Master-Plana	USD	89,75	5,66	0,00
43.	2006.	54882 (zatvorena)	Teh. pom. za potporu provedbe Projekta zaštite od onečišćenja voda u priob. području	USD	2.461,67	0,03	0,00
44.	2006.	56237 (zatvorena)	Sufinanciranje Projekta razvoja socijalne skrbi	SEK	14.700,00	90,69	0,00
45.	2006.	56572 (zatvorena)	Priprema Projekta unutarnje vode	USD	500,00	15,61	0,00
46.	2006.	56514 (zatvorena)	Projekt potpore reformi javne uprave	SEK	8.550,00	0,00	0,00
47.	2006.	56498	Teh. pom. za potporu provedbe Projekta usklađivanja poljoprivrednog zakonodavstva s pravnom stečevinom EU	USD	4.750,06	0,00	2.733,73
48.	2007.	90642	Projekt jačanja financijskog izvještavanja trgovačkih društava u RH	USD	260,00	0,00	210,00

RB	Godina odobrenja	Oznaka darovnice	Naziv darovnice	Valuta	Ugovoreni iznos darovnice u valutama plaćanja (u 000)	Otkazani iznos u valutama plaćanja (u 000)	Ostalo za korištenje u valutama plaćanja (u 000)
49.	2008.	90845	Projekt kontrole onečišćenja u poljoprivredi	USD	5.000,00	0,00	4.600,00
50.	2008.	91967	Projekt upravljanja Neretvom i Trebišnjicom	USD	2.000,00	0,00	1.600,00
51.	2009.	92704	Projekt zaštite od onečišćenja voda u priobalnom području 2	USD	6.400,00	0,00	6.400,00
UKUPNO (1. - 51.):				USD	48.836,93	1.575,90	21.126,82
				JPY	270.500,00	70.655,27	0,00
				GBP	352,80	2,83	0,00
				EUR	11.270,00	0,51	0,00
				SEK	23.250,00	90,69	0,00
UKUPNO (1. - 51.) u:				EUR	49.976,51		

B. Darovnice nizozemske Konstituce u sklopu IBRD-a

1.	2004.	5105 CF (zatvorena)	Projekt strategijske studije razvoja informacijskog sustava financijskog menadžmenta	EUR	30,00	0,00	0,00
2.	2004.	5105 CF (zatvorena)	Projekt za studiju o racionalizaciji informacijskog sustava financijskog menadžmenta	EUR	30,00	0,00	0,00
3.	2007.	5105 CF (zatvorena)	Projekt razvoja upravljanja ljudskim potencijalima u Ministarstvu financija RH	EUR	44,82	0,00	0,00
4.	2008.	NOK07/HR/3/1	Projekt razvoja upravljanja ljudskim potencijalima i adaptacija konferencijskih dvorana i arhive s knjižnicom u Ministarstvu financija RH	EUR	523,50	0,00	392,63
5.	2008.	NOK07/HR/3/2 (zatvorena)	Projekt razvoja sistema poslovnog izvještavanja i analize Ministarstva financija RH	EUR	300,00	0,00	5,96
UKUPNO (1. - 5.):				EUR	928,32	0,00	398,59

C. Darovnice Savezne Republike Njemačke

1.	2005.		Financiranje troškova konzultanata vezanih uz zajam za Projekt refinanciranja pojedinačnih kredita u svrhu obnove i proširenja kapaciteta za vodoopskrbu i kanalizaciju na području RH	EUR	1.782,30	0,00	1.597,69
----	-------	--	--	-----	----------	------	----------

RB	Godina odobrenja	Oznaka darovnice	Naziv darovnice	Valuta	Ugovoreni iznos darovnice u valutama plaćanja (u 000)	Otkazani iznos u valutama plaćanja (u 000)	Ostalo za korištenje u valutama plaćanja (u 000)
2.	2009.		Financiranje troškova konzultanata vezanih uz zajam za Projekt energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije u RH	EUR	1.500,00	0,00	1.155,99
UKUPNO (1. - 2.):				EUR	3.282,30	0,00	2.753,68

UKUPNO (A. + B. + C.):	USD	48.836,93	1.575,90	21.126,82
	JPY	270.500,00	70.655,27	0,00
	GBP	352,80	2,83	0,00
	EUR	15.480,62	0,51	3.152,26
	SEK	23.250,00	90,69	0,00
UKUPNO (A. + B. + C.) u:	EUR	54.187,12		

Izvor: Ministarstvo financija

Projekti u pripremi tijekom 2009. godine

U 2009. godini obavljani su pregovori za Zajam za razvojnu politiku u fiskalnom, socijalnom i financijskom sektoru (iznos potencijalnog zajma: 200 milijuna eura) te aktivnosti u vezi pripreme i definiranja: a) Projekta smanjenja rizika i prilagodbe rizicima od katastrofa (iznos potencijalnog zajma: 36,2 milijuna američkih dolara) i b) Projekta potpore pravosudnom sektoru (iznos potencijalnog zajma: do 28 milijuna eura) za koje su planirani pregovori tijekom 2010. godine.

6.2.1.2. Međunarodno udruženje za razvoj (IDA⁷)

Od 1993. do kraja 2009. godine Republika Hrvatska sudjelovala je u svim redovitim dopunama sredstava IDA-e. Krajem 2009. godine najavljeno je održavanje sastanaka na temu 16. dopune sredstava IDA-e tijekom 2010. godine te je Republici Hrvatskoj upućen poziv za sudjelovanjem u svojstvu donatora.

6.2.1.3. Europska banka za obnovu i razvoj (EBRD⁸)

Vrijednost odobrenih zajmova/ulaganja u Republici Hrvatskoj od 1994. do danas iznosi oko 2,2 milijarde eura za 94 projekta čija ukupna vrijednost doseže 5,3 milijarde eura. Banka je također financirala 143 projekta tehničke pomoći ukupne vrijednosti 16,1 milijuna eura. Prosječna godišnja vrijednost ulaganja EBRD-ovih sredstava u Republici Hrvatskoj iznosi oko 150 milijuna eura, pri čemu ulaganja u privatni sektor čine oko 70

⁷ Međunarodno udruženje za razvoj (International Development Association - IDA) posebna je razvojna institucija u grupaciji Svjetske banke osnovana 1960. godine radi financiranja ekonomskog i socijalnog razvika u najsiromašnijim zemljama darovnicama i beskamatnim zajmovima. Republika Hrvatska postala je članicom IDA-e 25. veljače 1993. godine.

⁸ Republika Hrvatska je punopravna članica Europske banke za obnovu i razvoj (European Bank for Reconstruction and Development - EBRD) od 15. travnja 1993. godine te u njegovom kapitalu posjeduje 0,37 posto dionica i ostvaruje 0,37 posto glasačke snage. U Odboru izvršnih direktora EBRD-a Republiku Hrvatsku, zajedno s još tri države, u razdoblju od 1. siječnja 2009. do 1. svibnja 2009. predstavljao je izvršni direktor iz Mađarske, a od 1. svibnja 2009., izvršni direktor iz Češke.

postu ukupnih ulaganja EBRD-a u Republici Hrvatskoj, a projekti javnog sektora podržani su s oko 30 posto. U strukturi financiranja po sektorima dominiraju infrastruktura i energetika (35 posto), financijske institucije (32 posto) i poduzetništvo (33 posto).

U skladu s EBRD-ovom Strategijom za Hrvatsku za razdoblje od 2007. do 2009. godine (Strategy for Croatia), prioritetni sektori za ulaganje EBRD-a u hrvatsko gospodarstvo su: 1. poduzetništvo; 2. infrastruktura i okoliš i 3. financijske djelatnosti.

Ulaganja EBRD-a u Republici Hrvatskoj u 2009. godini

Tijekom 2009. godine EBRD je odobrio ukupno 245 milijuna eura za financiranje četiri nova projekta u Republici Hrvatskoj, od čega je ukupno 175 milijuna eura odobreno za tri projekta u privatnom sektoru, a 70 milijuna eura za financiranje jednog projekta u javnom sektoru (zajam br. 40223 društvu Plinacro d.o.o., uz državno jamstvo, za Projekt skladištenja plina Plinacro - financiranje stjecanja 100-postotnog vlasničkog udjela u poduzeću Podzemno skladište plina d.o.o.).

Pregled zajmova, povučenosti sredstava i stanja duga prema EBRD-u

U razdoblju od 1994. godine do kraja 2009. godine EBRD je za financiranje javnih projekata u Republici Hrvatskoj dodijelio ukupno 18 zajmova (u ukupnom iznosu od 66,2 milijuna američkih dolara i 506,3 milijuna eura), od čega su zaključena 3 izravna zajma i 15 zajmova uz državno jamstvo (Tablica 6.11.). Kamate na zajmove zaključene u eurima ili konvertirane plaćene su po godišnjoj stopi u rasponu od 1,43 posto do 7,44 posto, a kamate na zajmove dobivene u američkim dolarima plaćene su po stopama u rasponu od 2,31 posto do 3,63 posto. Jednokratne početne naknade obračunate su i naplaćene po ugovorenoj stopi od 1 posto na iznos zajma, a naknade na nepovučena sredstva zajmova obračunate su i naplaćene po stopama od 0,5 posto godišnje.

Tablica 6.11. Pregled zajmova EBRD-a sklopljenih u razdoblju od 1994. do kraja 2009. godine s pregledom stanja duga i povlačenja sredstava, na dan 31. prosinca 2009. i povlačenja sredstava tijekom 2009. godine.

IZRAVNI ZAJMOVI									
Datum zaključenja	Objava zakona u NN/MU br.:	Datum zatvaranja	Valuta	Iznos zajma u 000 USD/000 EUR	Povučeno u 000 USD/000 EUR	Nepovučeno u 000 USD/000 EUR	Dug u 000 USD/000 EUR	Otplata glavnice: prva i posljednja	Povučeno u 2009. u 000 USD/000 EUR
Projekt sustava zračne plovidbe - zajam br. 231 (1)									
21.09.1994.	13/1994	31.12.2001.	USD	19.735,52	19.735,52	0,00	0,00	21.09.1996. 21.03.2004.	0,00
Projekt obnove autocesta (HC) - zajam br. 286 (2)									
17.01.1995.	6/1995	28.02.1999.	EUR	36.195,88	36.195,88	0,00	0,00	10.04.1998. 10.10.2009.	0,00
Projekt veletržnica (Nacionalne veletržnice d.d.) - zajam br. 627 (3)									
08.12.1997.	7/1998	24.03.2002.	EUR	3.203,56	3.203,56	0,00	640,71	24.05.2002. 24.11.2011.	0,00
UKUPNO IZRAVNI ZAJMOVI			USD	19.735,52	19.735,52	0,00	0,00		0,00
			EUR	39.399,44	39.399,44	0,00	640,71		0,00

ZAJMOVI UZ JAMSTVO RH									
Datum zaključenja	Objava zakona u NN/MU br.:	Datum zatvaranja	Valuta	Iznos zajma u 000 USD/000 EUR	Povučeno u 000 USD/000 EUR	Nepovučeno u 000 USD/000 EUR	Dug u 000 USD/000 EUR	Otplata glavnice: prva i posljednja	Povučeno u 2009., u 000 USD/000 EUR
Projekt obnove elektroenergetske mreže (HEP) - zajam br. 283									
02.02.1995.	6/1995	30.06.2000.	EUR	32.211,39	32.211,39	0,00	0,00	10.03.1998. 10.03.2005.	0,00
Kreditna linija za turizam (HBOR) - zajam br. 443									
26.06.1996.	1/1996 i 10/1996	01.05.1998.	EUR	25.564,59	25.564,59	0,00	0,00	23.12.1998. 23.12.2002.	0,00
Program investiranja u lokalnu infrastrukturu i zaštitu okoliša (HBOR) - zajam br. 494 (4)									
09.12.1996.	4/1997	31.01.2004.	EUR	31.575,22	31.575,22	0,00	6.815,04	10.04.2001. 10.10.2011.	0,00
Projekt obnove željezničkih lokomotiva (HŽ) - zajam br. 733									
08.12.1998.	4/1999	05.02.2004.	USD	35.000,00	35.000,00	0,00	11.666,66	20.05.2002. 20.11.2013.	0,00
Financiranje investiranja malih i srednjih poduzeća (HBOR) - zajam br. 923 (5)									
20.03.2001.	9/2001 i 5/2002	19.09.2004.	EUR	4.685,36	4.685,36	0,00	0,00	Prijevremeno otplaćen 05.08.2005.	0,00
Autocesta Rijeka - Zagreb (ARZ) - zajam br. 975 (6)									
22.10.2001.	8/2002	08.01.2008.	EUR	60.000,00	60.000,00	0,00	40.000,00	12.05.2005. 12.11.2019.	0,00
Uljanik brodogradilište d.d. Pula - izgradnja tankera br. 450 - avansna garancija EBRD-a uz jamstvo RH - zajam br. 18149									
26.02.2002.	7/2002 i 11/2002	4 garancije do 07.12.2004.	USD	11.490,00	11.490,00	0,00	0,00	garancije vraćene 03.03.2005.	0,00
Projekt centra za oblasnu kontrolu Zagreb - zajam br. 25800 (7)									
05.09.2002.	14/2002	31.12.2006.	EUR	24.944,05	24.944,05	0,00	10.907,37	20.11.2005. 20.05.2013.	0,00
Projekt sanacije autocesta u RH (HAC) - zajam br. 27171 (8)									
13.12.2002.	10/2003	01.09.2006.	EUR	45.254,45	45.254,45	0,00	30.133,53	20.05.2006. 20.11.2017.	0,00
Projekt dovršetka autoceste na Koridoru X u RH (Županja-Lipovac) (HAC) - zajam br. 31848 (9)									
12.11.2003.	6/2004	09.12.2007.	EUR	44.983,88	44.983,88	0,00	36.056,60	20.05.2007. 20.11.2021.	0,00
Projekt izgradnje obalne infrastrukture luke Dubrovnik - zajam br. 13451									
01.02.2005.	7/2005 i 11/2005	31.12.2009.	EUR	26.500,00	22.658,02	3.841,98	19.307,42	10.04.2008. 10.10.2017.	5.675,22
Autocesta Rijeka - Zagreb Faza IIB (Kikovica-Sušica) (ARZ) - zajam br. 35790									
26.07.2006.	11/2006	01.10.2010.	EUR	50.000,00	50.000,00	0,00	50.000,00	17.12.2010. 17.06.2031.	0,00
Projekt riječke obilaznice (HC) - zajam br. 31849									
12.12.2006.	4/2007 i 1/2008	31.03.2010.	EUR	40.000,00	23.429,14	16.570,86	23.429,14	23.09.2010. 23.09.2031.	22.302,54
Projekt integracije trgovine i transporta - Terminal za rasuti teret u luci Ploče - zajam br. 36127									
09.11.2007.	2/2008	01.09.2011.	EUR	11.200,00	216,77	10.983,23	216,77	20.03.2012. 20.09.2022.	63,14
Projekt skladištenja plina Plinacro - zajam br. 40223									
13.05.2009.	6/2009	30.04.2010.	EUR	70.000,00	70.000,00	0,00	70.000,00	15.05.2010. 15.11.2014.	70.000,00
UKUPNO ZAJMOVI UZ JAMSTVO RH			USD	46.490,00	46.490,00	0,00	11.666,66		0,00
			EUR	466.918,94	435.522,87	31.396,07	286.865,87		98.040,90
SVEUKUPNO IZ RAVNI + POD JAMSTVOM			USD	66.225,52	66.225,52	0,00	11.666,66		0,00
			EUR	506.318,38	474.922,31	31.396,07	287.506,58		98.040,90

Izvor: Ministarstvo financija

6.2.1.4. Razvojna banka Vijeća Europe (CEB⁹)

Tijekom 2009. godine suradnja Republike Hrvatske s CEB-om odnosila se na provedbu projekata u sektoru obrazovanja, zdravstva i kulture, projekta sa svrhom modernizacije ruralnih područja izgradnjom komunalne i društvene infrastrukture na hrvatskim otocima te HBOR-ovog programa financiranja proizvodnih investicijskih projekata malih i srednjih poduzeća. Temelj ove suradnje čini CEB-ova Strategija za Hrvatsku za razdoblje od 2005. do 2009. godine kojom su definirana potencijalna područja djelovanja CEB-a u RH u okviru socijalnih sektora: 1. izbjeglice i prognanici, 2. zdravstvo, 3. obrazovanje, 4. izgradnja socijalnih stambenih objekata, 5. poboljšanje uvjeta života u urbanim i ruralnim područjima, 6. zaštita okoliša, 7. zapošljavanje i stručno osposobljavanje, 8. kulturna baština i 9. poboljšanje života manjina (pitanje Roma). Strategijom je predviđeno da ulaganja CEB-a u Republici Hrvatskoj iznose indikativno do 600 milijuna eura za razdoblje od 2005. do 2009. godine. U 2009. godini s CEB-om nisu sklopljeni novi okvirni ugovori o zajmovima.

Pregled zajmova, povučenosti sredstava i stanja duga prema CEB-u

U razdoblju od 1998. do kraja 2009. godine, RH je s CEB-om za sufinanciranje projekata izravno zaključila 12 ugovora o okvirnim zajmovima, te je pružila jamstvo za dva CEB-ova okvirna kredita HBOR-u (Tablica 6.12.). Svi izravni okvirni zajmovi i krediti pod jamstvom Republike Hrvatske povučeni su na temelju sklopljenih dodatnih ugovora, u tranšama, od kojih se svaka tretira kao zasebni zajam. Tranše izravnih zajmova zaključene su u eurima i američkim dolarima, s rokom otplate u rasponu od 5 do 10 godina, uz najviše 5 godina počeka. Otplaćuju se uz fiksnu kamatnu stopu, koja se u razdoblju od 1998. do kraja 2009. godine kretala od 2,89 posto do 5,56 posto na tranše povučene u eurima, dok su tranše povučene u američkim dolarima zaključene uz kamatnu stopu od 5,71 posto. U 2009. godini od izravnih okvirnih zajmova povučene su četiri tranše u ukupnom iznosu oko 29 milijuna eura (fiksna kamatna stopa se u 2009. godini kretala od 2,97 posto do 4,75 posto). Tranše okvirnih kredita CEB-a HBOR-u zaključene su u eurima, s rokom otplate od 6 do 10 godina, uz 2-3 godine počeka na otplatu glavnice. Otplaćuju se uz varijabilnu kamatnu stopu temeljenu na EURIBOR-u uvećanom za 0,24 posto do 0,4 posto godišnje, dok su dvije tranše¹⁰ sklopljene uz fiksnu kamatnu stopu od 3,79 posto i 4,37 posto. U 2009. godini bio je aktivan samo jedan okvirni kredit te je iz njega povučena tranša u iznosu 25 milijuna eura (fiksna kamatna stopa od 4,37 posto).

Tablica 6.12. Pregled zajmova CEB-a sklopljenih u razdoblju od 1998. do kraja 2009. godine s pregledom stanja duga i povlačenja sredstava, na dan 31. prosinca 2009. i povlačenja sredstava tijekom 2009. godine.

IZRAVNI ZAJMOVI							
Datum zaključenja	Objava zakona u NN/MU br.:	Iznos okvirnog zajma u 000 HRK	Povučeno u 000 HRK	Nepovučeno u 000 HRK	Dug u valuti povlačenja (000 EUR)	Dug u valuti povlačenja (000 USD)	Povučeno u 2009., u 000 HRK
Projekt obnove zdravstvene infrastrukture u istočnoj Slavoniji - zajam br. F/P 1278/1998							
16.07.1998.	13/1998 i 15/1998	172.744,13	172.744,13	0,00	4.960,00	0,00	0,00
Projekt obnove škola u istočnoj Slavoniji - zajam br. F/P 1279/1998 (1)							
16.07.1998.	13/1998 i 15/1998	66.380,80	66.380,80	0,00 Otkazano: 987,21	1.212,00	0,00	0,00
Projekt obnove škola - zajam br. F/P 1352/1999 (2)							
19.01.2001. 26.01.2001.	7/2001	96.935,64	96.935,64	0,00 Otkazano: 1.746,36	8.247,00	0,00	0,00
Projekt povratka prognanika i izbjeglica u RH - zajam br. F/P 1378/2000							
02.02.2001. 07.02.2001.	7/2001	232.000,00	232.000,00	0,00	19.280,00	0,00	0,00

⁹ Republika Hrvatska postala je punopravnom članicom Razvojne banke Vijeća Europe (Council of Europe Development Bank – CEB) 24. lipnja 1997. godine te u njegovom kapitalu sudjeluje s 12,8 milijardi eura i ostvaruje 0,39 posto glasačke snage.

¹⁰ Financiranje proizvodnih investicijskih projekata malih i srednjih poduzeća (MSP) diljem Hrvatske - zajam br. F/P 1646/2008.

Projekt obnove franjevačkog samostana Male braće - zajam br. F/P 1379/2000 (3)							
19.06.2001.	14/2001 i 2/2002	10.324,79	10.324,79	0,00 Otkazano: 0,67	1.110,90	0,00	0,00
Projekt obnove i modernizacije ŠNZ "Andrija Štampar" Zg i Međunarodnog centra za zdravstv. menadžment, Du - zajam br. F/P 1419/2001							
29.03.2002.	10/2002 i 12/2002	21.395,00	21.395,00	0,00	2.444,48	0,00	1.638,59
Projekt obnove zdravstvene infrastrukture - zajam br. F/P 1351/1999 (4)							
23.10.2001. 30.10.2001.	9/2002 i 12/2002	186.054,94	186.054,94	0,00 Otkazano: 782,09	21.862,40	0,00	47.997,95
Projekt održivi povratak prognanika i izbjeglica - povrat imovine i stambeno zbrinjavanje - zajam br. F/P 1435/2002 (5)							
03.01.2004. 30.01.2004.	6/2004	292.304,13	292.304,13	0,00 Otkazano: 46,87	39.861,00	0,00	0,00
Projekt obnove i izgradnje školskih objekata u RH - zajam br. F/P 1456/2004							
15.12.2004.	5/2005 i 8/2005	402.456,00	362.433,30	40.022,70	49.131,00	0,00	0,00
Projekt izgradnje objekata komunalne i društvene infrastrukture na hrvatskim otocima - zajam br. F/P 1498/2004							
15.12.2004.	5/2005 i 8/2005	193.364,37	106.334,32	87.030,05	14.389,00	0,00	0,00
Projekt "Istraživanje, obnova i revitalizacija kulturne baštine Ilok - Vukovar - Vučedol" - zajam br. F/P 1511/2005							
23.05.2005.	8/2005 i 9/2005	169.716,27	67.855,48	101.860,79	9.230,00	0,00	25.603,34
Projekt financiranja zdravstvenih ustanova u Republici Hrvatskoj - zajam br. F/P 1576/2006 W (6)							
01.06.2007.	9/2007 i 1/2008	327.679,34	219.743,37	107.935,97	30.100,00	0,00	137.984,48
UKUPNO IZRAVNI ZAJMOVI		2.171.355,41	1.834.505,90	336.849,51	201.827,78	0,00	213.224,36
		100%	84,49%	15,51%			

KREDITI POD JAMSTVOM RH

Datum zaključenja	Objava zakona u NN/MU br.:	Iznos okvirnog zajma u 000 EUR	Povučeno u 000 EUR	Nepovučeno u 000 EUR	Dug u valuti povlačenja (000 EUR)	Povučeno u 2009., u 000 EUR
Financiranje kreditnog programa malog i srednjeg poduzetništva (HBOR) - zajam br. F/P 1392/2000						
13. i 20. i 27.04.2006.	9/2006 i 1/2007	8.000,00	8.000,00	0,00	4.708,33	0,00
Financiranje proizvodnih investicijskih projekata malih i srednjih poduzeća (MSP) diljem Hrvatske - zajam br. F/P 1646/2008						
17.12.2008.	nije objavljen	50.000,00	50.000,00	0,00	50.000,00	25.000,00
UKUPNO KREDITI POD JAMSTVOM RH		58.000,00	58.000,00	0,00	54.708,33	25.000,00
		100%	100,00%	0,00%		

SVEUKUPNI DUG	000 EUR	256.536,11
IZRAVNI + POD JAMSTVOM RH	000 USD	0,00

Napomene:

- 1 - ugovoren je zajam od 67,4 milijuna kuna, ali je otkazano 987,2 tisuća kuna
- 2 - ugovoren je zajam od 98,6 milijuna kuna, ali je otkazano 1,8 milijuna kuna
- 3 - ugovoren je zajam od 10,3 milijuna kuna, ali je otkazano 0,7 tisuća kuna
- 4 - ugovoren je zajam od 186,8 milijuna kuna ali je otkazano 782,1 tisuća kuna
- 5 - ugovoren je zajam od 292,4 milijuna kuna, ali je otkazano 46,9 tisuća kuna
- 6 - ugovoren je rok za povlačenje sredstava zajma: 30. lipnja 2010.

Izvor: Ministarstvo financija

Projekti u pripremi tijekom 2009. godine

U 2009. godini provodile su se aktivnosti u vezi pripreme i definiranja: a) HBOR-ovog djelomičnog financiranja proizvodnih investicijskih projekata mikro, malih i srednjih poduzeća na području Republike Hrvatske (iznos potencijalnog zajma: 50 milijuna eura) i b) projekata iz područja zatvorskog sustava: Projekta dogradnje zgrade Zatvora u Zagrebu (iznos potencijalnog zajma: 5,8 milijuna eura) i Projekta izgradnje kaznonice i zatvora u Šibeniku (iznos potencijalnog zajma: 36 milijuna eura).

6.2.1.5. Europska investicijska banka (EIB¹¹)

Tijekom 2009. godine, EIB je odobrio ukupno 410 milijuna eura za financiranje tri nova projekta u Republici Hrvatskoj, od čega je ukupno 310 milijuna eura odobreno za dva projekta u javnom sektoru, a za privatni sektor odobren je zajam u iznosu 100 milijuna eura¹².

Novi zajmovi ugovoreni u 2009. godini

Tijekom 2009. godine s EIB-om su zaključeni sljedeći ugovori o zajmu:

- zajam br. FINo. 24.891 (250 milijuna eura) uz državno jamstvo, za Projekt „Financiranje projekata MSP, zaštite okoliša i infrastrukturnih projekata u javnom i privatnom sektoru“ (korisnik: HBOR) i
- zajam br. FINo. 25.417 (60 milijuna eura) uz državno jamstvo, za Projekt „Obnova cesta II (Hrvatska)/B“ (nastavak projekta „Obnova cesta II“, a sastoji se od obnove 304 km državne mreže cesta u Republici Hrvatskoj na 26 dionica; korisnik: Hrvatske ceste d.o.o.).

Pregled zajmova, povučenosti sredstava i stanja duga prema EIB-u

EIB je u Republici Hrvatskoj od 2001. godine financirao projekte dugoročnim zajmovima. U razdoblju od 2001. do kraja 2009. godine odobrio je 27 zajmova u sveukupnom iznosu od 1,9 milijardi eura. Od ukupnog broja zajmova odobrio je 3 izravna zajma i 16 zajmova uz državno jamstvo, u ukupnom iznosu od 1,6 milijardi eura te 8 globalnih zajmova bez državnog jamstva komercijalnim bankama za financiranje malih i srednjih privatnih poduzeća i leasing društvima u ukupnom iznosu od 276 milijuna eura (Tablica 6.13.).

Tablica 6.13. Pregled zajmova EIB-a sklopljenih u razdoblju od 2001. do kraja 2009. godine s pregledom stanja duga i povlačenja sredstava, na dan 31. prosinca 2009. i povlačenja sredstava tijekom 2009. godine.

IZRAVNI ZAJMOVI							
Datum zaključenja	Objava zakona u NN/MU br.:	Iznos zajma u 000 EUR	Povučeno u 000 EUR	Nepovučeno u 000 EUR	Dug u valuti povlačenja (000 EUR)	Rok za povlačenje	Povučeno u 2009., u 000 EUR
Projekt "Obnova infrastrukture i modernizacije sustava signal. i telekom. na dijelovima Vc. Paneuropskog koridora" - zajam br. FINo. 21.051 (HŽ)							
24. i 31.05.2001.	2/2002	39.000,00	39.000,00	0,00	32.949,14	31.12.2007.	0,00
Projekt "Obnova komunalne infrastrukture na područjima od posebne državne skrbi" - zajam br. FINo. 22.165 (MMPI)							
30.07.2003.	16/2003	49.082,01	49.082,01	0,00	49.082,01	30.09.2008.	0,00
Okvirni višesektorski zajam za komunalnu infrastrukturu za Projekt "Integralni razvoj lokalne zajednice" - zajam br. FINo. 22.881 (MRRŠVG)							
20. i 24.12.2004.	7/2005	150.000,00	59.000,00	91.000,00	59.000,00	31.12.2010.	25.000,00
UKUPNO IZRAVNI ZAJMOVI		238.082,01	147.082,01	91.000,00	141.031,15		25.000,00

* Za projekt "Obnova infrastrukture i modernizacije sustava signal. i telekom. na dijelovima Vc. Paneuropskog koridora" ugovoreni iznos zajma bio je 40 milijuna eura. U travnju 2008. otkazan je 1 milijun eura.

* Za projekt "Obnova komunalne infrastrukture na područjima od posebne državne skrbi" ugovoreni iznos zajma bio je 50 milijuna eura. U listopadu 2008. otkazan je neiskorišteni dio zajma u iznosu od 917.988,00 eura.

¹¹ Aktivnosti Europske investicijske banke (European Investment Bank – EIB) u Republici Hrvatskoj uređene su Okvirnim sporazumom između Republike Hrvatske i Europske investicijske banke, od 13. prosinca 2000. godine. Na temelju Okvirnog sporazuma Odbor guvernera EIB-a odobrio je, 6. veljače 2001. godine, davanje zajmova za investicijske projekte u Republici Hrvatskoj, čime je omogućeno i sklapanje prvih ugovora o zajmovima. Ulaskom u EU Republika Hrvatska postat će članicom EIB-a.

¹² Zajam Zagrebačkoj banci za mala i srednja poduzeća.

ZAJMOVI UZ JAMSTVO RH

Projekt "Obnova državnih cesta" (HC) - zajam br. FINo. 21.262							
29.10.2001.	4/2002	60.000,00	60.000,00	0,00	59.510,64	30.06.2007.	0,00
Globalni zajam za HBOR - zajam br. FINo. 21.316							
26.11.2001.	4/2002	10.000,00	10.000,00	0,00	4.705,88	26.11.2004.	0,00
Projekt "Autocesta Rijeka-Zagreb" (ARZ) - zajam br. FINo. 21.609							
24.06.2002.	10/2002	60.000,00	60.000,00	0,00	55.133,33	30.12.2007.	0,00
Projekt "Kontrola zračne plovidbe Zagreb" (HKZP) - zajam br. FINo. 21.677							
10. i 12.09.2002.	14/2002	20.000,00	20.000,00	0,00	13.819,44	30.06.2007.	0,00
Projekt "Sanacija autocesta u RH" (HAC) - zajam br. FINo. 21.850							
13.12.2002.	10/2003	50.000,00	50.000,00	0,00	48.577,93	31.12.2006.	0,00
Projekt "Izgradnja plinovodnog sustava u RH" (Plinacro) - zajam br. FINo. 22.374							
16.12.2003.	3/2004	90.000,00	90.000,00	0,00	90.000,00	01.12.2007.	0,00
Projekt "Završetak autoceste na Koridoru X u RH" (HAC) - zajam br. FINo. 22.639							
22. i 29.07.2004.	1/2005	45.000,00	45.000,00	0,00	45.000,00	01.04.2007.	0,00
Projekt "Hrvatske ceste - splitska obilaznica" (HC) - zajam br. FINo. 23.135							
20.07.2005.	2/2006	60.000,00	10.000,00	50.000,00	10.000,00	31.12.2009.	0,00
Projekt "Dovršenje autoceste Rijeka-Zagreb" (ARZ) - zajam br. FINo. 23.419							
09.03.2006.	8/2006	210.000,00	210.000,00	0,00	210.000,00	08.03.2009.	24.000,00
Projekt "Obnova cesta II" (HC) - zajam br. FINo. 23.780							
12.12.2006.	5/2007	60.000,00	54.700,00	5.300,00	54.700,00	11.12.2010.	24.700,00
Projekt "Plinacro plinovodi II" (Plinacro) - zajam br. FINo. 24.067							
31.07.2007.	11/2007	190.000,00	60.000,00	130.000,00	60.000,00	31.07.2012.	60.000,00
Projekt "Nova luka Zadar" (Lučka uprava Zadar) - zajam br. FINo. 24.093							
07.09.2007.	10/2007	100.000,00	600,00	99.400,00	600,00	31.12.2012.	600,00
"Globalni zajam za fin. projekata malog i srednjeg poduzetništva, infrastrukture, turizma i industrije IIA" (HBOR) - zajam br. FINo. 24.125							
16.10.2007.	-	40.000,00	40.000,00	0,00	40.000,00	16.04.2009.	0,00
"Globalni zajam za fin. projekata malog i srednjeg poduzetništva, infrastrukture, turizma i industrije IIB" (HBOR) - zajam br. FINo. 24.500							
20.06.2008.	-	60.000,00	60.000,00	0,00	60.000,00	20.12.2009.	0,00
"Financiranje projekata MSP, zaštite okoliša i infrastrukturnih projekata u javnom i privatnom sektoru" (HBOR) - zajam br. FINo. 24.891							
24.03.2009.	-	250.000,00	69.023,92	180.976,08	69.023,92	31.03.2011.	69.023,92
Projekt "Obnova cesta II (Hrvatska)/B" (HC) - zajam br. FINo. 25.417							
28. i 30.12.2009.	u pripremi	60.000,00	0,00	60.000,00	0,00	30.11.2012.	0,00
UKUPNO ZAJMOVI UZ JAMSTVO RH		1.365.000,00	839.323,92	525.676,08	821.071,14		178.323,92
SVEUKUPNO IZRAVNI + POD JAMSTVOM		1.603.082,01	986.405,93	616.676,08	962.102,30		203.323,92

Izvor: Ministarstvo financija

Zajmovi EIB-a povlače se u tranšama. Sve tranše, osim onih koje su povučene u svrhu provedbe Projekta „Autocesta Rijeka-Zagreb“ i Projekta „Dovršenje autoceste Rijeka-Zagreb“, povučene su uz fiksne kamatne stope koje su se od 2001. do kraja 2009. godine kretale u rasponu od 3,479 posto do 5,26 posto. Tijekom 2009. godine povučeno je 10 tranši u ukupnom iznosu od 203,3 milijuna eura. U slučaju povlačenja sredstava zajma uz fiksnu kamatnu stopu, ta se stopa u 2009. godini kretala od 3,666 posto do 4,467 posto. Promjenjiva kamatna stopa za sredstva zajma povučena za Projekt „Dovršenje autoceste Rijeka-Zagreb“ u 2009. godini iznosila je 2,964 posto. Pregled preuzetih zajmova EIB-a sadržan je u Tablici 6.14. Posljednja dospjela obveza po preuzetim zajmovima izvršena je 15. ožujka 2009. godine te je stanje duga 31. prosinca 2009. godine iznosilo 0,00 kuna.

Tablica 6.14. Pregled preuzetih zajmova EIB-a i stanje duga na dan 31. prosinca 2009.

PREUZETI ZAJMOVI						
Svota zajma u 000 EUR	Datum sklapanja ugovora	Kamatna stopa %	Prvo dospijeće glavnice	Posljednje dospijeće glavnice	Valute plaćanja	Dug u valutama plaćanja (u 000)
Zajam br. 16275 EEMS-HE CRO (HEP) - jamstvo RH						
10.552,50	17.12.1982.	11,50	31.05.1992.	30.11.2001.	(1)	0,00
Zajam br. 16279 TYH-II-HC CRO (HC)						
16.000,00	21.07.1983.	10,50	15.01.1988.	15.07.2003.	(2)	0,00
Zajam br. 16284 TYR-I-HŽ CRO (HŽ) - jamstvo RH						
29.190,00	03.02.1984.	10,75	31.01.1988.	31.01.2004.	(3)	0,00
Zajam br. 16289 TYH-III-HC CRO (HC)						
15.250,00	10.10.1984.	10,25	15.03.1990.	15.09.2004.	(4)	0,00
Zajam br. 13554 TYH-IV-HC CRO (HC)						
60.000,00	20.09.1988.	7,65	15.03.1994.	15.09.2008.	(5)	0,00
Zajam br. 14090 TYR-IIB-HŽ CRO (HŽ) - jamstvo RH						
18.000,00	24.07.1989.	8,20	15.09.1994.	15.03.2009.	(6)	0,00
UKUPNO:	148.992,50				HRK	0,00

Napomene:

(1) valute plaćanja bile su euro i britanska funta; (2) valute plaćanja bile su euro i američki dolar; (3) valute plaćanja bile su euro, danska kruna, britanska funta i američki dolar; (4) valute plaćanja bile su euro, danska kruna, američki dolar i švicarski franak; (5) valute plaćanja bile su euro, švicarski franak, britanska funta i japanski jen; (6) valute plaćanja bile su euro, britanska funta, švicarski franak i američki dolar

Izvor: Ministarstvo financija

Projekti u pripremi tijekom 2009. godine

Tijekom 2009. godine u pripremi su bila dva HBOR-ova projekta čije financiranje je planirano u 2010. godini zajmovima uz državno jamstvo: a) Projekt „Dina Petrokemija“ (iznos potencijalnog zajma: 34 milijuna eura) i b) Projekt „MSP i srednje kapitalizirana poduzeća“ (iznos potencijalnog zajma: 250 milijuna eura).

6.2.2. Bilateralni i multilateralni financijski odnosi

6.2.2.1. Bilateralna financijska suradnja

Republici Hrvatskoj znatnu tehničku i financijsku pomoć u provedbi gospodarskih reformi i razvitku tržišnog gospodarstva pruža Savezna Republika Njemačka, (u daljnjem tekstu: SR Njemačka). Gospodarska suradnja RH sa SR Njemačkom u 2009. godini uključivala je aktivnosti vezane uz okvirne ugovore o financijskoj suradnji sklopljene između Republike Hrvatske i SR Njemačke u prethodnim godinama.

Ugovorom o financijskoj suradnji za financiranje faze II Projekta vodoopskrbe i odvodnje otpadnih voda na južnoj obali Jadrana, potpisanim 6. srpnja 2004. godine, koji je stupio na snagu 8. ožujka 2005. godine¹³, Republici Hrvatskoj je odobren zajam do 12 milijuna eura sa sniženom kamatnom stopom, takozvani soft loan do 3 milijuna eura i darovnica do milijun eura za financiranje popratnih mjera. Na osnovu tog Ugovora, HBOR je s KfW-om 16. prosinca 2008. potpisao pojedinačni Ugovor o zajmu u iznosu do 12 milijuna eura, s rokom korištenja do 30. lipnja 2013. godine, otplatom u 20 jednakih polugodišnjih rata, s fiksnom kamatnom stopom od 1,6 posto godišnje, uz jednokratnu početnu naknadu od 0,5 posto te naknadu na neiskorišteni iznos zajma od 0,25 posto godišnje. HBOR je istoga dana s KfW-om potpisao i Ugovor o zajmu u iznosu do 3 milijuna eura, s rokom korištenja do 30. lipnja 2013. godine, otplatom u 40 jednakih polugodišnjih rata, s

¹³ Narodne novine – Međunarodni ugovori, broj 2/2005 i 4/2005

fiksnom kamatnom stopom od 2 posto godišnje i uz naknadu na neiskorišteni iznos zajma od 0,25 posto godišnje. U 2009. godini Ministarstvo financija je uputilo njemačkoj strani zahtjev za proširenjem namjene sredstava ovog Ugovora na područje cijele Republike Hrvatske i ti pregovori su u tijeku, a potpisivanje ove izmjene je predviđeno za 2010. godinu. U tijeku su također i pregovori o Ugovoru o financijskoj suradnji za financiranje faze III istog Projekta.

Nadalje, Ugovorom o financijskoj suradnji sa SR Njemačkom potpisanim 20. ožujka 2007. koji je stupio na snagu 21. kolovoza 2007. godine¹⁴. Republici Hrvatskoj je za financiranje Projekta energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije odobren zajam u iznosu do 20 milijuna eura sa sniženom kamatnom stopom i darovnica do 1,5 milijuna eura za popratne mjere. Temeljem tog okvirnog Ugovora, HBOR je sa KfW-om 8. studenoga 2007. godine, potpisao pojedinačni Ugovor o zajmu u iznosu do 19,5 milijuna eura, s rokom korištenja do 31. prosinca 2012. godine, otplatom u 20 jednakih polugodišnjih rata, po kamatnoj stopi koja predstavlja KfW-ov trošak financiranja dva dana prije povlačenja sredstava umanjen za 114 baznih poena, te uz jednokratnu početnu naknadu od 0,4 posto i naknadu na neiskorišteni iznos zajma od 0,25 posto godišnje. 5. ožujka 2009. između KfW-a, Ministarstva financija i HBOR-a sklopljen je i Ugovor o darovnici u iznosu do 1,5 milijuna eura za financiranje popratnih mjera pri provedbi ovog Projekta.

6.2.2.2. Ostali bilateralni i multilateralni odnosi

Ministarstvo financija je i u 2009. godini nastavilo suradnju s Odborom za raspodjelu financijske imovine i obveza bivše SFRJ iz Aneksa C Ugovora o pitanjima sukcesije potpisanog 29. lipnja 2001. godine, koji je stupio na snagu 2. lipnja 2004. godine¹⁵ i suradnju s Hrvatskom narodnom bankom i drugim nadležnim tijelima u zemlji i inozemstvu na rješavanju svih pitanja iz područja sukcesije u okviru svoje nadležnosti.

¹⁴ Narodne novine – Međunarodni ugovori, broj 7/2007 i 9/2007

¹⁵ Narodne novine – Međunarodni ugovori, broj 2/2004 i 5/2004

7. ODNOSI S
EUROPSKOM UNIJOM
U 2009. GODINI

7.1 FINANCIJSKO UPRAVLJANJE SREDSTVIMA IZ PRETPRISTUPNIH PROGRAMA CARDS, PHARE, ISPA, SAPARD I IPA

Tijekom 2009. godine Ministarstvo financija učinkovito je upravljalo sredstvima iz pretpristupnih programa CARDS, PHARE, ISPA i SAPARD te sredstvima iz pet komponenti pretpristupnog programa IPA: Komponente I – Pomoć u tranziciji i jačanje institucija, Komponente II – Prekogranična suradnja, Komponente III – Regionalni razvoj, Komponente IV – Razvoj ljudskih potencijala i Komponente V – Ruralni razvoj (IPARD) u sustavu s prethodnim kontrolama od strane Delegacije Europske unije. Nastavljene su pripremne aktivnosti za dobivanje dozvole za rad u sustavu bez prethodnih kontrola od strane Delegacije Europske unije. Također su pojačane pripremne aktivnosti za korištenje strukturnih fondova i Kohezijskog fonda, koji će Republici Hrvatskoj biti na raspolaganju po primitku u punopravno članstvo Europske unije.

Unutar financijske perspektive Europske unije od 2000. do 2006. godine, sredstva dodijeljena Republici Hrvatskoj iz programa CARDS 2003 iznosila su 29,4 milijuna eura, iz programa CARDS 2004 46,5 milijuna eura, iz programa PHARE 2005 73,1 milijuna eura, iz programa PHARE 2006 64,1 milijuna eura, iz programa ISPA 59 milijuna eura, te iz programa SAPARD 25 milijuna eura.

U novoj financijskoj perspektivi Europske unije od 2007. do 2013. godine, za 2007. godinu dodijeljeno je Republici Hrvatskoj za svih pet komponenti IPA-e ukupno 141,2 milijuna eura, za 2008. godinu 146 milijuna eura, za 2009. godinu 151,2 milijuna eura, za 2010. godinu 154,2 milijuna eura te za 2011. godinu 157,2 milijuna eura.

Da bi kvalitetno iskoristilo dodijeljena sredstva iz pretpristupnih programa, Ministarstvo financija je aktivno sudjelovalo u uspostavi strukture institucija zaduženih za upravljanje i provedbu te razvilo sustav unutarnjih kontrola i procedura za kvalitetno i učinkovito financijsko upravljanje sredstvima. Institucije uključene u upravljanje programima CARDS, PHARE, ISPA i SAPARD dobile su odobrenje za rad od Europske komisije još 2006. godine, a institucije uključene u upravljanje komponentama I, II, III i IV IPA-e odobrenje su dobile 2008. godine. U 2009. godini dozvolu za rad su dobile institucije uključene u upravljanje komponentom V (IPARD) za mjeru 101 „Ulaganje u poljoprivredna gospodarstva u svrhu restrukturiranja i dostizanja standarda Zajednice” i mjeru 103 „Ulaganje u preradu i trženje poljoprivrednih i ribljih proizvoda u svrhu restrukturiranja tih aktivnosti i dostizanja standarda Zajednice”. Tijekom 2009. godine posebna je pažnja posvećena jačanju administrativnog kapaciteta kroz brojne edukacijske aktivnosti i nova zapošljavanja, kontinuiranom podizanju kvalitete projektne i natječajne dokumentacije, uvođenju dodatnih mehanizama kontrole te ubrzanju natječajnih postupaka u cilju postizanja što veće stope ugovorenosti i maksimalne apsorpcije sredstava koja su RH-u na raspolaganju.

Ministarstvo financija je tijekom 2009. godine bilo predmet ukupno sedam revizorskih misija od strane revizora Europske komisije (dvije akreditacijske i pet kontrolnih revizija dodijeljenih akreditacija) te jedne revizije od strane Europskog revizorskog suda. Cilj navedenih revizija bila je provjera usklađenosti uspostavljenog sustava financijskog upravljanja s akreditacijskim kriterijima.

Tijekom 2009. godine, Ministarstvo financija zatražilo je od Europske komisije sredstva u iznosu od 92,3 milijuna eura, od čega je doznačeno 86,8 milijuna eura. Razlika između zatraženih i doznačenih sredstava nastaje zbog interne procedure Europske komisije za odobravanje zahtjeva za koju je potrebno tri do četiri mjeseca prije uplate na račun Sektora za poslove Nacionalnog fonda.

U studenom 2009. godine istekao je rok za izvršenje plaćanja po ugovorima iz programa PHARE 2005 – Prekogranična suradnja Republike Hrvatske s Republikom Mađarskom i Republikom Slovenijom, PHARE 2005 – Prekogranična suradnja Republike Hrvatske s Italijom i PHARE 2005 – Nuklearna sigurnost, dok je za programe CARDS 2003 i SAPARD rok za izvršenje plaćanja istekao u prosincu 2009. godine. Plaćanja po svim ugovorima u okviru navedenih programa su izvršena te se očekuje naplata povrata sredstava uslijed nepravilnosti ili zbog nepotpuno iskorištenih uplaćenih predujmova.

Tablica 7.1: Dodijeljena, ugovorena tražena, doznačena i plaćena sredstva u razdoblju do 31. prosinca 2009. godine.

PROGRAM	DODIJELJENA SREDSTVA	UGOVORENA SREDSTVA	UGOVORENO / DODIJELJENO	TRAŽENA SREDSTVA	DOZNAČENA SREDSTVA	PLAĆENA SREDSTVA	PLAĆENO / UGOVORENO
CARDS 2003	29.366.415	28.685.856	97,7%	28.537.956	28.537.956	27.281.381	95,1%
CARDS 2004	46.573.630	44.065.285	94,6%	43.730.289	43.610.008	39.987.312	90,7%
PHARE 2005	73.141.000	63.985.408	87,5%	64.457.531	63.536.450	56.628.960	88,5%
PHARE 2006	64.148.500	54.669.487	85,2%	48.187.299	45.588.243	32.636.324	59,7%
ISPA	59.000.000	35.169.222	59,6%	25.548.113	20.846.023	14.175.086	40,3%
SAPARD	25.000.000	15.425.682	61,7%	13.960.234	13.960.233	12.083.170	78,3%
IPA Komponenta I 2007	44.554.000	14.471.405	32,5%	16.426.844	16.426.844	6.956.226	48,1%
IPA Komponenta I 2008	41.374.000	5.180.588	12,5%	8.695.604	8.586.654	5.034.104	97,2%
IPA Komponenta II 2007	2.653.020	439.135	16,6%	220.000	0	175.400	39,9%
IPA Komponenta IIIa - promet	53.500.500	149.111	0,3%	16.139.616	16.139.616	89.466	60,0%
IPA Komponenta IIIb - zaštita okoliša	53.499.750	92.048	0,2%	16.105.154	16.105.154	55.229	60,0%
IPA Komponenta IIIc - regionalna konkurentnost	35.349.750	1.355.250	3,8%	10.604.925	10.604.925	149.925	11,1%
IPA Komponenta IV - razvoj ljudskih potencijala	38.277.000	6.964.288	18,2%	12.739.055	12.739.055	1.255.955	18,0%
UKUPNO	566.437.565	270.652.764	47,8%	305.352.619	296.681.162	196.508.538	72,6%

Izvor: Ministarstvo financija

Također, Ministarstvo financija je tijekom 2009. godine ugostilo ukupno sedam delegacija država (Albanije, Armenije, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Kosova, Makedonije i Ukrajine) radi prezentiranja hrvatskog modela financijskog upravljanja pretprijetnim programima pomoći.

7.2 PRIPREMNE AKTIVNOSTI ZA DOBIVANJE DOZVOLE ZA RAD U SUSTAVU BEZ PRETHODNIH KONTROLA OD STRANE DELEGACIJE EUROPSKE UNIJE

Trenutno uspostavljeni i akreditirani sustav upravljanja europskim sredstvima je sustav uz prethodne kontrole Delegacije Europske unije što znači da prije bilo koje objave natječaja, natječajne dokumentacije, imenovanja odbora za izbor najboljeg ponuđača ili odabira najboljeg ponuđača, kompletna dokumentacija i poduzete aktivnosti moraju biti odobreni od strane Delegacije Europske unije.

Dobivanjem dozvole za rad, akreditirana tijela upravljat će projektima bez prethodne kontrole Delegacije Europske unije. U tu svrhu potrebno je ispuniti niz kriterija postavljenih od strane Europske komisije kojima se dokazuje spremnost i sposobnost institucija Republike Hrvatske za samostalno provođenje programa i projekata Europske unije. Dobivanje akreditacije za sustav bez prethodnih kontrola od strane Delegacije Europske unije jest i preduvjet za korištenje strukturnih fondova i Kohezijskog fonda kad Republika Hrvatska postane članica Europske unije.

Na temelju odredbi Financijskih sporazuma zaključenih između Vlade Republike Hrvatske i Europske komisije, Ministarstvo financija je tijekom 2009. godine aktivno sudjelovalo u pripremi Plana uspostave sustava upravljanja sredstvima iz fondova Europske unije bez prethodnih kontrola od strane Delegacije Europske unije u kojem su detaljno opisani koraci koje institucije Republike Hrvatske trebaju poduzeti prije slanja zahtjeva za akreditaciju sustava bez prethodnih kontrola od strane Delegacije Europske unije Europskoj komisiji.

S obzirom da u sustavu upravljanja nema više prethodne kontrole Delegacije Europske unije, također je neophodno bilo ojačati mehanizme kontrole unutar tijela uključenih u provedbu pretpripravnih programa EU-a, povećati broj stručnih kadrova uključenih u provedbu te educirati i usavršavati zaposlene na provedbi programa EU-a.

Stoga je Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ministra financija 28. svibnja 2009. godine donijela Odluku o aktivnostima koje ministarstva i ostale institucije uključene u provedbu programa IPA trebaju poduzeti do kraja 2009. godine s ciljem pripreme za početak akreditacije (dobivanja dozvole za rad) sustava upravljanja pretpripravnim programima Europske unije bez prethodne (ex-ante) kontrole od strane Delegacije Europske unije.

7.3 SUSTAV PRAĆENJA PROVEDBE PRETPRISTUPNOG PROGRAMA IPA I BUDUĆIH FONDOVA EUROPSKE UNIJE

Tijekom 2009. godine, Ministarstvo financija razvijalo je Informacijski sustav praćenja provedbe programa IPA (Management Information System - MIS). Navedeni sustav omogućuje učinkovito praćenje svih projekata financiranih putem komponenti I-IV IPA-e od ugovaranja do plaćanja, kao i praćenje zahtjeva za sredstvima upućenih Europskoj komisiji. Sustav obuhvaća i pokazatelje uspješnosti pojedinih projekata te uvelike olakšava pregled i kontrolu svih važnijih informacija. Navedeni sustav bit će podloga za uspostavu Informacijskog sustava praćenja instrumenata Kohezijske politike kad postanemo članica EU-a.

7.4 SUSTAV UPRAVLJANJA NEPRAVILNOSTIMA

U 2009. godini je Ministarstvo financija sukladno preporukama i mišljenjima Europskog ureda za borbu protiv prijevara (OLAF), izradilo „Nacionalnu strategiju suzbijanja prijevara za zaštitu financijskih interesa Europske unije u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2010. do 2012.godine“ i Akcijski plan za njezinu provedbu. Ciljevi i mjere navedeni u okviru Strategije usmjereni su na ostvarivanje učinkovite koordinacije zakonodavnih, upravnih i operativnih aktivnosti u Republici Hrvatskoj vezanih uz prevenciju, otkrivanje i sprječavanje nepravilnosti i prijevara te djelotvornu suradnju s OLAF-om, s ciljem zaštite financijskih interesa Europske unije.

Također, u suradnji s OLAF-om, tijekom 2009. godine provodile su se edukacije za predstavnike tijela strukture za borbu protiv prijevara na teme „Vještine intervjuiranja za istražitelje“, „Provođenje OLAF-ovih istraga“ i „Financijske istrage i EU fondovi“.

7.5 PRIPREMNE AKTIVNOSTI ZA KORIŠTENJE BUDUĆIH FONDOVA EUROPSKE UNIJE (STRUKTURNIH FONDOVA I KOHEZIJSKOG FONDA)

Kohezijska politika obuhvaća područja nadležnosti gotovo svih resornih tijela Vlade Republike Hrvatske s obzirom da se iz te proračunske stavke Europske unije financira socijalni i gospodarski razvoj (prometna, okolišna, energetska i druga infrastruktura, poduzetništvo, obrazovanje i zapošljavanje...). Predviđena financijska alokacija iz fondova Kohezijske politike za Republiku Hrvatsku za 2012. i 2013. godinu je 2,2 milijarde eura (za 2012. godinu 916 milijuna eura, a za 2013. godinu 1,3 milijarde eura).

Stoga je bilo neophodno utvrditi institucionalni okvir u kojem su obuhvaćene institucije koje su dobile dozvolu za rad u programu IPA. Ministarstvo financija je tijekom 2009. godine zajedno sa Središnjim državnim uredom za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova Europske unije koordiniralo pripremu nacrtu Strategije institucionalnog razvoja i jačanja kapaciteta te strategija organizacijskog razvoja za svaku instituciju predviđenu za rad s budućim fondovima EU-a s detaljnim prikazom sadašnjeg stanja i prijelaza na provedbu budućih fondova EU-a, uključujući procjenu potrebnih zaposlenika i edukacija do 2013. godine temeljenu na procjenama rada i poslova koji nas očekuju u budućem razdoblju.

Tijekom 2009. godine također su bili vođeni pregovori s Europskom komisijom o nacrtu Strateškog referentnog okvira za razdoblje od 2012. do 2013. godine i pojedinih operativnih programa u kojima se predlažu područja ulaganja, a ona se moraju temeljiti na kvalitetnim projektima.

7.6 OSPOSOBLJAVANJE ZAPOSLENIH U PODRUČJU UPRAVLJANJA FONDOVIMA EUROPSKE UNIJE

Zbog važnosti ulaganja dodatnih napora u daljnje osposobljavanje i uključivanje novih kadrova u sustav, vodeći računa o mnogostruko povećanom iznosu financijskih sredstava koji će nam se prvo naći na raspolaganju u 2012. i 2013. godini, Ministarstvo financija je tijekom 2009. godine u suradnji s Kraljevinom Danskom razvilo sveobuhvatni program edukacije iz područja pripreme, financijskog upravljanja i kontrole te nadgledanja projekata koji su već u provedbi za zaposlenike institucija koje su trenutno uključene u pretpristupne programe EU-a ili će upravljati sredstvima iz strukturnih fondova i Kohezijskog fonda nakon pristupanja RH-a Europskoj uniji. Ukupno su osposobljena 42 državna službenika koja su dobila certifikate predavača.

U okviru poslova koje obavlja Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) održane su brojne obrazovne aktivnosti (seminari, radionice, prezentacije, konzultacije) s ciljem prenošenja specifičnih znanja i vještina iz područja pripreme, ugovaranja i provedbe projekata. Ciljne skupine za navedene aktivnosti su primarno bili zaposleni u tijelima državne i javne uprave koja se bave provedbom projekata financiranih iz programa pomoći EU-a.

7.7. PRISTUPNI PREGOVORI I PROJEKTI IZ PROGRAMA POMOĆI EU-a

Tijekom 2009. godine intenzivno se nastavilo s radom na procesu pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji. Od početka pregovora o pristupanju pa do kraja 2009. godine otvoreno je 28 poglavlja od kojih je 17 i privremeno zatvoreno. Ministarstvo financija je sudjelovalo u pregovorima kao nositelj ili sunositelj sedamnaest poglavlja pregovora. Pri tome je nositeljem pregovora bilo u sljedećim poglavljima: 9. Financijske usluge, 16. Oporezivanje, 29. Carinska unija, 32. Financijski nadzor i 33. Financijske i proračunske odredbe.

U poglavlju 9. Financijske usluge, za koje je 9. lipnja 2009. godine Republika Hrvatska predala EU-u dokumente za ispunjavanje mjerila za zatvaranje, privremeno su zatvoreni pregovori na pristupnoj konferenciji održanoj 27. studenog 2009. godine.

Poglavlje 16. Oporezivanje tijekom 2009. godine je bilo u fazi usvajanja zajedničkog pregovaračkog stajališta u Vijeću Europe te je bilo blokirano od strane Republike Slovenije. Nakon dogovora Republike Hrvatske i Republike Slovenije o deblokadi hrvatskih pristupnih pregovora s EU-om i nastavku pregovora o rješavanju graničnog prijepora, poglavlje je otvoreno na pristupnoj konferenciji, koja je održana 2. listopada 2009. godine. U Zajedničkom stajalištu EU-a za ovo poglavlje utvrđena su tri mjerila za zatvaranje poglavlja.

Poglavlje 29. Carinska unija tijekom 2009. godine također je bilo blokirano od strane Republike Slovenije te su pregovori u ovom poglavlju nakon deblokade pristupnih pregovora privremeno zatvoreni na pristupnoj konferenciji s Republikom Hrvatskom, koja je održana 2. listopada 2009. godine.

Poglavlje 32. Financijski nadzor bilo je otvoreno tijekom 2008. godine te su utvrđena mjerila za zatvaranje. Za navedeno poglavlje RH je 19. lipnja 2009. godine predala EU-u dokumente za ispunjavanje mjerila za zatvaranje.

Poglavlje 33. Financijske i proračunske odredbe otvoreno je tijekom 2007. godine te je utvrđeno jedno mjerilo za zatvaranje, na čijem se ispunjavanju intenzivno radilo tijekom 2009. godine. Pravna stečevina u ovom području je izravno obvezujuća i ne zahtijeva transponiranje u nacionalno zakonodavstvo

Nadalje, doneseni su svi zakoni iz nadležnosti Ministarstva financija, predviđeni Nacionalnim programom za pristupanje Europskoj uniji za 2009. godinu. Ti zakoni su: Zakon o trošarinama, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodanu vrijednost, Zakon o potrošačkom kreditiranju, Zakon o igrama na sreću, Zakon o platnom prometu, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o kreditnim institucijama te Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju depozita.

U nastavku donosimo pregled zakonskih i podzakonskih akata kojima se zakonodavstvo RH-a usklađivalo s propisima EU-a iz djelokruga Ministarstva financija u 2009. godini.

Tablica 7.2. Pregled propisa kojima se zakonodavstvo RH-a usklađuje s propisima EU-a iz djelokruga Ministarstva financija za 2009. godinu

POPIS OBJAVLJENIH ZAKONA KOJIMA SE ZAKONODAVSTVO REPUBLIKE HRVATSKE USKLAĐUJE S PROPISIMA EUROPSKE UNIJE IZ DJELOKRUGA MINISTARSTVA FINACIJA - ZA 2009. GODINU					
BR.	ZAKONODAVNE MJERE	INSTITUCIJA	VLADA REPUBLIKE HRVATSKE	HRVATSKI SABOR	NARODNE NOVINE
1	Zakon o trošarinama	MFIN-CU	08.06.2009.	03.07.2009.	83/09
2	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodanu vrijednost	MFIN-PU	02. 07. 2009.	10. 07. 2009.	87/09
3	Zakon o potrošačkom kreditiranju	MFIN	21.05.2009.	19.06.2009.	75/09
4	Zakon o igrama na sreću	MFIN-PU	02. 07. 2009.	10. 07. 2009.	87/09
5	Zakon o izmjeni Carinskog zakona	MFIN-CU	25.03.2009.	03.04.2009.	45/09
6	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o obveznim osiguranjima u prometu	MFIN	26.02.2009.	13.03.2009.	36/09
7	Zakon o platnom prometu	MFIN-HNB	10.09.2009.	23.10.2009.	133/09
8	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o kreditnim institucijama	MFIN-HNB	21.11.2009.	11.12. 2009.	153/09
9	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju depozita	MFIN-HNB	21.11.2009.	11.12. 2009.	153/09

POPIS OBJAVLJENIH PODZAKONSKIH AKATA KOJIMA SE ZAKONODAVSTVO REPUBLIKE HRVATSKE USKLAĐUJE S PROPISIMA EUROPSKE UNIJE IZ DJELOKRUGA MINISTARSTVA FINACIJA - DO 31. PROSINCA 2009. GODINE

BR.	PODZAKONSKE MJERE	INSTITUCIJA	VLADA REPUBLIKE HRVATSKE	NARODNE NOVINE
I. KVARTAL				
1	Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe za provedbu Carinskog zakona	MFIN-CU	26.06.2009.	76/09
2	Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija	MFIN	08.01.2009.	07/09
3	Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o uvjetima i postupcima za ostvarivanje oslobođenja od plaćanja carine	MFIN-CU	17.12.2009.	153/09
4	Odluka o objavljivanju popisa pravila o državnim potporama	MFIN	22.01.2009.	12/09
5	Odluka o objavljivanju općih pravila o skupnim izuzećima u području državnih potpora	MFIN	18.03.2009.	37/09
6	Odluka o objavljivanju pravila o državnoj potpori u obliku jamstva	MFIN	25. 03.2009.	39/09
7	Odluka o objavljivanju pravila privremenog okvira za mjere državnih potpora kojima se podupire pristup financiranju u trenutnoj financijskoj i gospodarskoj krizi	MFIN	07. 05.2009.	56/09
8	Pravilnik o porezu na dodanu vrijednost	MFIN	//	149/09

Izvor: Ministarstvo financija

Republika Hrvatska je, kao zemlja kandidatkinja za članstvo u Europskoj uniji, korisnica pretprijetnih programa kao što su CARDS, Phare i IPA koji su namijenjeni javnom sektoru te nevladinim organizacijama a svrha im je pružiti pomoć državama kandidatkinjama i državama potencijalnim kandidatkinjama u njihovom usklađivanju s pravnom stečevinom Europske unije i njezinoj provedbi, te u područjima kao što su poljoprivreda, zaštita okoliša i promet.

Tijekom 2009. godine u Ministarstvu financija provodila su se 4 projekta iz programa PHARE 2006 i IPA 2007 TAF u vrijednosti od 10,2 milijuna eura te je u tijeku bila priprema natječajne dokumentacije za 11 projekata iz programa IPA 2007, IPA 2007 TAF, IPA 2008 FPP RAC i IPA 2009 u vrijednosti od 10,4 milijuna eura.

U nastavku donosimo detaljan pregled projekata Ministarstva financija financiranih iz programa pomoći Europske unije koji su bili u fazi pripreme i provođenja u 2009. godini:

Tablica 7.3. Projekti iz programa pomoći Europske unije u nadležnosti Ministarstva financija u fazi pripreme i provedbe u 2009. godini

Naziv projekta	Svrha projekta	Proračun i vrsta ugovora u 000 EUR	Status projekta u 2009
Ministarstvo financija- uži dio			
Phare 2006 Poboljšanje proračunskih procesa u cilju učinkovitog financijskog upravljanja	Učinkovit i održiv sustav financijskog upravljanja temeljen na modernim instrumentima i mehanizmima oblikovanim prema standardima Europske unije.	Tehnička pomoć i nabava 4.095	Faza provedbe
IPA 2007 TAF Jačanje sustava AFCOS u cilju zaštite financijskih interesa EU-a	Razvoj sustava AFCOS u Republici Hrvatskoj koji bi omogućio koordinaciju svih zakonodavnih, administrativnih i operativnih aktivnosti koje se provode u svrhu zaštite financijskih interesa EU-a i suradnje s OLAF-om.	Twinning Light 250	Početak natječajne procedure
IPA 2007 TAF Jačanje administrativnog kapaciteta u cilju implementacije odredbi o upravljanju vlastitim sredstvima EU-a	Priprema proceduralnih pravila za učinkovitu koordinaciju i funkcioniranje sustava za upravljanje vlastitim sredstvima EU-a koja bi omogućila ispravnu implementaciju pravila za vlastita sredstva.	Twinning Light 250	Završetak natječajne procedure i faza provedbe
IPA 2007 TAF Daljnje jačanje sustava unutarnje financijske kontrole u javnom sektoru u Republici Hrvatskoj	Daljnje jačanje sustava unutarnje financijske kontrole u Republici Hrvatskoj, poboljšanjem metodoloških alata u upravljanju financijama i unutarnjoj reviziji te koordinativne uloge Središnje harmonizacijske jedinice.	Twinning Light 250	Završetak natječajne procedure
IPA 2007 TAF Jačanje administrativnog kapaciteta Ministarstva financija u odnosu na provedbu nove zakonske regulative iz područja koncesija i javno-privatnog partnerstva	Implementacija koherentnog i transparentnog sustava za koncesije i javno-privatno partnerstvo u Republici Hrvatskoj, koji će se temeljiti na novom zakonu za koncesije i javno-privatno partnerstvo, novom institucionalnom okviru te praksi Europske unije.	Twinning Light 250	Početak natječajne procedure
IPA 2007 Okvirni ugovor Potpora NDO-u/NF-u u implementaciji SAPARD-a i IPA Komponente V ruralni razvoj	Potpora Nacionalnom fondu u uspostavi učinkovitog sustava upravljanja i nadzora IPARD programa u svrhu garancije legalnosti i ispravnosti izvršenih transakcija	Okvirni ugovor 105, 470	Početak natječajne procedure
IPA 2007 Okvirni ugovor Potpora NDO-u/NF-u u daljnjem razvoju decentraliziranog sustava upravljanja s ciljem uspostave potpuno decentraliziranog sustava upravljanja	Potpora Nacionalnoj dužnosnici za ovjeravanje i Nacionalnom fondu u daljnjem razvoju decentraliziranog sustava upravljanja s ciljem uspostave potpuno decentraliziranog sustava upravljanja	Okvirni ugovor 186	Završetak natječajne procedure i početak i faza provedbe
Porezna uprava			
PHARE 2005 Pomoć Poreznoj upravi u razvoju aktivnosti koje proizlaze iz Fiskalnih nacрта	Uspostava sustava razmjene informacija o PDV-u (sustav VIES) i efikasno upravljanje tim sustavom kroz prilagodavanjem postojećeg nacionalnog informacijskog sustava	Twinning i Tehnička pomoć 3.000	Projekt je završio u svibnju 2009.
PHARE 2006 Jačanje i poboljšanje funkcije informacijske tehnologije Porezne uprave s ciljem postizanja standarda Europske unije na području PDV-a	Daljnji razvoj i unapređenje sustava VIES razvojem novih funkcionalnosti i modula (VAT- Refund/ Povrat PDV-a, VoES/PDV na elektroničke usluge, unaprijeđeni VIES, One Stop Shop/1SS, e-forms/e-obraci)	Twinning i Tehnička pomoć 3.000	Faza provedbe

IPA 2008 FPP RAC Jačanje Porezne uprave u borbi protiv korupcije	Jačanje transparentnosti Porezne uprave u području detektiranja i progona korupcijskih prekršaja.	Twinning Light 230.000	Početak natječajne procedure
IPA 2008 FPP RAC Jačanje administrativnih kapaciteta hrvatske Porezne uprave na području razmjene informacija vezanih za oporezivanje dohotka od štednje u obliku kamata	Razmjena informacija i razvoj informatičkog sustava vezano za prihod od štednje u svrhu borbe protiv poreznih utaja.	Twinning Light 230.000	Početak natječajne procedure
IPA 2009 Jačanje kapaciteta Porezne uprave u području nadzora	Jačanje Porezne uprave u području nadzora poreza i borbe protiv poreznih prijevara u skladu s najboljom praksom Europske unije.	Twinning 1.000	Početak natječajne procedure
IPA 2010 Jačanje administrativne i institucionalne sposobnosti Porezne uprave na području primjene PDV-a na zajedničkom tržištu Europske unije	Jačanje administrativnog i institucionalnog kapaciteta Porezne uprave u cilju uspješne provedbe propisa o PDV-u zajedničkog tržišta EU-a.	Twinning 800	Početak programiranja projekta
Carinska uprava			
PHARE 2006 Integracija informatičkih sustava Carinske uprave Republike Hrvatske s carinskim informatičkim sustavima Europske unije	Osiguranje potpune kompatibilnosti i međusobne povezanosti IT sustava Carinske uprave Republike Hrvatske s odgovarajućim IT sustavima Europske unije.	Twinning light, Tehnička pomoć, Nabava 6.450	Faza provedbe
IPA 2007 Razvoj sustava carinskih laboratorija u Republici Hrvatskoj	Daljnji razvoj carinskih laboratorija kako bi se ostvario operativni kapacitet sukladan zahtjevima Europske unije.	Twinning i Nabava 2.900	Početak natječajne procedure
IPA 2007 Nabava opreme za mobilne jedinice Carinske uprave Republike Hrvatske u svrhu borbe protiv krijumčarenja	Jačanje carinske kontrole i nadzora na području carinske zone Republike Hrvatske	Nabava 4.700	Početak natječajne procedure
IPA 2008 FPP RAC Jačanje antikorupcijskih aktivnosti Carinske uprave	Pomoć Carinskoj upravi pri implementaciji antikorupcijskog programa putem prilagodbe sustava prevencije korupcije standardima EU-a te provedbom najefikasnijih metoda suzbijanja korupcije	Twinning Light 230.000	Početak natječajne procedure

Izvor: Ministarstvo financija

Tijekom 2009. godine uspješno je završeno 5 projekata Ministarstva financija ukupne vrijednosti 13,6 milijuna eura. Riječ je o sljedećim projektima:

- CARDS 2004 „Jačanje strukture unutarnje financijske kontrole u Republici Hrvatskoj“
 - o Projekt je trajao od travnja 2006. godine do siječnja 2009. godine. Ovim projektom uspostavljena je potpuna usklađenost s međunarodnim standardima i najboljom praksom Europske unije u području unutarnje revizije i financijskog upravljanja i kontrole (FMC). Projekt je realiziran putem tehničke pomoći i ugovora o nabavi. Vrijednost projekta je 1,5 milijuna eura.
- PHARE 2006 PPF „Daljnje jačanje Tijela za ovjeravanje programa SAPARD i tehnička pomoć za Tijelo za reviziju programa IPA“
 - o Projekt je trajao od kolovoza 2008. godine do kolovoza 2009. godine. Ovim projektom pružena je pomoć u pripremi sustava za reviziju programa SAPARD/IPARD te tehnička pomoć kod uspostave Tijela za reviziju programa IPA. Vrijednost projekta iznosi 198 tisuća eura.
- PHARE 2006 PPF „Razvoj sustava unutarnjih financijskih kontrola u Državnoj riznici“
 - o Projekt je trajao od siječnja do lipnja 2009. godine. Ovim projektom razvijen je učinkovit sustav internih financijskih kontrola u Državnoj riznici u skladu s međunarodnim standardima. U sklopu projekta uspješno su razvijeni operativni procesi i procedure te je obavljena analiza rizika, revizorskog traga i ostalih elemenata nužnih za uspostavu sveobuhvatnog sustava javne unutarnje financijske kontrole u sklopu Državne riznice. Vrijednost ovog twinning light projekta iznosi 206 tisuća eura.

- PHARE 2005 „Pomoć Poreznoj upravi u razvoju aktivnosti koje proizlaze iz Fiskalnih nacрта”
 - o Projekt je trajao od prosinca 2007. do svibnja 2009. godine. Ovim projektom stvoreni su preduvjeti za uvođenje sustava razmjene informacija o PDV-u (sustav VIES) i efikasno upravljanje tim sustavom prilagođavanjem postojećeg nacionalnog informacijskog sustava, pri čemu izgradnja tog sustava predstavlja preduvjet za ulazak u EU. Projekt je realiziran putem twinning-a i ugovora o uslugama, a vrijednost projekta iznosi 3 milijuna eura.
- PHARE 2005 „Međusobna povezanost sustava informacijske tehnologije s carinskim sustavima EU-a”
 - o Projekt je trajao od rujna 2007. godine do lipnja 2009. godine. Ovaj projekt ukupne je vrijednosti 8,7 milijuna eura a realiziran je putem 6 komponenti: EMCS razvoj – potpora menadžmentu – twinning; EMCS faza 2 razvoj softvera – usluge; 3. NCTS provedba- potpora menadžmentu – twinning; NCTS provedba - nadogradnja nacionalne tranzitne aplikacije razvoj softvera – usluge; TARIC prilagodba- potpora menadžmentu – twinning; TARIC prilagodba – razvoj softvera – usluge, koje su uspješno provedene i završene. Ovim projektom postignuto je jačanje operativnog kapaciteta Carinske uprave Republike Hrvatske u području kontrole provoza i kontrole kretanja robe na koju se primjenjuju posebni porezi, u svrhu osiguranja potpune kompatibilnosti i međusobne povezanosti IT sustava Carinske uprave Republike Hrvatske s odgovarajućim IT sustavima Europske unije. Tako su u sklopu navedenih potprojekata razvijeni carinski informacijski sustavi interkonektivnosti i to novi kompjuterizirani provozni postupak (NCTS), carinska tarifa Zajednice (TARIC) i sustav nadzora kretanja trošarinske robe - faza 2 (EMCS Phase 2).

U 2009. godini u fazi provedbe bili su sljedeći projekti:

- PHARE 2006 „Jačanje i poboljšanje funkcije informacijske tehnologije u Poreznoj upravi s ciljem postizanja standarda Europske unije na području PDV-a”
 - o Projekt se realizira putem twinninga i ugovora o uslugama. Aktivnosti projekta uključivale su daljnji razvoj i unapređenja sustava VIES razvojem novih funkcionalnosti i novih modula (VAT-Refund/Povrat PDV-a, VoES/PDV na elektroničke usluge, unaprijeđeni VIES, One Stop Shop/1SS, e-forms/e-obraci).
- PHARE 2006 „Integracija hrvatskih carinskih informatičkih sustava s Carinskim informatičkim sustavima EU-a”
 - o Projekt se sastoji od sljedećih potprojekata: ITMS provedba – twinning, ITMS – Razvoj softvera, NCTS II – Razvoj softvera, ECS provedba – twinning, EMCS & AEO – twinning, EMCS faza 3 – razvoj softvera, CCN/CSI provedba - nabava opreme. Svrha ovog projekta je nastavak razvoja carinskih sustava interkonektivnosti koji su neophodni za razmjenu informacija s tijelima EU-a i zemljama članicama EU-a. U okviru projekta razvijaju se sustavi: Gospodarski modul NCTS-a, Sustav kontrole izvoza (ECS), Sustav integriranog upravljanja tarifom (ITMS), faza 3 EMCS-a i Sustav CCN/CSI (Zajednička komunikacijska mreža/zajedničko sistemsko sučelje).

U cilju daljnjeg jačanja operativne sposobnosti i administrativnih kapaciteta, kontinuirano su se nastavile aktivnosti na programiranju, pripremi natječajne dokumentacije i provedbi natječajne procedure za projektne prijedloge koji bi se financirali iz prepristupnih fondova Europske unije IPA 2007-2010.

- IPA 2007 – u sklopu ovog programa je sukladno planu nabave i u suradnji sa stručnom službom uspješno pripremljena natječajna dokumentacija i provedena natječajna procedura te su odabrani ponuđači za projekt „Razvoj carinskog laboratorija”. Natječajna procedura za projekt „Razvoj carinskog laboratorija” – Ugovor za nabavu opreme za carinski laboratorij završena je u 2010. godini.
- IPA TAF 2008 – iz ovog programa izrađena su dva twinning light projektne prijedloga:
 - o „Jačanje Porezne uprave u borbi protiv korupcije” i
 - o „Jačanje administrativnih kapaciteta hrvatske Porezne uprave na području razmjene informacija vezanih za oporezivanje dohotka od štednje u obliku kamata”.

- IPA 2009 – iz ovog programa odobreno je financiranje twinning projekta
 - o „Jačanje administrativnog kapaciteta na području nadzora”, na temelju kojeg se očekuju daljnja poboljšanja rada u primjeni strateškog pristupa nadzoru, modernih i s Europskom unijom kompatibilnih postupaka, metoda i tehnika rada, primjeni elektroničkog nadzora, nadzora poreza na dodanu vrijednost i borbi protiv poreznih utaja.
- IPA 2010 – iz ovog programa izrađen je i twinning projektni prijedlog
 - o „Jačanje administrativne i institucionalne sposobnosti Porezne uprave na području primjene PDV-a na zajedničkom tržištu Europske unije”.

Osim navedenih, završen je i projekt koji se financirao putem tehničke pomoći Vlade Nizozemske – MATRA „Upravljanje rizicima u Poreznoj upravi – analiza rizika s ciljem odabira poreznih obveznika za nadzor“. Projektom su putem 6 konkretnih aktivnosti obuhvaćena područja koja se odnose na upravljanje rizicima prilikom planiranja poreznog nadzora, razvoj pokazatelja neophodnih za odabir poreznih obveznika za nadzor kao i izrada nacrtu plana nadzora za 2010. godinu. Nastavno na ovaj projekt je u suradnji sa stručnjacima iz nizozemske porezne i carinske uprave realiziran i projekt MATRA-FLEX „Izrada plana nadzora za 2010. godinu”.

Osim u programima pomoći, Republika Hrvatska sudjeluje i u Programima Zajednice, koji se odnose na aktivnosti koje provodi Europska unija kako bi promicala suradnju među državama članicama u različitim područjima povezanim s politikama Zajednice. U načelu, programi su namijenjeni isključivo državama članicama na temelju posebne stavke u Općem proračunu Europske unije. Republika Hrvatska kao zemlja kandidatkinja ne pridonosi proračunu Europske unije i kao takva je dužna platiti članarinu za sudjelovanje u Programima Zajednice. Ministarstvo financija nadležno je za programe Customs i Fiscalis. Program Customs obuhvaća koordinaciju rada carinskih službi u zemljama članicama. Program Fiscalis namijenjen je poboljšanju poreznog sustava na unutrašnjem tržištu poticanjem suradnje na području porezne politike.

8. ODREDNICE
POREZNE I CARINSKE
POLITIKE U 2009. GODINI

8.1. ZAKONODAVNI OKVIR

Tijekom 2009. godine provedene su značajne aktivnosti u zakonodavstvu u području poreza i carina vezane najviše uz daljnje usklađivanje hrvatskih zakona s pravnom stečevinom Europske unije. U nastavku su dane glavne odrednice koje su utjecale na kretanja fiskalne politike u 2009. godini.

8.1.1. Porez na dodanu vrijednost

Radi usklađenja s Direktivom 2006/112/EZ te Direktivom 86/560/EEZ donesen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodanu vrijednost¹ koji je stupio na snagu 1. siječnja 2010. godine i kojim je izvršeno djelomično usklađivanje s Direktivom 2006/112/EZ u području predmeta oporezivanja, mjesta oporezivanja usluga, porezne osnovice pri uvozu, oslobođenja od plaćanja poreza na dodanu vrijednost, posebnih postupaka oporezivanja porezom na dodanu vrijednost, što se odnosi na oporezivanje rabljenih dobara i povrata poreza na dodanu vrijednost inozemnim poduzetnicima i fizičkim osobama.

Objavljen je Pravilnik o porezu na dodanu vrijednost² čijim je stupanjem na snagu 1. siječnja 2010. godine, prestao važiti Pravilnik o porezu na dodanu vrijednost³. Navedenim Pravilnikom o porezu na dodanu vrijednost detaljnije se uređuje primjena Zakona o porezu na dodanu vrijednost, posebice u dijelu izvršenog usklađivanja s Direktivom 2006/112/EZ.

Donesen je i Zakon o izmjeni Zakona o porezu na dodanu vrijednost⁴, radi promjene stope poreza na dodanu vrijednost od 22 posto na stopu od 23 posto koji je stupio na snagu 1. kolovoza 2009. godine. S obzirom na izmjenu Zakona o porezu na dodanu vrijednost donesen je i Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o porezu na dodanu vrijednost⁵ koji je stupio na snagu 7. kolovoza 2009. godine.

Objavljen je Zakon o naknadi za pružanje usluga u pokretnim elektroničkim komunikacijskim mrežama⁶ koji je stupio na snagu 1. kolovoza 2009. godine, a u vezi s tim donesen je i Pravilnik o obliku i sadržaju Izvješća o pruženim uslugama u pokretnim elektroničkim komunikacijskim mrežama⁷, koji je stupio na snagu 7. kolovoza 2009. godine.

Radi daljnje prilagodbe hrvatskog Zakona o porezu na dodanu vrijednost pravnoj stečevini Europske unije nastavljene su projektne aktivnosti u okviru Programa PHARE 2006 – Twinning projekt te su se obavljale pripremne radnje za izmjenu Zakona o porezu na dodanu vrijednost kojim će se izvršiti potpuno usklađivanje s Direktivama Europske unije na području oporezivanja porezom na dodanu vrijednost.

¹ Narodne novine, broj 87/2009

² Narodne novine, broj 149/2009

³ Narodne novine, broj 60/1996, 113/1999, 7/1999, 112/1999, 119/1999-ispisak, 44/2000, 63/2000, 80/2000, 109/2000, 54/2001, 58/2003, 198/2003, 55/2004, 77/2004-ispisak, 153/2005, 79/2007, 34/2008 i 97/2009

⁴ Narodne novine, broj 94/2009

⁵ Narodne novine, broj 97/2009

⁶ Narodne novine, broj 94/2009

⁷ Narodne novine, broj 97/2009

8.1.2. Porez na dohodak

Zbog donošenja novog Zakona o doprinosima⁸ koji se primjenjuje od 1. siječnja 2009. godine donesen je Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o porezu na dohodak⁹ kojim su izmijenjeni obrasci ID, IDD i IDD-1.

Nadalje, Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o porezu na dohodak¹⁰ propisane su odredbe o uvođenju osobnog identifikacijskog broja (OIB-a) u sve obrasce i evidencije propisane za porez na dohodak te izmjene Obrazaca IP, ID-1 i Potvrde o isplaćenom primitku zbog uvođenja posebnog poreza na plaće, mirovine i druge primitke. Izmijenjen je i Prilog UPO koji je sastavni dio porezne prijave – Obrasca DOH zbog promjene osobnog odbitka u tijeku 2008. godine, što je rezultiralo i drukčijim utvrđivanjem godišnje porezne osnovice za 2009. godinu. Nadalje, u neznatnom dijelu izmijenjen je i Obrazac DPOM, a zbog propisivanja novog načina utvrđivanja broja dana koje su pomorci na brodovima u međunarodnoj plovidbi proveli na izobrazbi. Pravilnikom se uvode i nove odredbe u svezi isplata odšteta zbog posljedica nesreće na radu kao i primjena poreznih propisa pri isplatama plaća u nagodbama sklopljenim s nadležnim državnim odvjetništvom u postupcima za mirno rješenje spora i u nagodbama postignutim u postupcima mirenja u individualnim radnim sporovima prema Zakonu o mirenju.

Pravilnikom o izmjenama Pravilnika o djelatnostima iznajmljivanja stanova, soba i postelja putnicima i turistima te organiziranja kampova koje će se paušalno oporezivati, o visini paušalnog poreza i načinu plaćanja paušalnog poreza¹¹ uvedena je obveza iskazivanja osobnog identifikacijskog broja (OIB-a) na Evidenciji o prometu – Obrascu EP – koji je sastavni dio tog Pravilnika.

8.1.3. Porez na dobit

Pravilnik o izmjenama Pravilnika o porezu na dobit¹² stupio je na snagu 1. siječnja 2010. godine, a njime se sustav poreza na dobit, osobito u dijelu prijave poreza na dobit – Obrasca PD, usklađuje s odredbama Zakona o osobnom identifikacijskom broju¹³ odnosno uvedena je obveza iskazivanja osobnog identifikacijskog broja (OIB-a) na prijavi poreza na dobit – Obrascu PD.

S obzirom na Zakon o područjima posebne državne skrbi¹⁴, Zakon o brdsko-planinskim područjima¹⁵ te Zakon o obnovi i razvoju Grada Vukovara¹⁶ donesen je Pravilnik o načinu ostvarivanja porezne olakšice obveznika poreza na dobit na području posebne državne skrbi¹⁷, Pravilnik o načinu ostvarivanja porezne olakšice obveznika poreza na dobit na brdsko-planinskim područjima¹⁸ te Pravilnik o načinu ostvarivanja porezne olakšice obveznika poreza na dobit na području Grada Vukovara¹⁹. Navedenim Pravilnicima detaljnije se uređuje način ostvarivanja prava na poreznu olakšicu obveznika poreza na dobit koji obavljaju djelatnost na područjima posebne državne skrbi, brdsko-planinskim područjima te području Grada Vukovara.

Također, donesen je Pravilnik o izmjenama Pravilnika o sadržaju evidencije državne potpore za obrazovanje i izobrazbu²⁰ kojim je izmijenjen Pravilnik o sadržaju evidencije državne potpore za obrazovanje i izobrazbu²¹ budući da je tijekom 2008. godine izmijenjen i dopunjen Zakon o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu²² a koji je u nadležnosti Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva. Naime, na način i pod uvjetima propisanim navedenim propisima, osnovica poreza na dobit može se u prijavi poreza na dobit umanjiti za državnu potporu za obrazovanje i izobrazbu.

⁸ Narodne novine, broj 84/08 i 152/08

⁹ Narodne novine, broj 2/2009

¹⁰ Narodne novine, broj 146/2009

¹¹ Narodne novine, broj 148/2009

¹² Narodne novine, broj 146/2009

¹³ Narodne novine, broj 60/2008

¹⁴ Narodne novine, broj 86/2008

¹⁵ Narodne novine, broj 12/2002, 32/2002, 117/2003, 42/2005, 90/2005 i 80/2008

¹⁶ Narodne novine, broj 44/2001, 90/2005, 80/2008 i 38/2009

¹⁷ Narodne novine, broj 53/2009

¹⁸ Narodne novine, broj 53/2009

¹⁹ Narodne novine, broj 53/2009

²⁰ Narodne novine, broj 13/2009

²¹ Narodne novine, broj 12/2008

²² Narodne novine, broj 109/2007 i 152/2008

8.1.4. Posebni porez na plaće, mirovine i druge primitke te posebni porez na primitke od samostalne djelatnosti i ostale primitke

1. kolovoza 2009. stupio je na snagu Zakon o posebnom porezu na plaće, mirovine i druge primitke²³ kojim se kao izvanredni porez radi prevladavanja gospodarske krize u Republici Hrvatskoj u porezni sustav uvodi posebni porez na plaće, mirovine i druge primitke. Na temelju toga Zakona donesen je Pravilnik o posebnom porezu na plaće, mirovine i druge primitke²⁴ kojim se detaljnije propisuje način provedbe navedenog Zakona, te sadržaj i oblik izvješća o isplaćenim primicima i uplaćenom posebnom porezu. Iz istih razloga donesen je i Zakon o posebnom porezu na primitke od samostalne djelatnosti i ostale primitke²⁵, koji je stupio na snagu 1. listopada 2009., a na temelju njega i Pravilnik kojim se također propisuju način njegove provedbe te sadržaj i oblik izvješća o isplaćenim odnosno naplaćenim primicima i obračunatom odnosno uplaćenom posebnom porezu²⁶.

8.1.5. Igre na sreću i nagradne igre

U 2009. godini donesen je novi Zakon o igrama na sreću²⁷ koji je stupio na snagu 1. siječnja 2010. godine. Jedan od razloga donošenja novog Zakona o igrama na sreću bilo je usklađivanje s pravnom stečevinom Europske unije u dijelu koji se odnosi na sprječavanje pranja novca i financiranje terorizma pa su stoga navedene odredbe i ugrađene u Zakon o igrama na sreću.

8.1.6. Porezni postupak

U skladu s odredbama Općeg poreznog zakona²⁸ koji se primjenjuje od 1. siječnja 2009. godine doneseni su sljedeći podzakonski akti:

- Pravilnik o postupanju u dobroj vjeri sudionika porezno-pravnog odnosa, gospodarskoj cjelini te obrascima prijave činjenica za koje postoji obveza prijavljivanja i izjave o izvorima stjecanja imovine²⁹. Donošenje navedenog Pravilnika, kojim se, između ostalog, propisuje vrsta imovine i podaci o imovini fizičkih osoba koje će Porezna uprava prikupljati u svrhu praćenja stanja imovine fizičke osobe i izvora njezinog stjecanja, jedan je od preduvjeta za realizaciju projekta formiranja imovinske kartice.
- Pravilnik o obliku, sadržaju, roku i načinu dostave poslovnih knjiga, evidencija i izvješća koji se čuvaju u elektroničkom obliku³⁰. Pravilnikom se propisuje način dostave podataka bitnih za utvrđivanje porezne osnovice (poslovne knjige, evidencije i slično) koje porezni obveznici vode u elektroničkom obliku putem računalnih datoteka, format i sadržaj datoteka te način čuvanja i zaštite navedenih elektroničkih zapisa.
- Pravilnik o utvrđivanju visine nagrada i naknada troškova zastupniku po službenoj dužnosti³¹. Navedenim Pravilnikom regulirano je postavljanje zastupnika po službenoj dužnosti od strane poreznog tijela, te zastupnika po službenoj dužnosti kojeg postavlja nadležni sud na zahtjev poreznog tijela, a u skladu s odredbama Općega poreznog zakona.

Sva tri navedena podzakonska akta na snazi su i primjenjuju se od 22. svibnja 2009. godine.

²³ Narodne novine, broj 94/2009

²⁴ Narodne novine, broj 96/2009

²⁵ Narodne novine, broj 119/2009

²⁶ Narodne novine, broj 131/2009

²⁷ Narodne novine, broj 87/2009

²⁸ Narodne novine, broj 148/2009

²⁹ Narodne novine, broj 59/2009

³⁰ Narodne novine, broj 59/2009

³¹ Narodne novine, broj 59/2009

8.1.7. Doprinosi za obvezna osiguranja

Zakonom o izmjeni Zakona o doprinosima³² izmijenjena je odredba članka 78. Zakona o doprinosima³³ u dijelu koji propisuje koeficijent za izračun mjesečne osnovice za obračun doprinosa za osiguranike po osnovi samostalnih djelatnosti – samostalne umjetnike kojima se doprinosi plaćaju iz državnog proračuna te je, umjesto koeficijenta 1,2 propisan koeficijent 0,8. Temeljem navedene izmjene Zakona o doprinosima, usklađeni su tekstovi Pravilnika o doprinosima i Naredbe o iznosima osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja za 2009. godinu³⁴.

Doneseni su Naredba o iznosima osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja za 2010. godinu³⁵, Pravilnik o načinu izvješćivanja, obliku i sadržaju te roku podnošenja izvješća o obračunanom dodatnom doprinosu za zdravstveno osiguranje³⁶, Pravilnik o načinu plaćanja i izvješćivanja te postupku i ovlaštenju za nadzor obračunavanja i plaćanja prihoda po osnovi obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti³⁷ te Pravilnik o postupku prijetoja tražbine po osnovi prava na povrat isplaćene naknade plaće i prava na naknadu plaće s obvezom po osnovi duga za doprinose³⁸. Radi uređenja načina postupanja sudionika u postupku prijetoja iz Pravilnika (HZZO ili HZZOZZR, FINA, APIS IT), izrađen je i Protokol o tijeku postupka međusobne razmjene podatka o stjecateljima prava na povrat obračunane i isplaćene naknade plaće i prava na naknadu plaće radi prijetoja tražbine s obvezom po osnovi duga za doprinose.

8.1.8. Carinski propisi

Hrvatski carinsko-pravni sustav, čiji su temeljni propisi Carinski zakon³⁹, Uredba za provedbu Carinskog zakona⁴⁰, Uredba o uvjetima i postupcima za ostvarivanje oslobođenja od plaćanja carine⁴¹, Uredba o provedbi carinskih mjera u vezi s robom za koju postoji sumnja da povrijeđuje određena prava intelektualnog vlasništva⁴² i Pravilnik o uporabi obrazaca pri provedbi Carinskog zakona⁴³, od svoje je uspostave 2000. godine dostigao visok stupanj prilagodbe europskome carinskom sustavu, pri čemu su preostale manje neusklađenosti za koje je obveza prilagodbe preuzeta u Pregovaračkom stajalištu za navedeno poglavlje, odnosno koje se ne mogu uskladiti do trenutka pristupa.

Daljnje usklađivanje zakonodavstva ostvareno u 2009. godini uključuje donošenje Zakona o izmjeni Carinskog zakona⁴⁴, Uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe za provedbu Carinskog zakona⁴⁵, kao i Uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o uvjetima i postupcima za ostvarivanje oslobođenja od plaćanja carine⁴⁶.

Sukladno obvezi usklađivanja odredaba o naknadnom knjiženju carinskog duga preuzetog u okviru pregovora u Poglavlju 33. – Financijske i proračunske odredbe te u okviru daljnjeg usklađivanja odredaba hrvatskog carinskog zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije u Poglavlju 29. - Carinska unija, odredbama Zakona o izmjeni Carinskog zakona⁴⁷ novelirana je odredba članka 224. Carinskog zakona.

Naime, novom odredbom članka 224. Carinskog zakona cjelovito su uređeni pravni odnosi u vezi s obvezom naknadnog knjiženja kada svota davanja proizišla iz carinskoga duga nije proknjižena na propisani način ili je proknjižena u nižem iznosu od onog koji se potražuje te su tako u potpunosti usklađene odredbe Carinskog zakona što uređuju naknadno knjiženje carinskog duga s odredbama Carinskog kodeksa Zajednice.

³² Narodne novine, broj 94/2009

³³ Narodne novine, broj 84/2008 i 152/2008

³⁴ Narodne novine, broj 97/2009

³⁵ Narodne novine, broj 141/2009

³⁶ Narodne novine, broj 28/2009

³⁷ Narodne novine, broj 118/2009

³⁸ Narodne novine, broj 147/2009

³⁹ Narodne novine, broj 78/1999 do 45/2009

⁴⁰ Narodne novine, broj 161/2003 do 76/2009

⁴¹ Narodne novine, broj 5/2007

⁴² Narodne novine, broj 50/2006 i 82/2007

⁴³ Narodne novine, broj 176/2003

⁴⁴ Narodne novine, broj 45/2009

⁴⁵ Narodne novine, broj 76/2009

⁴⁶ Narodne novine, broj 153/2009

⁴⁷ Narodne novine, broj 45/2009

Slijedeći navedenu izmjenu Carinskog zakona, provedenim su izmjenama i dopunama Uredbe za provedbu Carinskog zakona izvršene sljedeće najznačajnije izmjene odnosno dopune:

- odredbe za primjenu odredbe članka 224. Carinskog zakona koji uređuje pravne odnose u vezi s obvezom naknadnog knjiženja; u cijelosti se usklađuju provedbene odredbe s odgovarajućim europskim normativnim rješenjima
- sukladno izričitom traženju Europske komisije u sklopu pregovaračkog procesa u Poglavlju 33 – Financijske i proračunske odredbe nametnula se potreba dodatnog usklađivanja s usporednim europskim propisom u odnosu na određivanje donjih granica sljedećih iznosa propisanih odredbama Uredbe za provedbu Carinskog zakona:
 - o iznosa do kojega se neće pristupiti obračunu zateznih kamata za iznos pojedinačnog nastalog carinskog duga za dobivene proizvode ili uvozu robu u postupku unutarnje proizvodnje ili privremenog uvoza⁴⁸,
 - o iznosa do kojega se neće provoditi naknadno knjiženje uvozne ili izvozne carine⁴⁹
 - o iznosa do kojega se neće prisilno naplaćivati carinski dug s pripadajućim zateznim kamatama koji nije plaćen u propisanom roku, kao i iznosa do kojega se neće vršiti prisilna naplata svote koja se odnosi isključivo na plaćanje zateznih kamata⁵⁰,
 - o iznosa do kojega carinarnica neće provoditi postupak za vraćanje više plaćenog carinskog duga odnosno za otpust plaćanja carinskog duga⁵¹.
- Preostali dio odredaba uvjetovan je potrebom nedvosmislenog propisivanja pravne osnove za donošenje propisa kojim se uređuju posebnosti carinskog postupanja u međunarodnom putničkom i robnome pomorskom, zračnom i riječnom prometu, odnosno Pravilnika o posebnostima provedbe carinskog postupka u međunarodnom pomorskom, riječnom i zračnom prometu.

Također, tijekom 2009. godine izvršene su izmjene i dopune Uredbe o uvjetima i postupcima za ostvarivanje oslobođenja od plaćanja carine s ciljem daljnjeg usklađivanja područja oslobođenja od plaćanja carine s relevantnim institutima europskih carinskih propisa.

Naime, dana 17. prosinca 2009. godine Vlada Republike Hrvatske je donijela Uredbu o izmjenama i dopunama Uredbe o uvjetima i postupcima za ostvarivanje oslobođenja od plaćanja carine⁵², koja je stupila na snagu dana 1. siječnja 2010. godine. Navedenom Uredbom propisan je iznos od 1.000 kuna (umjesto dotadašnjih 300 kuna) do kojeg roba nekomercijalne naravi u putničkom prometu podliježe oslobođenju od plaćanja carine te je s ciljem cjelovitog preuzimanja relevantnih instituta europskog carinskog prava koji uređuju područje oslobođenja od plaćanja carine, uveden i institut oslobađanja od plaćanja carine na pošiljke zanemarive vrijednosti.

8.1.9. Trošarine (harmonizirane i neharmonizirane)

U cilju usklađivanja trošarinskog zakonodavstva Republike Hrvatske s trošarinskim zakonodavstvom Europske unije, 15. srpnja 2009. donesen je Zakon o trošarinama⁵³ sa stupanjem na snagu 1. siječnja 2010. godine. Zakon je u većini usklađen s devet Direktiva i pet Uredaba EU-a, te ostalom pravnom stečevinom EU-a iz područja trošarina.

Citiranim Zakonom uređuje se novi sustav oporezivanja trošarinama alkohola i alkoholnih pića (uključujući pivo), duhanskih proizvoda, energenata (uključujući prirodni plin, ugljen i koks) i električne energije, a koji se proizvode ili uvoze i puštaju u potrošnju na području Republike Hrvatske.

⁴⁸ Uredba Komisije EEZ br. 2454/93, članak 519. stavak 4. točka b)

⁴⁹ Uredba Komisije EEZ br. 2454/93, članak 868. stavak 1.

⁵⁰ Uredba Komisije EEZ br. 2454/93, članak 868. stavak 2.

⁵¹ Uredba Komisije EEZ br. 2454/93, članak 898

⁵² Narodne novine, broj 153/2009

⁵³ Narodne novine, broj 85/2009

Zakonom se uvode novi instituti trošarinskog prava koji posluju u sustavu odgode plaćanja trošarine, i to:

- ovlaštenu držatelj trošarinskog skladišta,
- trošarinsko skladište,
- oslobođeni korisnik trošarinskih proizvoda,
- registrirani primatelj,
- povremeno registrirani primatelj.

Uvodi se osnovno načelo koje se primjenjuje u EU glede trošarinskih proizvoda a to je da trošarinska obveza nastaje u trenutku puštanja trošarinskih proizvoda u potrošnju ili kada se ustanove gubici/manjkovi koji podliježu plaćanju trošarine.

Zakon propisuje kretanje trošarinske robe u sustavu odgode plaćanja trošarine, a za kretanje trošarinske robe u sustavu odgode potrebno je obavezno položiti instrument osiguranja plaćanja trošarine, dok je samo kretanje trošarinske robe moguće samo uz prateći trošarinski dokument.

Dio Zakona pod naslovom „Alkohol i alkoholna pića” u potpunosti je usklađen s pravnom stečevinom EU-a u pogledu predmeta oporezivanja, porezne osnovice kao i visine trošarina.

U području proizvodnje etilnog alkohola za vlastite potrebe, uvodi se novina koja je u skladu s pravnom stečevinom. Naime, mali proizvođači jakih alkoholnih pića koji proizvode za vlastite potrebe postaju trošarinski obveznici i trošarinu će plaćati po „flat rate” stopi ovisno o zapremini kotla, što će za posljedicu imati registraciju svih malih proizvođača jakih alkoholnih pića.

U dijelu Zakona pod naslovom „Duhanski proizvodi” propisani su predmeti oporezivanja i definicije istih koje su usklađene s pravnom stečevinom - cigarete, cigare, cigarilosi i ostali duhanski proizvodi.

Propisana je visina trošarine za cigarete koja se obračunava kao dvokomponentna specifična i proporcionalna trošarina, dok se za ostale duhanske proizvode ista obračunava kao specifična trošarina po komadu odnosno kilogramu. Zakonom je zadržano označavanje duhanskih proizvoda duhanskim markicama, odnosno u slučaju izvoza identifikacijskim markicama.

Dijelom Zakona pod naslovom „Energenti i električna energija”, obuhvaćeno je oporezivanje trošarinom energenata ako služe za pogon ili za grijanje, te električne energije. Uz motorne benzine i plinska ulja te druge naftne derivate uvode se i novi predmeti oporezivanja trošarinom: prirodni plin, ugljen, koks, električna energija i čista biogoriva.

Zakon propisuje oslobođenje za energente koji se koriste kao pogonsko gorivo u zračnom prometu i za plovidbu u međunarodnom prometu, osim kada se isti koriste u privatne svrhe.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o posebnom porezu na duhanske proizvode⁵⁴ koji je stupio na snagu 1. siječnja 2009. godine, uveden je europski trošarinski sustav oporezivanja cigareta po kojem je trošarinska osnovica 1000 komada cigareta i maloprodajna cijena cigareta, a posebni porez se iskazuje kao dvokomponentno oporezivanje koje čini specifični posebni porez određen u iznosu za 1000 komada i proporcionalni posebni porez određen u postotku od maloprodajne cijene cigareta, te smo se na taj način djelomično uskladili s pravnom stečevinom EU-a.

Zakonom o izmjeni Zakona o posebnom porezu na duhanske proizvode⁵⁵ od 27. ožujka 2009. godine, koji se primjenjuje od 4. travnja 2009. godine, uz zadržavanje proporcionalnog posebnog poreza od 30 posto od maloprodajne cijene cigareta, uveden je isti specifični iznos posebnog poreza na sve skupine cigareta, A, B i C, u iznosu od 180 kuna za 1000 komada. Navedenom izmjenom Zakona uvedeno je jednako porezno opterećenje za sve skupine cigareta u Republici Hrvatskoj sukladno pravnoj stečevini EU-a.

⁵⁴ Narodne novine, broj 152/2008

⁵⁵ Narodne novine, broj 38/2009

Zakonom o izmjeni Zakona o posebnim porezima na osobne automobile, ostala motorna vozila, plovila i zrakoplove⁵⁶, koji je stupio na snagu 9. kolovoza 2009. godine, donesenim u cilju provođenja antirecesijskih mjera, izvršena je izmjena postojećeg Zakona u smislu izjednačavanja kriterija oporezivanja za sve predmete oporezivanja i porezne osnovice te oporezivanja prema ekonomskoj snazi obveznika.

Izrađen je i Pravilnik o dopuni Pravilnika o posebnom porezu na luksuzne proizvode⁵⁷ koji je stupio na snagu 5. ožujka 2009. godine. Pravilnikom se prvenstveno željelo omogućiti domaćoj proizvodnji pištolja i revolvera lakši izlazak na svjetsko tržište i konkurentnost na tom tržištu te stimulirati izvoz predmetnih proizvoda time što neće biti porezno opterećeni posebnim porezom ako se budu izvozili.

Također je izrađen Pravilnik o izmjeni Pravilnika o posebnom porezu na luksuzne proizvode⁵⁸ koji je stupio na snagu 2. srpnja 2009. godine. Izmjena Pravilnika učinjena je s ciljem izjednačavanja poreznog statusa športskih pištolja i športskih pušaka namijenjenih članovima športske streljačke udruge koji se aktivno natječu u streljaštvu.

Isto tako, tijekom 2009. godine izrađen je Pravilnik o trošarinama s primjenom od 2. siječnja 2010. godine koji uređuje postupanje u primjeni Zakona o trošarinama. Pravilnikom se propisuju:

- postupanje i uputa za popunjavanje pratećeg trošarinskog dokumenta koji prati kretanje trošarinskih proizvoda u sustavu odgode plaćanja trošarine,
- porezno priznati gubitak ili manjak za koje ne nastaje obveza plaćanja trošarine,
- postupak povrata plaćene trošarine i oslobođenja od plaćanja trošarine,
- opće uvjete rada trošarinskih skladišta,
- odredbe o polaganju instrumenta osiguranja plaćanja trošarine,
- opće uvjete rada za pogon oslobođenog korisnika trošarinskih proizvoda,
- detaljnije opisivanje postupanja kod trošarinskih proizvoda i to: alkohola i alkoholnih pića (pivo, vino, ostala pića dobivena vrenjem osim piva i vina, međuproizvodi te etilni alkohol), duhanskih proizvoda i energenata – označavanje, stavljanje u promet, podnošenje izvješća, vođenje evidencije i dr.

Tijekom 2009. godine izrađen je, uz prethodno mišljenje Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja i Pravilnik o primjeni Zakona o trošarinama što se odnosi na plinsko ulje obojano plavom bojom za namjene u poljoprivredi, ribolovu i akvakulturi⁵⁹ s primjenom od 2. siječnja 2010. godine. Pravilnikom se uređuje:

- sadržaj, oblik i način korištenja obrazaca za kontrolu potrošnje plinskog ulja obojanog plavom bojom, do uspostave kartičnog poslovanja,
- označavanje i bojanje plinskog ulja za namjene u poljoprivredi, ribolovu i akvakulturi koje se provodi do potpune uspostave kartičnog poslovanja,
- pravo na godišnju potrošnju plinskog ulja obojanog plavom bojom za korisnike u poljoprivredi radi obavljanja poljoprivredne djelatnosti, kao i za korisnike koji posjeduju povlasticu za gospodarski ribolov, ili uzgoj, odnosno akvakulturu,
- pokazatelje prava na potrošnju plinskog ulja obojanog plavom bojom, koje je odredilo Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja, korisnicima u poljoprivredi i ribarstvu,
- sadržaj knjižica goriva u kojima je točno navedena odobrena količina godišnje potrošnje plinskog ulja obojanog plavom bojom u litrama i prati se preostala količina, što se do tada nije evidentiralo.

Tijekom 2009. godine izrađena je Uredba o visini trošarine za UNP - ukapljeni naftni plin, sa stupanjem na snagu 8. siječnja 2010. godine, kojom je promijenjena visina trošarina za UNP - ukapljeni naftni plin iz tarifnih oznaka KN od 2711 12 11 do 2711 19 00, propisana Zakonom o trošarinama. Predmetnom Uredbom tako je smanjena visina trošarine za pogon, a povećana za grijanje, čime se visine trošarine za namjene grijanja i pogona izjednačavaju za UNP – ukapljeni naftni plin, pri čemu se visina trošarina za pogon smanjuje s 912,5 kuna/1000 kg na 100,0 kuna/1000 kg, a za grijanje povećava s 0,0 kuna/1000 kg na 100 kuna/1000 kg.

⁵⁶ Narodne novine, broj 139/1997, 105/1999, 55/2000, 127/2000, 107/2001, 95/2004 i 94/2009

⁵⁷ Narodne novine, broj 25/2009, 26/2009-isp. i 27/2009-isp.ispr.

⁵⁸ Narodne novine, broj 73/2009

⁵⁹ Narodne novine, broj 1/2010

8.2. OSOBNI IDENTIFIKACIJSKI BROJ

Završena je masovna dodjela osobnih identifikacijskih brojeva (OIB-a) fizičkim i pravnim osobama. Također, završena je pojedinačna dodjela OIB-a „zatečenim” osobama kojima iz opravdanih razloga masovnom dodjelom nije određen OIB, dok se „novim” osobama kontinuirano vrši dodjela OIB-a.

Radi dodjele OIB-a, Porezna uprava je (na jednom mjestu) projektirala Evidenciju o osobnim identifikacijskim brojevima u kojoj se prikupljaju identifikacijski podaci o osobama uz obvezu nadležnih javnopravnih tijela da sve promjene dojavljuju i ažuriraju upravo u spomenutoj Evidenciji (ime, prezime/naziv, adresa prebivališta/sjedišta, državljanstvo/pravni oblik i ostalo). Time je Evidencija o OIB-ima postala jedinstveno mjesto objedinjenih stalno ažurnih identifikacijskih podataka o osobama.

Započet je upis OIB-ova kao stalne identifikacijske oznake u sve službene evidencije, čime se stvaraju osnovni preduvjeti za informatičku razmjenu podataka između javnopravnih tijela, odnosno nositelja imovinskih evidencija, s Poreznom upravom kao koordinacijskim tijelom, u svrhu formiranja imovinske kartice.

8.3. MEĐUNARODNI UGOVORI

U 2009. godini, Porezna uprava završila je pregovore o Ugovorima za izbjegavanje dvostrukog oporezivanja s Kazahstanom i Češkom (Protokol uz Ugovor) dok su u tijeku pregovori o ugovorima s Pakistanom, Velikom Britanijom i Portugalom. Potpisan je Ugovor između Republike Hrvatske i Sultanata Omana o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja i sprječavanju izbjegavanja plaćanja poreza na dohodak dana 21. prosinca 2009. godine u Muscatu u Omanu. Izrađeni su i Nacrti prijedloga Zakona za potvrđivanje ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja s Armenijom i Indonezijom.

Dana 18. veljače 2009. godine u Moskvi je potpisan ugovor između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Ruske Federacije o međusobnoj pomoći u carinskim pitanjima. Svrha ovog ugovora je unapređenje suradnje između carinskih službi Republike Hrvatske i Ruske Federacije te ispravna primjena carinskog zakonodavstva, efikasnija carinska kontrola i razmjena informacija, sve u cilju prevencije, istraživanja i suzbijanja nezakonitih aktivnosti i olakšanja zakonite trgovine.

9. NADZOR
PROVOĐENJA FISKALNE
POLITIKE U 2009. GODINI

9.1. PROVOĐENJE NADZORA POREZNE UPRAVE

9.1.1. Porezni nadzor i otkrivanje poreznih kaznenih djela

U 2009. godini poreznim obveznicima dostavljeno je 7.689 obavijesti o poreznom nadzoru, od čega se 61 posto odnosi na pravne i 39 posto na fizičke osobe.

Od spomenutih nadzora 68,9 posto su oni s utvrđenim nepravilnostima. Najčešće nezakonitosti i nepravilnosti odnose se na nevođenje, neažurno i netočno vođenje poslovnih knjiga, neispostavljanje računa, neiskazivanje prometa putem naplatnih uređaja, neobračunavanje i neplaćanje poreza na dodanu vrijednost, poreza na dobit i poreza na dohodak te doprinosa za mirovinsko i zdravstveno osiguranje i zapošljavanje, nepodnošenje mjesečnih izvješća o obračunatom i uplaćenom porezu na dodanu vrijednost i slično. Podnijeto je 5.606 optužnih prijedloga i 150 prijava za kazneno djelo.

Porezna uprava je temeljem Plana mjera za suzbijanje sive ekonomije i u skladu sa zaključcima Povjerenstava nadzor usmjerila i na obveznike koji promet naplaćuju gotovinom. Tako je u okviru ukupnog broja obavljenih nadzora, nadzor izdavanja računa povezan s nadzorom poreza na dodanu vrijednost proveden kod 2.631 poreznog obveznika, donijeto je 78 rješenja o privremenoj zabrani obavljanja djelatnosti, procjenom utvrđena nova obveza poreza na dodanu vrijednost u iznosu od 39,7 milijuna kuna, naplaćen dospjeli porezni dug od 65,9 milijuna kuna i podnijeta su 1.672 optužna prijedloga.

Pojačan porezni nadzor proveden je u vrijeme turističke sezone. U koordinaciji s Carinskom upravom, Financijskom policijom, Državnim inspektoratom i Ministarstvom unutarnjih poslova kod poreznih obveznika fizičkih i pravnih osoba obavljena su 124 porezna nadzora pri čemu je zbog utvrđenih nezakonitosti podnijet 41 optužni prijedlog.

U nadzoru djelatnosti priređivanja igara na sreću i zabavnih igara, privremeno je oduzeto 238 automata za igre na sreću i 109 automata za zabavne igre.

Osim aktivnosti na ovom području koje se provode temeljem plana nadzora, značajan dio aktivnosti temelji se i na nalogima drugih državnih tijela u smislu otkrivanja i procesuiranja poreznih kaznenih djela. Tako je najviše otvorenih naloga po zahtjevu Ministarstva unutarnjih poslova, i to 119 zahtjeva. Županijska državna odvjetništva podnijela su 20 zahtjeva, Općinska državna odvjetništva 64 zahtjeva, Porezna uprava – Središnji ured 91 zahtjev, USKOK 27 zahtjeva, Državni inspektorat 29 zahtjeva, a prijave građana predstavljaju 68 zahtjeva. Također je dostavljeno 316 zahtjeva od strane Područnih ureda s osnovanom sumnjom na činjenje poreznih kaznenih djela. Od gore navedenih zahtjeva 27 naloga imaju oznaku Tajna, a 28 oznaku Ograničeno, te je od toga 26 predmeta oznake Ograničeno dostavljeno od strane Ureda za sprječavanje pranja novca. Tako je izdano 867 naloga za otkrivanje poreznih kaznenih djela i istražnih radnji. Od sveukupno otvorenih naloga završeno je 634, a prenijeta su u 2010. godinu 233 naloga. Po okončanim nalogima izdano je 147 poreznih rješenja. Ujedno je protiv poreznih obveznika podnijeto 197 prekršajnih prijava. Po završenim predmetima podneseno je ukupno 109 kaznenih prijava u kojima je prijavljeno 196 fizičkih i pravnih osoba za 191 izvršeno kazneno djelo.

9.1.2. Postupci ovrhe

9.1.2.1. Naplata poreza i drugih javnih davanja u ovršnom postupku

Porezna uprava, sukladno svojoj nadležnosti, provodi ovrhu radi naplate poreza i drugih javnih davanja od poreznog obveznika, primjenjujući odredbe Općeg poreznog zakona¹, Zakona o upravnom postupku² i Ovršnog zakona³. Ovrhu, kao oblik prisilne naplate, pokreće Porezna uprava kada nijedno drugo sredstvo nije omogućilo naplatu u redovnom postupku. Ovrha se provodi nad cjelokupnom imovinom poreznog dužnika i to: novčanim sredstvima, pokretninama, tražbinama ovršenika koje isti ima prema svojim dužnicima i drugim imovinskim pravima, dok ovrhu na nekretninama provodi nadležni sud po zahtjevu Porezne uprave, a na prijedlog Državnog odvjetništva.

Od ukupno naplaćenih prihoda u postupku ovrhe u 2009. godini, najveći dio odnosi se na naplaćene prihode pljenidbom novčanih sredstava (65,8 posto).

Tablica 9.1. Prikaz ostvarenja naplate u ovršnom postupku po poduzetim mjerama ovrhe, u 000 kuna

MJERE OVRHE	2009. GOD.	UDIO %
Rješenje o ovrsi pljenidbom novčanih sredstava	1.798.215	65,8
Rješenje o ovrsi pljenidbom tražbina ovršenika	173.023	6,3
Rješenje o ovrsi pljenidbom tražbine na temelju udjela u kapitalu	17	0,0
Rješenje o ovrsi pljenidbom pokretnina	595.593	21,8
Ovrha na nekretninama	117.246	4,3
Naplaćeno po zahtjevima drugih tijela*	49.763	1,8
UKUPNO NAPLAĆENO	2.733.857	100,0

* Tražbine naplaćene prema zahtjevima drugih tijela o kojima evidenciju ne vodi Porezna uprava (boravišna pristojba i dr.), kao i tražbine drugih tijela o kojima evidenciju vodi Porezna uprava, a naplaćene su po opomeni odnosno po rješenju koje je Porezna uprava donijela temeljem članka 40. stavak 3. Zakona o sudskim pristojbama ("Narodne novine", broj 26/03 - pročišćeni tekst)

Izvor: Ministarstvo financija - Porezna uprava

9.1.2.2. Osiguranje naplate poreznog duga prisilnim zasnivanjem založnog prava na nekretnini

Radi osiguranja naplate poreznog duga, Porezna uprava poduzima mjere osiguranja naplate potraživanja prisilnim zasnivanjem založnog prava na nekretninama poreznog dužnika. Broj zahtjeva koje Porezna uprava dostavlja Državnom odvjetništvu radi podnošenja prijedloga sudu za osiguranje novčane tražbine prisilnim zasnivanjem založnog prava na nekretnini poreznog dužnika sve je veći, što je vidljivo iz prikaza u Tablici 9.2.

¹ Narodne novine, broj 147/2008

² Narodne novine, broj 47/2009

³ Narodne novine, broj 57/1996, 29/1999, 42/2000, 173/2003, 194/2003, 151/2004, 88/2005 i 67/2008

Od ukupnog broja podnijetih zahtjeva Državnom odvjetništvu za podnošenje prijedloga sudu za osiguranje novčane tražbine prisilnim zasnivanjem založnog prava na nekretnini u 2009. godini na fizičke osobe otpadaju 2.883 zahtjeva, a na pravne osobe otpada 540 zahtjeva. Od ukupnog broja podnijetih zahtjeva Državnom odvjetništvu za podnošenje prijedloga sudu za ovrhu na nekretnini u 2009. godini na fizičke osobe otpada 407 zahtjeva, a na pravne osobe 71 zahtjev.

Tablica 9.2. Prikaz broja podnijetih zahtjeva Državnom odvjetništvu za podnošenje prijedloga sudu za osiguranje novčane tražbine prisilnim zasnivanjem založnog prava na nekretnini i prijedloga sudu za ovrhu na nekretnini u 2009. godini

OPIS	za osiguranje novčane tražbine prisilnim zasnivanjem založnog prava na nekretnini	za ovrhu na nekretnini
Pravne osobe	540	71
Fizičke osobe	2.883	407
UKUPNO	3.423	478

Izvor: Ministarstvo financija - Porezna uprava

9.2. PROVOĐENJE NADZORA CARINSKE UPRAVE

9.2.1. Provođenje osnovnih aktivnosti

U cilju usklađivanja hrvatskog carinskog sustava izrađen je i donesen Zakon o carinskoj službi⁴, koji je stupio na snagu 23. srpnja 2009. godine. Novim Zakonom o carinskoj službi uređeni su ustrojstvo i djelokrug carinske službe te upravljanje carinskom službom, ovlasti i odgovornosti carinskih službenika te posebnosti u radnopravnom položaju i materijalnim pravima carinskih službenika, kao i disciplinsko sudovanje.

Donošenjem novoga Zakona o carinskoj službi željelo se postići efikasnije suzbijanje kriminalnih radnji, svih oblika krijumčarenja, organiziranog kriminaliteta, terorizma, pranja novca i sive ekonomije, te sprječavanje zlouporabe financijskog sustava u Republici Hrvatskoj. Isto tako jasno i sistematično propisivanje ovlasti carinskih službenika u obavljanju mjera carinskog nadzora pridonijeti će učinkovitosti carinskih provjera, posebice provjera izbjegavanja mjera carinskog nadzora kao i učinkovite zaštite cjelovitosti državne granice, zdravlja i sigurnosti ljudi, sigurnosti proizvoda, zaštite intelektualnog vlasništva, kulturnih dobara, zaštićenih biljnih i životinjskih vrsta, kao i nadzora nad robom dvojne namjene.

Sistematičnijim i jasnijim propisivanjem ovlasti carinskim službenicima Carinska uprava Republike Hrvatske učinkovitije će i aktivnije ispuniti svoju ulogu u cjelovitom sustavu zaštite zajedničkog carinskog teritorija, posebice u provođenju mjera i radnji carinskog nadzora i provjera.

Vezano za isto, navedenim Zakonom osiguravaju se materijalna prava i bolji uvjeti rada ovlaštenih carinskih službenika zbog povećanja ovlasti, odnosno ugroženosti njihovih života.

Radi omogućavanja učinkovitijeg i djelotvornijeg obavljanja i grupiranja poslova iz djelokruga carinske službe te radi povećanja ovlasti carinskih službenika i novih zadaća koje se postavljaju pred stručne Službe i druge ustrojstvene jedinice Carinske uprave Vlada RH-a izradila je i donijela izmjene i dopune Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva financija⁵.

Novim izmjenama citirane Uredbe u svrhu daljnjeg razvoja i efikasnijeg obavljanja poslova ustrojena je i nova ustrojstvena jedinica, Služba za obvezna davanja koja će znatno ojačati funkciju naplate prihoda iz područja djelokruga carinske službe u državni proračun s ciljem povećanja fiskalne transparentnosti i poboljšanja djelotvornosti.

Također valja istaknuti da je novim ustrojstvom Služba za unutarnji nadzor i kontrolu dodatno ojačana ustrojavanjem Središnjeg odjela za unutarnji nadzor i kontrolu, Područnih odjela za unutarnji nadzor i kontrolu (Split, Rijeka i Osijek) te Odjela za unutarnje poslove, što će pridonijeti kvalitetnijem i češćem preispitivanju povedenih carinskih postupaka čime se svakako osigurava pravilna i dosljedna primjena propisa u svim ustrojstvenim jedinicama Carinske uprave.

⁴ Narodne novine, broj 83/2009

⁵ Narodne novine, broj 29/2009

9.2.2. Carinski nadzor i otkrivanje kaznenih djela

Na temelju novog Zakona o carinskoj službi⁶ u 2009. godini donesen je provedbeni propis Pravilnik o načinu postupanja ovlaštenih carinskih službenika prilikom zaustavljanja vozila na cestama radi carinske provjere⁷, kao i Program obuke ovlaštenih carinskih službenika koji zaustavljaju vozila u cestovnom prometu. Isto tako, Izmjenama i dopunama spomenute Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva financija⁸ u dijelu koji se odnosi na Carinsku upravu, u okviru djelokruga Službe za unutarnji nadzor ustrojeni su posebni Odsjeci za mobilne jedinice, koji sukladno gore navedenim ovlastima, samostalno ili u koordinaciji s Mobilnim jedinicama za provedbu nadzora državne granice, Uprave za granicu, Ravnateljstva policije, Ministarstva unutarnjih poslova, obavljaju mjere carinskog nadzora i carinske provjere na cjelokupnom carinskom području Republike Hrvatske. Tako je tijekom 2009. godine provedeno 60 zajedničkih ciljanih aktivnosti.

U 2009. godini ukupno je od strane carinske službe privremeno oduzeto preko 9 milijuna komada različitih vrsta cigareta i 76,3 kg duhana namijenjenih crnom tržištu Republike Hrvatske i Europe.

U istom je razdoblju zaplijenjeno 156 kilograma različitih vrsta droga. Isto tako, tijekom 2009. godine, ukupno je privremeno oduzeto gotovine nezakonito prenošene preko granice u protivrijednosti od 1,1 milijun eura.

Tijekom 2009. godine obavljene su 2.463 naknadne kontrole, sukladno članku 90. Carinskog zakona, pri čemu je u 687 slučajeva pokrenut i prekršajni postupak. Najveći broj tih kontrola – 1.343, odnosi se na trošarinsku robu. Izvršen je naknadni obračun carinskog duga u iznosu od 54,1 milijun kuna.

Posebne aktivnosti bile su usmjerene na kontrolu sivog čartera i privremenog uvoza plovila, kao i prometa alkohola i alkoholnih pića. Tijekom 2009. godine obavljeno je ukupno 314 kontrola vezano uz kontrolu gospodarske djelatnosti i privremenog uvoza plovila i automobila. U 47 slučajeva utvrđena je nepravilnost te je izvršen naknadni obračun carinskog duga u iznosu od 15,0 milijuna kuna. Obavljeno je i 247 kontrola prometa alkohola i alkoholnih pića. U 109 slučajeva utvrđena je i nepravilnost te je izvršen naknadni obračun posebnog poreza na alkohol i alkoholna pića u iznosu od 5,6 milijuna kuna.

Provođenjem redovnih i pojačanih mjera carinske provjere, provedeno je ukupno 85.379 provjera namjenske uporabe pogonskog goriva u prijevoznim sredstvima, radnim uređajima i strojevima na cjelokupnom carinskom području Republike Hrvatske, od čega je u 2.684 slučaja otkrivena nepravilnost, te je temeljem toga ukupno obračunato naknadno utvrđen dug posebnog poreza u iznosu od 2,5 milijuna kuna. Isto tako, obavljena su 33 nadzora kod obveznika posebnog poreza na naftne derivate, što je rezultiralo naknadnim obračunom posebnog poreza na naftne derivate i to u iznosu od 1,0 milijuna kuna. Obavljeno je i 308 nadzora nad benzinskim crpkama i 131 nadzor nad veleprodajnim skladištima naftnih derivata. U nadzoru nad benzinskim crpkama u 60 slučajeva utvrđena je nepravilnost te je pokrenut i prekršajni postupak.

U istom su razdoblju podnijete i četiri kaznene prijave na temelju Zakona o kaznenom postupku zbog postojanja osnovane sumnje u počinjenje kaznenog djela krivotvorenja službene isprave koje se odnosi na krivotvorenje isprava – knjižica goriva za poljoprivrednike u smislu namjenske uporabe dizelskog goriva eurodizel obojenog plavom bojom.

Tijekom 2009. godine kontinuirano se radilo na unapređenju sustava za upravljanje rizicima, koji je od strane Europske komisije ocijenjen kao ključno mjerilo za zatvaranje poglavlja 29. Carinska unija, a u funkciji je od 2008. godine.

⁶ Narodne novine, broj 83/2009

⁷ Narodne novine, broj 147/2009

⁸ Narodne novine, broj 29/2009

Sustav za upravljanje rizicima implementiran je na cjelokupnom području Carinske uprave Republike Hrvatske, a osnovna zadaća sustava je:

- smanjiti broj kontroliranih pošiljaka, a zadržati potrebnu razinu kontrole radi urednog prikupljanja proračunskih prihoda,
- osloboditi zakonitu trgovinu suvišnih carinskih kontrola i kontrolirati samo rizične pošiljke i učesnike u carinskim postupcima,
- ubrzati postupak carinjenja u cilju smanjenja troškova izvršenja carinske obveze i na taj način pomagati konkurentnosti domaćeg gospodarstva,
- ujednačavanje carinskog postupanja,
- obavljanje carinskih kontrola primjenom suvremene informacijske tehnologije u skladu s preporukama EK-a i konvencije iz Kyota.

9.2.3. Međunarodna suradnja

U Zagrebu je 1. rujna 2009. godine održan sastanak direktora carinskih službi zemalja Kvadrilaterale kao regionalne inicijative koja okuplja Republiku Hrvatsku, Republiku Mađarsku, Republiku Sloveniju i Talijansku Republiku i kojoj je cilj suradnja država članica u koordinaciji zajedničkih interesa u pitanjima vezanim uz Europsku uniju i NATO, kao i suradnja na različitim programskim područjima, između ostalih i koordinacija rada carinskih službi zemalja članica. Republika Hrvatska je članica ove inicijative od 2000. godine.

U Bukureštu je 9. studenog 2009. godine, potpisana Konvencija o osnivanju Centra za provedbu zakona u jugoistočnoj Europi - SELEC-a. Carinska uprava bila je nositelj aktivnosti vezanih za provedbu pregovora i potpisivanje konvencije. Ciljevi Konvencije SELEC su jačanje koordinacije država članica u sprječavanju i suzbijanju kriminala kada takav kriminal uključuje ili bi mogao uključivati elemente prekogranične aktivnosti. Uz Republiku Hrvatsku, članice Konvencije SELEC su i Albanija, Bosna i Hercegovina, Bugarska, Grčka, Mađarska, Makedonija, Moldavija, Rumunjska, Srbija, Slovenija, Turska i Crna Gora.

Tijekom 2009. godine Carinska uprava je u okviru međunarodne suradnje (Centar SECI, OLAF, WCO, EUROPOL i suradnja s carinskim administracijama drugih zemalja) sudjelovala u provođenju i koordiniranju međunarodnih carinskih operacija i to:

- „DEMETER” – usmjerena na praćenje pošiljaka otpada te otkrivanja ilegalnih pošiljaka otpada;
- „PANDORA” – usmjerena na nadzor kontejnerskog prometa u pomorskom i cestovnom prometu, te suzbijanje krijumčarenja svih vrsta roba;
- „ATLAS” – usmjerena na sprječavanje krijumčarenja gotovine preko međunarodnih zračnih luka, te praćenje legalnih prijenosa gotovog novca u međunarodnom zračnom prometu;
- „BARTER” – usmjerena na sprječavanje krijumčarenja opojnih droga tipa heroin i sintetičkih droga;
- „TROJAN HORSE” – usmjerena na zaštitu intelektualnog vlasništva, odnosno suzbijanje krijumčarenja krivotvorenih i piratskih proizvoda;
- „MATTHEW II” – usmjerena na sprječavanje krijumčarenja cigareta i duhanskih proizvoda u cestovnom prometu;
- jednodnevna intenzivna operacija s ciljem suzbijanja nezakonite trgovine ugroženim vrstama divljih biljaka i životinja uvrštenih u Dodatke Konvencije CITES.

9.3. FINANCIJSKI NADZOR FINANCIJSKE POLICIJE

9.3.1. Provođenje osnovnih aktivnosti

Financijska policija provodi financijski nadzor zakonitosti, pravilnosti i pravodobnosti obračuna, prijava i uplata proračunskih prihoda te naknada propisanih posebnim zakonima pri čemu osobito nadzire:

- proizvodnju i promet naftnih derivata, duhanskih proizvoda, piva, alkohola, kave i bezalkoholnih pića u cilju utvrđivanja pravilnosti obračuna i pravodobnosti uplate posebnog poreza,
- izvršavanje obveze obračuna i uplate doprinosa za obvezna osiguranja,
- izvršavanje obveze prema proračunu preuzete koncesijskim ugovorom ili ugovorom o zakupu.

Temeljem podnesenih optužnih prijedloga nadležna prekršajna tijela izrekla su novčane kazne u ukupnom iznosu od 4,7 milijuna kuna.

Financijska policija je u 2009. godini u odnosu na 2008. godinu ostvarila znatno bolje rezultate, naročito u povećanju naplaćenih obveza, iznosa novoutvrđenih obveza, iznosa novoutvrđenih obveza po inspektoratu, broja izdanih rješenja, broja podnesenih kaznenih prijava te broja podnesenih optužnih prijedloga.

U navedenom razdoblju Financijska policija podnijela je 37 kaznenih prijava (19 prijava protiv 22 odgovorne osobe kod 18 trgovačkih društava te 18 prijava protiv 23 fizičke osobe – poduzetnika).

Također, sukladno Odluci Vlade RH-a Financijska policija je nastavila s nadzorima u području koncesija te je tako ukupno izdala 183 naloga za financijski nadzor, a tijekom 2009. godine završeno je 179 nadzora.

9.3.2. Suradnja s drugim tijelima državne uprave

Financijska policija u određenim predmetima nadzora surađuje s Državnim odvjetništvom, USKOK-om, MUP-om, kao i nadzornim tijelima: Poreznom upravom, Carinskom upravom, Financijskim inspektoratom, Uredom za sprječavanje pranja novca i Državnim inspektoratom.

Financijska policija je zajedno s Poreznom i Carinskom upravom tijekom 2009. godine provela akciju u kojoj je izvršeno 211 nadzora kod proračunskih obveznika koji obavljaju djelatnost distribucije naftnih derivata. Kod 66 nadzora su utvrđene nepravilnosti u poslovanju zbog kojih su podnijeti optužni prijedlozi. Također, izrečeno je 6 mjera privremene zabrane obavljanja djelatnosti.

Financijska policija također sudjeluje u radu Povjerenstva Vlade Republike Hrvatske na provođenju zajedničkih aktivnosti za suzbijanje sive ekonomije, u koje je uključeno više nadzornih službi drugih ministarstava. Financijska policija je u suradnji s Carinskom upravom, Poreznom upravom i Državnim inspektoratom izdala 61 nalog za financijski nadzor od čega je tijekom 2009. godine završeno 54. Kod 34 pravne i fizičke osobe utvrđene su nepravilnosti u poslovanju te je podnijeto 20 optužnih prijedloga.

Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje dostavio je Financijskoj policiji zahtjev za nadzor društava za osiguranje koja su obvezna uplaćivati sredstva za financiranje obveznog zdravstvenog osiguranja⁹. Temeljem navedenog Financijska policija izdala je 7 naloga za financijski nadzor u tom području. Tijekom 2009. godine obrađeno je 6 naloga, unutar kojih su utvrđene obveze za uplatu.

⁹ Zakon o obveznom zdravstvenom osiguranju (Narodne novine, broj 150/2008, 94/2009, 153/2009)

Temeljem Odluke Vlade Republike Hrvatske Financijska policija je samostalno ili u suradnji s Državnim inspektoratom provodila nadzor nad primjenom propisa iz područja radnih odnosa i zaštite na radu¹⁰. U navedenom razdoblju izvršena su 43 financijska nadzora u kojima su također utvrđena sredstva za uplatu.

Temeljeno na inicijativi USKOK-a Financijska policija je izvršila financijski nadzor tijekom novca i obavljanja informatičkih usluga kod 4 društva koja su poslovala s Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje ili međusobno te je vezanim nadzorima obuhvaćeno još 6 društava koja su bila u međusobnoj poslovnoj ili upravljačko-vlasničkoj vezi s predmetnim društvima. Financijskim nadzorima u ovom području utvrđene su određene nepravilnosti vezane uz obvezu uplate.

Također, temeljeno na inicijativi po zahtjevu USKOK-a i Državnog odvjetništva, u tijeku je zajedničko postupanje s MUP-om i Poreznom upravom. Nadzorom će biti obuhvaćeno oko 40 pravnih i fizičkih osoba koje su sudjelovale u prometu nekretninama kao i oni obveznici koji su plaćali usluge istraživanja tržišta, razvoja i sl. inozemnim poduzetnicima. Financijska policija je izdala 11 naloga za financijski nadzor, od kojih je u 2009. godini obrađeno 6 u vezi s kojima je utvrđena obveza za uplatu proračunskih prihoda, odnosno smanjenje poreznog gubitka za prijenos.

¹⁰ Zakon o porezu na dohodak (Narodne novine, broj 177/2004, 73/2008), Zakon o doprinosima (Narodne novine, broj 84/2008, 152/2008, 94/2009)

10. FINANCIJSKI
SUSTAV I FINANCIJSKA
DISCIPLINA U 2009. GODINI

A decorative graphic consisting of two overlapping squares in the bottom right corner. The top square is a medium blue color, and the bottom square is a darker blue color, creating a layered effect.

10.1. FINANCIJSKI SUSTAV

Tijekom 2009. godine poduzet je niz aktivnosti u cilju održivoga razvoja i sigurnosti financijskog sustava. U području banaka i financijskih konglomerata izrađen je novi zakonodavni okvir o kapitalnoj adekvatnosti putem Zakona o izmjenama Zakona o kreditnim institucijama iz lipnja i izmjena i dopuna iz prosinca 2009. godine.¹

Republika Hrvatska unaprijedila je postojeći Zakon o osiguranju depozita, a punu usklađenost s Direktivom o shemama osiguranja depozita kao i izmjenama te Direktive ispunila je donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju depozita u prosincu 2009. godine.²

U području osiguranja donesene su izmjene i dopune Zakona o osiguranju³ čime je ispunjena obveza Republike Hrvatske za zatvaranje poglavlja 9. – Financijske usluge.

Usklađivanje s pravnom stečevinom Europske unije iz područja osiguranja u prometu napravljeno je putem izmjena i dopuna Zakona o obveznim osiguranjima u prometu⁴ iz ožujka i lipnja 2009. godine.

U području tržišta vrijednosnih papira i investicijskih usluga donesene su izmjene i dopune Zakona o tržištu kapitala⁵ iz lipnja 2009. godine, u dijelu koji se odnosi na veliku izloženost, upravljanje rizicima i suradnju među supervizorima država, čime je zakonodavni okvir u navedenom području potpuno usklađen s pravnom stečevinom Europske unije.

Dopunjen je i izmijenjen i Zakon o preuzimanju dioničkih društava⁶ u dijelu koji se odnosi na prekršajne odredbe te na primjenu odredbi Zakona u prijelaznom razdoblju, točnije na obveze objavljivanja ponude za preuzimanje koje su nastale u vrijeme važenja ranijeg Zakona o preuzimanju dioničkih društava.

Tijekom 2009. godine, u cilju boljeg upravljanja likvidnošću i daljnjeg održavanja stabilnosti financijskog sustava, uslijed financijske krize odgođena je liberalizacija kapitalnog računa i zadržane su restrikcije na poslove odobravanja kratkoročnih financijskih kredita nerezidentima, koje su postepeno liberalizirane tijekom 2010. godine.

U području računovodstva i revizije nastavljeno je s jačanjem administrativnih i institucionalnih kapaciteta u području financijskog izvještavanja i revizije. U ožujku 2009. godine osnovan je Odbor za javni nadzor revizije kao neovisno i samostalno tijelo javnog nadzora nad Hrvatskom revizorskom komorom, revizorskim društvima, samostalnim revizorima i ovlaštenim revizorima.

U području sustava stambene štednje nastavlja se trend rasta broja stambenih štediša koji su uključeni u sustav stambene štednje koji djeluje sukladno Zakonu o stambenoj štednji i državnom poticanju stambene štednje⁷. Na kraju 2009. godine broj stambenih štediša u odnosu na kraj 2008. godine porastao je za 33.663 stambene štediša ili za 5,5 posto. Također, izmjenama navedenog Zakona omogućeno je proširenje mogućnosti ulaganja u stambenu izgradnju u cilju daljnjeg razvoja sustava stambene štednje.

¹ Narodne novine, broj 117/2008, 74/2009, 153/2009

² Narodne novine, broj 177/2004, 119/2008, 153/2009

³ Narodne novine, broj 151/2005, 87/2008, 82/2009

⁴ Narodne novine, broj 151/2005, 36/2009, 75/2009

⁵ Narodne novine, broj 88/2008, 146/2008-ispavak, 74/2009

⁶ Narodne novine, broj 109/2007, 36/2009

⁷ Narodne novine, broj 109/1997, 117/1997- ispravak, 76/1999, 10/2001, 92/2005, 21/2010

Navedenim aktivnostima Ministarstva financija kao nositelja odnosno sunositelja pregovora tijekom 2009. godine ispunjeni su uvjeti za zatvaranje Poglavlja 6. – Pravo trgovačkih društava i 9. - Financijske usluge te za otvaranje poglavlja 4. – Sloboda kretanja kapitala.

Također, formiran je Fond za zaštitu ulagatelja kao poseban subjekt uveden na hrvatsko tržište kapitala na temelju odredaba Zakona o tržištu kapitala čija je svrha zaštita tražbina ulagatelja koji su klijenti članova Fonda.

10.2. PROVOĐENJE NADZORA FINANCIJSKOG INSPEKTORATA

10.2.1. Provođenje osnovnih aktivnosti

Zakonom o Financijskom inspektoratu⁸ određeni su djelokrug i zakonske nadležnosti Financijskog inspektorata na područjima sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma, deviznog poslovanja i pružanja usluga platnog prometa i prijenosa novca. U okviru svojih nadzornih aktivnosti i vođenja prekršajnih postupaka Financijski inspektorat doprinosi prevenciji i suzbijanju različitih oblika zlouporabe financijskog sustava, uključujući pranje novca i korupciju.

Rad Financijskog inspektorata u 2009. godini obilježila je prva godina primjene novog Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma⁹ (u daljnjem tekstu ZSPNFT) koji je stupio na snagu 1. siječnja 2009. godine. U suradnji s Uredom za sprječavanje pranja novca doneseno je i objavljeno u Narodnim novinama ukupno devet pravilnika o provedbi navedenog Zakona.

Sukladno obvezi iz ZSPNFT-a Financijski inspektorat je u 2009. godini izradio i objavio Smjernice za primjenu i provedbu ZSPNFT-a za odvjetnike i javne bilježnike. Za izradu sektorskih smjernica, specifično usmjerenih na pojedine kategorije obveznika iz ne-bankovnog sektora, zatražena je i odobrena tehnička pomoć Svjetske banke i MMF-a te se ova aktivnost provodi uz pomoć navedenih institucija.

Glavnina nadzornih aktivnosti bila je usmjerena na provedbu mjera proizašlih iz ZSPNFT-a budući da novi Zakon o platnom prometu¹⁰ stupa na snagu 1. siječnja 2011. godine, dok su na području deviznog poslovanja smanjene obveze nadzora radi sve veće liberalizacije deviznog režima. Također, izmjenama Zakona o deviznom poslovanju¹¹ izvršena je daljnja liberalizacija kapitalnog režima.

Promjene zakona iz djelokruga i nadležnosti Financijskog inspektorata inicirale su novi organizacijski ustroj Financijskog inspektorata koji je implementiran u srpnju 2009. godine (Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva financija¹²).

Sukladno novom organizacijskom ustroju Financijski inspektorat obavlja aktivnosti u osam odjela od kojih četiri odjela obavljaju aktivnosti nadzora, dva odjela vode prekršajne postupke u prvom stupnju, novoustrojen je Odjel za procjenu rizika, planiranje i informacijski sustav, dok Odjel za međunarodnu suradnju nastavlja s planiranjem i provođenjem poslova koji se odnose na međunarodnu suradnju i kontaktiranje s međunarodnim organizacijama.

Novi odjeli koji obavljaju nadzorne aktivnosti ustrojeni su po načelu sektorske podjele financijskih obveznika (Odjel za kreditne institucije i platne sustave, Odjel za financijske institucije i financijsko posredovanje i Odjel za nefinancijske i neprofitne subjekte), dok je Odjel za financijske istrage koncipiran kao kontaktna točka i nositelj međuagencijske suradnje sa zadaćom obavljanja najsloženijih nadzora u pogledu otkrivanja i sprječavanja kažnjivih djela iz područja rada Financijskog inspektorata. U okviru svojih zakonskih ovlasti inspektori Odjela sudjeluju u kompleksnim financijskim istragama nadležnih tijela (HANFA-e, HNB-a, nadzornih tijela Ministarstva financija, MUP-a) iniciranim i koordiniranim od strane Državnog odvjetništva i USKOK-a.

⁸ Narodne novine, broj 85/2008

⁹ Narodne novine, broj 87/2008

¹⁰ Narodne novine, broj 133/2009

¹¹ Narodne novine, broj 92/2009 i 153/2009

¹² Narodne novine, broj 29/2009

Odjel za procjenu rizika, planiranje i informacijski sustav ima zadaću utvrditi kriterije za procjenu postojanja potencijalnog rizika od pranja novca i financiranja terorizma kojem su obveznici, kao i neki drugi subjekti, poput neprofitnih institucija, izloženi u obavljanju svoje djelatnosti. Temeljem tako utvrđene procjene sektorskog rizika i podataka iz drugih relevantnih izvora (npr. prijave sumnjivih transakcija, rezultata prethodno provedenih nadzora i dr.) izrađuju se planovi provedbe nadzora te drugih prikladnih mjera, s ciljem smanjivanja potencijalnih rizika od pranja novca/financiranja terorizma kod obveznika koji su ocijenjeni kao rizični ili visoko rizični.

10.2.2. Inspekcijski nadzor i vođenje prekršajnih postupaka

Financijski inspektorat planira, organizira i provodi inspekcijski nadzor u području primjene propisanog deviznog režima, području pružanja usluga platnog prometa i prijenosa novca te na području pranja novca i financiranja terorizma i to prema planu redovnih aktivnosti i ciljanim zahtjevima drugih nadzornih tijela i institucija.

Stupanjem na snagu ZSPNFT-a Financijski inspektorat je dobio ovlasti za obavljanje supervizije kod sektorski imenovanih obveznika u smislu provođenja nadzora usklađenosti obveznika s mjerama, radnjama i postupcima propisanim navedenim Zakonom. Financijskom inspektoratu, kao primarnom nadzorniku, povjereno je obavljanje supervizije sljedećih obveznika:

- u sektoru tzv. nebankovnih financijskih institucija (ovlašteni mjenjači, kreditni posrednici, pružatelji usluga transfera novca, institucije za odobrenje potrošačkih kredita),
- u sektoru profesionalnih djelatnosti (odvjetnika, javnih bilježnika, revizora, računovođa, financijskih savjetnika i dr.),
- fizičkih i pravnih osoba koje obavljaju poslove u vezi s djelatnošću prometa plemenitih metala i dragog kamenja te proizvodima od njih, trgovinom umjetničkim predmetima i antikvitetima, posredovanjem u prometu nekretninama i dr.

Financijski inspektorat, kao i drugi sektorski imenovani nadzornici prema ZSPNFT, obavlja ciljani nadzor temeljem informacija o sumnjivim transakcijama dostavljenih od Ureda za sprječavanje pranja novca i Državnog odvjetništva.

Tijekom 2009. godine Financijski inspektorat je, u okviru svoje ukupne zakonodavne nadležnosti, obavio 480 inspekcijskih nadzora, što je na razini 2008. godine, od čega se 350 predmeta odnosi na redovni inspekcijski nadzor, a 130 predmeta na ciljani nadzor po zahtjevima drugih nadzornih tijela ili institucija.

Kada je u pitanju provedba preventivnog nadzora provođenja mjera za sprječavanje pranja novca/financiranja terorizma, tijekom 2009. godine, redovnim nadzorom su bila obuhvaćena 304 obveznika.

Ciljanim nadzorom, putem financijskih istraga provedenih samostalno i u suradnji s drugim tijelima u svrhu otkrivanja pranja novca pribavljenog kaznenim djelom, u 2009. godini obuhvaćeno je 89 poslovnih subjekata. Financijski inspektorat je pokrenuo šest kontrola vezanih uz navedene ciljane nadzore, dok su ostale kontrole inicirane od strane drugih nadzornih tijela (Ureda za sprječavanje pranja novca 28, Državnog odvjetništva 24, MUP-a 13, HNB-a 4, Porezne uprave 4, HANFA-e 1 i ostalih institucija 5). Inicirane kontrole su se najvećim dijelom odnosile na nadzor trgovačkih društava i druge poslovne subjekte (68), a manjim dijelom na nadzor obveznika primjene mjera i radnji propisanih ZSPNFT-om (21).

Temeljem nezakonitosti utvrđenih u inspekcijskom nadzoru Financijski inspektorat je tijekom 2009. godine podnio 148 optužnih prijedloga i 4 kaznene prijave nadležnim tijelima.

Obavljajući inspekcijske nadzore iz svoje nadležnosti Financijski inspektorat je također dostavljao inicijative drugim nadzornim tijelima i institucijama ukoliko bi uočene nepravilnosti bile osnova i za njihovo nadležno postupanje. Ukupno su upućene 42 inicijative za nadzor ili postupanje iz zakonske nadležnosti (Poreznoj

upravi 26, Carinskoj upravi 4, Uredu za sprječavanje pranja novca 6, Državnom odvjetništvu 1, USKOK-u 2, MUP-u 2, HANFA-i 1).

Financijski inspektorat vodi prekršajni postupak u prvom stupnju za prekršaje propisane Zakonom o deviznom poslovanju¹³, Zakonom o Financijskom inspektoratu Republike Hrvatske¹⁴, Zakonom o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma¹⁵ te Zakonom o platnom prometu u zemlji¹⁶.

Prekršajni postupak pokreće se na temelju optužnih prijedloga koje po službenoj dužnosti podnose ovlaštene osobe Financijskog inspektorata, Hrvatske narodne banke, MUP-a, Porezne i Carinske uprave te drugih zakonom ovlaštenih tijela.

U drugom stupnju o žalbama protiv rješenja Vijeća za prekršajni postupak Financijskog inspektorata odlučuje Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske.

Tijekom 2009. godine u odjelima za prekršajni postupak zaprimljena su 292 optužna prijedloga podnesena od strane sljedećih ovlaštenih podnositelja: Financijskog inspektorata (148 optužnih prijedloga), Porezne uprave (91 optužni prijedlog), Carinske uprave (42 optužna prijedloga), MUP-a (3 optužna prijedloga), Hrvatske narodne banke (2 optužna prijedloga), Ureda za sprječavanje pranja novca (2 optužna prijedloga), Financijske policije (3 optužna prijedloga), te HANFA-e (1 optužni prijedlog).

Tijekom 2009. godine u okviru vođenja prekršajnih postupaka Financijskog inspektorata ukupno je riješeno 460 predmeta u kojima su izrečene novčane kazne i troškovi postupka. Zaštitnim mjerama oduzimanja predmeta prekršaja oduzete su u korist proračuna ukupno 784 tisuće eura. Po završetku prekršajnog postupka vlasnicima privremeno oduzetih sredstava vraćena je 378,1 tisuća eura.

10.2.3. Međuinstitucionalna suradnja

Financijski inspektorat je tijekom 2009. godine nastavio suradnju s drugim nadzornim institucijama u skladu s člankom 56. Zakona o deviznom poslovanju te potpisanim sporazumima i protokolima o međusobnoj suradnji:

- sukladno odredbama Sporazuma o razmjenjivanju informacija i suradnji na području deviznog nadzora iz travnja 2007. godine razmjenjivane su informacije i podaci s Hrvatskom narodnom bankom;
- prema Protokolu o suradnji i razmjeni informacija između Ministarstva financija i Ministarstva unutarnjih poslova, koji se počeo primjenjivati u 2008. godini, razmjenjivane su informacije i podaci o operativnim aktivnostima.

Također, djelatnici Financijskog inspektorata aktivno su sudjelovali u organizaciji i radu unutar različitih oblika međuinstitucionalne suradnje:

- sudjelovanje u radu Međuinstitucionalne radne skupine za sprječavanje pranja novca/financiranja terorizma (MIRS-a) koja uključuje 12 državnih institucija uključenih u borbu protiv pranja novca/financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj. MIRS koordinira provođenje mjera i izvještavanje o provedbi Akcijskog plana za suzbijanje pranja novca i financiranja terorizma, koordinira pripremu obrane izvješća za MONEYVAL, unapređuje suradnju među institucijama u ovom području te predlaže poboljšanja zakonske regulative, provedbenih propisa, smjernica i drugo. Tijekom 2009. godine održana su dva sastanka MIRS-a,
- sudjelovanje Financijskog inspektorata na redovitim sjednicama posebnog Odbora Vijeća Europe za sprječavanje pranja novca Moneyval u Strasbourgu u Francuskoj (29., 30. i 31. Plenarna sjednica),

¹³ Narodne novine, broj 96/2003, 140/2005, 132/2006, 150/2008, 92/2009, 153/2009

¹⁴ Narodne novine, broj 85/2008

¹⁵ Narodne novine, broj 87/2008

¹⁶ Narodne novine, broj 117/2001

- organiziranje niza sastanaka, u suradnji s Uredom za sprječavanje pranja novca, s obveznicima primjene i provedbe Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma (odvjetnicima, javnim bilježnicima, revizorima, Hrvatskom poštom i dr.) u svrhu učinkovitije razmjene iskustava i informacija važnih za jačanje prevencije pranja novca i financiranja terorizma uključujući prijevare i koruptivne radnje u javnom sektoru.

Financijski inspektorat nositelj je provedbe dijela mjera Akcijskog plana VRH-a za sprječavanje pranja novca/ financiranja terorizma te periodično obavještava Ured za sprječavanje pranja novca (nositelja provedbe Akcijskog plana) o učinjenim aktivnostima. Tijekom 2009. godine, Vlada RH-a usvojila je 2. i 3. Izvješće o provedbi Akcijskog plana.

10.3. PROVOĐENJE ZADAĆA UREDA ZA SPRJEČAVANJE PRANJA NOVCA

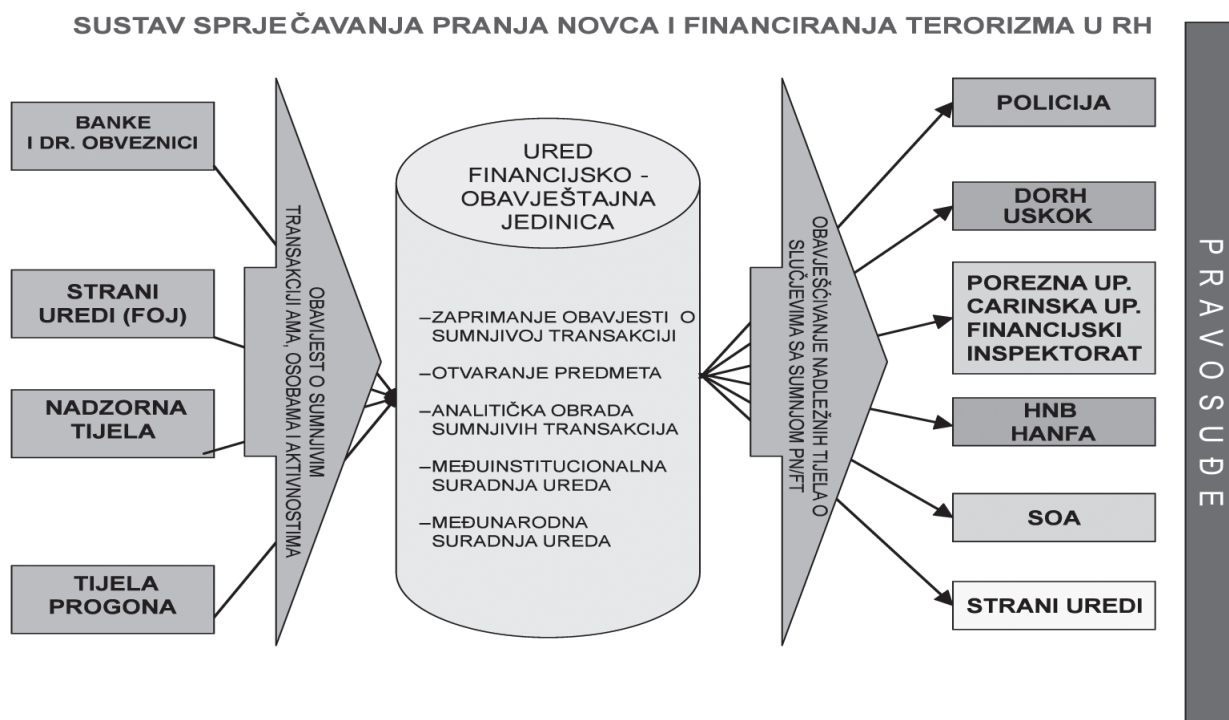
10.3.1. Sustav sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj

Pranje novca predstavlja aktivnosti u bankovnom, novčarskom ili drugom poslovanju s ciljem da se prikrije pravi izvor novca, odnosno imovine ili prava priskrbljena novcem za koji se zna da je pribavljen na nezakonit način.

Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma¹⁷ (dalje u tekstu: Zakon) i međunarodni standardi određuju da sustav sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma nije u nadležnosti samo jedne institucije nego je to sustav u kojem su zakonski definirane uloge svakog sudionika i njihova međusobna interakcija i suradnja, pa i uloga Ureda za sprječavanje pranja novca (dalje u tekstu: Ured) kao financijsko-obavještajne jedinice.

Nadležna tijela iz sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma su sljedeća: tijela prevencije (banke i drugi obveznici), Ured za sprječavanje pranja novca, tijela nadzora (HNB, HANFA, Porezna uprava, Carinska uprava, Financijski inspektorat), tijela kaznenog progona (policija, DORH i USKOK), te pravosuđe (sudovi), kako je prikazano na slici 10.1.

Slika 10.1.

¹⁷ Narodne novine, broj 87/2008

Ključni element preventivnog sustava je obveza banaka i drugih Zakonom određenih obveznika da obavješćuju Ured o:

- sumnjivim (gotovinskim i negotovinskim) transakcijama kada banke i drugi obveznici utvrde sumnju na pranje novca i financiranje terorizma bez obzira na visinu transakcije (režim sumnjivih transakcija) (čl. 42. Zakona).

Dakle, Ured je samo jedna karika u lancu u sustavu suzbijanja pranja novca i financiranja terorizma koja tek u interaktivnoj suradnji s drugim nadležnim tijelima (DORH-om, USKOK-om, MUP-om, SOA-om, HNB-om, HANFA-om i nadzornim službama Ministarstva financija) i stranim financijsko-obavještajnim jedinicama može u potpunosti dati svoj puni doprinos u cilju sprječavanja korištenja financijskog sustava RH-a za pranje novca i financiranje terorizma.

10.3.2. Provođenje osnovnih aktivnosti Ureda

Ured je, kao financijsko-obavještajna jedinica (Financial Intelligence Unit – FIU) administrativnog tipa, upravna organizacija u sastavu Ministarstva financija koja obavlja zadaće u cilju sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma, te druge zadaće određene Zakonom.

Sukladno međunarodnim standardima hrvatski Ured je analitička služba i središnje tijelo prevencije koje kao financijsko-obavještajna jedinica primarno ima zadaću:

- analitičko-obavještajno obrađivati sumnjive transakcije, koje je Ured zaprimio od banaka i drugih obveznika, pa nakon što ocijeni da u vezi s transakcijom ili određenom osobom postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma u zemlji ili inozemstvu, Ured slučajeve, u pisanom obliku, dostavlja na daljnje postupanje i procesuiranje nadležnim državnim tijelima, poglavito Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske i/ili MUP-u te nadzornim službama Ministarstva financija i inozemnim uredima (čl. 59. i čl. 65. Zakona);

Ured je ovlašten započeti analitičku obradu transakcija nakon što mu:

- banke ili drugi obveznici u pogledu određene transakcije ili osobe dostave obrazložene razloge za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma,
- strane financijsko - obavještajne jedinice (strani uredi) dostave pisanu zamolbu ili obavijest o sumnjivim transakcijama ili sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma,
- iznimno, državna tijela, sudovi, pravne osobe s javnim ovlastima i drugi subjekti dostave pisani prijedlog u kojem su navedene aktivnosti koje jesu ili bi mogle biti povezane s pranjem novca ili financiranjem terorizma, a utvrđene su prilikom obavljanja poslova iz djelokruga tih tijela.

Kako Ured u svom radu pribavlja klasificirane bankovne, osobne i obavještajne podatke iz zemlje i inozemstva, sukladno međunarodnim standardima i Zakonu svi podaci o sumnjivim transakcijama i osobama koje Ured, kao hrvatska financijsko-obavještajna jedinica prikuplja i obrađuje, predstavljaju klasificirani podatak i postupci koje provodi Ured tajni su. Stoga Ured nije ovlašten o prikupljenim podacima, niti o postupanju na temelju Zakona obavijestiti osobe na koje se ti podaci odnose ili treće osobe (čl. 75. Zakona i čl. 28. Treće Direktive 2005/60/EZ).

10.3.3. Ključni pokazatelji o radu Ureda

Rezultati rada Ureda verificiraju se putem ključnih pokazatelja o radu Ureda: broju otvorenih predmeta, broju blokada sumnjivih transakcija i broju slučajeva predanih nadležnim tijelima na daljnje postupanje (kako je prikazano u Tablici 10.1.), usporedbe tih ključnih pokazatelja s istovrsnim ključnim pokazateljima o radu stranih financijsko-obavještajnih jedinica, te procjene rada Ureda od strane relevantnih međunarodnih institucija.

Tablica 10.1. Ključni pokazatelji o radu Ureda u 2009. godini

KLJUČNI POKAZATELJI O RADU UREDA		2009.
BROJ OTVORENIH PREDMETA SA SUMNJOM NA PRANJE NOVCA I FINANCIRANJE TERORIZMA		327
BROJ SLUČAJEVA PROSLIJEĐENIH NADLEŽNIM TIJELIMA I INOZEMNIM UREDIMA NA DALJNJE POSTUPANJE I PROCESUIRANJE		134
Vrsta informacije u prosljeđenim slučajevima	BROJ SLUČAJEVA SA SUMNJOM NA PRANJE NOVCA	126
	BROJ SLUČAJEVA SA SUMNJOM NA FINANCIRANJE TERORIZMA	8
	BROJ DOPUNA U SLUČAJEVIMA PRANJA NOVCA	48
	UKUPAN BROJ IZVJEŠTAJA O ANALITIČKIM OBRADAMA	182
BROJ ANALIZIRANIH I ANALITIČKI OBRADENIH TRANSAKCIJA U SLUČAJEVIMA DOSTAVLJENIM NADLEŽNIM TIJELIMA		4.015
BROJ SUDIONIKA FIZIČKIH I PRAVNIH OSOBA U ANALIZIRANIM TRANSAKCIJAMA U SLUČAJEVIMA DOSTAVLJENIM NADLEŽNIM TIJELIMA		1.015
BROJ IZDANIH NALOGA BANKAMA ZA ODGODOM OBAVLJANJA SUMNJIVIH TRANSAKCIJA ZA 72 SATA		3
UKUPNA VRIJEDNOST SUMNJIVIH TRANSAKCIJA ČIJE JE OBAVLJANJE PRIVREMENO ODGOĐENO PO NALOGU UREDA		1.956.525,0 KN
BROJ IZDANIH NALOGA BANKAMA ZA STALNO PRAĆENJE FINACIJSKOG POSLOVANJA STRANKE		37
RADI Sprječavanja FINANCIRANJA TERORIZMA U FINACIJSKOM SUSTAVU RH-a u 2009. GODINI PROVJERENE SU: 82 FIZIČKE I PRAVNE OSOBE, 23 ENTITETA I 17 KONSOLIDARNIH LISTA UN-a		

Izvor: Ministarstvo financija, Ured za sprječavanje pranja novca

10.3.3.1. Slučajevi dostavljeni od strane Ureda nadležnim tijelima

Nakon analitičke obrade sumnjivih transakcija Ured je u 134 slučaja ocijenio da postoji određena sumnja na pranje novca ili financiranje terorizma te o istome obavijestio nadležna državna tijela i strane urede. U okviru ovih slučajeva Ured je nadležnim tijelima i stranim uredima dostavio ukupno 182 izvještaja o analitičko-obavještajnoj obradi sumnjivih transakcija i osoba kako je prikazano u Tablici 10.2.

Tablica 10.2.

NADLEŽNO TIJELO	BROJ ANALITIČKIH IZVJEŠTAJA U DOSTAVLJENIM SLUČAJEVIMA
MUP	78
FINACIJSKI INSPEKTORAT	25
DRŽAVNO ODVJETNIŠTVO	23
USKOK	15
POREZNA UPRAVA	17
SIGURNOSNO-OBAVJEŠTAJNA AGENCIJA	17
INOZEMNI UREDI	6
CARINSKA UPRAVA	1
UKUPNO	182

Izvor: Ministarstvo financija, Ured za sprječavanje pranja novca

Naglašavamo da su slučajevi koje je Ured prosljedio nadležnim državnim tijelima i stranim uredima sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma predmet daljnjih postupaka tijela nadzora i kaznenog progona (provođenje financijskih istraga, kriminalističkih obrada i kaznenog postupka) u cilju utvrđivanja nezakonitog karaktera sredstava analiziranih u sumnjivim transakcijama. Tek se donošenjem pravomoćne sudske presude za kazneno djelo pranja novca potvrđuje nezakonitost sredstava te se ista trajno oduzimaju.

10.3.3.2. Aktivnosti Ureda u provedbi antikorupcijskih mjera

Polazeći od ključnih pokazatelja o radu Ureda kroz aktivnosti koje su primarno usmjerene na sprječavanje i otkrivanje pranja novca i financiranja terorizma, a posredno i na sprječavanje i otkrivanje korupcije, prikazuju se aktivnosti postupanja Ureda u provođenju analitičkih obrada sumnjivih transakcija uključujući i obrade koje uz sumnjive transakcije povezuju i sumnju u kaznena djela koruptivne naravi iz kataloga USKOK-a i linije rada gospodarskog kriminaliteta MUP-a.

Antikorupcijski operativni predmeti Ureda

Sukladno svojim zakonskim ovlaštenjima Ured surađuje na konkretnim slučajevima otkrivanja pranja novca i financiranja terorizma sa svim nadležnim državnim tijelima i može potvrditi svoj rad na većini slučajeva organiziranog kriminaliteta i korupcije i drugih teških oblika kaznenih djela vezanih za pranje novca.

Tijekom 2009. godine Ured je interaktivno surađivao s tijelima progona (MUP-om, DORH-om, USKOK-om) kojima je dostavio 116 analitičkih izvješća u okviru kojih je Ured analitički obradio transakcije vezane za ukupno 537 osoba (374 fizičke i 163 pravne osobe), a ukupna vrijednost analiziranih transakcija vezanih za ove osobe iznosi ukupno 766,7 milijuna kuna.

Nadalje, Ured kontinuirano međuinstitucionalno surađuje i sudjeluje, unutar svojih zakonskih ovlasti, u većem broju predmeta DORH-a, USKOK-a i u predmetima policijskih izvida vezanih za zlouporabu javnih ovlasti radi ostvarivanja privatnih probitaka.

U naprijed navedenim slučajevima Ured je pribavljao i analitički obradio podatke iz bankovnog sustava RH-a i pribavio podatke o računima i transakcijama iz inozemstva te vršio provjere i analize u odnosu na 193 fizičke i 41 pravnu osobu, moguće počinitelje koruptivnih kaznenih djela i s njima povezane osobe, izdao 15 naloga za praćenje financijskog poslovanja osoba te izdao nalog brokerskoj kući za blokadu izvršenja sumnjivih transakcija prodaje udjela u novčanom investicijskom fondu u vrijednosti od 1,4 milijuna kuna, koji je svojim rješenjem potvrdio i sud.

10.3.4. Ocjena rada Ureda od strane međunarodnih institucija: ocjena MONEYVAL-a

Ured uspješno obavlja svoje zadaće što potvrđuju i međunarodni procjenitelji kao i ključni pokazatelji o radu Ureda. Odbor Vijeća Europe (MONEYVAL), u svojem izvješću Trećeg kruga evaluacije mjera protiv pranja novca i financiranja terorizma u RH iz 2008.g. zaključuje:

- da Ured na učinkovit način obavlja svoje osnovne dužnosti usmjeravanjem, koordinacijom i ocjenom sustava prijavljivanja te analizom primljenih prijava;
- da je sustav u velikoj mjeri usklađen, kada se radi o provođenju mjera sprječavanja i otkrivanja pranja novca od strane Ureda koji je potpuno operativan i funkcionalan u svom radu;
- Državni odvjetnici i pripadnici policije s kojima su se ocjenjivači sastali rekli su da su općenito zadovoljni radom Ureda te da su prijave koje primaju dobre kvalitete za daljnje postupanje;
- Ured je aktivni član Egmont grupe te se čini da općenito pruža pravodobnu i korisnu pomoć drugim inozemnim uredima i u stanju je razmjenjivati podatke sa svim vrstama financijsko-obavještajnih tijela.

Vijeće Europe: Prvo Izvješće MONEYVAL-a o napretku mjera za sprječavanje pranja novca ili financiranja terorizma u RH

Odbor Vijeća Europe MONEYVAL (Odbor za procjenu mjera protiv pranja novca i financiranja terorizma) dana 18. ožujka 2009. godine na svojoj 29. plenarnoj sjednici usvojio je Izvješće o napretku mjera za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma u RH nakon 3. kruga evaluacije ("First written Progress Report submitted to MONEYVAL by Croatia") te je isto objavljeno na web stranici MONEYVAL-a. Navedeno Izvješće pokazuje

izuzetan napredak sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma na svim područjima te ispunjavanje relevantnih međunarodnih standarda. Vlada RH-a je 30. srpnja 2009. godine usvojila Izvješće MONEYVAL-a o napretku provođenja mjera za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma u RH.

Vijeće Europe - GRECO (Grupa država protiv korupcije)

Na 44. plenarnoj sjednici Odbora GRECO, u svom Izvješću iz 2. kruga evaluacije iz 2009. godine, Odbor GRECO se pozitivno očitovao o novom Zakonu o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma koji je usklađen s međunarodnim standardima te regulira financijski i nefinancijski sektor.

10.3.5. Međuinstitucionalna suradnja Ureda i nadzornih tijela te tijela progona

Kada prilikom obavljanja poslova iz svoga djelokruga nadležna tijela (DORH, USKOK, MUP, SOA i sudovi), kao i nadzorna tijela (HNB, HANFA, Financijski inspektorat, Porezna uprava, Carinska uprava i Financijska policija), te druga državna tijela utvrde sumnju na aktivnosti koje jesu ili bi mogle biti povezane s pranjem novca ili financiranjem terorizma, dužni su o tome bez odgode u pisanom obliku obavijestiti Ured sukladno čl. 58. i 64. Zakona.

Tijekom 2009. godine Ured je, od ukupno 327 predmeta, otvorio 114 predmeta na inicijativu drugih nadležnih tijela (nadzornih tijela, tijela progona i dr.), što potvrđuje veoma dobru interaktivnu međuinstitucionalnu suradnju Ureda i drugih nadležnih tijela iz sustava suzbijanja pranja novca i financiranja terorizma, a posredno to znači i dobru suradnju u borbi protiv korupcije.

Dakle, Ured je na vlastitu inicijativu ili na inicijativu drugih tijela, između ostalog, provodio analitičku obradu sumnjivih transakcija u svezi slučajeva sumnjivih transakcija osoba vezanih za zlouporabu javnih ovlasti radi ostvarivanja privatnih probitaka, slučajeva sumnjivih transakcija po računima stranih državljana koji preko hrvatskih tvrtki kupuju nekretnine na području Republike Hrvatske, nezakonitih migracija te slučajeva sumnjivih transakcija vezanih za poslovanje hrvatskih tvrtki s tvrtkama iz offshore zona, kao i slučajeva koji su vezani za određene kriminalne skupine u Republici Hrvatskoj i inozemstvu.

10.3.6. Međunarodna suradnja

Međunarodna suradnja Ureda odnosi se na suradnju između Ureda i stranih financijsko-obavještajnih jedinica vezano za razmjenu relevantnih podataka, informacija i dokumentacije na zamolbu Ureda stranoj financijsko-obavještajnoj jedinici, na zamolbu strane financijsko-obavještajne jedinice Uredu te na vlastitu inicijativu (spontano) stranoj financijsko-obavještajnoj jedinici u svrhu sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma (čl. 67 Zakona)

- Ured je tijekom 2009. godine poslao 235 upita u 48 država u svrhu pribavljanja podataka iz inozemstva potrebnih za otkrivanje pranja novca i financiranja terorizma, a zaprimio 120 upita iz 34 države, također u svrhu razmjene podataka vezanih za otkrivanje pranja novca i financiranje terorizma,
- Ured je tijekom 2009. godine sukladno čl. 67 st. 3 Zakona potpisao 4 memoranduma o razumijevanju s uredima iz Kanade, Ruske Federacije, Ujedinjenih Arapskih Emirata i Turske radi unapređenja suradnje vezano za razmjenu podataka.

Dana 30. listopada 2009. godine u Zagrebu je održana Treća regionalna konferencija šefova financijsko-obavještajnih jedinica na kojoj su sudjelovali predstavnici Ureda za sprječavanje pranja novca Republike Hrvatske, Republike Albanije, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Republike Makedonije, Republike Slovenije i Republike Srbije. Domaćin Treće regionalne konferencije bio je Ured za sprječavanje pranja novca Ministarstva financija Republike Hrvatske.

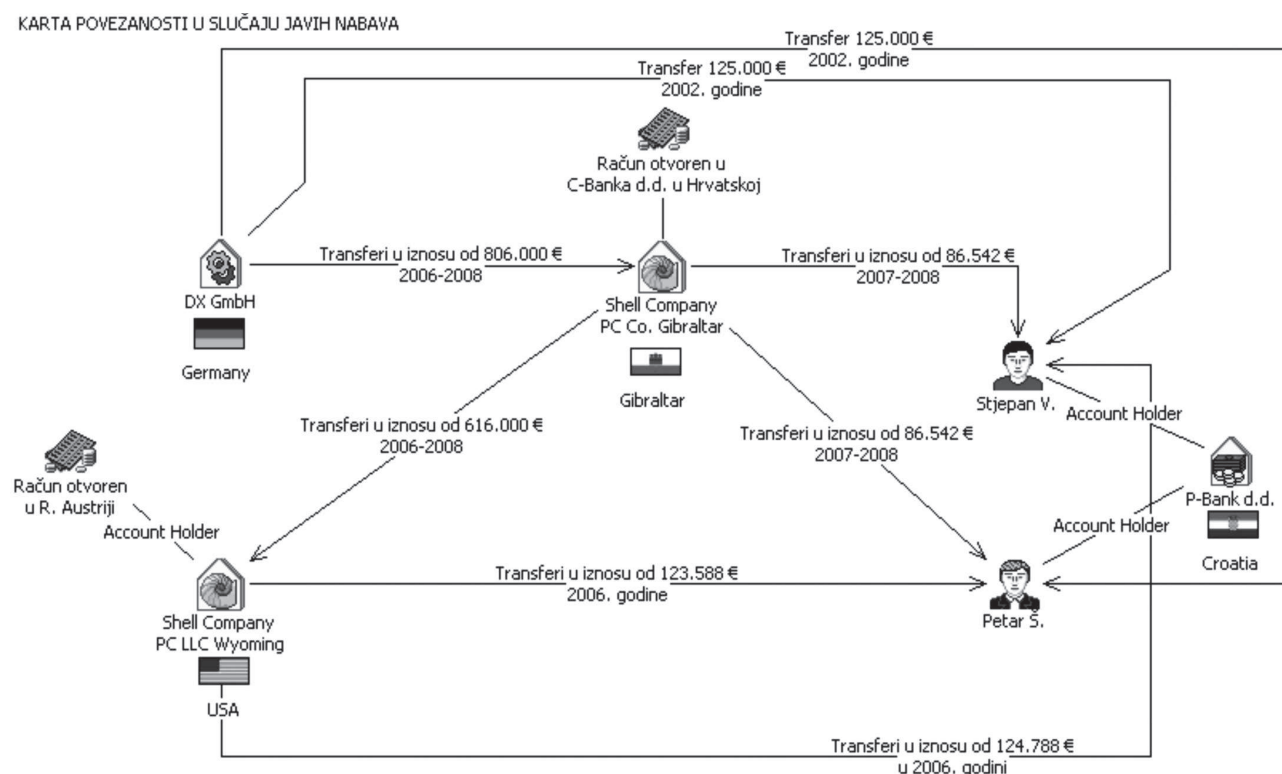
10.3.7. Slučajevi sa sumnjom na pranje novca dostavljeni od strane Ureda nadležnim tijelima

U nastavku navodimo sažetak jednog od slučajeva sa sumnjom na pranje novca koji su od strane Ureda dostavljeni nadležnim tijelima na daljnje postupanje i procesuiranje.

SLUČAJ: Sumnjive transakcije povezane s davanjem mita preko offshore tvrtki

Sumnjive transakcije preko nerezidentnog računa otvorenog u hrvatskoj banci po nalogu offshore tvrtke povezane s jednom njemačkom tvrtkom koja je pod istragom za davanje mita. Ured je slučaj dostavio DORH-u na daljnje postupanje.

Slika 10.2.

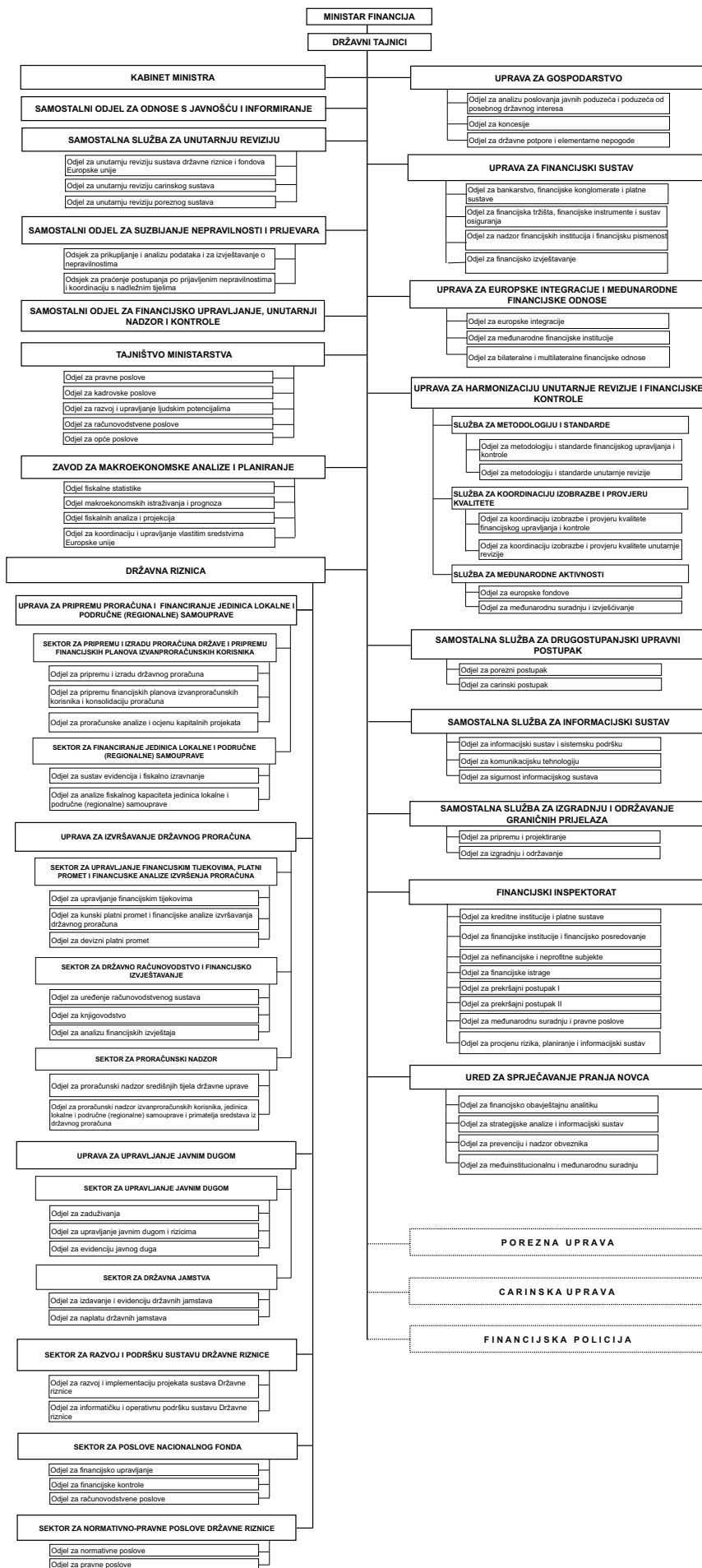

S obzirom na otvorene slučajeve od strane Ureda sa sumnjom na pranje novca i tipologije u otvorenim slučajevima, procjenjujemo da postoje sljedeće tekuće i buduće opasnosti od pranja novca u Republici Hrvatskoj: poslovanje s offshore zonama i nekooperativnim jurisdikcijama, nove tehnike plaćanja (e-banking) i međunarodne investicije u RH (nekretnine).

ORGANIZACIJSKA SHEMA
MINISTARSTVA FINANCIJA

ORGANIZACIJSKA SCHEMA MINISTARSTVA FINANCIJA

PRILOZI

Prilog 1: Osnovni makroekonomski pokazatelji gospodarstva Republike Hrvatske

	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
BDP, tekuće cijene (mil. HRK)	176.690	190.796	208.223	227.012	245.550	264.367	286.341	314.223	342.159	333.063
BDP, realni rast (%)	3,0	3,8	5,4	5,0	4,2	4,2	4,7	5,5	2,4	-5,8
BDP, tekuće cijene (mil. EUR)	23.141	25.537	28.111	30.010	32.755	35.722	39.102	42.832	47.370	45.378
BDP po stanovniku (EUR)	5.228	5.752	6.331	6.759	7.378	8.042	8.807	9.656	10.682	10.245
Potrošačke cijene, prosjek (%)	4,6	3,8	1,7	1,8	2,1	3,3	3,2	2,9	6,1	2,4
Proizvođačke cijene, prosjek (%)	9,7	3,6	-0,4	1,9	3,5	3,0	2,7	3,4	8,3	-0,4
Broj registriranih nezaposlenih, prosjek	357.872	380.195	389.740	329.799	309.875	308.739	291.616	264.446	236.741	263.174
Stopa registrirane nezaposlenosti, prosjek (%)	21,1	22,0	22,3	19,1	18,0	17,9	16,6	14,8	13,2	14,9
Stopa anketne nezaposlenosti, prosjek (%)	16,1	15,8	14,8	14,3	13,8	12,7	11,1	9,6	8,4	9,1
Prosječna mjesečna bruto plaća, stopa rasta (%)	7,0	3,9	6,0	4,8	6,4	4,4	6,2	6,2	7,1	2,2
Prosječna mjesečna bruto plaća, HRK	4.869	5.061	5.366	5.623	5.985	6.248	6.634	7.047	7.544	7.711
Prosječna mjesečna neto plaća, stopa rasta (%)	8,9	6,5	5,0	5,9	5,9	4,9	5,2	5,2	7,0	2,6
Prosječna mjesečna neto plaća, HRK	3.326	3.541	3.720	3.940	4.173	4.376	4.603	4.841	5.178	5.311
Fizički obujam industrijske proizvodnje, stopa rasta (%)	1,5	5,9	5,0	3,3	3,2	4,6	4,1	4,9	1,2	-9,2
Promet u trgovini na malo, realna stopa rasta (%)	14,4	10,0	12,5	3,7	2,6	2,8	2,1	5,3	-0,5	-15,3
Broj noćenja turista, stopa rasta (%)	47,5	10,8	3,0	4,3	2,5	7,6	3,1	5,7	2,0	-1,4
Indeks fizičkog obujma građevinskih radova, stopa rasta (%)	-9,1	3,6	12,8	22,8	2,0	-0,8	9,3	2,4	11,8	-6,5
Tečaj HRK/USD, prosjek	8,29	8,34	7,87	6,70	6,03	5,95	5,84	5,37	4,93	5,28
Tečaj HRK/USD, kraj razdoblja	8,16	8,36	7,15	6,12	5,64	6,23	5,58	4,99	5,16	5,09
Tečaj HRK/EUR, prosjek	7,63	7,47	7,41	7,56	7,50	7,40	7,32	7,34	7,22	7,34
Tečaj HRK/EUR, kraj razdoblja	7,60	7,37	7,44	7,65	7,67	7,38	7,35	7,33	7,32	7,31
Vanjskotrgovinska bilanca (mil. HRK)	-27.788	-37.509	-45.459	-53.538	-51.654	-58.237	-64.812	-72.116	-81.149	-56.479
Izvoz (mil. HRK)	37.785	38.917	38.421	41.355	48.354	52.283	60.437	66.043	69.205	55.272
Uvoz (mil HRK)	65.573	76.426	83.880	94.893	100.008	110.520	125.249	138.159	150.354	111.751
Tekući račun bilance plaćanja (mil. EUR)	-568	-821	-2.099	-1.889	-1.434	-1.976	-2.726	-3.236	-4.338	-2.477
Tekući račun bilance plaćanja (% BDP-a)	-2,5	-3,2	-7,5	-6,3	-4,4	-5,5	-7,0	-7,6	-9,2	-5,5
Inozemni dug, krajem razdoblja (mil. EUR)	12.264	13.609	15.143	19.884	22.933	25.748	29.274	32.929	39.950	44.588
Inozemni dug, krajem razdoblja (% BDP-a)	53,0	53,3	53,9	66,3	70,0	72,1	74,9	76,9	84,3	98,3
Međunarodne pričuve HNB-a, krajem razdoblja (mil. EUR)	3.783	5.334	5.651	6.554	6.436	7.438	8.725	9.307	9.121	10.376
Kamatna stopa na trezorske zapise od 91 dan, kraj razdoblja (%)	7,50	4,00	2,00	4,00	3,80	3,70	3,00	3,60	6,00	4,70
ZIBOR (3 mj.), prosjek (%)	11,10	7,90	4,60	5,50	7,35	6,19	4,46	5,63	7,20	8,96

Izvor: Državni zavod za statistiku, Hrvatska narodna banka, Ministarstvo financija

Prilog 2: Prihodi državnog proračuna u razdoblju od 2005. do 2009. godine

	(000 HRK)	2005.	2006.	2007.	2008.	Indeks 2008./ 2007.	2009.	Indeks 2009./ 2008.
1	PRIHODI	85.653.010	95.235.557	108.320.595	115.772.655	106,9	110.257.947	95,2
11	Porezi	50.687.564	58.469.091	64.234.530	69.572.699	108,3	63.678.926	91,5
111	Porezi na dohodak, dobit i kapitalnu dobit	7.057.112	8.515.615	10.589.083	12.252.205	115,7	10.839.269	88,5
1111	Porez na dohodak	3.106.476	3.459.649	1.772.708	1.687.502	95,2	1.399.411	82,9
1112	Porez na dobit	3.950.636	5.055.966	8.816.375	10.564.703	119,8	9.439.858	89,4
113	Porezi na imovinu	375.501	482.331	578.621	635.930	109,9	532.297	83,7
1134	Porez na financijske i kapitalne transakcije	375.501	482.331	578.621	635.930	109,9	532.297	83,7
114	Porezi na dobra i usluge	41.323.002	47.546.223	51.099.930	54.482.172	106,6	49.238.277	90,4
1141	Opći porezi na dobra i usluge	32.399.952	35.091.381	37.916.509	41.474.566	109,4	37.173.833	89,6
11411	Porez na dodanu vrijednost	32.243.372	34.931.750	37.747.987	41.308.036	109,4	37.050.354	89,7
11412	Porez na prodaju	156.580	159.631	168.522	166.531	98,8	123.479	74,1
1142	Trošarine	8.177.659	11.564.709	12.168.666	11.875.126	97,6	10.998.910	92,6
1144	Porezi na posebne usluge	20.000	22.000	24.500	27.000	110,2	14.964	55,4
1145	Porezi na korištenje dobara, ili na dozvolu za korištenje dobara ili za obavljanje djelatnosti	299.563	409.511	480.619	561.612	116,9	517.870	92,2
11452	Ostali porezi na korištenje dobara, ili na dozvolu za korištenje dobara ili za obavljanje djelatnosti	299.563	409.511	480.619	561.612	116,9	517.870	92,2
1146	Ostali porezi na dobra i usluge	425.829	458.622	509.636	543.868	106,7	532.700	97,9
115	Porezi na međunarodnu trgovinu i transakcije	1.562.930	1.588.456	1.641.478	1.900.865	115,8	1.721.164	90,5
1151	Carine i ostale takse na uvoz	1.562.930	1.588.456	1.641.478	1.900.865	115,8	1.721.164	90,5
116	Ostali porezi	369.019	336.466	325.418	301.527	92,7	1.347.920	-
12	Socijalni doprinosi	31.301.340	33.877.148	37.203.486	40.703.484	109,4	39.994.739	98,3
121	Doprinosi za socijalno osiguranje	31.301.340	33.877.148	37.203.486	40.703.484	109,4	39.994.739	98,3
1211	Doprinosi zaposlenika	13.857.360	15.084.349	16.531.305	18.100.364	109,5	17.925.299	99,0
1212	Doprinosi poslodavaca	16.695.492	18.051.382	19.845.488	21.758.077	109,6	21.373.979	98,2
1213	Doprinosi od samozaposlenih ili nezaposlenih	748.487	741.418	826.692	845.043	102,2	695.462	82,3
1214	Neklasificirani doprinosi	0	0	0	0	-	-	-
13	Pomoći	27.505	195.984	428.038	468.634	109,5	616.307	131,5
131	Pomoći od stranih vlada	107	2.099	8.580	8.583	100,0	5.450	63,5
1311	Tekuće	107	1.712	5.044	6.452	127,9	3.992	61,9
1312	Kapitalne	0	387	3.536	2.132	60,3	1.457	68,4
132	Pomoći od međunarodnih organizacija	27.398	192.385	395.827	453.912	114,7	604.122	133,1
1321	Tekuće	18.873	115.908	262.101	283.673	108,2	446.523	157,4
1322	Kapitalne	8.525	76.478	133.726	170.240	127,3	157.599	92,6
133	Pomoći unutar opće države	0	1.500	23.632	6.138	26,0	6.735	109,7

	(000 HRK)	2005.	2006.	2007.	2008.	Indeks 2008./ 2007.	2009.	Indeks 2009./ 2008.
14	Ostali prihodi	3.636.601	2.693.335	6.454.541	5.027.838	77,9	5.967.975	118,7
141	Prihodi od imovine	2.226.647	832.400	3.526.540	1.612.229	45,7	2.367.214	146,8
1411	Kamate	62.784	108.232	164.558	147.911	89,9	123.488	83,5
1412	Dividende	1.123.346	17.835	1.194.582	212.387	17,8	106.625	50,2
1413	Povlačenje iz prihoda kvazi-korporacija	192.516	288.113	117.730	504.074	-	1.342.502	266,3
1414	Prihodi od imovine temeljem osiguranja	0	0	0	0	-	0	-
1415	Zakupnina (koncesije i slično)	848.001	418.220	2.049.670	747.856	36,5	794.600	106,3
142	Prodaja roba i usluga	782.428	1.209.296	1.526.646	1.450.683	95,0	1.682.037	115,9
1421	Prodaja od strane tržišnih ustanova	0	0	0	0	-	0	-
1422	Administrativne takse	397.066	821.741	1.318.050	1.274.882	96,7	981.712	77,0
1423	Prihod od slučajne prodaje na tržištu	385.362	387.555	208.596	175.800	84,3	700.325	-
1424	Obračunata prodaja dobara i usluga	0	0	0	0	-	0	-
143	Naknade, kazne i globe	360.707	391.616	429.034	490.600	114,4	515.461	105,1
144	Neobvezni prijenosi osim potpora	5.653	6.737	11.241	9.384	83,5	15.865	169,1
1441	Tekući	5.653	5.727	8.620	3.957	45,9	11.551	291,9
1442	Kapitalni	0	1.010	2.622	5.427	207,0	4.314	79,5
145	Razni i neprepoznati prihodi	261.166	253.286	961.080	1.464.942	152,4	1.387.397	94,7

Izvor: Ministarstvo financija

Prilog 3: Rashodi državnog proračuna u razdoblju od 2005. do 2009. godine

	(000 HRK)	2005.	2006.	2007.	2008.	Indeks 2008./ 2007.	2009.	Indeks 2009./ 2008.
2	RASHODI	87.857.465	95.949.951	108.007.605	115.292.426	106,7	117.923.992	102,3
21	Naknade zaposlenima	23.182.586	24.313.867	27.545.141	29.948.535	108,7	31.289.325	104,5
211	Plaće i nadnice	19.699.216	20.663.890	23.237.088	25.453.436	109,5	26.555.399	104,3
212	Socijalni doprinosi	3.483.370	3.649.977	4.308.053	4.495.099	104,3	4.733.926	105,3
2121	Stvarni socijalni doprinosi	3.483.370	3.649.977	4.308.053	4.495.099	104,3	4.733.926	105,3
2122	Obračunati socijalni doprinosi	0	0	0	0	-	0	-
22	Korištenje dobara i usluga	4.951.917	6.069.116	7.162.402	8.113.694	113,3	7.363.814	90,8
23	Potrošnja dugotrajne imovine	0	0	0	0	-	0	-
24	Kamate	4.387.010	4.713.615	4.535.008	4.683.219	103,3	5.225.174	111,6
241	Inozemne	2.053.588	1.863.999	1.672.563	1.542.146	92,2	1.391.408	90,2
242	Tuzemne	2.333.422	2.849.616	2.862.444	3.141.074	109,7	3.833.767	122,1
243	Unutar opće države	0	0	0	0	-	0	-
25	Subvencije	5.248.744	5.670.789	6.492.010	6.859.512	105,7	6.710.033	97,8
251	Trgovačkim društvima u javnom sektoru	2.784.825	2.692.785	3.007.099	3.199.114	106,4	3.134.258	98,0
252	Trgovačkim društvima izvan javnog sektora	2.463.919	2.978.004	3.484.912	3.660.398	105,0	3.575.775	97,7
26	Pomoći	3.796.847	6.652.994	8.363.202	5.783.063	69,1	5.559.586	96,1
261	Inozemnim vladama	73.639	64.795	103.410	89.446	86,5	78.184	87,4
2611	Tekuće	49.174	37.760	75.261	60.246	80,0	68.150	113,1
2612	Kapitalne	24.465	27.035	28.149	29.200	103,7	10.034	34,4
262	Međunarodnim organizacijama	93.832	89.619	73.941	96.503	130,5	134.031	138,9
2621	Tekuće	93.832	89.619	73.941	96.503	130,5	133.061	137,9
2622	Kapitalne	0	0	0	0	-	970	-
263	Unutar opće države	3.629.376	6.498.581	8.185.852	5.597.115	68,4	5.347.372	95,5
2631	Tekuće	2.623.246	2.663.156	2.305.125	2.291.490	99,4	2.598.678	113,4
2632	Kapitalne	1.006.130	3.835.425	5.880.726	3.305.625	56,2	2.748.694	83,2
27	Socijalne naknade	41.358.455	43.444.589	48.175.989	52.593.214	109,2	56.148.498	106,8
271	Socijalne naknade iz osiguranja	29.308.716	30.535.396	34.167.894	37.600.722	110,0	40.605.352	108,0
272	Naknade za socijalnu pomoć	11.792.075	12.786.632	13.815.777	14.745.264	106,7	15.258.436	103,5
273	Socijalne naknade za zaposlenike	257.663	122.561	192.318	247.228	128,6	284.709	115,2
28	Ostali rashodi	4.931.907	5.084.980	5.733.853	7.311.189	127,5	5.627.561	77,0
281	Rashodi za imovinu osim kamata	4.920	7.600	1.132	16.015	-	7.730	48,3
282	Razni ostali rashodi	4.926.987	5.077.381	5.732.721	7.295.174	127,3	5.619.832	77,0
2821	Tekući	2.154.806	2.304.214	2.837.557	2.626.644	92,6	2.174.864	82,8
2822	Kapitalni	2.772.181	2.773.167	2.895.164	4.668.530	161,3	3.444.968	73,8

Izvor: Ministarstvo financija

Prilog 4: Transakcije u nefinancijskoj imovini državnog proračuna u razdoblju od 2005. do 2009. godine

	(000 HRK)	2005.	2006.	2007.	2008.	Indeks 2008./ 2007.	2009.	Indeks 2009./ 2008.
31	NETO STJECANJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	1.553.668	1.555.792	2.545.220	2.988.129	117,4	1.963.401	65,7
311	Dugotrajna imovina	1.516.968	1.595.121	2.625.692	2.719.479	103,6	1.839.720	67,6
311,1	Nabava: dugotrajna imovina	1.781.347	1.844.783	2.906.863	2.973.830	102,3	2.097.601	70,5
311,2	Prodaja: dugotrajna imovina	264.379	249.663	281.171	254.352	90,5	257.881	101,4
3111	Zgrade i građevine	867.663	831.377	1.154.132	1.109.578	96,1	824.283	74,3
3111,1	Nabava: zgrade i građevine	1.131.302	1.080.074	1.423.340	1.357.524	95,4	1.076.215	79,3
3111,2	Prodaja: zgrade i građevine	263.639	248.698	269.208	247.947	92,1	251.932	101,6
3112	Postrojenja i oprema	557.320	656.733	1.338.275	1.505.694	112,5	931.108	61,8
3112,1	Nabava: postrojenja i oprema	558.060	657.696	1.350.238	1.512.098	112,0	937.057	62,0
3112,2	Prodaja: postrojenja i oprema	740	964	11.963	6.404	53,5	5.949	92,9
3113	Ostala dugotrajna imovina	91.986	107.011	133.285	104.208	78,2	84.330	80,9
3113,1	Nabava: ostala dugotrajna imovina	91.986	107.012	133.285	104.209	78,2	84.330	80,9
3113,2	Prodaja: ostala dugotrajna imovina	0	1	0	1	-	0	-
312	Zalihe	0	-80.226	-161.383	79.444	-	35.412	44,6
312,1	Nabava: strateške zalihe	0	1.048	36.574	86.829	237,4	43.144	49,7
312,2	Prodaja: strateške zalihe	0	81.274	197.957	7.385	3,7	7.732	104,7
313	Pohranjene vrijednosti	7.220	7.826	9.620	10.126	105,3	8.929	88,2
313,1	Nabava: pohranjene vrijednosti	7.220	7.826	9.620	10.126	105,3	8.929	88,2
314	Neproizvedena imovina	29.480	33.072	71.291	179.081	251,2	79.340	44,3
314,1	Nabava: neproizvedena imovina	40.251	54.826	90.848	220.764	243,0	117.733	53,3
314,2	Prodaja: neproizvedena imovina	10.771	21.754	19.557	41.683	213,1	38.392	92,1
3141	Zemljište	-10.282	-21.650	-19.492	-41.626	-	-38.175	-
3141,1	Nabava: zemljište	489	81	58	56	97,9	125	222,0
3141,2	Prodaja: zemljište	10.771	21.732	19.549	41.683	213,2	38.300	91,9
3142	Rudna bogatstva	0	-22	0	0	-	-93	-
3142,2	Prodaja: rudna bogatstva	0	22	0	0	-	93	-
3143	Ostala prirodna imovina	0	0	0	0	-	0	-
3144	Nematerijalna neproizvedena imovina	39.762	54.744	90.782	220.707	243,1	117.608	53,3
3144,1	Nabava: nematerijalna neproizvedena imovina	39.762	54.744	90.790	220.707	243,1	117.608	53,3
3144,2	Prodaja: nematerijalna neproizvedena imovina	0	0	8	0	-	0	-

Izvor: Ministarstvo financija

Prilog 5: Transakcije u financijskoj imovini državnog proračuna u razdoblju od 2005. do 2009. godine

	(000 HRK)	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
32	NETO STJECANJE FINANCIJSKE IMOVINE	1.752.825	-3.047.174	-3.734.781	1.702.947	6.825.544
321	Tuzemna	1.757.681	-3.063.855	-3.752.817	1.690.502	6.823.196
3212	Novac i depoziti	688.185	-1.449.670	-1.721.591	1.440.588	4.127.800
3213	Vrijednosni papiri osim dionica	0	0	0	0	0
3214	Zajmovi	847.590	832.321	674.350	384.361	2.316.757
3214,1	Izdaci	1.026.367	1.037.701	837.699	852.673	2.458.939
3214,2	Primici	178.776	205.380	163.350	468.312	142.181
3215	Dionice i ostali udjeli	221.906	-2.446.505	-2.705.576	-134.447	378.639
3215,1	Izdaci	235.065	231.357	226.005	552.156	387.017
3215,2	Primici	13.159	2.677.862	2.931.581	686.603	8.378
3216	Tehničke rezerve za osiguranje	0	0	0	0	0
3217	Financijski derivati	0	0	0	0	0
3218	Ostala potraživanja	0	0	0	0	0
322	Inozemna	-4.857	16.681	18.036	12.445	2.348
3222	Novac i depoziti	0	0	0	0	0
3223	Vrijednosni papiri osim dionica	0	0	0	0	0
3224	Zajmovi	0	0	0	0	1.447
3224,1	Izdaci	0	0	0	0	1.447
3224,2	Primici	0	0	0	0	0
3225	Dionice i ostali udjeli	-4.857	16.681	18.036	12.445	901
3225,1	Izdaci	2.699	16.681	18.036	12.445	901
3225,2	Primici	7.556	0	0	0	0
3226	Tehničke rezerve za osiguranje	0	0	0	0	0
3227	Financijski derivati	0	0	0	0	0
3228	Ostala potraživanja	0	0	0	0	0
323	Monetarno zlato i SPV	0	0	0	0	0

Izvor: Ministarstvo financija

Prilog 6: Transakcije u obvezama državnog proračuna u razdoblju od 2005. do 2009. godine

	(000 HRK)	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
33	NETO STJECANJE OBVEZA	5.510.948	-776.988	-1.502.551	4.210.848	16.454.990
33,1	Ukupne otplate	10.253.489	10.056.697	8.333.537	6.922.174	9.700.319
33,2	Ukupno zaduživanje	15.764.437	9.279.708	6.830.986	11.133.022	26.155.309
331	Tuzemne	10.591.560	3.166.260	1.477.615	5.656.636	9.576.610
331,1	Otplate	4.389.323	4.250.184	4.604.573	3.871.657	2.704.283
331,2	Zaduživanje	14.980.882	7.416.444	6.082.188	9.528.293	12.280.893
3312	Novac i depoziti	0	0	0	0	0
3313	Vrijednosni papiri osim dionica	9.636.343	5.648.934	3.520.136	1.089.917	4.855.440
3313,1	Otplata	2.844.601	550.859	3.513.172	2.897.430	273.892
3313,2	Zaduživanje	12.480.944	6.199.793	7.033.308	3.987.347	5.129.332
3314	Zajmovi	955.217	-2.482.674	-2.042.521	4.566.719	4.721.170
3314,1	Otplata	1.544.722	3.699.325	1.091.402	974.227	2.430.391
3314,2	Zaduživanje	2.499.938	1.216.651	-951.119	5.540.946	7.151.562
3316	Tehničke rezerve za osiguranje	0	0	0	0	0
3317	Financijski derivati	0	0	0	0	0
3318	Ostale obveze	0	0	0	0	0
332	Inozemne	-5.080.612	-3.943.248	-2.980.166	-1.445.788	6.878.380
332,1	Otplate	5.864.167	5.806.513	3.728.963	3.050.517	6.996.036
332,2	Zaduživanje	783.554	1.863.264	748.798	1.604.729	13.874.416
3322	Novac i depoziti	0	0	0	0	0
3323	Vrijednosni papiri osim dionica	-3.713.935	-3.480.781	-1.757.723	-1.112.673	7.801.073
3323,1	Otplata	3.713.935	3.480.781	1.757.723	1.112.673	5.054.565
3323,2	Zaduživanje	0	0	0	0	12.855.638
3324	Zajmovi	-1.366.677	-462.468	-1.222.442	-333.116	-922.693
3324,1	Otplata	2.150.232	2.325.732	1.971.240	1.937.845	1.941.471
3324,2	Zaduživanje	783.554	1.863.264	748.798	1.604.729	1.018.778
3326	Tehničke rezerve za osiguranje	0	0	0	0	0
3327	Financijski derivati	0	0	0	0	0
3328	Ostale obveze	0	0	0	0	0

Izvor: Ministarstvo financija

Prilog 7: Transakcije izvanproračunskih korisnika u razdoblju od 2005. do 2009. godine

	(000 HRK)	2005.	2006.	2007.	2008.	Indeks 2008./ 2007.	2009.	Indeks 2009./ 2008.
1	PRIHODI	8.134.940	9.429.083	10.561.624	6.253.096	59,2	5.504.483	88,0
11	Porezi	2.761.485	0	0	0	-	0	-
1142	Trošarine	2.761.485	0	0	0	-	0	-
12	Socijalni doprinosi	0	0	0	0	-	0	-
13	Pomoći	1.145.477	4.270.535	5.549.188	2.057.887	37,1	1.711.086	83,1
131	Pomoći od stranih vlada	0	0	0	19.044	-	0	-
132	Pomoći od međunarodnih organizacija	0	0	18.197	0	-	3.397	-
133	Pomoći unutar opće države	1.145.477	4.270.535	5.530.991	2.038.843	36,9	1.707.689	83,8
1331	Tekuće	834.991	690.117	3.643	34.848	-	15.364	44,1
1332	Kapitalne	310.486	3.580.418	5.527.348	2.003.995	36,3	1.692.325	84,4
14	Ostali prihodi	4.227.978	5.158.548	5.012.436	4.195.209	83,7	3.793.397	90,4
2	RASHODI	5.620.152	7.073.492	6.563.438	5.382.651	82,0	4.305.463	80,0
21	Naknade zaposlenima	1.117.529	1.199.095	609.484	281.788	46,2	285.596	101,4
211	Plaće i nadnice	966.616	1.035.834	524.596	242.569	46,2	245.800	101,3
212	Socijalni doprinosi	150.913	163.261	84.888	39.219	46,2	39.796	101,5
22	Korištenje dobara i usluga	2.148.315	3.124.365	3.354.913	3.354.711	100,0	2.480.509	73,9
24	Kamate	617.640	683.431	926.232	217.619	23,5	284.640	130,8
241	Inozemne	305.417	522.924	561.616	37.064	6,6	57.659	155,6
242	Tuzemne	312.223	160.507	364.616	180.555	49,5	226.981	125,7
25	Subvencije	5.189	13.803	18.553	39.318	211,9	89.673	228,1
251	Trgovačkim društvima u javnom sektoru	5.189	0	0	0	-	26.770	-
252	Trgovačkim društvima izvan javnog sektora	0	13.803	18.553	39.318	211,9	62.903	160,0
26	Pomoći	153.390	457.883	672.734	273.622	40,7	233.938	85,5
263	Unutar opće države	153.390	457.883	672.734	273.622	40,7	233.938	85,5
2631	Tekuće	0	0	1.500	4.238	282,6	4.800	113,3
2632	Kapitalne	153.390	457.883	671.234	269.384	40,1	229.138	85,1
27	Socijalne naknade	571.777	748.262	523	704	134,6	218	31,0
271	Socijalne naknade iz osiguranja	571.107	741.298	523	704	134,6	218	31,0
272	Naknade za socijalnu pomoć	670	6.964	0	0	-	0	-
28	Ostali rashodi	1.006.312	846.653	980.999	1.214.889	123,8	930.889	76,6
31	NETO STJECANJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	5.145.748	4.552.835	5.265.736	1.240.070	23,5	1.637.738	132,1
31,1	Nabava nefinancijske imovine	5.195.362	4.927.889	5.334.740	1.421.680	26,6	1.659.443	116,7
31,2	Prodaja nefinancijske imovine	49.614	375.054	69.004	181.610	263,2	21.705	12,0
32	NETO STJECANJE FINANCIJSKE IMOVINE	-133.065	470.485	795.625	1.073.617		538.324	
321	Tuzemna	-133.065	470.485	795.625	1.073.617		538.324	
322	Inozemna	0	0	0	0		0	
33	NETO STJECANJE OBVEZA	2.497.895	2.667.729	2.063.175	1.443.242		977.042	
331	Tuzemne	1.460.118	2.116.532	539.480	1.139.111		553.629	
332	Inozemne	1.037.777	551.197	1.523.695	304.131		423.413	

Izvor: Ministarstvo financija

Prilog 8: Transakcije javnog poduzeća Hrvatske vode u razdoblju od 2005 do 2009. godine

	(000 HRK)	2005.	2006.	2007.	2008.	Indeks 2008./ 2007.	2009.	Indeks 2009./ 2008.
1	PRIHODI	1.715.607	1.971.613	2.507.327	2.618.977	104,5	2.253.976	86,1
11	Porezi	0	0	0	0	-	0	-
12	Socijalni doprinosi	0	0	0	0	-	0	-
13	Pomoći	487.813	444.762	542.884	588.928	108,5	342.007	58,1
131	Pomoći od stranih vlada	0	0	0	19.044	-	0	-
132	Pomoći od međunarodnih organizacija	0	0	18.197	0	-	3.397	-
133	Pomoći unutar opće države	487.813	444.762	524.687	569.884	108,6	338.610	59,4
1331	Tekuće	203.499	89.259	3.643	34.848	-	15.364	44,1
1332	Kapitalne	284.314	355.503	521.044	535.036	102,7	323.246	60,4
14	Ostali prihodi	1.227.794	1.526.851	1.964.443	2.030.049	103,3	1.911.969	94,2
2	RASHODI	1.489.465	1.779.088	2.108.778	2.339.024	110,9	1.748.448	74,8
21	Naknade zaposlenima	99.418	111.293	121.767	135.222	111,0	129.458	95,7
211	Plaće i nadnice	85.524	96.298	104.720	116.482	111,2	111.542	95,8
212	Socijalni doprinosi	13.894	14.995	17.047	18.740	109,9	17.916	95,6
22	Korištenje dobara i usluga	790.683	1.072.478	1.208.936	1.331.786	110,2	1.060.458	79,6
24	Kamate	33.734	31.692	34.639	35.525	102,6	29.863	84,1
241	Inozemne	8.652	7.073	5.852	4.803	82,1	2.793	58,2
242	Tuzemne	25.082	24.619	28.787	30.722	106,7	27.070	88,1
243	Unutar opće države	0	0	0	0	-	0	-
25	Subvencije	0	0	0	0	-	0	-
251	Trgovačkim društvima u javnom sektoru	0	0	0	0	-	0	-
252	Trgovačkim društvima izvan javnog sektora	0	0	0	0	-	0	-
26	Pomoći	0	53.751	82.301	120.094	145,9	76.101	63,4
261	Inozemnim vladama	0	0	0	0	-	0	-
262	Međunarodnim organizacijama	0	0	0	0	-	0	-
263	Unutar opće države	0	53.751	82.301	120.094	145,9	76.101	63,4
2631	Tekuće	0	0	1.500	3.600	240,0	4.800	133,3
2632	Kapitalne	0	53.751	80.801	116.494	144,2	71.301	61,2
27	Socijalne naknade	0	0	0	0	-	0	-
271	Socijalne naknade iz osiguranja	0	0	0	0	-	0	-
272	Naknade za socijalnu pomoć	0	0	0	0	-	0	-
28	Ostali rashodi	565.630	509.874	661.135	716.397	108,4	452.568	63,2
31	NETO STJECANJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	230.292	223.123	315.004	245.968	78,1	274.314	111,5
31,1	Nabava nefinancijske imovine	230.588	224.983	318.780	246.965	77,5	275.598	111,6
31,2	Prodaja nefinancijske imovine	296	1.860	3.776	997	26,4	1.284	128,8
32	NETO STJECANJE FINANCIJSKE IMOVINE	5.284	-32.316	116.100	32.151		222.116	
321	Tuzemna	5.284	-32.316	116.100	32.151		222.116	
322	Inozemna	0	0	0	0		0	
33	NETO STJECANJE OBVEZA	9.434	-1.718	32.555	-1.834		-9.098	
331	Tuzemne	-26.179	12.778	-2.259	-49.781		-115.831	
332	Inozemne	35.613	-14.496	34.814	47.947		106.733	

Izvor: Ministarstvo financija

Prilog 9: Transakcije Fonda za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost u razdoblju od 2005. do 2009. godine

	(000 HRK)	2005.	2006.	2007.	2008.	Indeks 2008./ 2007.	2009.	Indeks 2009./ 2008.
1	PRIHODI	214.737	660.190	1.102.946	1.221.187	110,7	1.168.578	95,7
11	Porezi	0	0	0	0	-	0	-
12	Socijalni doprinosi	0	0	0	0	-	0	-
13	Pomoći	0	350	0	0	-	0	-
131	Pomoći od stranih vlada	0	0	0	0	-	0	-
132	Pomoći od međunarodnih organizacija	0	0	0	0	-	0	-
133	Pomoći unutar opće države	0	350	0	0	-	0	-
1331	Tekuće	0	350	0	0	-	0	-
1332	Kapitalne	0	0	0	0	-	0	-
14	Ostali prihodi	214.737	659.840	1.102.946	1.221.187	110,7	1.168.578	95,7
2	RASHODI	172.045	734.764	1.092.568	1.109.258	101,5	1.159.521	104,5
21	Naknade zaposlenima	3.966	6.843	12.939	18.600	143,8	21.331	114,7
211	Plaće i nadnice	3.407	5.864	11.071	15.942	144,0	18.310	114,9
212	Socijalni doprinosi	559	979	1.868	2.658	142,3	3.021	113,7
22	Korištenje dobara i usluga	12.162	608.913	945.697	883.628	93,4	874.856	99,0
24	Kamate	0	0	0	0	-	32	-
241	Inozemne	0	0	0	0	-	0	-
242	Tuzemne	0	0	0	0	-	32	-
25	Subvencije	5.189	13.803	18.553	39.318	211,9	89.673	228,1
251	Trgovačkim društvima u javnom sektoru	5.189	0	0	0	-	26.770	-
252	Trgovačkim društvima izvan javnog sektora	0	13.803	18.553	39.318	211,9	62.903	160,0
26	Pomoći	149.780	102.355	108.582	149.644	137,8	157.329	105,1
261	Inozemnim vladama	0	0	0	0	-	0	-
262	Međunarodnim organizacijama	0	0	0	0	-	0	-
263	Unutar opće države	149.780	102.355	108.582	149.644	137,8	157.329	105,1
2631	Tekuće	0	0	0	638	-	0	-
2632	Kapitalne	149.780	102.355	108.582	149.006	137,2	157.329	105,6
27	Socijalne naknade	0	0	0	0	-	0	-
271	Socijalne naknade iz osiguranja	0	0	0	0	-	0	-
272	Naknade za socijalnu pomoć	0	0	0	0	-	0	-
28	Ostali rashodi	948	2.850	6.797	18.068	265,8	16.300	90,2
31	NETO STJECANJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	12.917	14.151	20.189	3.926	19,4	6.656	169,5
31,1	Nabava nefinancijske imovine	12.917	14.287	20.256	3.926	19,4	6.656	169,5
31,2	Prodaja nefinancijske imovine	0	136	67	0	-	0	-
32	NETO STJECANJE FINANCIJSKE IMOVINE	29.775	-88.725	-9.811	108.003		2.401	
321	Tuzemna	29.775	-88.725	-9.811	108.003		2.401	
322	Inozemna	0	0	0	0		0	
33	NETO STJECANJE OBEVAZA	0	0	0	0		0	
331	Tuzemne	0	0	0	0		0	
332	Inozemne	0	0	0	0		0	

Izvor: Ministarstvo financija

Prilog 10: Transakcije Hrvatskih cesta u razdoblju od 2005. do 2009. godine

	(000 HRK)	2005.	2006.	2007.	2008.	Indeks 2008./ 2007.	2009.	Indeks 2009./ 2008.
1	PRIHODI	1.474.714	1.804.019	2.110.381	1.549.929	73,4	1.481.919	95,6
11	Porezi	1.380.732	0	0	0	-	0	-
12	Socijalni doprinosi	0	0	0	0	-	0	-
13	Pomoći	0	1.739.270	1.990.435	1.468.959	73,8	1.369.079	93,2
131	Pomoći od stranih vlada	0	0	0	0	-	0	-
132	Pomoći od međunarodnih organizacija	0	0	0	0	-	0	-
133	Pomoći unutar opće države	0	1.739.270	1.990.435	1.468.959	73,8	1.369.079	93,2
1331	Tekuće	0	0	0	0	-	0	-
1332	Kapitalne	0	1.739.270	1.990.435	1.468.959	73,8	1.369.079	93,2
14	Ostali prihodi	93.982	64.749	119.946	80.970	67,5	112.840	139,4
2	RASHODI	1.062.405	1.226.934	1.243.399	1.592.627	128,1	1.048.486	65,8
21	Naknade zaposlenima	61.054	70.786	78.005	86.547	111,0	93.383	107,9
211	Plaće i nadnice	52.452	60.787	67.035	74.359	110,9	80.372	108,1
212	Socijalni doprinosi	8.602	9.999	10.970	12.188	111,1	13.011	106,8
22	Korištenje dobara i usluga	726.456	850.772	819.311	1.107.252	135,1	524.661	47,4
24	Kamate	16.060	43.374	85.641	142.396	166,3	221.474	155,5
241	Inozemne	8.268	11.834	17.185	22.804	132,7	47.942	210,2
242	Tuzemne	7.792	31.540	68.456	119.592	174,7	173.532	145,1
25	Subvencije	0	0	0	0	-	0	-
251	Trgovačkim društvima u javnom sektoru	0	0	0	0	-	0	-
252	Trgovačkim društvima izvan javnog sektora	0	0	0	0	-	0	-
26	Pomoći	0	0	7.607	3.884	51,1	508	13,1
261	Inozemnim vladama	0	0	0	0	-	0	-
262	Međunarodnim organizacijama	0	0	0	0	-	0	-
263	Unutar opće države	0	0	7.607	3.884	51,1	508	13,1
2631	Tekuće	0	0	0	0	-	0	-
2632	Kapitalne	0	0	7.607	3.884	51,1	508	13,1
27	Socijalne naknade	0	0	0	0	-	0	-
271	Socijalne naknade iz osiguranja	0	0	0	0	-	0	-
272	Naknade za socijalnu pomoć	0	0	0	0	-	0	-
28	Ostali rashodi	258.835	262.002	252.835	252.548	99,9	208.460	82,5
31	NETO STJECANJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	923.171	1.350.834	1.603.747	1.142.207	71,2	1.371.041	120,0
31,1	Nabava nefinancijske imovine	926.359	1.351.622	1.604.733	1.143.098	71,2	1.376.092	120,4
31,2	Prodaja nefinancijske imovine	3.188	788	986	891	90,4	5.051	-
32	NETO STJECANJE FINANCIJSKE IMOVINE	50.297	-29.083	-45.061	217.802		41.652	
321	Tuzemna	50.297	-29.083	-45.061	217.802		41.652	
322	Inozemna	0	0	0	0		0	
33	NETO STJECANJE OBVEZA	561.159	744.666	691.704	1.402.707		979.260	
331	Tuzemne	302.376	471.685	523.681	1.128.764		696.394	
332	Inozemne	258.783	272.981	168.023	273.943		282.866	

Izvor: Ministarstvo financija

Prilog 11: Transakcije Državne agencije za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka u razdoblju od 2005. do 2009. godine

	(000 HRK)	2005.	2006.	2007.	2008.	Indeks 2008./2007.	2009.	Indeks 2009./2008.
1	PRIHODI	367.438	409.581	391.441	808.342	206,5	566.470	70,1
11	Porezi	0	0	0	0	-	0	-
12	Socijalni doprinosi	0	0	0	0	-	0	-
13	Pomoći	0	0	0	0	-	0	-
131	Pomoći od stranih vlada	0	0	0	0	-	0	-
132	Pomoći od međunarodnih organizacija	0	0	0	0	-	0	-
133	Pomoći unutar opće države	0	0	0	0	-	0	-
1331	Tekuće	0	0	0	0	-	0	-
1332	Kapitalne	0	0	0	0	-	0	-
14	Ostali prihodi	367.438	409.581	391.441	808.342	206,5	566.470	70,1
2	RASHODI	182.993	27.354	47.820	254.706	532,6	267.167	104,9
21	Naknade zaposlenima	5.621	5.713	6.076	6.966	114,6	7.159	102,8
211	Plaće i nadnice	4.821	4.896	5.208	5.972	114,7	6.134	102,7
212	Socijalni doprinosi	800	817	868	994	114,5	1.025	103,1
22	Korištenje dobara i usluga	21.092	12.472	20.359	10.274	50,5	5.493	53,5
24	Kamate	121.940	239	345	8.886	-	736	8,3
241	Inozemne	0	0	0	0	-	0	-
242	Tuzemne	121.940	239	345	8.886	-	736	8,3
25	Subvencije	0	0	0	0	-	0	-
251	Trgovačkim društvima u javnom sektoru	0	0	0	0	-	0	-
252	Trgovačkim društvima izvan javnog sektora	0	0	0	0	-	0	-
26	Pomoći	0	0	0	0	-	0	-
261	Inozemnim vladama	0	0	0	0	-	0	-
262	Međunarodnim organizacijama	0	0	0	0	-	0	-
263	Unutar opće države	0	0	0	0	-	0	-
2631	Tekuće	0	0	0	0	-	0	-
2632	Kapitalne	0	0	0	0	-	0	-
27	Socijalne naknade	1.511	1.357	523	704	134,6	218	31,0
271	Socijalne naknade iz osiguranja	1.511	1.357	523	704	134,6	218	31,0
272	Naknade za socijalnu pomoć	0	0	0	0	-	0	-
28	Ostali rashodi	32.829	7.573	20.517	227.876	-	253.561	111,3
31	NETO STJECANJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	14.131	493	-18.959	-10.262	-	258	-
31,1	Nabava nefinancijske imovine	14.232	565	1.202	25.070	-	258	1,0
31,2	Prodaja nefinancijske imovine	101	72	20.161	35.332	175,2	0	-
32	NETO STJECANJE FINANCIJSKE IMOVINE	-349.252	381.734	362.580	563.898		299.045	
321	Tuzemna	-349.252	381.734	362.580	563.898		299.045	
322	Inozemna	0	0	0	0		0	
33	NETO STJECANJE OBVEZA	-519.566	0	0	0		0	
331	Tuzemne	-519.566	0	0	0		0	
332	Inozemne	0	0	0	0		0	

Izvor: Ministarstvo financija

Prilog 12: Transakcije Hrvatskog fonda za privatizaciju u razdoblju od 2005. do 2009. godine

	(000 HRK)	2005.	2006.	2007.	2008.	Indeks 2008./ 2007.	2009.	Indeks 2009./ 2008.
1	PRIHODI	237.044	65.871	58.324	54.661	93,7	33.540	61,4
11	Porezi	0	0	0	0	-	0	-
12	Socijalni doprinosi	0	0	0	0	-	0	-
13	Pomoći	0	0	0	0	-	0	-
131	Pomoći od stranih vlada	0	0	0	0	-	0	-
132	Pomoći od međunarodnih organizacija	0	0	0	0	-	0	-
133	Pomoći unutar opće države	0	0	0	0	-	0	-
1331	Tekuće	0	0	0	0	-	0	-
1332	Kapitalne	0	0	0	0	-	0	-
14	Ostali prihodi	237.044	65.871	58.324	54.661	93,7	33.540	61,4
2	RASHODI	182.119	78.375	88.241	87.036	98,6	81.841	94,0
21	Naknade zaposlenima	35.996	31.920	36.285	34.453	95,0	34.265	99,5
211	Plaće i nadnice	31.273	27.508	31.233	29.814	95,5	29.442	98,8
212	Socijalni doprinosi	4.723	4.412	5.052	4.639	91,8	4.823	104,0
22	Korištenje dobara i usluga	33.545	30.039	34.173	21.771	63,7	15.041	69,1
24	Kamate	0	16.416	17.783	30.812	173,3	32.535	105,6
241	Inozemne	0	7.153	10.116	9.457	93,5	6.924	73,2
242	Tuzemne	0	9.263	7.667	21.355	278,5	25.611	119,9
25	Subvencije	0	0	0	0	-	0	-
251	Trgovačkim društvima u javnom sektoru	0	0	0	0	-	0	-
252	Trgovačkim društvima izvan javnog sektora	0	0	0	0	-	0	-
26	Pomoći	0	0	0	0	-	0	-
261	Inozemnim vladama	0	0	0	0	-	0	-
262	Međunarodnim organizacijama	0	0	0	0	-	0	-
263	Unutar opće države	0	0	0	0	-	0	-
2631	Tekuće	0	0	0	0	-	0	-
2632	Kapitalne	0	0	0	0	-	0	-
27	Socijalne naknade	0	0	0	0	-	0	-
271	Socijalne naknade iz osiguranja	0	0	0	0	-	0	-
272	Naknade za socijalnu pomoć	0	0	0	0	-	0	-
28	Ostali rashodi	112.578	0	0	0	-	0	-
31	NETO STJECANJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	-40.272	-51.175	-23.514	-141.769	-	-14.531	-
31,1	Nabava nefinancijske imovine	2.061	2.907	3.553	2.621	73,8	839	32,0
31,2	Prodaja nefinancijske imovine	42.333	54.082	27.067	144.390	-	15.370	10,6
32	NETO STJECANJE FINANCIJSKE IMOVINE	100.403	-87.682	82.691	151.763	-	-26.890	-
321	Tuzemna	100.403	-87.682	82.691	151.763	-	-26.890	-
322	Inozemna	0	0	0	0	-	0	-
33	NETO STJECANJE OBVEZA	5.206	-126.353	89.094	42.369	-	6.880	-
331	Tuzemne	5.206	-126.353	106.055	60.128	-	-26.934	-
332	Inozemne	0	0	-16.961	-17.759	-	33.814	-

Izvor: Ministarstvo financija

Prilog 13: Konsolidirana središnja država u razdoblju od 2005. do 2009. godine

	(000 HRK)	2005.	2006.	2007.	2008.	Indeks 2008. /2007.	2009.	Indeks 2009./ 2008.
1	PRIHODI	92.642.473	100.392.605	113.386.165	120.036.688	105,9	114.086.889	95,0
11	Porezi	53.449.049	58.469.091	64.234.530	69.572.699	108,3	63.678.926	91,5
111	Porezi na dohodak, dobit i kapitalnu dobit	7.057.112	8.515.615	10.589.083	12.252.205	115,7	10.839.269	88,5
1111	Porez na dohodak	3.106.476	3.459.649	1.772.708	1.687.502	95,2	1.399.411	82,9
1112	Porez na dobit	3.950.636	5.055.966	8.816.375	10.564.703	119,8	9.439.858	89,4
113	Porezi na imovinu	375.501	482.331	578.621	635.930	109,9	532.297	83,7
114	Porezi na dobra i usluge	44.084.487	47.546.223	51.099.930	54.482.172	106,6	49.238.277	90,4
1141	Opći porezi na dobra i usluge	32.399.952	35.091.381	37.916.509	41.474.566	109,4	37.173.833	89,6
11411	Porez na dodanu vrijednost	32.243.372	34.931.750	37.747.987	41.308.036	109,4	37.050.354	89,7
11412	Porez na prodaju	156.580	159.631	168.522	166.531	98,8	123.479	74,1
1142	Trošarine	10.939.144	11.564.709	12.168.666	11.875.126	97,6	10.998.910	92,6
115	Porezi na međunarodnu trgovinu i transakcije	1.562.930	1.588.456	1.641.478	1.900.865	115,8	1.721.164	90,5
116	Ostali porezi	369.019	336.466	325.418	301.527	92,7	1.347.920	-
12	Socijalni doprinosi	31.301.340	33.877.148	37.203.486	40.703.484	109,4	39.994.739	98,3
13	Pomoći	27.505	194.484	481.173	537.458	111,7	651.853	121,3
14	Ostali prihodi	7.864.579	7.851.883	11.466.977	9.223.047	80,4	9.761.372	105,8
2	RASHODI	92.332.140	98.751.408	109.074.989	118.686.014	108,8	120.553.914	101,6
21	Naknade zaposlenima	24.300.115	25.512.962	28.154.625	30.230.323	107,4	31.574.921	104,4
211	Plaće i nadnice	20.665.832	21.699.724	23.761.684	25.696.005	108,1	26.801.199	104,3
212	Socijalni doprinosi	3.634.283	3.813.238	4.392.941	4.534.318	103,2	4.773.722	105,3
22	Korištenje dobara i usluga	7.100.232	9.193.481	10.517.315	11.468.405	109,0	9.844.323	85,8
24	Kamate	5.004.650	5.397.046	5.461.240	4.900.838	89,7	5.509.814	112,4
241	Inozemne	2.359.005	2.386.923	2.234.179	1.579.210	70,7	1.449.067	91,8
242	Tuzemne	2.645.645	3.010.123	3.227.060	3.321.629	102,9	4.060.748	122,3
25	Subvencije	5.253.933	5.684.592	6.510.563	6.898.830	106,0	6.799.706	98,6
251	Trgovačkim društvima u javnom sektoru	2.790.014	2.692.785	3.007.099	3.199.114	106,4	3.161.028	98,8
252	Trgovačkim društvima izvan javnog sektora	2.463.919	2.991.807	3.503.465	3.699.716	105,6	3.638.678	98,4
26	Pomoći	2.804.760	2.838.842	3.539.882	4.067.622	114,9	4.117.984	101,2
261	Inozemnim vladama	73.639	64.795	103.410	89.446	86,5	78.184	87,4
262	Međunarodnim organizacijama	93.832	89.619	73.941	96.503	130,5	134.031	138,9
263	Unutar opće države	2.637.289	2.684.429	3.362.532	3.881.673	115,4	3.905.769	100,6
27	Socijalne naknade	41.930.232	44.192.851	48.176.512	52.593.918	109,2	56.148.716	106,8
271	Socijalne naknade iz osiguranja	29.879.823	31.276.694	34.168.417	37.601.426	110,0	40.605.570	108,0
272	Naknade za socijalnu pomoć	11.792.745	12.793.596	13.815.777	14.745.264	106,7	15.258.436	103,5
273	Socijalne naknade za zaposlenike	257.663	122.561	192.318	247.228	128,6	284.709	115,2

	(000 HRK)	2005.	2006.	2007.	2008.	Indeks 2008. /2007.	2009.	Indeks 2009./ 2008.
28	Ostali rashodi	5.938.219	5.931.633	6.714.852	8.526.078	127,0	6.558.450	76,9
281	Rashodi za imovinu osim kamata	4.920	7.600	1.132	16.015	-	7.730	48,3
282	Razni ostali rashodi	5.933.299	5.924.034	6.713.720	8.510.063	126,8	6.550.721	77,0
2821	Tekući	2.301.161	2.337.525	2.890.115	2.919.089	101,0	2.462.124	84,3
2822	Kapitalni	3.632.138	3.586.509	3.823.605	5.590.974	146,2	4.088.597	73,1
31	NETO STJECANJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	6.699.416	6.108.627	7.810.956	4.228.199	54,1	3.601.139	85,2
311	Dugotrajna imovina	6.439.709	5.788.654	7.526.800	3.883.625	51,6	3.230.665	83,2
312	Zalihe	0	-80.226	-161.383	79.444	-	35.412	44,6
313	Pohranjene vrijednosti	7.220	7.826	9.620	10.126	105,3	8.929	88,2
314	Neproizvedena imovina	252.487	392.374	435.919	255.005	58,5	326.133	127,9
32	NETO STJECANJE FINANCIJSKE IMOVINE	1.609.760	-2.576.689	-2.939.156	2.776.564		7.363.868	
321	Tuzemna	1.614.616	-2.593.370	-2.957.192	2.764.119		7.361.520	
322	Inozemna	-4.857	16.681	18.036	12.445		2.348	
33	NETO STJECANJE OBVEZA	7.998.843	1.890.741	560.624	5.654.090		17.432.032	
331	Tuzemne	12.041.678	5.282.792	2.017.095	6.795.747		10.130.239	
332	Inozemne	-4.042.835	-3.392.051	-1.456.471	-1.141.657		7.301.793	

Izvor: Ministarstvo financija

Prilog 14: Konsolidirana središnja država prema razinama državne vlasti od 2005. do 2009. godine

	(000 HRK)	2005.	2006.	2007.	2008.	Indeks 2008./ 2007.	2009.	Indeks 2009./ 2008.
1	PRIHODI	92.642.473	100.392.605	113.386.165	120.036.688	105,9	114.086.889	95,0
	Državni proračun	85.653.010	95.234.057	108.296.963	115.766.517	106,9	110.251.211	95,2
	Izvanproračunski korisnici	6.989.463	5.158.548	5.089.202	4.270.171	83,9	3.835.678	89,8
	Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje	38.010	293.485	-	-	-	-	-
	Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje	863.868	848.683	-	-	-	-	-
	Hrvatski zavod za zapošljavanje	18.855	18.363	-	-	-	-	-
	Hrvatske vode	1.227.794	1.526.851	2.041.209	2.105.011	103,1	1.954.250	92,8
	Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost	214.737	659.840	1.102.946	1.221.187	110,7	1.168.578	95,7
	Hrvatske autoceste	2.547.003	1.271.125	1.375.336	-	-	-	-
	Hrvatske ceste	1.474.714	64.749	119.946	80.970	67,5	112.840	139,4
	Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka	367.438	409.581	391.441	808.342	206,5	566.470	70,1
	Hrvatski fond za privatizaciju	237.044	65.871	58.324	54.661	93,7	33.540	61,4
2	RASHODI	92.332.140	98.751.408	109.074.989	118.686.014	108,8	120.553.914	101,6
	Državni proračun	86.715.598	91.979.693	103.004.916	113.309.501	110,0	116.255.187	102,6
	Izvanproračunski korisnici	5.616.542	6.771.715	6.070.073	5.376.513	88,6	4.298.728	80,0
	Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje	382.162	565.857	-	-	-	-	-
	Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje	914.345	931.628	-	-	-	-	-
	Hrvatski zavod za zapošljavanje	145.931	155.002	-	-	-	-	-
	Hrvatske vode	1.489.465	1.779.088	2.099.001	2.335.424	111,3	1.742.098	74,6
	Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost	172.045	734.764	1.083.268	1.106.720	102,2	1.159.136	104,7
	Hrvatske autoceste	1.085.077	1.272.713	1.509.844	-	-	-	-
	Hrvatske ceste	1.062.405	1.226.934	1.241.899	1.592.627	128,2	1.048.486	65,8
	Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka	182.993	27.354	47.820	254.706	-	267.167	104,9
	Hrvatski fond za privatizaciju	182.119	78.375	88.241	87.036	98,6	81.841	94,0
31	NETO STJECANJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	6.699.416	6.108.627	7.810.956	4.228.199	54,1	3.601.139	85,2
	Nabava	7.024.180	6.836.371	8.378.646	4.713.229	56,3	3.926.849	83,3
	Državni proračun	1.828.818	1.908.482	3.043.906	3.291.549	108,1	2.267.406	68,9
	Izvanproračunski korisnici	5.195.362	4.927.889	5.334.740	1.421.680	26,6	1.659.443	116,7
	Prodaja	324.763	727.744	567.689	485.029	85,4	325.710	67,2
	Državni proračun	275.149	352.690	498.685	303.419	60,8	304.005	100,2
	Izvanproračunski korisnici	49.614	375.054	69.004	181.610	263,2	21.705	12,0

	(000 HRK)	2005.	2006.	2007.	2008.	Indeks 2008./ 2007.	2009.	Indeks 2009./ 2008.
32	NETO STJECANJE FINANCIJSKE IMOVINE	1.609.760	-2.576.689	-2.939.156	2.776.564		7.363.868	
321	Tuzemna	1.614.616	-2.593.370	-2.957.192	2.764.119		7.361.520	
	Državni proračun	1.747.681	-3.063.855	-3.752.817	1.690.502		6.823.196	
	Izvanproračunski korisnici	-133.065	470.485	795.625	1.073.617		538.324	
322	Inozemna	-4.857	16.681	18.036	12.445		2.348	
	Državni proračun	-4.857	16.681	18.036	12.445		2.348	
	Izvanproračunski korisnici	0	-	-	-		-	
33	NETO STJECANJE OBVEZA	7.998.843	1.890.741	560.624	5.654.090		17.432.032	
331	Tuzemna	12.041.678	5.282.792	2.017.095	6.795.747		10.130.239	
	Državni proračun	10.591.560	3.166.260	1.477.615	5.656.636		9.576.610	
	Izvanproračunski korisnici	1.450.118	2.116.532	539.480	1.139.111		553.629	
332	Inozemna	-4.042.835	-3.392.051	-1.456.471	-1.141.657		7.301.793	
	Državni proračun	-5.080.612	-3.943.248	-2.980.166	-1.445.788		6.878.380	
	Izvanproračunski korisnici	1.037.777	551.197	1.523.695	304.131		423.413	

Izvor: Ministarstvo financija

Prilog 15: Lokalna država (53 jedinice, 32 grada, županije i grad Zagreb) u razdoblju od 2005. do 2009. godine

	(000 HRK)	2005.	2006.	2007.	2008.	Indeks 2008./ 2007.	2009.	Indeks 2009./ 2008.
1	PRIHODI	12.162.401	13.560.211	15.502.588	16.825.641	108,5	16.062.945	95,5
11	Porezi	7.072.350	8.299.155	9.157.897	10.097.177	110,3	9.891.927	98,0
111	Porezi na dohodak, dobit i kapitalnu dobit	6.339.798	7.456.676	8.173.413	9.074.234	111,0	8.961.506	98,8
1111	Porez na dohodak	4.718.192	5.353.205	8.165.275	9.074.234	111,1	8.961.506	98,8
1112	Porez na dobit	1.621.606	2.103.470	8.138	0	-	0	-
113	Porezi na imovinu	388.135	479.492	576.591	595.032	103,2	512.708	86,2
114	Porezi na dobra i usluge	330.015	348.259	391.511	413.202	105,5	406.662	98,4
1141	Opći porezi na dobra i usluge	46.901	52.059	55.553	58.225	104,8	52.947	90,9
11411	Porez na dodanu vrijednost	0	0	0	0	-	0	-
11412	Porez na prodaju	46.901	52.059	55.553	58.225	104,8	52.947	90,9
1142	Trošarine	0	0	0	0	-	0	-
115	Porezi na međunarodnu trgovinu i transakcije	0	0	0	0	-	0	-
116	Ostali porezi	14.403	14.728	16.382	14.709	89,8	11.052	75,1
12	Socijalni doprinosi	0	0	0	0	-	0	-
13	Pomoći	1.704.577	1.664.688	2.137.646	2.085.584	97,6	2.034.478	97,5
131	Pomoći od stranih vlada	207	2.356	9.631	6.079	63,1	1.248	20,5
132	Pomoći od međunarodnih organizacija	437	3.292	4.447	1.342	30,2	1.946	145,0
133	Pomoći unutar opće države	1.703.933	1.659.039	2.123.569	2.078.163	97,9	2.031.284	97,7
14	Ostali prihodi	3.385.474	3.596.368	4.207.045	4.642.880	110,4	4.136.540	89,1
2	RASHODI	9.882.542	10.629.313	11.868.231	13.697.135	115,4	13.958.975	101,9
21	Naknade zaposlenima	2.379.585	2.695.250	2.957.745	3.390.267	114,6	3.665.254	108,1
211	Plaće i nadnice	2.065.605	2.335.943	2.572.575	2.946.424	114,5	3.175.226	107,8
212	Socijalni doprinosi	313.980	359.308	385.169	443.843	115,2	490.028	110,4
22	Korištenje dobara i usluga	3.775.863	4.108.888	4.678.873	5.079.050	108,6	5.167.299	101,7
24	Kamate	98.047	71.548	93.250	133.675	143,4	115.495	86,4
241	Inozemne	43.218	6.817	4.391	3.597	81,9	1.511	42,0
242	Tuzemne	54.694	64.560	88.781	130.032	146,5	113.976	87,7
25	Subvencije	746.132	877.361	993.791	1.231.477	123,9	1.275.536	103,6
251	Trgovačkim društvima u javnom sektoru	648.730	714.296	777.982	1.004.965	129,2	1.078.024	107,3
252	Trgovačkim društvima izvan javnog sektora	97.402	163.065	215.809	226.513	105,0	197.512	87,2
26	Pomoći	289.638	286.226	334.732	362.220	108,2	328.602	90,7
261	Inozemnim vladama	0	118	0	0	-	0	-
262	Međunarodnim organizacijama	0	102	7.249	0	-	0	-
263	Unutar opće države	289.638	286.006	327.484	362.220	110,6	328.602	90,7
2631	Tekuće	123.770	116.216	125.322	145.359	116,0	182.045	125,2
2632	Kapitalne	165.868	169.790	202.162	216.861	107,3	146.557	67,6

	(000 HRK)	2005.	2006.	2007.	2008.	Indeks 2008./ 2007.	2009.	Indeks 2009./ 2008.
27	Socijalne naknade	538.720	635.152	554.175	688.166	124,2	779.170	113,2
271	Socijalne naknade iz osiguranja	0	0	0	0	-	0	-
272	Naknade za socijalnu pomoć	525.628	617.449	534.276	664.798	124,4	755.214	113,6
273	Socijalne naknade za zaposlenike	13.092	17.703	19.899	23.368	117,4	23.956	102,5
28	Ostali rashodi	2.054.558	1.954.887	2.255.665	2.812.280	124,7	2.627.619	93,4
281	Rashodi za imovinu osim kamata	0	0	0	0	-	0	-
282	Razni ostali rashodi	2.054.558	1.954.887	2.255.665	2.812.280	124,7	2.627.619	93,4
2821	Tekući	1.450.781	1.294.903	1.424.157	1.726.978	121,3	1.609.480	93,2
2822	Kapitalni	603.777	659.985	831.509	1.085.302	130,5	1.018.139	93,8
31	NETO STJECANJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	2.360.290	2.974.314	3.204.000	3.115.950	97,3	2.756.124	88,5
311	Dugotrajna imovina	2.460.334	2.963.175	3.381.738	3.231.840	95,6	2.773.332	85,8
312	Zalihe	0	0	0	0	-	0	-
313	Pohranjene vrijednosti	209	436	197	183	93,3	203	110,5
314	Neproizvedena imovina	-100.253	10.704	-177.935	-116.073	-	-17.411	-
32	NETO STJECANJE FINANCIJSKE IMOVINE	-303.883	-53.130	536.090	141.447		-634.558	
321	Tuzemna	-303.883	-53.130	536.090	141.447		-634.558	
322	Inozemna	0	0	0	0		0	
33	NETO STJECANJE OBVEZA	-223.453	-9.714	105.732	128.891		17.596	
331	Tuzemne	-130.447	80.882	130.416	153.766		39.441	
332	Inozemne	-93.006	-90.597	-24.684	-24.876		-21.844	

Prilog 16: Konsolidirana opća država u razdoblju od 2005. do 2009. godine

	(000 HRK)	2005.	2006.	2007.	2008.	Indeks 2008./ 2007.	2009.	Indeks 2009./ 2008.
1	PRIHODI	103.100.941	112.293.777	126.716.000	134.737.775	106,3	128.087.106	95,1
11	Porezi	60.521.399	66.768.246	73.392.426	79.669.875	108,6	73.570.853	92,3
111	Porezi na dohodak, dobit i kapitalnu dobit	13.396.910	15.972.291	18.762.496	21.326.439	113,7	19.800.774	92,8
1111	Porez na dohodak	7.824.668	8.812.855	9.937.983	10.761.736	108,3	10.360.916	96,3
1112	Porez na dobit	5.572.242	7.159.436	8.824.513	10.564.703	119,7	9.439.858	89,4
113	Porezi na imovinu	763.635	961.823	1.155.212	1.230.962	106,6	1.045.005	84,9
114	Porezi na dobra i usluge	44.414.503	47.894.481	51.491.441	54.895.374	106,6	49.644.939	90,4
1141	Opći porezi na dobra i usluge	32.446.853	35.143.439	37.972.061	41.532.791	109,4	37.226.780	89,6
11411	Porez na dodanu vrijednost	32.243.372	34.931.750	37.747.987	41.308.036	109,4	37.050.354	89,7
11412	Porez na prodaju	203.481	211.690	224.074	224.756	100,3	176.427	78,5
1142	Trošarine	10.939.144	11.564.709	12.168.666	11.875.126	97,6	10.998.910	92,6
115	Porezi na međunarodnu trgovinu i transakcije	1.562.930	1.588.456	1.641.478	1.900.865	115,8	1.721.164	90,5
116	Ostali porezi	383.421	351.194	341.800	316.235	92,5	1.358.971	-
12	Socijalni doprinosi	31.301.340	33.877.148	37.203.486	40.703.484	109,4	39.994.739	98,3
121	Doprinosi za socijalno osiguranje	31.301.340	33.877.148	37.203.486	40.703.484	109,4	39.994.739	98,3
13	Pomoći	28.149	200.133	446.066	498.489	111,8	623.603	125,1
14	Ostali prihodi	11.250.053	11.448.251	15.674.022	13.865.927	88,5	13.897.911	100,2
2	RASHODI	100.510.748	107.721.681	118.770.467	130.258.596	109,7	132.450.162	101,7
21	Naknade zaposlenima	26.679.700	28.208.213	31.112.370	33.620.589	108,1	35.240.175	104,8
211	Plaće i nadnice	22.731.437	24.035.667	26.334.260	28.642.429	108,8	29.976.425	104,7
212	Socijalni doprinosi	3.948.263	4.172.546	4.778.110	4.978.161	104,2	5.263.750	105,7
22	Korištenje dobara i usluga	10.876.095	13.302.369	15.196.188	16.547.455	108,9	15.011.623	90,7
24	Kamate	5.102.697	5.468.595	5.554.489	5.034.513	90,6	5.625.309	111,7
241	Inozemne	2.402.223	2.393.740	2.238.570	1.582.807	70,7	1.450.578	91,6
242	Tuzemne	2.700.339	3.074.683	3.315.841	3.451.661	104,1	4.174.724	120,9
25	Subvencije	6.000.064	6.561.952	7.504.354	8.130.307	108,3	8.075.242	99,3
251	Trgovačkim društvima u javnom sektoru	3.438.744	3.407.081	3.785.080	4.204.078	111,1	4.239.052	100,8
252	Trgovačkim društvima izvan javnog sektora	2.561.321	3.154.872	3.719.274	3.926.229	105,6	3.836.190	97,7
26	Pomoći	1.390.464	1.466.029	1.701.861	2.305.289	135,5	2.383.858	103,4
261	Inozemnim vladama	73.639	64.913	103.410	89.446	86,5	78.184	87,4
262	Međunarodnim organizacijama	93.832	89.720	81.189	96.503	118,9	134.031	138,9
263	Unutar opće države	1.222.993	1.311.395	1.517.263	2.119.341	139,7	2.171.643	102,5
27	Socijalne naknade	42.468.952	44.828.003	48.730.687	53.282.084	109,3	56.927.886	106,8
271	Socijalne naknade iz osiguranja	29.879.823	31.276.694	34.168.417	37.601.426	110,0	40.605.570	108,0
272	Naknade za socijalnu pomoć	12.318.373	13.411.045	14.350.053	15.410.062	107,4	16.013.650	103,9
273	Socijalne naknade za zaposlenike	270.756	140.264	212.217	270.596	127,5	308.665	114,1

	(000 HRK)	2005.	2006.	2007.	2008.	Indeks 2008./ 2007.	2009.	Indeks 2009./ 2008.
28	Ostali rashodi	7.992.776	7.886.521	8.970.517	11.338.358	126,4	9.186.070	81,0
281	Rashodi za imovinu osim kamata	4.920	7.600	1.132	16.015	-	7.730	48,3
282	Razni ostali rashodi	7.987.857	7.878.921	8.969.385	11.322.343	126,2	9.178.340	81,1
2821	Tekući	3.751.942	3.632.427	4.314.271	4.646.067	107,7	4.071.604	87,6
2822	Kapitalni	4.235.915	4.246.494	4.655.114	6.676.276	143,4	5.106.736	76,5
31	NETO STJECANJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	9.059.706	9.082.941	11.014.957	7.344.149	66,7	6.357.263	86,6
311	Dugotrajna imovina	8.900.043	8.751.828	10.908.538	7.115.465	65,2	6.003.997	84,4
312	Zalihe	0	-80.226	-161.383	79.444	-	35.412	44,6
313	Pohranjene vrijednosti	7.429	8.262	9.817	10.309	105,0	9.132	88,6
314	Neproizvedena imovina	152.234	403.078	257.984	138.932	53,9	308.723	222,2
32	NETO STJECANJE FINANCIJSKE IMOVINE	1.305.876	-2.629.878	-2.403.067	2.918.011		6.729.333	
321	Tuzemna	1.310.733	-2.646.559	-2.421.102	2.905.566		6.726.985	
322	Inozemna	-4.857	16.681	18.036	12.445		2.348	
33	NETO STJECANJE OBVEZA	7.775.390	1.880.967	666.357	5.782.980		17.449.652	
331	Tuzemne	11.911.231	5.363.615	2.147.511	6.949.513		10.169.704	
332	Inozemne	-4.135.841	-3.482.648	-1.481.155	-1.166.533		7.279.948	

Prilog 17: Konsolidirana opća država prema razinama državne vlasti u razdoblju od 2005. do 2009. godine

	(000 HRK)	2005.	2006.	2007.	2008.	Indeks 2008./ 2007.	2009.	Indeks 2009./ 2008.
1	PRIHODI	103.100.941	112.293.777	126.716.000	134.737.775	106,3	128.087.106	95,1
	Državni proračun	85.653.010	95.234.057	108.296.963	115.766.517	106,9	110.251.211	95,2
	Izvanproračunski korisnici	6.989.463	5.158.548	5.040.018	4.223.781	83,8	3.804.235	90,1
	Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje	38.010	293.485	-	-	-	-	-
	Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje	863.868	848.683	-	-	-	-	-
	Hrvatski zavod za zapošljavanje	18.855	18.363	-	-	-	-	-
	Hrvatske vode	1.227.794	1.526.851	1.992.025	2.058.621	103,3	1.922.807	93,4
	Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost	214.737	659.840	1.102.946	1.221.187	110,7	1.168.578	95,7
	Hrvatske autoceste	2.547.003	1.271.125	1.375.336	-	-	-	-
	Hrvatske ceste	1.474.714	64.749	119.946	80.970	67,5	112.840	139,4
	Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka	367.438	409.581	391.441	808.342	206,5	566.470	70,1
	Hrvatski fond za privatizaciju	237.044	65.871	58.324	54.661	93,7	33.540	61,4
	Proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	10.458.468	11.901.172	13.379.019	14.747.477	110,2	14.031.661	95,1
2	RASHODI	100.510.748	107.721.681	118.770.467	130.258.596	109,7	132.450.162	101,7
	Državni proračun	85.239.872	90.525.330	100.936.318	111.299.734	110,3	114.305.037	102,7
	Izvanproračunski korisnici	5.556.950	6.726.778	6.015.102	5.308.117	88,2	4.217.593	79,5
	Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje	382.162	565.857	-	-	-	-	-
	Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje	914.345	931.628	-	-	-	-	-
	Hrvatski zavod za zapošljavanje	145.931	155.002	-	-	-	-	-
	Hrvatske vode	1.489.465	1.773.976	2.086.600	2.313.713	110,9	1.709.514	73,9
	Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost	112.453	694.939	1.047.292	1.063.919	101,6	1.111.094	104,4
	Hrvatske autoceste	1.085.077	1.272.713	1.509.357	-	-	-	-
	Hrvatske ceste	1.062.405	1.226.934	1.235.792	1.588.743	128,6	1.047.978	66,0
	Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka	182.993	27.354	47.820	254.706	-	267.167	104,9
	Hrvatski fond za privatizaciju	182.119	78.375	88.241	87.036	98,6	81.841	94,0
	Proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	9.713.927	10.469.573	11.819.047	13.650.745	115,5	13.927.532	102,0

	(000 HRK)	2005.	2006.	2007.	2008.	Indeks 2008./ 2007.	2009.	Indeks 2009./ 2008.
31	NETO STJECANJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	9.059.706	9.082.941	11.014.957	7.344.149	66,7	6.357.263	86,6
	Nabava	9.924.477	10.350.251	12.319.441	8.876.647	72,1	7.132.386	80,4
	Državni proračun	1.828.818	1.908.482	3.043.906	3.291.549	108,1	2.267.406	68,9
	Izvanproračunski korisnici	5.195.362	4.927.889	5.334.740	1.421.680	26,6	1.659.443	116,7
	Proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	2.900.297	3.513.880	3.940.795	4.163.418	105,6	3.205.537	77,0
	Prodaja	864.771	1.267.310	1.304.484	1.532.498	117,5	775.123	50,6
	Državni proračun	275.149	352.690	498.685	303.419	60,8	304.005	100,2
	Izvanproračunski korisnici	49.614	375.054	69.004	181.610	263,2	21.705	12,0
	Proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	540.007	539.565	736.795	1.047.469	142,2	449.413	42,9
32	NETO STJECANJE FINANCIJSKE IMOVINE	1.305.876	-2.629.878	-2.403.067	2.918.011		6.729.333	
321	Tuzemna	1.310.733	-2.646.559	-2.421.102	2.905.566		6.726.985	
	Državni proračun	1.747.681	-3.063.913	-3.752.817	1.690.502		6.823.220	
	Izvanproračunski korisnici	-133.065	470.485	795.625	1.073.617		538.324	
	Proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	-303.883	-53.131	536.090	141.447		-634.558	
322	Inozemna	-4.857	16.681	18.036	12.445		2.348	
	Državni proračun	-4.857	16.681	18.036	12.445		2.348	
	Izvanproračunski korisnici	0	0	0	0		0	
	Proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	0	0	0	0		0	
33	NETO STJECANJE OBVEZA	7.775.390	1.880.967	666.357	5.782.980		17.449.652	
331	Tuzemna	11.911.231	5.363.615	2.147.511	6.949.513		10.169.704	
	Državni proračun	10.591.560	3.166.260	1.477.615	5.656.636		9.576.610	
	Izvanproračunski korisnici	1.450.118	2.116.532	539.480	1.139.111		553.629	
	Proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	-130.447	80.823	130.416	153.766		39.465	
332	Inozemna	-4.135.841	-3.482.648	-1.481.155	-1.166.533		7.279.948	
	Državni proračun	-5.080.612	-3.943.248	-2.980.166	-1.445.788		6.878.380	
	Izvanproračunski korisnici	1.037.777	551.197	1.523.695	304.131		423.413	
	Proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	-93.006	-90.597	-24.684	-24.876		-21.844	

Izvor: Ministarstvo financija

IZDAVAČ:

Ministarstvo financija Republike Hrvatske
Zagreb, Katančićeva 5

Uredio:
Zavod za makroekonomske analize i planiranje

Priloge pripremili:
Zavod za makroekonomske analize i planiranje
Uprava za pripremu proračuna i financiranje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave
Uprava za upravljanje javnim dugom
Uprava za europske integracije i međunarodne financijske odnose
Sektor za poslove Nacionalnog fonda
Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije
Uprava za gospodarstvo
Uprava za financijski sustav
Tajništvo Ministarstva
Porezna uprava
Carinska uprava
Financijski inspektorat
Financijska policija
Ured za sprječavanje pranja novca

Lektura:
STEGA TISAK d.o.o.

Tehnički uredio:
STEGA TISAK d.o.o.

Tisak:
STEGA TISAK d.o.o.

Naklada:
450 primjeraka

ISSN 1331 - 6125

Molimo Vas da pri korištenju podataka obvezno navedete izvor

Dostupno na Internetu:
www.mfin.hr

Zagreb, 2010.

